

Årsrapport 2021

179. DRIFTSÅR

Innhold

Hovedtall	side 3
Administrerende direktørs uttalelse	side 5
Allmennyttige gaver	side 9
Økonomiske utviklingstrekk	side 11
Strategisk del	
Bankens strategi	side 13
Bærekraft og samfunnsansvar	side 18
Virksomhetsstyring	
Styret, ledelse og organisasjon	side 38
Eierstyring og selskapsledelse	side 41
Redegjørelse og resultater	
Styrets årsberetning	side 51
Årsregnskap	side 60
Erklæring i henhold til verdipapirhandelsloven § 5-5	side 139
Uavhengig revisors beretning	side 140
Definisjon nøkkeltall og alternative resultatmål	side 146

Hovedtall

Resultatregnskap hovedtall

	2017	2018	2019	2020	2021
Netto renteinntekter	577,2	565,1	641,7	632,1	631,3
Netto provisjonsinntekter	45,3	45,9	45,1	35,1	33,3
Netto resultat fra finansielle eiendeler	46,8	119,3	19,4	148,1	89,8
Andre driftsinntekter	62,4	27,3	15,3	29,3	6,4
Sum netto inntekter	731,7	757,6	721,5	844,7	760,8
Sum driftskostnader	277,4	289,1	277,8	296,0	305,7
Resultat før tap	454,3	468,5	443,7	548,7	455,2
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	7,2	17,6	18,9	15,1	0,5
Resultat før skattekostnad	447,1	450,9	424,8	533,6	454,7
Skattekostnad	103,7	76,7	95,5	80,4	79,3
Årsresultat	343,4	374,2	329,3	453,1	375,4

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
Lønnsomhet					
Egenkapitalrentabilitet*	10,59	10,81	8,74	11,47	8,86
Rentenetto i % av GFK	1,58	1,45	1,51	1,46	1,34
Resultat etter skatt i % av GFK	0,94	0,96	0,77	1,05	0,79
Kostnader i % av GFK	0,76	0,74	0,65	0,68	0,65
Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)*	37,91	38,16	38,50	35,04	40,17
Kostnader i % av inntekter ekskl. avk. på finansielle invest*	40,50	45,29	39,57	42,50	45,55
Balansetall					
Netto utlån til kunder	30 972,4	35 147,4	34 225,3	35 443,8	39 386,7
Utlånsvekst (12mnd)	4,30	13,48	-2,62	3,56	11,12
Innskudd	13 971,8	14 899,7	14 791,7	14 845,1	17 578,9
Innskuddsvekst (12mnd)	0,61	6,64	-0,73	0,36	18,42
Gjennomsnittlig egenkapital	3 140,2	3 354,9	3 564,6	3 812,9	4 076,5
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	36 497,2	38 986,6	42 504,5	43 299,0	47 242,1
Nedskrivninger på utlån og mislighold					
Tap i % av netto utlån til kunder (IB)*	0,02	0,06	0,05	0,04	0,00
Tapsavsetninger i % av brutto utlån til kunder*	0,32	0,29	0,33	0,35	0,32
Netto betalingsmislighold over 90 dager i % av netto utlån*	0,36	0,35	0,37	0,29	0,20
Netto øvrige misligholdte engasjementer (i trinn 3) i % av netto utlån*		0,19	0,02	0,02	0,31
Soliditet					
Ren kjernekapitaldekning	17,49	16,39	17,69	17,96	18,24
Kjernekapitaldekning	19,44	18,15	19,49	19,67	19,89
Kapitaldekning	21,39	19,87	21,25	21,34	21,78
Risikovektet volum (Beregningsgrunnlag)	17 960,0	19 959,5	19 450,3	20 471,4	21 190,0
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	9,23	8,48	8,81	9,03	8,60
Likviditet					
Innskuddsdekning	45,11	42,39	43,22	41,88	44,63
LCR	204,15	224,93	265,11	266,93	249,72
Kontor og årsverk					
Antall bankfilialer	25	27	28	29	29
Årsverk	181	199	192	184	187
Egenkapitalbevis					
Eierbrøk**	36,21	34,40	32,45	31,40	29,59
Antall egenkapitalbevis	20 731 183	20 731 183	20 731 183	20 731 183	20 731 183
Bokført egenkapital pr. bevis*	58,57	58,98	58,95	61,18	61,51
Resultat pr. egenkapitalbevis	5,81	6,01	4,87	6,62	5,16
Utbytte pr. bevis	5,00	4,60	3,60	4,50	3,85
Omløpshastighet	19,31	28,16	15,17	20,64	28,53
Kurs	55,25	55,60	54,60	51,40	57,20

*Definert som alternative resultatmål

**For eierbrøk gjeldende fra 01.01.22, se note 52

For definisjon av nøkkeltall og omtale alternative resultatmål, se side 146

Administrerende direktørs uttalelse

Vi ser fremover

Helt siden vår etablering i 1843 har Sparebanken Øst hatt en ambisjon om å gi gode råd om sparing spesielt og privatøkonomi generelt. Vi ønsker å dekke behovene for finansiell rådgivning og finansielle produkter til folk flest. I snart 180 år har banken stått sammen med lokalsamfunnet og innbyggerne for å skape økonomisk trygghet, forutsigbarhet og utvikling. Store endringer i kundedadferd og utvikling av stadig nye digitale tjenester, for alle generasjoner, hensyntas når vi arbeider for å bidra til privatøkonomisk bevisstgjøring. Pandemien som skylte over oss med full kraft tidlig i 2020, har satt oss alle på prøve, mennesker og virksomheter.

Året 2021 ble nok et år preget av myndighets-pålagte restriksjoner og pandemien satte ytterligere krav til fleksibilitet og omstillingsevne hos våre medarbeidere. Tilpasningsdyktigheten blant de ansatte imponerer. Arbeidsmetoder og kundedialog ble raskt endret og tilpasset for at bankens kunder skulle få viktig og nødvendig tilgang på finansielle tjenester gjennom pandemien. Organisasjonens evne til rask omstilling vil være et viktig fortrinn i fremtiden. I skrivende stund ser vi at den norske økonomien har hentet seg kraftig inn, Norges Bank har i to omganger hevet styringsrenten, arbeidsledigheten er betydelig redusert og prisveksten har tatt seg opp.

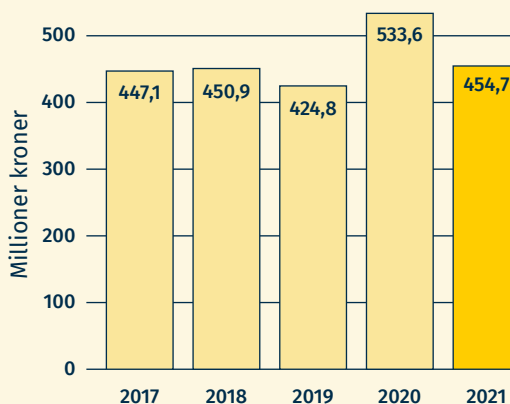
Det er på tide å se fremover.

Tilfredsstillende resultat og kostnadseffektivitet i toppklasse

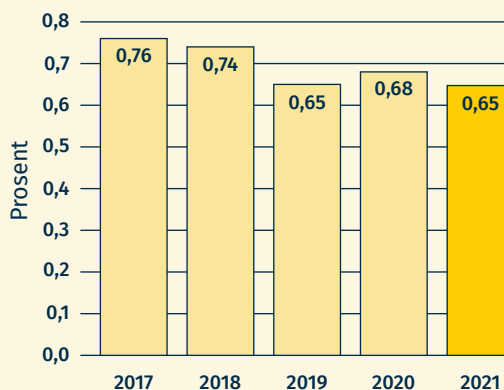
I lys av pandemien, bankens soliditet og regulatoriske rammer leverer vi et tilfredsstillende resultat i 2021 med et resultatet før skatt på 455 millioner kroner. Vi nådde ikke helt opp til vår langsiktige inntjeningsmålsetting på 10 prosent egenkapitalavkastning over tid i 2021. Resultatet i 2020 ble løftet av positive verdiendringer på bankens aksjer i Frende Holding AS. Sparebanken Øst er en av de aller beste bankene når det gjelder å drive sin virksomhet kostnadseffektivt. Målt i prosent av forvaltningskapitalen hadde banken i 2021 et kostnadsnivå på 0,65 prosent. Vi har over tid jobbet for å styrke vår konkurranseevne og har i dag et kostnadsnivå som danner et godt utgangspunkt for å kunne være en relevant bank for kundene i fremtiden.

RESULTAT FØR SKATT

KOSTNADER I % AV GJ.SNITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL

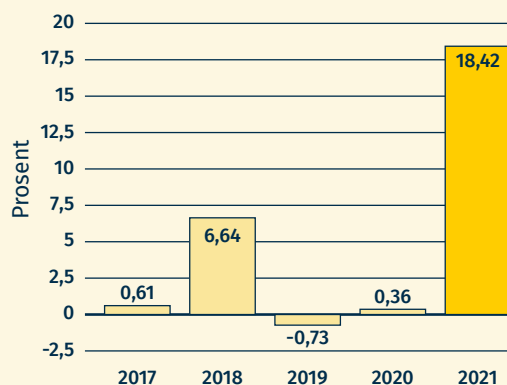

Høy vekst på innskudd og utlån

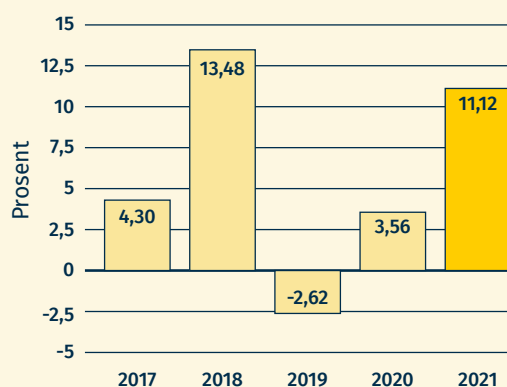
Sparebanken Øst har hatt svært høy organisk vekst i 2021, innskuddsvolumet økte med over 18 prosent og utlånsporteføljen økte med 11 prosent. Veksten er langt sterkere enn markedsveksten i Norge i 2021. Banken har gjennom sin selvstendige og uavhengige strategiske posisjon et mål om å gi kundene stor valgfrihet.

Vi tilbyr tradisjonelle finansielle tjenester og rådgivning både gjennom fysisk tilstedeværelse på 29 kontorer på det sentrale Østlandet og gjennom ulike typer digitale kanaler. Denne kombinasjonen er attraktiv i markedet. Konkurransen om kundene er meget høy. I bankens definerte markedsområde, det sentrale Østlandet, er det mange ulike leverandører av finansielle produkter. Sparebanken Øst har en distribusjonsstrategi som strekker seg tilbake til 2005 hvor vår multibrand-strategi ble besluttet. Denne strategien er et godt verktøy i konkurransen om nye kunder.

INNSKUDDSV EKST (12 MND)

UTLÅNSVEKST (12 MND)

Myndighetenes forskjellsbehandling av lik risiko

Sparebanken Øst har siden 1. januar 2020 erfart at myndighetenes forskjellsbehandling av lik risiko i forbindelsen med reguleringen av finansbransjen

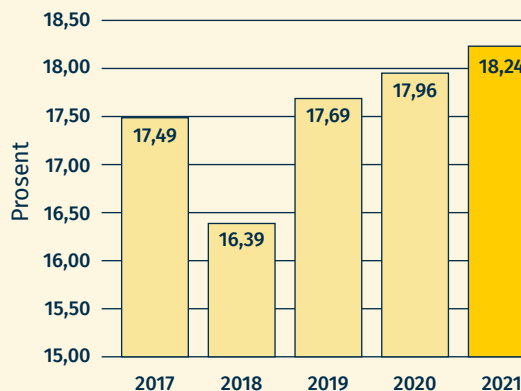
gir banker som beregner sin kapitaldekning med standardvekter store konkurranseulempen i forhold til banker som beregner sin kapitaldekning etter IRB-regelverket. Vi arbeider fortsatt inn mot myndigheter og politikere for å tydeliggjøre vårt syn om at Sparebanken Øst og andre standardbanker ikke skal forskjellsbehandles og at dagens regelverk ikke skal medføre uforholdsmessig stor konkurransevridning slik som i dag.

En solid bank med svært lave tap

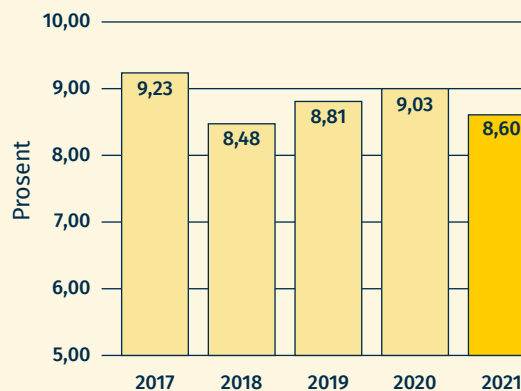
Banken har i mange år hatt svært lave tap, dette gjelder også i 2021. Sparebanken Øst har en meget høy andel lån til privatkunder i sin kundeportefølje, det aller meste sikret med pant i fast eiendom. Vår utlånsportefølje til næringskunder er også i all hovedsak sikret i fast eiendom. Vi oppfatter at banken har lav risiko, men mislighold og tap kan selvsagt aldri utelukkes.

Sparebanken Øst er meget solid og har en ren kjernekapitaldekning og uvektet kapital langt over myndighetenes krav. For å kunne oppfylle ambisjonen om å være en forutsigbar leverandør av finansielle tjenester til folk flest samt opprettholde handlefriheten både innen vekst og utbytteutbetalinger fremover, må bankens soliditet opprettholdes på riktig nivå over tid.

REN KJERNEKAPITALDEKNING

UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL

God tilgang på kapital

Gjennom vår kontinuerlige tilstedeværelse i kapitalmarkedet er vi en anerkjent aktør med meget god tilgang på kapital selv i et urolig marked. Banken har i 2021 hatt svært god likviditet, en posisjon banken har hatt gjennom hele pandemien.

Sparebanken Øst har økt sin innskuddsdekning i 2021 fra 41,9 prosent til 44,6 prosent. Banken har i svært mange år vært blant bankene med lavest innskuddsdekning i Norge og er fortsatt blant disse.

Organisasjon og teknologi

I pandemien har vi sett at bruken av teknologi og gode digitale løsninger har bidratt til å opprettholde tjenestetilbudet til våre kunder. Selv om vi har hatt en betydelig andel av våre medarbeidere på hjemmekontor, har samhandlingen fungert godt og aktiviteten vært høy. Banken har blant annet økt sin oppmerksomhet på sikkerhet og cyber-risk gjennom kompetanseutvikling og samarbeid. Sparebanken Øst har gjennom sine eierandeler i Vipps, BankID og BankAxept tilgang på og tilhørigheten til viktig nasjonal digital infrastruktur. Videre har vår eierandel i Norwegian Block Exchange AS gitt tilgang til, og innsikt i, helt ny desentral infrastruktur. Banken har de siste årene satset mye på kompetanseutvikling av våre medarbeidere. Denne satsingen vil fortsette. Bankens beliggenhet på det sentrale Østlandet gir oss god tilgang til et stort arbeidsmarked hvor konkurransen om kompetanse er stor. I et svært stramt arbeidsmarked vil det stilles større krav til arbeidsgivere for å være en attraktiv arbeidsgiver og kunne konkurrere om relevant kompetanse. Kompetanseutvikling vil være et viktig tiltak for å legge til rette for fortsatt kostnadseffektiv drift og bærekraftig virksomhet.

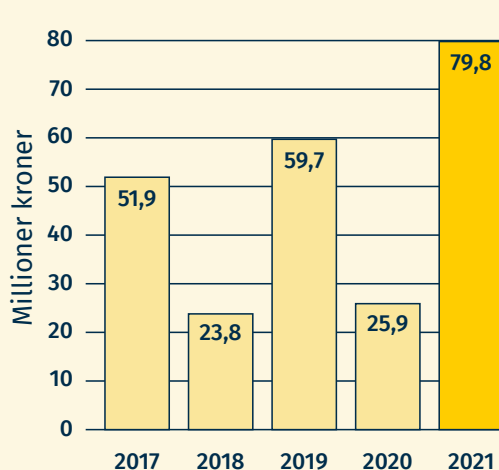
Økt oppmerksomhet på bærekraft

Bankens opprinnelse er tuftet på ideen om og troen på bærekraftige lokalsamfunn. Vi har i løpet av året satt som ambisjon at bærekraft skal integreres som en naturlig del av vår forretningsvirksomhet. Vi skal også være åpne og ærlige på hvordan vi jobber med temaene og hva status i arbeidet er. Sparebanken Øst rapporterer etter GRI-standarden (Global Reporting Initiative). Rapporteringen for 2021 bærer preg av at vi er under utvikling på området. I dette ligger en erkjennelse om at bærekraft er et stort og komplisert område hvor vårt mål per dags dato er å utvikle oss slik at vi kan bli bedre enn vi var i går.

Det har aldri vært viktigere med allmennnyttige gaver

Sparebanken Øst har i 2021 delt ut over 16 millioner kroner til lag, foreninger og stiftelser. Vi har delt ut stipender innenfor idrett og kultur og vi har, sammen med Ungt Entreprenørskap gjennom vårt felles skoleprosjekt, bidratt til privatøkonomisk bevisstgjøring blant 10. klassinger innenfor bankens

DISPONERT TIL ALLMENNNYTTIGE FORMÅL

markedsområde. I mange år har Sparebanken Øst invitert til gratis julekonserter. I 2020 måtte konsertene for første gang avlyses på grunn av pandemien. I 2021 ble konsertene gjennomført og 4000 mennesker fikk oppleve Jonas Fjeld skape julestemning. En stor del av bankens allmennnyttige gavemidler går til lag og foreninger som jobber spesielt med og mot barn og ungdom. Gjennom vår støtte til 75 samarbeidspartnere i 2021 har vi en ambisjon om å gjøre hverdagen for barn og unge litt bedre.

Fremtidens Øst er en utfordrer

Sparebanken Øst har en strategisk posisjon som en selvstendig og uavhengig bank på det sentrale Østlandet. Vi er en solid bank som har stått støtt igjennom pandemien. Banken har medarbeidere som har vist evne til rask omstilling i svært krevende tider. Vi vil møte sterkere konkurranse om kunder, om digitale løsninger og om kompetanse. Sparebanken Øst skal utfordre fra posisjonen som en mellomstor og svært kostnadseffektiv bank med god tradisjon for å tenke langsiktig. Lokal beslutningskraft og ærlighet på forbedringsområder skal opprettholde bankens relevans i markedet fremover.

Sparebanken Øst er meget godt posisjonert for fremtiden. Vår misjon om å bidra til at våre kunder kan utnytte sine økonomiske ressurser på en best mulig måte, at vi vil være en bidragsyter til verdiskapning og bærekraftig utvikling samtidig som vi skal være en lønnsom bank som drives etter forretningsmessige prinsipper utgjør grunnsteinene i vår strategi. Bankens mange dyktige medarbeidere er avgjørende når nye målsettinger skal nås og jeg vil takke for høyt engasjement og stor arbeidsinnsats gjennom nok et krevende pandemi-år.

Pål Strand

administrerende direktør i Sparebanken Øst

Sparebanken Øst – historisk perspektiv

1839

Petter A. Elster foreslår opprettelse av en sparebank i Eger

1842

Egers Prøvesparebank etablert 8. januar med grunnkapital fra 261 privatpersoner

1843

Egers Sparebank får kongelig approbasjon 11. januar

1859

Skoger Sparebank blir stiftet den 8. januar med grunnkapital fra 172 privatpersoner

1876

Pengeenheten skifter fra speciedaler og skilling til kroner og øre

1888

Det åpnes adgang til å utstede pantelån med pant i fast eiendom

1896

Egers Sparebank flytter inn i nytt bankbygg «Tingstua»

1898

Banken går til anskaffelse av sin første telefon

1907

Sparebøsser man kan ha hjemme tas i bruk

1988

Som den første i Norge inviterer banken til tegnings av grunnfondsbevis

1988

E-post med omverdenen innføres

1986

E-post internt i banken innføres

1978

Banken får sine første minibanker

1971

«Moderne» datautstyr tas i bruk for første gang

1970

Ekers Sparebank og Nedre Eiker Sparebank slås sammen igjen

1954

Banken tar i bruk maskinell bokføring

1943

Bankens 7 ansatte feirer 100 årsjubileum under krigen

1925

Skolespareordningen blir etablert

1910

Egers Sparebank deles i to, Øvre og Nedre Eiker kommune

1988

Bankkrise

1991

Banken kjøper bilfinansieringsselskapet AS Financiering i Oslo

1993

Banken overtar Fokus Banks virksomhet i nedre Buskerud

1996

Nettbank for privatkunder innføres og egen hjemmeside på internett åpnes

1997

Fusjon mellom Eiker Sparebank og Drammensbanken Skoger Sparebank – endrer navn til Sparebanken Eiker Drammen

1999

Endrer navn til Sparebanken Øst

2006

Etablerer digitale kundekonsepser og multibrand-strategien

2008

Finanskrise

2009

Etablerer Sparebanken Øst Boligkreditt AS

Allmennyttige gaver

Sparebanken Øst er bygget på visjonen om å oppmuntre til sparsomhet og god økonomisk styring. Vi har i vår snart 180 års historie «alltid» sett verdien av å bidra til å utvikle samfunnet rundt oss.

Sparebanken Øst er en selveiende stiftelse og vår egenkapital består av en stor andel grunnfond. Grunnfondet kan føres direkte tilbake til vår opprinnelse i 1843 da 261 innbyggere i Eger Præstegjæld stilte nødvendig kapital til rådighet for å etablere Egers Sparebank. Kapitalen har med tiden vokst fra 309 speciedaler, 1 ort og 12 skilling til et betydelig større beløp. Langsiktig strategi og god bankdrift over mange år har bidratt til at grunnfondet

ved utgangen av 2021 utgjør 2,4 milliarder kroner. Avkastningen på denne kapitalen er med på å sikre bankens soliditet slik at vi kan opprettholde og videreutvikle bankens virksomhet. En del av avkastningen avsettes hvert år til allmennyttige gaver. Over tid vil disse midlene bli tilført lag, foreninger og stiftelser for å støtte dugnadsånd og idealister. Tiltak som er rettet spesielt mot barn, ungdom og svake grupper prioriteres.

Bankens gaveinstitutt

- **Spire**
Støtte til lokale lag, foreninger og stiftelser som aktiviserer barn og unge.
- **Sprang**
Stipendordning for unge idretts- og kulturtalenter.
- **Spekter**
Privatøkonomi på timeplanen.
- **Minner**
Bevaring av bygninger og materiale.
- **Agenda Øst**
Arenaer for kunder og ikke kunder.

Gir tilbake

Vårt hovedfokus er å hjelpe barn og unge slik at de kan få mulighet til å oppfylle sine drømmer. I 2021 ble det delt ut 16,5 millioner kroner til allmennyttige gaver. Sparebanken Øst bidrar med store og små beløp til mange ulike lag, foreninger og stiftelser. Midlene tilføres idrettslag, korps, teatergrupper og annet foreningsliv. I tillegg støtter vi, gjennom våre stipendordninger, unge mennesker som ønsker å satse innen idrett og kultur, og vi bidrar med midler til en rekke andre allmennyttige formål.

Gratis julekonserter for alle som ønsker

Banken har en lang tradisjon med å arrangere gratiskonserter i førjulstiden. Et tilbud til alle som ønsker og du trenger selvsagt ikke å ha et kundeforhold til banken. Første uke i desember ble det avholdt i alt åtte julekonserter rundt om i kirker i Drammen og Øvre Eiker. Til sammen fikk 4.000 mennesker på 8 konserter i fire ulike kirker oppleve musikalsk julemagi med Jonas Fjeld og hans dyktige musikere.

Skoleprosjektet – privatøkonomisk bevisstgjøring

Bankens samarbeid med Ungt Entreprenørskap om privatøkonomisk bevisstgjøring for 10. klassinger er en direkte videreføring av bankens etableringsvisjon om oppmuntring til sparsomhet og god økonomisk styring.

Prosjektet gjennomføres årlig i tett samarbeid med skolene og lærerne. Bankens medarbeidere har tatt eierskap til prosjektet gjennom at de er foredragsholdere for elevene. I løpet av en skoledag får elevene innsikt i sammenhengen mellom drømmer og planer, utdanning, inntekt og forbruk. Elevene trenes i å ta egne valg og forstå konsekvensene av disse. De får kunnskap om gode sparevaner og vi bidrar til å informere om generelle økonomiske forhold som kan være viktig å tenke på når man skal studere videre eller ta steget ut i arbeidslivet.

Sparebanken Øst har i flere år bidratt sterkt til at tusenvis av ungdommer får bedret kunnskap om privatøkonomiske forhold.

Spire-midler 2021

Hvert år gir Sparebanken Øst millioner av kroner tilbake til lokalsamfunnet. Vi støtter små og store prosjekter med midler fra vårt samfunnsutbytte, som er en del av bankens overskudd.

16,5 millioner til 75 lag, foreninger og stiftelser. Dette er noen av våre mottakere:

- Eikeren Brettseilerklubb
- Danvik Skolekorps
- Modum Motorsportklubb
- Frelsesarmeen Drammen og Hokksund
- Johan Halvorsen Musikkfest
- Solberg Sportsklubb
- Eiker Sjakklubb
- Drammens Ballklubb
- Vestfossen Kunstlaboratorium
- Idrettsforeningen Birkebeineren
- Norges Skøyteforbund hurtigløp
- Aron Skytterklubb
- Nedre Eiker Barne- og ungdomsteater
- Drammen Roklubb

Sprang-midler 2021

IDRETTSSTIPEND

- Thea Njaastad Roing
- Ulrik Pharo Lohne Roing
- Lucas Øvrebø Ondrcka Ishockey

KULTURSTIPEND

- Julie Helgeland Davidsen Fløyte
- Hannah Agnethe Pold Operasanger
- Karethe Eriksen Artist låtskriver
- Benjamin Schandy Artist låtskriver

Økonomiske utviklingstrekk

God fart i økonomien

Norsk økonomi har i 2021 hatt god vekst selv om samfunnet i flere perioder gjennom året har vært preget av nye smittebølger og smittevernstiltak. Aktiviteten i økonomien passerte allerede i juli nivået fra før pandemien inntraff i mars 2020, arbeidsledigheten har falt mye og prisveksten har tiltatt. Norges Bank hevet derfor styringsrenten to ganger i løpet av andre halvår, og vi må trolig forberede oss på ytterligere fire rentehevinger i 2022.

Internasjonal økonomi

Veksten i verdensøkonomien var god i 2021, godt hjulpet av sentralbankenes store tilførsel av likviditet til markedet og ulike nasjonale tiltakspakker for å redusere skadevirkningene av pandemien gjennom å opprettholde kjøpekraften i befolkningen. Husholdningenes forbruk har de siste to årene blitt dreid mot varer og bolig, mens forbruket av tjenester har falt. Endringene i forbruksmønsteret har sammen med smittevernstiltakene medvirket til flaskehalser i

globale verdikjeder og stigende priser.

I løpet av året har den tiltakende inflasjonen i USA og Europa fått stadig mer oppmerksomhet. I USA var inflasjonen 7,0 prosent ved utgangen av 2021, og den amerikanske sentralbanken har gått bort fra å forklare inflasjonen som midlertidig og gjør nå grep for å heve renten tidlig i 2022. Markedet priser inn renteøkninger også fra den europeiske sentralbanken i 2022 på grunn av økende inflasjon for første gang på lang tid.

Vekst i norsk økonomi

Aktivitetsnivået i norsk økonomi økte sterkt i 2021. Arbeidsledigheten falt raskt fra april i takt med at smittevernstiltakene gradvis ble opphevet, og et økende antall bedrifter meldte om mangel på arbeidskraft. En ny smittebølge som følge av Omikron-varianten av viruset førte til gjeninnføring av omfattende smittevernstiltak på slutten av året, men det er lite som nå tilsier at det vil prege veksten i økonomien betydelig i 2022. Smittevernstiltakene ble i stor grad opphevet i Norge i februar 2022, og en tilsvarende utvikling finner også sted hos våre viktigste handelspartnere.

Norges Bank og Regjeringen har gjennom en kombinasjon av ekspansiv pengepolitikk og omfattede tiltakspakker støttet opp om norsk økonomi gjennom pandemien. Norges Bank kuttet styringsrenten til null prosent i mai 2020 og holdt renten på et rekordlavt nivå helt frem til september 2021. Norges Bank hevet da styringsrenten til 0,25 prosent og forklarte behovet for økningen med at aktivitetsnivået i norsk økonomi var høyt. Før rentemøtet i desember var det usikkerhet om nye smittevernstiltak ville utsette den forventede renteøkningen. Norges Bank la størst vekt på den underliggende veksten i økonomien og økte renten til 0,50 prosent.

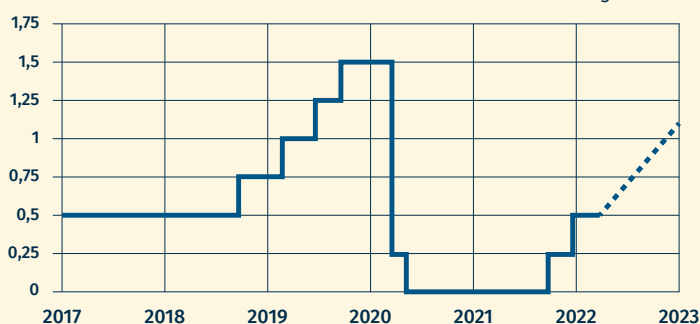
Husholdningene i Norge har spart mer enn normalt de siste to årene. Det har gått lite penger til feriereiser og aktiviteter utenfor hjemmet. Det er forventet at sparingen vil avta de neste årene, og at økt forbruk av tjenester vil gi en relativt kraftig vekstimpuls til norsk økonomi i 2022.

Inflasjonen i Norge har steget gjennom året. Økningen i elektrisitetsprisene på 71 prosent sammenlignet med 2020 har bidratt mye til at inflasjonen (KPI) i desember var på 5,3 prosent. Fremover vil inflasjonsimpulsen fra energiprisene avta, mens økte kostnader for bedriftene, forventninger om høyere lønnsvekst og stor etterspørsel fra husholdningene kan føre til at kjerneinflasjonen i Norge kommer over inflasjonsmålet på to prosent i 2022.

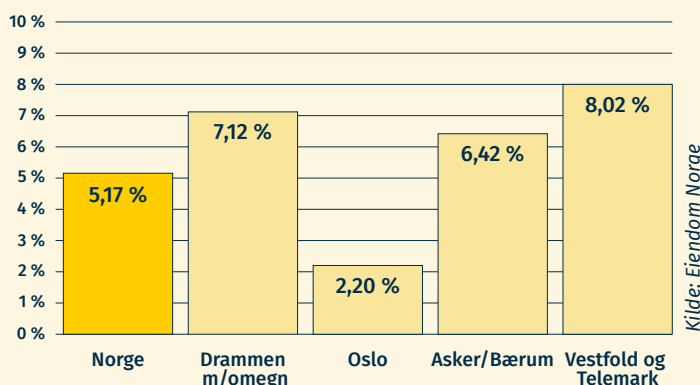
Sparebanken Øst har en stor andel boliglån og

UTVIKLING AV STYRINGSRENTEN – PROSENT

Kilde: Norges Bank

UTVIKLING AV BOLIGPRISER 2021 - 12 MÅNEDERS NOMINELL VEKST

Kilde: Eiendom Norge

utviklingen i boligmarkedet er viktig for banken. Norske boliglånskunder er etter vår mening godt rustet til å håndtere kommende renteøkninger. Boligprisene i Norge økte med i overkant av fem prosent i 2021. Det var høy prisvekst i starten av året, men avtakende fra sommeren. Prisveksten har vært høyere i bankens lokalmarked enn i landet som helhet. Det har vært stor aktivitet i boligmarkedet, og antallet solgte boliger i Norge passerte for første gang 100.000 enheter i 2021.

Med et stramt arbeidsmarked, tiltakende inflasjon i Norge og internasjonalt og høye inntekter fra olje- og gassnæringen er det mye som tilsier at Norges Bank vil fortsette å heve styringsrenten i 2022. Markedet priser inn fire rentehevinger fra Norges Bank i løpet av året, og en renteheving i hvert kvartal gir en styringsrente på 1,50 prosent ved utgangen av året. Med unntak for en periode på noen måneder i forkant av koronapandemien, er det det høyeste nivået på styringsrenten siden 2014.

Bankens strategi

Sparebanken Øst er en utfordrer

Sparebanken Øst er en frittstående, selvstendig og lokalt styrt sparebank. Vi er en leverandør av finansielle tjenester som skal sette folk flest og små og mellomstore bedrifter i stand til å utnytte sine økonomiske ressurser på en best mulig måte. Som sparebank ønsker vi å være bidragsyter til verdiskapning og bærekraftig utvikling både gjennom ordinær drift og gaver til allmennyttige formål – spesielt i kommunene Øvre Eiker og Drammen. Vi ønsker å være utviklingsorientert med lokal forankring. Vi er samfunnsorienterte med høye etiske krav. Vår snart 180 årige historikk understøtter langsiktig tekning, med fokus på troverdighet og soliditet.

Sparebanken Øst skal være en lønnsom bank drevet etter forretningsmessige prinsipper. Det skal skapes økonomiske resultater i det enkelte år og over tid som bidrar til måloppnåelsen i

banken. Helt konkret har konsernet et mål for ren kjernekapitaldekning per dags dato på 14,75 prosent og et avkastningskrav på egenkapitalen på 10 prosent over tid.

Vi ønsker å dekke kundenes behov for vanlige finansielle produkter. Våre hovedprodukter er innskudd, kreditt og betalingsløsninger. I tillegg distribuerer vi produkter innen forsikring og sparing. Vårt hovedmarked er definert til å være det sentrale østlandsområdet. Vi skal gi god og ansvarlig økonomisk rådgivning og vi skal tilby relevante finansielle produkter. Vi har en tilstedeværelse gjennom vårt kontornett og gjennom våre digitale kanaler. Sparebanken Øst ønsker å være den anbefalte og foretrukne banken i lokalmarkedet og den brysomme konkurrenten på det sentrale Østlandet. Med våre digitale betjeningskonsepter ønsker vi å være en

utfordrer til både små og store finansinstitusjoner og konkurrere om kunder i det nasjonale markedet. Sparebanken Øst vedtok allerede i 2005 en «house of brands»-merkevarestrategi. Vår distribusjons- og merkevarestrategi gir anledning til å differensiere kundedialog og produktutvalg til ulike markedsområder og kundegrupper. Strategien setter oss bedre i stand til å ivareta bankens konkurransekraft over tid. Vi arbeider for å tilpasse virksomheten og utvikle oss, over tid, der det er hensiktsmessig for banken og relevant for kundene.

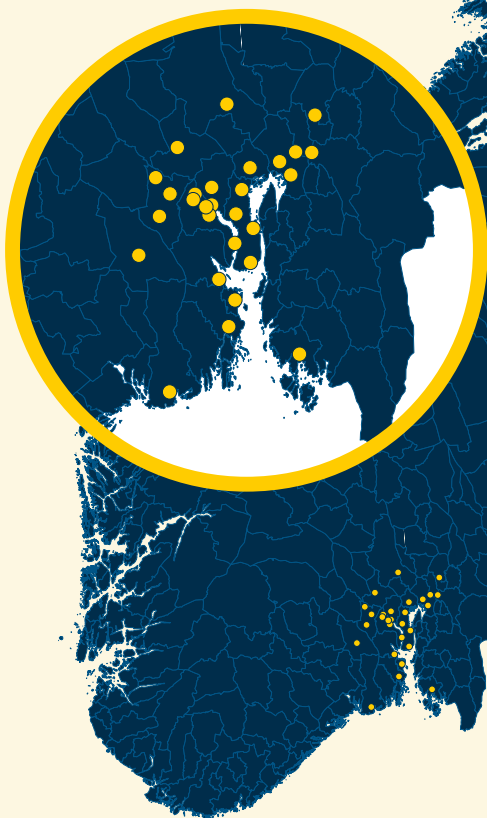
Sparebanken Øst er i ferd med å integrere bærekraft som en naturlig del av virksomheten. Vi avdekker vesentlige bærekraftsrisikoer og – muligheter hos våre kunder og bærekraftfaktorer vil få innvirkning på vårt tilbud til kundene. Sparebanken Øst tilbyr bærekraftige produkter til våre kunder gjennom grønt boliglån og grønt billån. Vårt grønne produktutvalg vil gradvis bli utvidet fremover. Vi har ambisjon om å kunne være en attraktiv samarbeidspartner og økonomisk rådgiver for kundenes bærekraftige prosjekter og løsninger.

Sparebanken Øst har definert fire av FNs bærekraftsmål hvor banken har mulighet til å bidra positivt.

MARKEDSSTRATEGI

«Vi skal være en anbefalt og foretrukken lokalbank, en brysom konkurrent i det regionale markedet og en digital utfordrer i det nasjonale markedet»

VÅRE BANKKONTORER

GEOGRAFISKE MARKEDSOMRÅDER

Vi anser hele landet som marked for våre digitale betjeningskonsepter og distribusjonskanaler. Vårt hovedmarked er det sentrale Østlandet. Bankens lokalmarked er i dag Drammen og Øvre Eiker kommune.

Vårt marked mot små og mellomstore næringskunder kan defineres som det sentrale østlandsområdet, dog er aksene Kongsberg – Oslo definert som vårt kjernemarked.

SPAREBANKEN ØST

AS FINANSIERING

dittbillån.no

AS FINANSIERING

NYBYGGER.NO

SPAREBANKEN ØST

TOPPRENTE.NO

SPAREBANKEN ØST

DinBANK.no

SPAREBANKEN ØST

BOLIGKREDITT.NO

SPAREBANKEN ØST BOLIGKREDITT

youngbank.no

SPAREBANKEN ØST

Overordnede økonomiske mål

Mål	Målsetting	Oppnådd i 2021
Lønnsomhet	Avkastning på egenkapital over tid > 10 %	8,9 %
Soliditet	Ren kjernekapital > 14,75 %	18,24 %

Risikotoleranse

Bankvirksomhet forutsetter en viss grad av risikotagning og banken ønsker å ha et bevisst og mest mulig målbart forhold til den risikoen banken har eller påtar seg. Dette gjelder innenfor de vesentlige risikoområdene for tap

som omfatter kreditt risiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Banken har gjennom vedtatte strategidokumenter fastsatt risikotoleranser, rammer og måltall innenfor de nevnte risikoområdene.

Kreditt risiko

Sparebanken Østs kredittstrategi omhandler ulike typer kreditt risiko knyttet til utlån, kreditter og garantier ytet til kunder innenfor person- og næringsmarkedet samt motpartsrisiko for verdipapirer.

Kredittstrategien bidrar til å sikre at bankens aktiviteter innenfor kredittområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger av bankens overordnede forretningsidé og strategiske planer, herunder at aktivitetene er forsvarlige i forhold til bankens evne og vilje til å bære risiko. Kredittstrategien er operasjonalisert i bankens kreditt håndbøker samt i øvrig instruksverk.

Banken har en etablert kredittportefølje med en kvalitet og sammensetning som sikrer bankens lønnsomhet på kort og lang sikt og sikrer at bankens håndtering av kreditt risiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover, forskrifter, rundskriv fra myndighetene og andre regulatoriske forhold.

Innenfor person- og næringsmarkedet står betjeningssevne og betjeningsvilje sentralt i kredittvurderingene. Utlånsforskriften legger vesentlige føringer for bankens utlånsvirksomhet til privatpersoner.

Måling av risiko ved utlån til kunder skjer gjennom risikoklassifisering av kunder. Kunder risikoklassifiseres basert på scoremodeller utviklet med statistiske metoder som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD). Risikoklassifiseringen er etablert som en integrert del av kredittprosessen og kravet til årlig reklassifisering av låneengasjement er ivarettatt. Utviklingen i kreditt risiko følges løpende opp med rapporter til bankens ledelse og kvartalsvise rapporter til bankens styre.

Bankens geografiske nedslagsfelt gir tilgang til et stort markedsområde med hensyn til kunder og næringer. Utlån til personkunder har i all hovedsak lav risiko, og lån til personkunder med pant i bolig utgjør en svært stor del av bankens samlede utlån. En lav andel utlån til næringskunder bidrar også til en lav samlet kreditt risiko for banken.

Banken tar også kreditt risiko gjennom forvaltning av likviditetsreserver og overskuddslikviditet. Banken har til hensikt å holde rentebærende papirer med lav kreditt risiko for likviditetsformål (reserve for avhendelse ved behov) og som grunnlag for deponering av låneadgang i sentralbanken.

Markedsrisiko

Sparebanken Østs finansstrategi skal bidra til å sikre at bankens aktiviteter innenfor finansområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger av bankens overordnede forretningsidé, strategiske planer og budsjetter samt at aktivitetene er forsvarlig i forhold til bankens evne og vilje til å bære risiko. Videre skal finansstrategien bidra til å sikre at bankens håndtering av finansiell risiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover, forskrifter, rundskriv fra myndighetene og andre regulatoriske forhold. Sparebanken Øst har en likviditetsportefølje bestående av rentebærende

verdipapirer i hovedsak utstedt av nordiske kredittforetak, norske banker, kommuner, stat og statsgaranterte foretak. Gjennom dette tar banken kredittspreadsrisiko. Renterisiko holdes innenfor fastsatte rammer og begrenses ved at eiendeler og gjeld i all hovedsak har flytende rente eller er swappet til flytende rente. Valutarisiko reduseres ved inngåelse av terminforretninger eller basisswapper. Banken har svært liten rente- og valutarisiko. Eksponering mot egenkapitalinstrumenter utover bankens datterselskaper og strategiske investeringer er begrenset.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Styring og kontroll med operasjonell risiko ivaretas gjennom Sparebanken Østs strategi for helhetlig risikostyring som er bankens overordnede dokument for styring av risiko. Strategien definerer klart hvem som har ansvar for etablering og gjennomføring av internkontroll i banken. Den

operasjonelle risikoen søkes holdt på et lavt nivå. Risikotoleransen for operasjonell risiko er tilordnet Finanstilsynets hendelseskategorier, gradert i nulltoleranse, lav og moderat risiko, og det er i banken etablert prosesser for risikovurderinger, årlig nøkkelprosessgjennomgang, funksjons- og ansvarsmatriser, fullmaktstrukturer og årlige lederbekreftelser.

Likviditetsrisiko

Sparebanken Øst har en konservativ holdning til likviditetsrisiko og skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring slik at konsernet til enhver tid har tilstrekkelige likvider til å dekke forpliktelsene ved forfall. Konsernet skal kunne opprettholde normal

virksomhet for en periode på minst 12 måneder uten tilførsel av likviditet og tre måneder i et kombinert stress-scenario. Konsernets likviditet styres etter fastsatte rammer for blant annet LCR, NSFR og stresstester.

Mennesker og organisasjon

Sparebanken Øst skal være en attraktiv arbeidsgiver for ansvarsbevisste og kompetente mennesker. Vi skal by på interessante utfordringer, arbeidsoppgaver og karrieremuligheter. Vi legger til rette for et godt, likestilt og inkluderende arbeidsmiljø og tilbyr konkurransedyktige betingelser for dyktige mennesker som bidrar til bankens resultater.

Kontinuerlig utvikling av ansattes kompetanse er et satsningsområde for å nå våre strategiske

mål og for å kunne betjene kundene våre på en best mulig måte. For å møte økt kompleksitet, omfattende regulatoriske krav og endret kundeadferd, vil vi i kompetanseutviklingen ha særlig fokus på god risiko- og kvalitetskultur, men også ha oppmerksomhet på relasjonskompetanse i kunderettede stillinger. Sparebanken Øst er tilsluttet autorisasjonsordningene i FinAut.

Datterselskaper og strategiske eierposter

Banken legger til grunn sitt idégrunnlag når eierskap vurderes og evalueres. Bankens eierstrategi skal bidra til at vår selvstendighet og lokale styring

opprett holdes eller styrkes. Sparebanken Øst-konsernet består av følgende datterselskaper. I tillegg har vi definert følgende strategiske eierposter:

Datterselskaper

- **Sparebanken Øst Boligkreditt AS**, verdipapiriserer boliglån for banken og oppnår med det lavere finansieringskostnader for konsernet.
- **AS Finansiering**, etablert i 1930, en sentral aktør innen salgspantfinansiering av bruktbil.
- **Sparebanken Øst Eiendom AS** er en forvalter av eiendommer tilhørende konsernet Sparebanken Øst.
- **Øst Prosjekt AS** har som hovedformål å overta prosjekter og drive industri- og handelsvirksomhet til sikring og realisering av utsatte engasjement i morbanken.

Strategiske eierposter

- **Frende Holding AS**, banken distribuerer skade- og livprodukter til bedrifter og privatpersoner gjennom Frende.
- **Norne Securities AS**, banken distribuerer aksje- og fondssparing til bedrifter og privatpersoner gjennom Norne.
- **Dialog Eiendomsmegling AS**, én av drammensregionens største eiendomsmeglere med virksomhet hovedsakelig i Buskerud og nordre Vestfold.
- **Kraft Bank AS**, tilbyr refinansiering av lån med pant i bolig og lån uten sikkerhet.
- **Vipps AS**, ledende selskap innen smartbetaling i Norge. Med BankID og BankAxept leverer Vipps AS også løsninger innen elektronisk ID og betaling i butikk.
- **NBX AS**, leverandør av finansielle tjenester basert på kryptovaluta og blokkjedeteknologi.

Bærekraft og samfunnsansvar

Sparebanken Øst har helt siden 1843 vært med på å bygge lokalsamfunnet. Å integrere bærekraft i bankens virksomhet er derfor en naturlig videreutvikling av bankens samfunnsrolle. Som en regional sparebank har vi et ansvar, gjennom våre handlinger og produkter, for å være en positiv drivkraft i samfunnet og støtte bærekraftig utvikling.

Sparebanken Øst har som mål å redusere klimagassutslipp fra egen virksomhet, fra våre kunder, leverandører og samarbeidspartnere. I tillegg til miljø- og klimaaspektet vektlegger Sparebanken Øst i stor grad også sosiale aspekter som mangfold, inkludering og arbeidsmiljø. Ansvarlig selskapsstyring har vært og vil fortsatt være en sentral del av bankens virksomhet blant annet knyttet til kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering, individets rett til personvern og datasikkerhet. Vi forventer økte krav til bærekraft i vår virksomhet, fra myndigheter, kunder og samarbeidspartnere, i årene framover.

Banken er opptatt av å ikke for raskt gripe til enkle løsninger eller tiltak som kan fremstå som «grønnvasking». Vi arbeider målrettet i takt med bransjemessig utvikling og regulatoriske krav og forventninger. Banken har startet kartlegging av klimarisiko knyttet til våre bedriftskunder. Vi har valgt prioriterte bærekraftsmål og definert hvilke næringer

vi ikke ønsker å ha i vår portefølje. Videre er det lagt ned betydelige ressurser for å forhindre og redusere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til kundenes bruk av bankens produkter og tjenester.

Sparebanken Øst rapporterer etter GRI-standarden (Global Reporting Initiative). Retningslinjer fra Oslo Børs/Euronext for ESG-rapportering henviser til denne standarden. Rapporteringen er utarbeidet på best mulig måte ut ifra forutsetningene som gjelder for Sparebanken Øst. Det kan være områder i rapporten som ikke fullt ut oppfyller alle kravene fra GRI-standarden per i dag. Bankens bærekraftsrapportering vil derfor være under utvikling fremover.

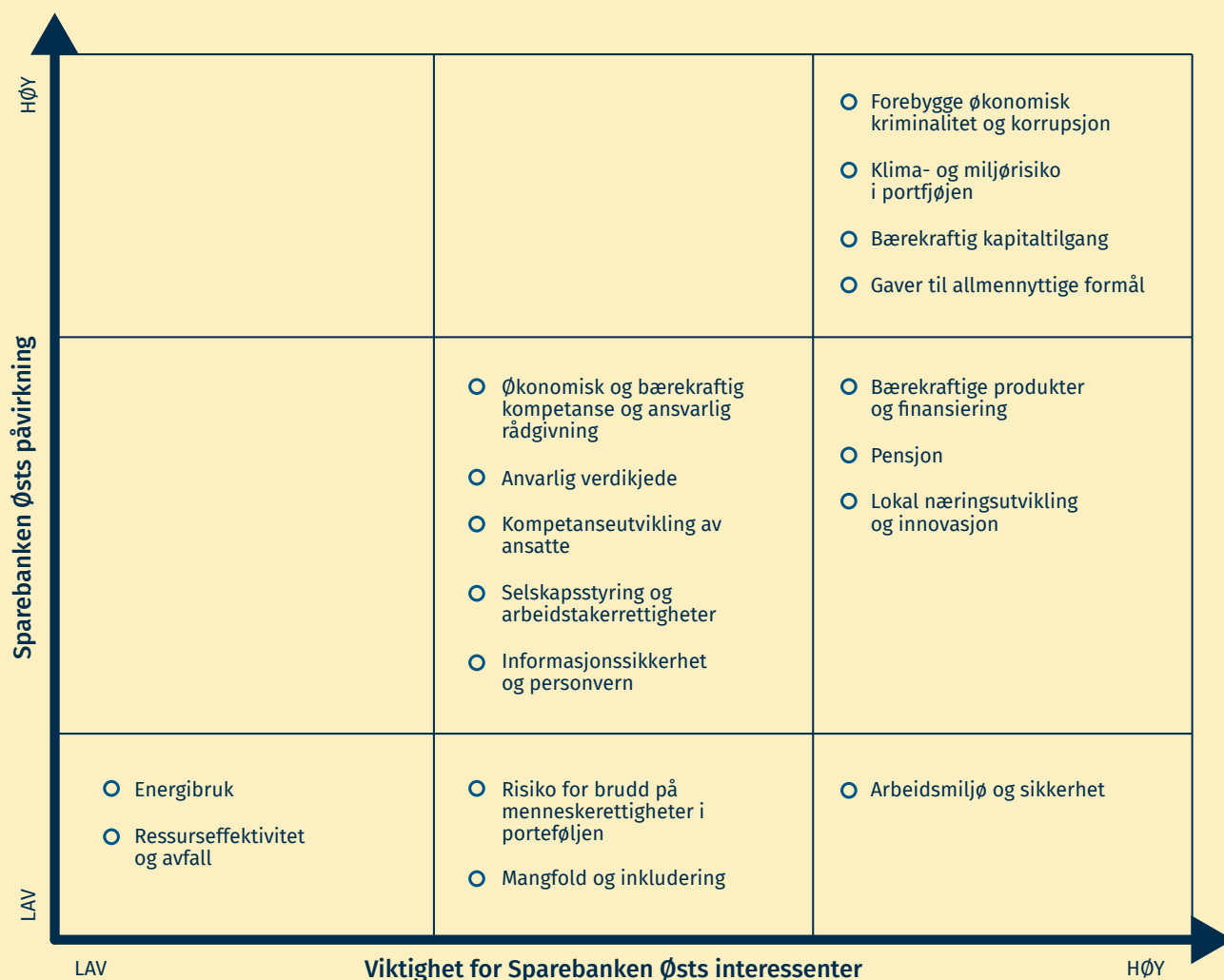
I tråd med Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES), viser denne delen av årsrapporten også vårt kontinuerlige arbeid med å kartlegge og beskrive vesentlige ikke-finansielle temaer og påvirkningen disse har for virksomheten i Sparebanken Øst.

ESG er en engelsk forkortelse som står for environmental, social and governance. På norsk kan dette oversettes til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring. For Sparebanken Øst handler ESG om hvordan vi påvirker samfunnet rundt oss, men også hvordan disse faktorene påvirker bankens forretning i dag og i fremtiden.

Vesentlighetsanalyse

For å kunne prioritere de områdene hvor banken faktisk kan gjøre en forskjell, har Sparebanken Øst gjennomført en vesentlighetsanalyse.

Vesentlighetsanalysen tar hensyn til både finansiell vesentlighet og miljø- og samfunnsmessig vesentlighet. Det betyr at banken både jobber og er oppmerksom på, faktorer som kan påvirke Sparebanken Øst sin utvikling, resultater og stilling, samt hvordan bankens drift påvirker samfunnet, kunder og ansatte. Vesentlighetsanalysen gjennomgås regelmessig for å sikre at den til enhver tid reflekterer det som er viktigst for Sparebanken Øst.

Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Som en finansinstitusjon, har Sparebanken Øst et stort ansvar for å avdekke og forhindre økonomisk kriminalitet. Økonomisk kriminalitet, som for eksempel hvitvasking, korrupsjon, terrorfinansiering og bedrageri, har negative konsekvenser for våre kunder, samfunnet og banken selv. Sparebanken Øst arbeider systematisk for å forhindre at våre tjenester blir benyttet til slik ulovlig aktivitet. I dette arbeidet inngår blant annet ansvaret for å kjenne identiteten til våre kunder, kartlegge eierstrukturer, innhente informasjon om hvordan kundens midler er ervervet samt kartlegge hvordan kundene tenker å benytte bankens tjenester.

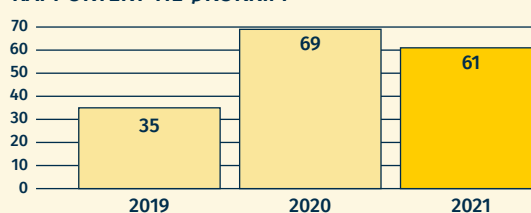
For å oppfylle våre forpliktelser til forebygging av økonomisk kriminalitet gjennomføres regelmessig opplæring av alle ansatte og bankens styremedlemmer. Vi innfører nye arbeidsformer og tekniske løsninger som, i tillegg til økt kompetanse, er nødvendig for å nå våre målsettinger.

Sparebanken Øst har vedtatt interne etiske

retningslinjer, samt «Regler for god opptreden». Disse omfatter alle i organisasjonen, inkludert styret. I bankens etikuttvalg, som består av hovedtillitsvalgt, juridisk direktør, HR-sjef, viseadministrerende direktør og administrerende direktør, behandles etiske retningslinjer, varsler og kritikkverdige forhold. I 2021 er det ikke mottatt varsler eller meldt om saker som kan defineres som korrupsjon.

Banken har dessuten et rapporteringsansvar til Økokrim. I 2021 ble det rapportert 61 saker.

**ANTALL MISTENKELIGE TRANSAKSJONER
RAPPORTERT TIL ØKOKRIM**

Klima og miljørisiko i porteføljen

Sparebanken Øst støtter anbefalingene fra Task-Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og jobber for å inkludere dette rammeverket i bankens arbeid og rapportering om klimarisiko. Sparebanken Øst har som mål at bærekraft skal integreres i bankens interne risikorapportering i løpet av 2022.

Fra november 2020 har banken kartlagt næringskunders miljørisiko i forbindelse med behandling av nye kredittsaker. Basert på informasjon som innhentes fra kundene supplert med egne vurderinger scores kundene på en rekke miljø- og bærekraftskriterier. Gjennom vektning av kriteriene får banken en indikasjon på hvor moden kunden er med tanke på å møte bærekrafts- og miljøutfordringer. Banken besluttet i 2021 å investere i tekniske løsninger som medfører at miljø- og klimarisikovurderingene inkluderes i bankens kredittsystemer. Implementeringen vil skje i løpet 2022.

Sparebanken Øst har en næringsportefølje med stor andel kunder innenfor sektorene «omsetning og drift av fast eiendom» og «bygg og anlegg». Banken startet i 2021 kartlegging av overgangsrisiko og fysisk klimarisiko i næringsporteføljen, dette arbeidet

vil fortsette i 2022. Alle nye engasjementer eller engasjementer under fornyelser vil kartlegges for å avdekke engasjementets klimarisiko. Ved kartlegging av fysisk klimarisiko benyttes blant annet faresonekart fra NVE. Overgangsrisiko kartlegges per dags dato ved innhenting av energimerking. Banken har allerede avstått fra finansiering av større prosjekter med utgangspunkt i vurderinger av fysisk klimarisiko og vil fremover arbeide med hvordan klima og miljørisiko kan påvirke kredittprosesser, risikoprisingen og kredittbeslutninger. Vi planlegger å starte med kartlegging av klimarisiko i bankens boliglånsportefølje i løpet av 2022.

Sparebanken Øst har ingen direkteeksponering mot karbonintensive næringer som olje, gass eller shipping.

I 2021 har Sparebanken Øst definert hvilke sektorer og aktiviteter som banken ikke ønsker å finansiere i fremtiden. Næringene og aktivitetene som er omfattet er; kullutvinning eller energiproduksjon basert på kull, kontroversielle våpen, tobakk, pornografi, oljesand/tjæresand, skiferolje og -gass og olje og gassutvinning i Arktis. En mer detaljert beskrivelse av disse sektorene kan finnes på bankens bærekraftsside på oest.no.

Bærekraftig kapitaltilgang

Sparebanken Øst har i dag et lån på 300 millioner fra Nordic Investment Bank (NIB). Dette lånet finansierer grønne aktiva som er i tråd med NIBs bærekraftskriterier. Sparebanken Øst har i løpet av

2021 hatt innledende samtaler om etableringen av grønt rammeverk og banken vil etablere et grønt rammeverk i 2022.

Gaver til allmenntilretteleggende formål

Det vises til eget kapittel som omhandler «Almenntilretteleggende gaver». For øvrig finnes mer informasjon om bankens gaveinstitutt på oest.no/gaver/.

Bærekraftige produkter og finansiering

Sparebanken Øst tilbyr i dag enkelte produkter slik at våre kunder kan ta bærekraftige valg. Banken har utarbeidet bærekraftige produkter på de områdene som har størst etterspørsel og som kan ha reell innvirkning på bærekraftutviklingen. Banken tilbyr grønt boliglån og gjennom bankens datterselskap, AS Finansiering, grønt billån.

Banken har i løpet av 2021 endret kriteriet for grønt boliglån fra nullhus-definisjon til følgende krav:

- Energimerke A eller B, eller
- BREEAM-NOR Sertifisering (minimum Very good, Excellent eller Outstanding), eller
- Svanemerket

Grønt billån tilbys der bilen er en hybrid- eller elbil. Vi vil vurdere nevnte kriterier i løpet av 2022. Andelen hybrid- og el-biler som finansieres er stigende. Av nye lån i 2021 utgjorde cirka 15 prosent lån til rene elbiler, en økning på drøyt 31 prosent fra året før. Elbiler utgjør ved utgangen av 2021 cirka 14 prosent av den samlede porteføljen til AS Finansiering.

Sparebanken Øst vil fortsette å utvikle og tilby grønne produkter til våre kunder for å kunne være en større bidragsyter til det grønne skiftet. Banken

vil prioritere produkter som faktisk bidrar til en bærekraftig utvikling, samt at det er et behov og etterspørsel etter slike produkter. Våre produktene danner samlet grunnlaget for et grønt rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner.

Pensjon

Det er viktig for Sparebanken Øst å tilby de ansatte pensjonsytelser som skaper forutsigbarhet og økonomisk trygghet. Banken har ønsket at pensjonsmidlene skal være plassert på en ansvarlig og bærekraftig måte. Derfor har det vært viktig for Sparebanken Øst å benytte seg av en leverandør som kan innfri disse forventningene og samtidig gi konkurransedyktig avkastning på midlene. Sparebanken Øst har valgt Storebrand som leverandør av pensjonsprodukter til ansatte. Storebrand har sammenfallende eksklusjonskriterier som banken har i egen virksomhet. Storebrand bekrefter også at de har stor oppmerksomhet på ansvarlig eierskap og påvirkning.

Sparebanken Øst forutsetter at Storebrands investeringsstrategi inkluderer at de evaluerer økonomiske, sosiale og miljømessige aspekter før investeringene besluttes og at målsettingene er

å redusere de negative bærekraftspåvirkningene investeringene kan forårsake. Det forventes videre at de flytter kapital mot selskaper som har oppmerksomhet på og arbeider for positiv bærekraftutvikling samtidig som det oppnås konkurransedyktig avkastning.

Sparebanken Øst har kollektive ytelsesordninger i Storebrand Livsforsikring AS. Ytelsesordningene er lukkede ordninger. Personer ansatt før 2007 er medlemmer av denne ordningen for lønn opp til 12G.

Fra 1. januar 2007 innførte Sparebanken Øst en kollektiv innskuddsbasert ordning. Innskuddssatsene er innenfor gjeldende regelverk i Lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold. Personer ansatt etter 2007 er medlemmer av denne ordningen for lønn opp til 12G. For mer detaljer henvises til note 46 i årsrapporten for 2021.

Lokal næringsutvikling og innovasjon

Sparebanken Øst er en regional sparebank med stor tilstedeværelse i lokalmarkedet. Bankens lokalmarkedet kan defineres som Øvre Eiker og Drammen. I dette området er vi en stor arbeidsgiver som tilbyr arbeid innenfor mange ulike fagområder og stillingsnivåer. Det er viktig for Sparebanken Øst at vi gjennom vår rolle som tilbyder av kompetansearbeidsplasser også samarbeider og samspiller med mange næringer og næringsaktører om utviklingsprosjekter i

lokalsamfunnene. Banken har også et langt og positivt forhold til offentlige aktører når nærings- og samfunnsutviklingsprosjekter skal diskuteres eller igangsettes. Bankens rolle som tilbyder av finansielle tjenester til næringslivet skaper økt konkurranse på produkter og service som på sikt kan bidra til økt næringsutvikling og innovasjon. Vi har fagkunnskap, lokalkunnskap og kjennskap som bidrar til at banken gjennom kunnskapsutveksling med næringslivet, også innen bærekraft, kan bidra til utvikling.

Arbeidsmiljø og sikkerhet

Sparebanken Øst gjennomfører medarbeiderundersøkelser for å kartlegge arbeidsmiljøet i banken. Banken har i mange år samarbeidet med og kjøpt tjenester av Humetrica AS. Selskapet har i mer enn 25 år jobbet med utvikling av verktøy for å evaluere og effektivisere individer og organisasjoner. Vi benytter Humetrica Organisasjonsanalyse for å måle forholdene i virksomheten. I 2021 ble undersøkelsen gjennomført med 89 prosent deltagelse, noe vi oppfatter som meget god deltagelse. Overordnet viser årets undersøkelse at vi scorer stabilt, målt mot tidligere års undersøkelser, og høyt i forhold til nasjonale målinger. Tilbakemeldingene gir banken god innsikt i små og store forbedringsområder hvor banken kan sette inn målrettede tiltak for å skape forbedring, samt de områder banken er gode på. Undersøkelsen viser variasjoner mellom ulike deler av organisasjonen. Innenfor områdene med størst forbedringspotensial vil det bli prioritert å jobbe med målrettede tiltak.

Pandemien har også i 2021 trolig påvirket undersøkelsen. Lange perioder hvor en stor andel av de ansatte har måttet arbeide fra hjemmekontor kan påvirke undersøkelsen på flere områder og «fjernledelse» erfares å være mer krevende enn «vanlig» ledelse.

Banken ivaretar pålagte helse-, miljø- og sikkerhetskrav på en systematisk måte gjennom blant annet vedtatt instruksverk og i nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Ettervern i forbindelse med ran inngår som en del av bankens totale HMS-arbeid og ivaretas av en særskilt ettervernsgruppe.

Over tid varierer bankens turn-over. Vi har gjennom flere år hatt oppmerksomhet på tilgang og avgang i organisasjonen. Balansen mellom fornyelse av organisasjonen, opprettholdelse av relevant erfaring og viktig kompetanse samt å være en attraktiv arbeidsgiver i markedet også for nye generasjoner, er viktig. I perioder vil bankens alderssammensetning medføre økt andel medarbeidere som avslutter sitt arbeidsforhold for å gå over til pensjonstilværelsen.

Arbeidsmarkedet har de siste par årene blitt strammere, noe som fører til stigende turn-over. Oversikten under viser avgang og tilgang fordelt på alder og kjønn. Det er ikke hensiktsmessig å

rapportere på geografisk tilhørighet, da banken kun har medarbeidere i østlandsområdet. For å få mer kunnskap om hvorfor medarbeidere velger å slutte hos oss, gjennomføres sluttsamtaler.

	2019				2020				2021			
	Totalt		Eks. pensjonister		Totalt		Eks. pensjonister		Totalt		Eks. pensjonister	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Nyansatte	17	9,9			21	12,2			29	17,3		
Kvinner	9	5,3			11	6,4			14	8,3		
Menn	8	4,7			10	5,8			15	8,9		
Nyansatte under 30 år	10				3				13			
Kvinner	4				2				6			
Menn	6				1				7			
Nyansatte mellom 30 og 50 år	4				16				16			
Kvinner	3				8				8			
Menn	1				8				8			
Nyansatte over 50 år	3				2							
Kvinner	2				1							
Menn	1				1							
Turnover	25	14,6	21		21	12,2	13	7,6	31	18,5	22	13,1
Kvinner	14	8,2	10		13	7,6	8	4,7	14	8,3	10	6,0
Menn	11	6,4	11		8	4,7	5	2,9	17	10,1	12	7,1
Turnover under 30 år	4		4		1		1		8		8	
Kvinner	2		2						3		3	
Menn	2		2		1		1		5		5	
Turnover mellom 30 og 50 år	14		14		10		10		11		11	
Kvinner	7		7		7		7		6		6	
Menn	7		7		3		3		5		5	
Turnover over 50 år	7		3		10		2		12		3	
Kvinner	5		1		6		1		5		1	
Menn	2		2		4		1		7		2	

Økonomisk og bærekraftig kompetanse og ansvarlig rådgivning

Det er en forutsetning for bankens virksomhet at medarbeiderne har relevant kompetansenivå, dette gjelder i samtlige stillinger i banken. Sparebanken Øst er opptatt av å gi god økonomisk rådgivning. For å innfri de krav som stilles fra myndigheter og de forventningene våre kunder har til oss, har banken valgt at medarbeidere i kundeoposisjon skal ha gjennomført og bestått ulike autorisasjonsprosesser via Finansnæringen autorisasjonsordninger (FinAut). Andelen medarbeidere som var autorisert innenfor de ulike autorisasjonsordningene fremgår av tabellen nedenfor.

Det ble i 2021 gjennomført en lang rekke kurs i banken, herunder flere kurs innen hvitvask og terrorfinansiering. For alle nyansatte er det obligatorisk opplæring i antihvitvask og terrorfinansiering. I løpet av 2021 ble det avholdt flere informasjonsmøter hvor det ble gitt innføring i bærekraftstemaer også på overordnet nivå for alle ansatte i banken. For bedriftsmarkedsavdelingen er det gjennomført

opplæring om klimarisiko, overgangsrisiko og fysisk risiko både i forbindelse med kredittprosessene og ved engasjementfornyelser. Arbeidet med å heve bærekraftskompetansen vil fortsette i 2022. Opplæringen i 2022 vil inkludert større deler av organisasjonen herunder medarbeidere i privatmarkedsavdelingen.

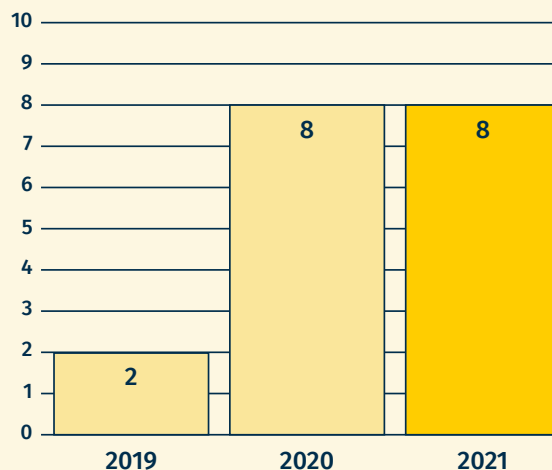
Antall klager i Finansklagenemnda kan være en indikator på kvaliteten i vår rådgivning til privatkunder, som også utgjør hoveddelen av bankens kundemasse. Banken mottok åtte klager i 2021. Vi vurderer at dette er svært lavt sett i forhold til antall kunder med kundeforhold til Sparebanken Øst.

Sparebanken Øst bidrar med finansiell kompetanse til lokalmiljøet gjennom skoleprosjekt. Du kan lese mer om skoleprosjektet under allmennyttinge formål.

ANDEL AUTORISERTE ANSATTE (FINAUT)

	Bedriftsmarkedet	Privatmarkedet
Kreditt	44,4 %	53,5 %
Sparing og investering	55,6 %	54,7 %
Skadeforsikring		54,8 %
Personforsikring		45,2 %

ANTALL KLAGER I FINANSKLAGENEMDA

Ansvarlig verdikjede

Leverandører av varer og tjenester til Sparebanken Øst må tilfredsstille bankens verdier og krav til bærekraft og ansvarlighet gjennom hele verdikjeden. Leverandører som opererer innenfor sektorer hvor banken anser at det er risiko for brudd på disse verdiene og kravene, avkreves en egenerklæring hvor det bekreftes og avkreftes ulike forhold. Tiltaket skal bidra til at leverandøren gjøres oppmerksom på bankens krav og videre bidra til å sikre at leverandøren har oppmerksomhet på og forståelse for at brudd på menneske- eller arbeidsrettigheter, negativ miljøpåvirkning eller korrupsjon vil få konsekvenser for samarbeidet med banken.

Banken vil i 2022 jobbe for å videreutvikle dialogen med bankens samarbeidspartnere og leverandører. Det er planlagt å gjennomføre en aktsomhetsvurdering i tråd med OECD sine retningslinjer for flernasjonale selskaper. Målet med vurderingen er å kartlegge om banken, gjennom leverandørkjeden, er eksponert mot brudd på menneske- og arbeidsrettigheter, negativ miljøpåvirkning eller økonomisk kriminalitet. Kartleggingen gjennomføres både gjennom dialog med og informasjon fra våre leverandører, men også gjennom innhenting av informasjon fra andre kilder.

Kompetanseutvikling av ansatte

Den teknologiske utviklingen, konkurransesituasjonen, regulatoriske forhold og kundenes forventninger øker virksomhetens kompleksitet. Innenfor alle bankens avdelinger og fagområder, vil økt kompetanse medføre endrede krav til kompetanse. Sparebanken Øst tar utgangspunkt i de ressursene banken har og ønsker å legge til rette for videreutvikling av medarbeidere. Vi erkjenner også at vi må knytte til oss kompetanse gjennom rekruttering og samarbeid.

Sparebanken Øst ønsker å være verdifull for våre kunder. Gjennom god og ansvarlig rådgivning og ved å tilby relevante produkter og tjenester, ønsker vi å ivareta kunderelasjonene på best mulig måte. Riktig kompetanse hos våre medarbeidere er en av de viktigste faktorer for å oppnå gode kunderelasjoner. Banken er tilsluttet Finansnæringens autorisasjonsordninger (FinAut) for å sikre at våre medarbeidere har den nødvendige kompetanse og etikk i kundebehandlingen. Autorisasjonsordningene bygger på «God skikk ved rådgivning» i henhold til godkjente kompetansestandarder og sikrer at vi kan dokumentere kompetansenivået innenfor de fagfeltene ordningen dekker. I tillegg skal ordningene bidra til å sikre at kundene blir ivaretatt både ved digital og ved personlig betjening.

I løpet av de siste årene og gjennom 2021 har banken hatt ekstra stor oppmerksomhet på kompetanseutviklingen innenfor antihvitvask og terrorfinansiering. Hele organisasjonen har deltatt på kursing for å øke forståelse og innsikt samt for å være i stand til å drive kontinuerlig forbedringsarbeid innenfor fagfeltet.

Behov for systematisk kompetanseutvikling har

medført at vi i løpet av 2020 og 2021 har tatt i bruk digitale verktøy for å sikre effektiv og dokumenterbar opplæring. Dette har vært nødvendig for å kunne opprettholde opplæringsaktivitet i perioder hvor en stor del av bankens medarbeidere har arbeidet fra hjemmekontor. Sparebanken Øst har gjennom årlige medarbeiderundersøkelser avdekket at vi har et forbedringsområde når det gjelder å sikre kompetanseoverføring når medarbeidere avslutter sitt arbeidsforhold i banken, enten til ny arbeidsgiver eller ved pensjonering. Tiltak for å forbedre dette vil bli iverksatt i løpet av 2022. I kompetanseutviklingsplanen for 2022 vil vi også ha særlig fokus på å videreutvikle risiko- og kvalitetskulturen i banken i tillegg til å sette mer fokus på medarbeidernes relasjonskompetanse, spesielt for kunderettede stillinger.

Videre vil vi i 2022 øke oppmerksomheten på behovet for systematisk lederopplæring- og utvikling.

Ansvarlig virksomhetsstyring

Sparebanken Øst har igjennom konsesjon tillatelse til å drive sin virksomhet. Det stilles mange krav for å kunne drive bankvirksomhet i Norge herunder krav til etiske standarder. Banken har et utviklet rammeverk som består av en mengde instruksjer og håndbøker og også etiske regler som omfatter alle i organisasjonen, inkludert styret. De etiske retningslinjene gjennomgås årlig med samtlige ansatte og retningslinjene oppdateres årlig. Retningslinjene ligger, sammen med instruksverket og håndbøker, tilgjengelig for ansatte på bankens intranettsider. De etiske retningslinjene tar for seg krav til integritet, lojalitet, økonomisk uavhengighet, taushetsplikt, informasjonshåndtering, autorisasjoner og habilitet. Videre berører reglene gaver og representasjon, handel med verdipapirer, bierverv og næringsvirksomhet og private og familiære forhold.

Separate instruksjer supplerer de etiske retningslinjene på flere av de nevnte temaene. De etiske reglene omfatter adferd og oppførsel mot kunder, myndigheter, leverandører, konkurrenter og kollegaer inkludert varsling om kritikkverdige forhold.

Det er etablert et etikkutvalg som består av hovedtillitsvalgt, juridisk direktør, HR-sjef, viseadministrerende direktør og administrerende direktør. Utvalget har ansvar for å oppdatere og ajourholde etiske regler, samt behandle varsler om kritikkverdige forhold jf. arbeidsmiljøloven kap. 2A. Utvalget skal bidra til en ensartet behandling av varsler etter arbeidsmiljøloven og legge til rette for at både varsler og den det blir varslet om blir behandlet på en forsvarlig måte.

Selskapsstyring og arbeidstakerrettigheter

Sparebanken Øst forholder seg til anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES – www.nues.no). Det vises til «Eierstyring og selskapsledelse» i årsrapporten hvor det er gitt en samlet redegjørelse for bankens eierstyring og selskapsledelse.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold for bankens ansatte er sikret gjennom sentrale og lokale avtaler med ansattes organisasjoner, som er gjenstand for årlige forhandlinger. I tillegg ivaretas arbeidstakerrettigheter godt gjennom norske lover og regelverk.

Informasjonssikkerhet og personvern

Finansbransjen har de siste årene sett stor økning i kriminell aktivitet. Aktørene utvikler stadig nye metoder for å tilegne seg data, svindle våre kunder eller på andre måter søke økonomisk gevinst gjennom målrettede angrep. Sparebanken Øst tar informasjons- og IT-sikkerhet på største alvor. Ansvar for informasjons- og IT-sikkerhet er forankret i bankens toppledergruppe og det er etablert IT-sikkerhetsstrategi samt styringssystem for informasjonssikkerhet. Banken har et godt samarbeid med Nordic Financial Cert (NFCert) og god dialog med bankens leverandører av tekniske tjenester i dette arbeidet.

Banken har personvernombud og det er etablert rutiner og instruks for hvordan kunder

kan klage, rapportere om hendelser, be om innsyn i registrerte personopplysninger og be om å få overført registrerte personopplysninger til en annen behandlingsansvarlig. Rettighetene er beskrevet i bankens personvernerklæring som ligger på oest.no/personvern.

Banken registrerer og vurderer avvik relatert til behandling av personopplysninger med rapportering til Datatilsynet etter vurdering. I løpet av 2021 ble det ikke fattet vedtak om eller gitt bøter til banken for brudd på informasjonssikkerheten eller personvernet. Sparebanken Øst er heller ikke kjent med at det er inngitt noen formelle klager på banken til Datatilsynet for brudd på personvern i løpet av året.

Risiko for brudd på menneskerettigheter i porteføljen

Sparebanken Øst har en næringsportefølje bestående av norske selskaper som driver sin virksomhet i Norge. Kundernes virksomhet er dermed regulert av norsk lov. Vi anser på bakgrunn av dette at risikoen for brudd på menneske- og arbeiderrettigheter hos våre kunder er lav. Banken kan likevel ikke utelukke at slike brudd kan skje og har etablert en kartlegging

sammen med kundene om forholdet til menneske- og arbeidsrettigheter i forbindelse med kredittprosessen. Informasjonsinnhenting gjennomføres på en måte som kan egne seg for analyse og oppfølging. Innføring av nye tekniske løsninger i 2022 vil øke kvaliteten på vurderingene og analysene og bli integrert mer med kredittsystemene.

Mangfold og inkludering

Sparebanken Øst er opptatt av mangfold og inkludering. Vi mener at mangfold på arbeidsplassen kan bidra til å skape prestasjonsmiljøer som kan forbedre både drift og utvikling av banken. Sparebanken Øst har ambisjon om å tiltrekke seg

relevant kompetanse uavhengig av sosial bakgrunn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og uttrykk, religion eller tro, etnisitet eller funksjonsevne. Dette er også tatt med som en del av tiltaksplanen for aktivitetsplikten.

Tilstand for kjønnslikestilling

Banken har en egen strategi innenfor HR som omhandler mennesker og organisasjon. I denne strategien er det eksplisitt nedfelt at banken skal arbeide for likestilling og mangfold på alle områder. Denne strategien ble sist oppdatert i 2021 og ble også gjennomgått ved styrets strategisamling sommeren 2021. Sparebanken Øst følger norsk lovgivning som blant annet forbyr diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, religion og tro eller nedsatt funksjonsevne. Like muligheter er i tillegg beskyttet av sentrale og lokale avtaler med arbeidstakerorganisasjonene.

Banken har over lang tid hatt et meget godt samarbeid med de ansattes representanter i mange ulike utvalg og prosjekter. Banken har også et etikkutvalg som møtes flere ganger årlig for blant annet å behandle varsler om kritikkverdige forhold. Det har ikke vært noen rapporterte hendelser til

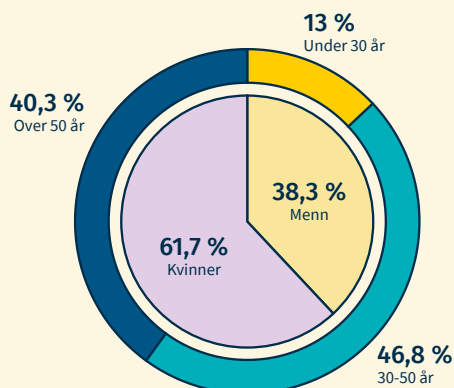
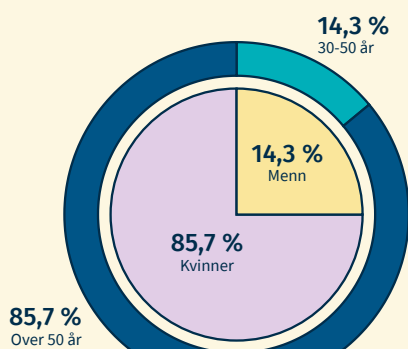
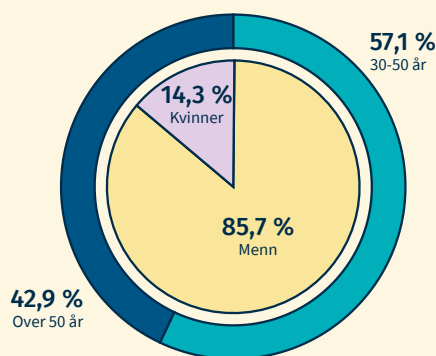
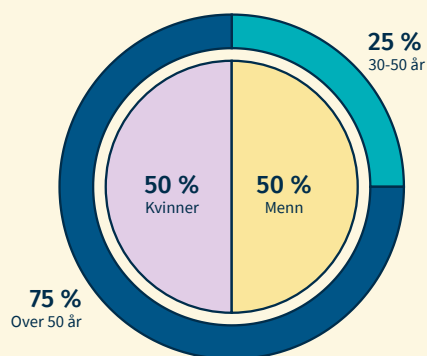
etikkutvalget knyttet til diskriminering i 2021. Banken har heller ikke mottatt klager på diskriminering i forbindelse med rekrutteringer i løpet av året.

Sparebanken Øst gjennomførte i etterkant av styrets strategisamling i 2021 en kartlegging av hvordan situasjonen er innen likestilling og diskriminering i banken. Kartleggingsarbeidet ble gjennomført av HR, bærekraftsansvarlig og hovedtillitsvalgt i løpet av høsten 2021 og fremlagt for og behandlet av styret i 2021. Banken vil i 2022 arbeide med å standardisere kartleggingsprosessen for å forbedre mulighetene for analyse og evaluering.

Kartleggingen fra 2021 viste at likestillingen i banken på de fleste områder er god. Målt over alle lederstillinger er 40 prosent av lederne i banken kvinner. Kvinneandelen i toppledergruppen er lav, noe som banken er oppmerksomme på og derfor tatt med som en aktivitet i tiltaksplanen.

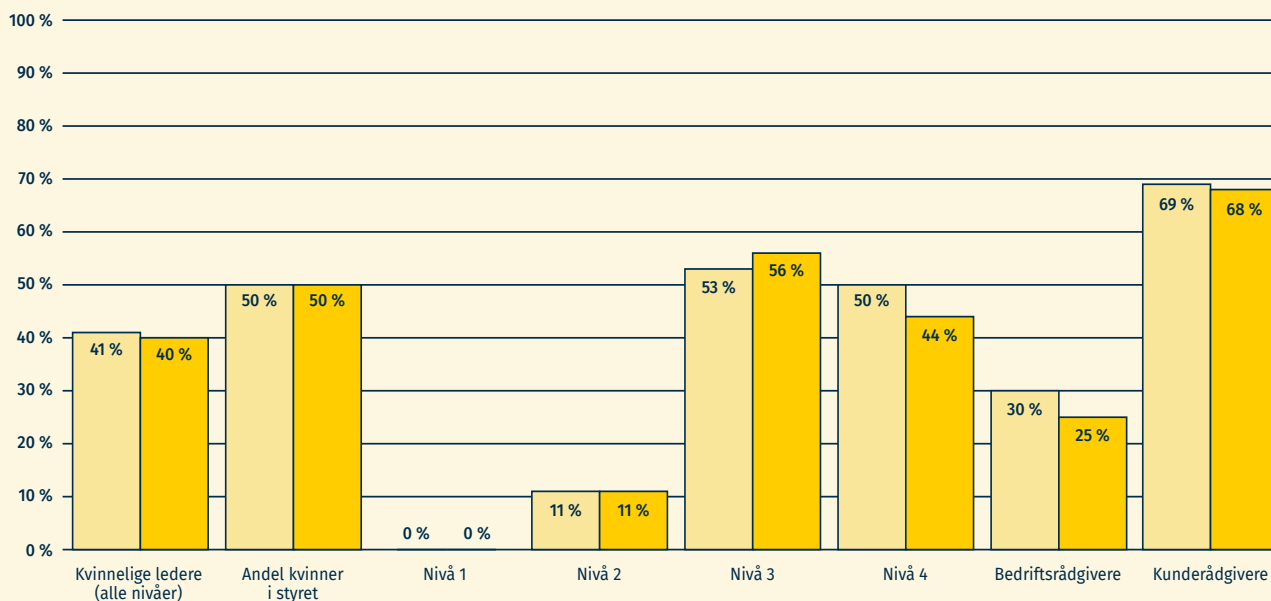
Kjønnsfordeling på ulike nivåer

● Kvinner
 ● Menn
 ● Under 30 år
 ● 30-50 år
 ● Over 50 år

ANDEL KVINNELIGE LEDERE OG KJØNNSFORDELING PÅ ULIKE NIVÅER

■ Andel kvinner 2020
 ■ Andel kvinner 2021

Nivå 1-4 beskriver ledernivåene i banken, hvor nivå 1 er administrerende direktør.

Nivå 2 utgjør toppledergruppen samt avdelingsledere for Risikostyring og Etterlevelse.

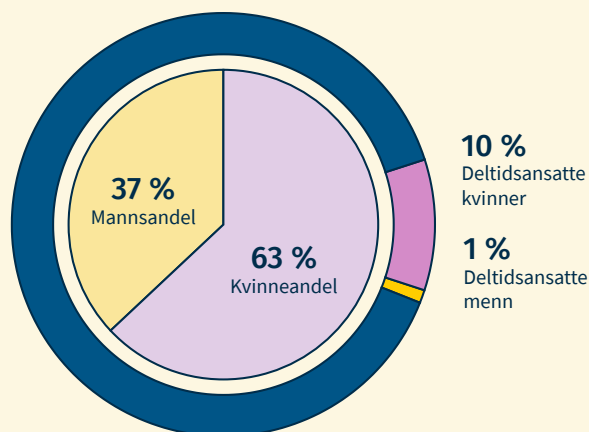
Deltidsarbeid og midlertidig ansatte

I Sparebanken Øst har vi et meget begrenset antall ansatte som arbeider deltid. I disse tilfellene er bakgrunnen for deltidarbeid enten at arbeidstaker er delvis ufør eller arbeidstaker selv har søkt om redusert arbeidstid i henhold til Arbeidsmiljøloven § 10-2.

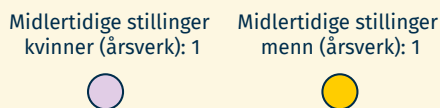
Sparebanken Øst benytter midlertidige ansettelser i svært liten utstrekning. Vi har en god tradisjon

for å tilby ungdom/studenter arbeidstrening som ferievikarer. Midlertidig ansettelser benyttes i begrenset grad ved vikariater eller på spesielle prosjekter. Det vurderes å være hensiktsmessig å innhente informasjon om problemstillingen «ufrivillig deltid» i 2022 for å avdekke om det er forhold vi ikke er kjent med i organisasjonen.

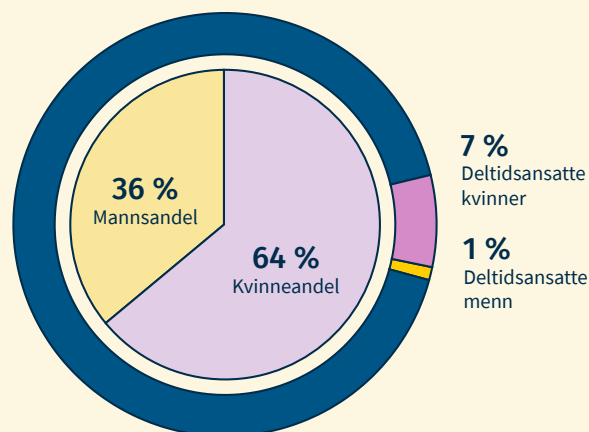
2020

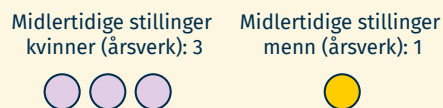
Totalt antall ansatte (årsverk): 167,5

2021

Totalt antall ansatte (årsverk): 164,2

Likestilling mellom kjønn og lønn

Det ble i 2021 gjennomført en kartlegging av likestilling basert på kjønn i Sparebanken Øst. I kartleggingen ble ansatte delt opp i ulike stillingskategorier og stillingsnivåer. Banken vil i 2022 arbeide for å heve kvaliteten i kartleggingen slik at analyser og evalueringer kan forbedres. Kartleggingen gav ingen indikasjoner på at det forekommer diskriminering basert på lønn i banken. Avvikene som ble avdekket kan forklares med objektive og gode grunner for forskjellene. For eksempel forklares avvik med ulik erfaringsbakgrunn og faktisk kompetanse. I tillegg har banken medarbeidere som tidligere har hatt lederroller eller stillinger på høyere nivå enn i dag og som har videreført sitt lønnsnivå fra tidligere stilling.

Kvinner lønn i % målt mot menn

	2020	2021
Kvinner lønn i % målt mot menn		
Alle ansatte	67,5 %	71,8 %
Alle ansatte uten nivå 1 og nivå 2	83,3 %	90,4 %

Status likestilling lønn

(inkl. forsikring, firmabil, utbetalt bonus og pensjon.)

	2020	2021
Kvinner lønn i % målt mot menn		
Nivå 1	0,0 %	0,0 %
Nivå 2	86,6 %	89,0 %
Nivå 3	88,7 %	95,5 %
Nivå 4	100,3 %	96,5 %
Bedriftsrådgiver	68,6 %	70,2 %
Kunderådgivere	97,1 %	95,9 %

Nivå 1-4 beskriver ledernivåene i banken, hvor nivå 1 er administrerende direktør.

Likestilling foreldrepermisjon

UTTAK FORELDREPERMISJONEN

Uttak foreldrepermisjon	Totalt antall dagsverk		% av antall mulige dagsverk	
	2020	2021	2020	2021
Menn	150	344	2,6 %	7,1 %
Kvinner	322	569	5,0 %	9,9 %

PERMISJON UTEN LØNN I FORBINDELSE MED FORELDREPERMISJON

2020				2021		
	Uten lønn	Permisjon totalt	Andel permisjon u/lønn	Uten lønn	Permisjon totalt	Andel permisjon u/lønn
Menn	0	4	0 %	0	8	0 %
Kvinner	2	6	33 %	1	7	14 %

GRADERT FORELDREPERMISJON

2020				2021		
	Gradert	Permisjon totalt	Andel gradert permisjon	Gradert	Permisjon totalt	Andel gradert permisjon
Menn	0	4	0 %	2	8	25 %
Kvinner	0	6	0 %	0	6	0 %

REDUSERT STILLINGSPROSENT FOR Å TA SEG AV BARN

2020				2021		
	Ansatte med barn under 12 år	Antall med redusert stilling	% andel med redusert stilling	Ansatte med barn under 12 år	Antall med redusert stilling	% andel med redusert stilling
Menn	25	0	0 %	21	0	0 %
Kvinner	28	4	14 %	25	2	8 %

Som det fremkommer av tabellene, tar kvinner ut det meste av foreldrepermisjonen, mens menn tar ut den lovpålagte delen. I tallene vises det også at det kun er kvinner som har tatt permisjon uten lønn de siste to årene, samt å redusere stillingsprosenten for å ta seg av barn. Av de som tok foreldrepermisjon i 2021 tok kvinner i gjennomsnitt 16 uker (inkluderer også ulønnet permisjon) permisjon, mens menn i gjennomsnitt tok 7,5 uker (inkludert

omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel) permisjon.

Banken registrerer at menn ikke tar ut mer enn den lovpålagte delen av permisjonen. Vi er opptatt av at menn skal oppmuntres og oppfordres til å øke andel foreldrepermisjon. Vi vil bedre synliggjøre bankens holdning og tilretteleggingstiltak for at menn tar større andel foreldrepermisjon fremover. Dette er også tatt med i bankens tiltaksplan.

Sykefravær

2020			2021	
	Antall dagsverk	% andel	Antall dagsverk	% andel
Menn	300	2,1 %	99	0,7 %
Kvinner	1528	6,6 %	1317,9	5,5 %

Tabellen ovenfor viser sykefraværet i banken de siste to årene. Sykefraværet oppfattes å være lavt.

FRAVÆR PÅ GRUNN AV SYKE BARN

	2020		2021	
	Ansatte med barn under 12 år	Antall dagsverk	Ansatte med barn under 12 år	Antall dagsverk
Menn	25	36	21	43
Kvinner	28	121,4	25	102

Som i samfunnet for øvrig, ser vi et generelt høyere sykefravær hos kvinner enn hos menn. En del av kvinners sykefravær er knyttet til svangerskap. Kvinner har flere sykedager enn menn, for å være

hjemme med sykt barn. Banken vil fremover kommunisere og oppmuntre til at det er like naturlig for menn å være hjemme med sykt barn, som det er for kvinner.

Kombinering av arbeid og familieliv

Sparebanken Øst ønsker å legge til rette for at ansatte får en god balanse mellom arbeid og fritid. For å legge til rette for økt fleksibilitet har banken fleksitidsordning med kjernetid mellom kl. 09.00 -15.00. Sparebanken Øst er en av få arbeidsgivere som har innført en ekstra ferieuke for ansatte med små barn. Vi ønsker å legge til rette for at småbarnforeldre kan tilbringe mer tid sammen med sine barn enten man velger å benytte den ekstra ferieuken til ferietid eller til mer samsvær med barnet løpende gjennom året. Ordningen gjelder for ansatte med barn fra 2 til 9 år. Banken har i tillegg

oppretholdt ordningen med redusert arbeidstid i sommerhalvåret. Ordningen med redusert arbeidstid, til 7-timers arbeidsdag, gjelder fra mai til og med august.

I gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2021 fremkom det at 70 prosent av bankens medarbeidere oppgir at jobben ikke er en belastning for privatlivet, 18 prosent oppgir at jobben er en belastning for privatlivet og 12 prosent svarer at jobben til tider er en belastning for privatlivet. Sparebanken Øst har som ambisjon at flere medarbeidere ikke skal oppleve at arbeidssituasjonen er en belastning for privatlivet.

Arbeid for likestilling og mot diskriminering

I bankens «Strategi for mennesker og organisasjon» er det nedfelt at vi skal jobbe for likestilling og mangfold på alle områder. Banken gjennomførte i samarbeid med tillitsvalgte kartlegging av kjønnslikestilling i 2021. Undersøkelsen avdekket ingen store avvik, men vil danne grunnlag for tilpasninger og justeringer.

Ansettelse (både eksterne og interne), behandles i bankens ansettelsesutvalg. Utvalget består av tre representanter fra ledelsen, to tillitsvalgte i banken fra Finansforbundet og en representant fra de

ansatte. Utvalget har fokus på mangfold, likestilling og lik lønn for likt arbeid ved ansettelse. Utvalget får foruten informasjon om innstilt kandidat også tilgang til søkerlister i sitt arbeid.

Utvalget behandler og beslutter lønnsfastsettelse for stillinger som er omfattet av finansnæringens lønnsregulativ. De lokale lønnsforhandlingene blir også behandlet og besluttet i ansettelsesutvalget.

Se tiltaksplan for aktiviteter for likestilling og mot diskriminering.

Mangfold

Ved inngangen til 2021 var 28,5 prosent av innbyggerne i Drammen enten innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre. Til sammenlikning hadde 21,5 prosent av befolkningen i Viken og 33,8 prosent av befolkningen i Oslo innvandrerbakgrunn. I forbindelse med mangfoldskartleggingen ble det avdekket at banken har en risiko for at dagens stillingsannonser og nettsider ikke appellerer til denne delen av befolkningen. Gjennomgang av søkerlister

tyder på at det er færre relevante søkere fra denne delen av befolkningen.

Dette utgjør en risiko for at banken ikke tiltrekker seg kompetanse fra disse befolkningsgruppene. For å redusere denne risikoen vil HR i samarbeid med markedsavdelingen i 2022 arbeide både med ordlyd og billedbruk i stillingsannonser, på nettsider og i sosiale medier.

Aktivitetsplikten – Mål og tiltak

I 2021 har Sparebanken Øst kartlagt hvilke tiltak banken bør gjennomføre for sitt arbeid med likestilling og for å forhindre diskriminering. Gjennom kartleggingen har banken avdekket mulige

risikoer som kan være til hinder for økt likestilling og risikoer som kan skape diskriminering. Nedenfor følger bankens tiltaksplan som er en del av aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Område	Beskrivelse av tiltak	Bakgrunn for tiltaket	Mål for tiltaket	Status	Ansvarlig	Langsiktig resultat
Likestilling	Ved behov for å erstatte personer i toppledelsen skal det søkes å finne minst en kvinnelig kvalifisert kandidat som kan være med i ansettelsesprosessen.	Kun én kvinne i toppledelsen. Forskning viser at mangfold i ledelsen kan påvirke det finansielle resultatet i positiv retning.	Tiltrekke oss kvalifiserte søkere / kandidater til toppledelsen.	Adm. vedtatt	Administrasjonen og HR	Sikre like muligheter basert på kjønn.
Likestilling	Informere og gi signaler til menn om at banken støtter og har ordninger som gjør det mulig for menn å ta en større del av den delte foreldrepermisjonen.	Vi ser at menn i svært liten grad tar ut mer enn den lovpålagte delen av foreldrepermisjonen, dette til tross for at banken har ordninger som gjør dette attraktivt.	At menn skal få klare signaler å at det er greit å ta ansvar hjemme og at de får informasjon om hvordan banken muliggjør dette.	Adm. vedtatt	HR og ledelsen	Bidra til økt likestilling i samfunnet.
Mangfold	Gjennomgå våre stillingsannonser for å sikre at vi også treffer kandidater med en annen etnisk opprinnelse enn norsk. Dette inkluderer blant annet, tekst, bilder og plattform.	Et konsultantselskap har gitt tilbakemelding på at stillingsannonser ikke er attraktive overfor mennesker med annen bakgrunn enn norsk.	Tiltrekke oss flere kvalifiserte søkere med annen bakgrunn enn norsk, og øke mangfoldet blant ansatte.	Adm. vedtatt	HR	Tiltrekke oss kompetanse og kandidater fra annen etnisk opprinnelse enn norsk.
Mangfold	Påse av vi kommuniserer mangfold og inkludering på alle flater, eksempelvis SOME og hjemmesider. Dette skal gjøres både med tekst og bilder.	Vi har fått tilbakemelding at våre nettsider ikke er like attraktive ovenfor mennesker med annen bakgrunn enn norsk. Dette skyldes blant annet at vi fremstår som veldig tradisjonelle i norsk sammenheng.	Ønsker å tiltrekke oss og beholde kvalifiserte søkere og kunder med annen bakgrunn enn norsk.	Adm. vedtatt	Marked	Bygge en kultur som har mangfold og er inkluderende.
Forankring	Inkludere likestilling og mangfold i medarbeidersamtalen.	Arbeidet som gjøres i banken på likestilling og mangfold er lite kjent blant de ansatte. Dette vil også bygge kultur blant ledere som vil måtte ta det opp.	Bygge kultur og stolthet rundt likestilling og mangfold.	Adm. vedtatt	HR	Bygge en kultur som har mangfold og er inkluderende.
Like muligheter	Kartlegge uønsket deltid i medarbeiderundersøkelsen.	Det kan være utfordrende for ansatte å si at de opplever deltid som uønsket.	Sikre at vi fanger opp om det er ansatte som ønsker en høyere stillingsprosent.	Adm. vedtatt	HR	Tilby muligheter til ansatte som ønsker det.
Kompetanse	Få på plass en rutine for å følge opp ansatte som er ute i permisjon.	Erfaringsmessig øker mulighetene for at ansatte bytter jobb i permisjonstiden. En tettere oppfølging av den ansatte kan bidra til å holde vedkommende orientert og inkludert.	Sikre at ansatte føler seg ivaretatt også når de er ute i permisjon og at de er oppdatert på muligheter innenfor banken.	Adm. vedtatt	HR	Like muligheter for de som er ute i permisjon.
Diskriminering / trakassering	Sikre at vi har tilstrekkelige tiltak på plass for å avdekke seksuell trakassering på arbeidsplassen.	Banken har gode varslingsrutiner og mottok ingen varsler på seksuell trakassering i 2021. Likevel vil banken vurdere om det er behov for ytterligere kartleggingstiltak for å avdekke eventuell trakassering.	Kartlegge og avdekke risikoen for at uønsket adferd finner sted.	Adm. vedtatt	HR	Bygge en kultur der seksuell trakassering ikke forekommer.

Energibruk

Et av bankens prioriterte bærekraftsmål er å bidra til å stoppe klimaendringene. Banken forbruker energi til drift av teknisk utstyr og oppvarming av lokaler. Vi har ingen tilvirkningsprosesser som er svært energikrevende. For å kompensere for våre utslipp har vi i 2021 kjøpt opprinnelsesgaranti på all elektrisitet banken benytter på våre kontorer. På to

av våre kontorer benytter vi i tillegg fjernvarme.

Bankens energiforbruk oppfattes å være relativt beskjedent.

Banken vil i 2022 arbeide for å kartlegge næringskundernes energiforbruk og utslippsnivå slik at vi fremover vil kunne rapportere samlet om bankens næringsportefølje.

Scope 1

- **Transport:** Her er det inkludert bensin-, diesel og elektrisitetsforbruk for firmabiler og vaktmesterbiler. For firmabiler har banken per i dag kun informasjon om beløpet brukt på drivstoff og strøm, derfor er det benyttet en snittpris på 16,4 kroner / liter bensin og 15,4 kroner / liter for diesel. For strøm er det benyttet en snittpris på 94,6 øre / kWh. Det er vanskelig å vite hvor mye bilene benyttes i arbeidssammenheng, men det er benyttet en forutsetning om at 15 prosent av bruken er tilknyttet arbeid. For karbonutslippet knyttet til elbiler er det benyttet en konservativ residual miks som tilsvarer 402 g CO₂/kWh.

Scope 2

- **Fjernvarme:** For to av bankens kontorer (Bragernes og Vestfossen) benyttes fjernvarme til oppvarming. For kontoret på Vestfossen er det benyttet en utslippsfaktor på 14,3 gCO₂/kWh som er oppgitt av leverandør. For kontoret på Bragernes har ikke leverandør oppgitt tall for 2021, derfor er faktoren for 2020 på 18 gCO₂/kWh benyttet.
- **Elektrisitet:** Sparebanken Øst kjøpte i 2021 opprinnelsesgaranti på all elektrisitet som ble benyttet på våre lokasjoner, og beregningene nedenfor er derfor basert på en markedsbasert metode. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer våre leverandører at elektrisiteten kommer fra fornybare kilder og således at bankens strømforbruk ikke hadde noe utslipp i 2021.

Scope 3

- **Flyreiser:** Sparebanken Øst har kontornettet lokalisert i østlandsområdet, og således er det lite behov for flyreiser for intern møtevirksomhet. Banken har med sin geografiske beliggenhet på det sentrale Østlandet nærhet til de fleste av bankens samarbeidspartnere og kontakter. Behovet for flyreiser er derfor beskjedent. Banken forsøker dessuten å benytte digitale møteplattformer for å effektivisere møtejennomføring samt redusere utslipp ved flyreiser. For flyreiser er det lagt til grunn en utslippsfaktor på 0,24 kilo CO₂ / km.
- **Transport ansatte:** Kilometergodtgjørelse som er utbetalt ansatte som har reist i arbeidet. For bensinbiler er det benyttet en faktor på 2,31 CO₂ per kjørte kilometer, mens for dieselbiler er det benyttet en faktor på 2,69 per kjørte kilometer. For elbiler er det benyttet en faktor som tilsier 0,2 kWh per kjørte kilometer. Da banken ikke har kontroll på opprinnelsesgarantier for denne strømmen, er det lagt til grunn en konservativ residual miks som tilsvarer 402 g CO₂/kWh. Residual miks er den strømmiksen som er igjen etter at all strøm med kjøpt opprinnelsesgaranti er «brukt opp».
- **Utlånsaktiviteten:** Bankens største klimapåvirkning kommer gjennom bankens kundeporteføljer. Banken vil i løpet av 2022 starte arbeidet med å kartlegge og estimere utslipp fra porteføljene, og på bakgrunn av dette vurdere tiltak for å påvirke avtrykket.

	Kategori	Enhet	Antall enheter	Utslipp
	Transport - Firmabiler		(kWh)	(tCO2e)
	Bensin	Liter	107	0,2
	Diesel	Liter	3475	9,3
	El-bil	kWh	7043	2,8
Scope 1 totalt				12,3
	Fjernvarme Norge		387 208	6,7
	Fjernvarme Bragernes	kWh	336 080	6,0
	Fjernvarme Vestfossen	kWh	51 128	0,7
	Elektrisitet Norge		1 270 519	0
	Elektrisitet Asker	kWh	20 622	-
	Elektrisitet Bragernes	kWh	283 788	-
	Elektrisitet Fredrikstad	kWh	25 836	-
	Elektrisitet Gulslogen	kWh	20 248	-
	Elektrisitet Holmestrand	kWh	17 000	-
	Elektrisitet Holtet	kWh	13 728	-
	Elektrisitet Hokksund	kWh	500 755	-
	Elektrisitet Horten	kWh	27 133	-
	Elektrisitet Hønefoss	kWh	21 598	-
	Elektrisitet Jessheim	kWh	2 351	-
	Elektrisitet Kongsberg	kWh	27 166	-
	Elektrisitet Konnerud	kWh	32 406*	-
	Elektrisitet Krogstadelva	kWh	25 254	-
	Elektrisitet Lierbyen	kWh	15 000	-
	Elektrisitet Mjøndalen	kWh	30 000	-
	Elektrisitet Oslo sentrum	kWh	24 817	-
	Elektrisitet Røyken	kWh	15 000	-
	Elektrisitet Sande	kWh	34 888	-
	Elektrisitet Sandvika	kWh	26 111	-
	Elektrisitet Skotselv	kWh	5 206	-
	Elektrisitet Stavern	kWh	8 500	-
	Elektrisitet Strømmen	kWh	9 936	-
	Elektrisitet Stovner	kWh	8 068	-
	Elektrisitet Svelvik	kWh	11 877	-
	Elektrisitet Sætre	kWh	20 000	-
	Elektrisitet Tofte	kWh	15 000	-
	Elektrisitet Tønsberg	kWh	3 000	-
	Elektrisitet Vestfossen	kWh	19 120	-
	Elektrisitet Vikersund	kWh	6 110	-
Scope 2 totalt				6,7
	Fly			1,8
	Fly Norden	Km	3 866	1
	Fly Norge	Km	3 352	0,8
	Km godtgjørelse ansatte			7,2
	Bensin	Liter	1709	3,9
	Diesel	Liter	1009	2,7
	El-bil	kWh	1387	0,6
Scope 3 totalt				9,0

*For Konnerud hadde ikke banken mottatt forbruk for årets siste kvartal fra strømleverandør på rapporteringstidspunktet. Forbruker her er derfor estimert ut i fra snittet gjennom årets tre første kvartaler.

Ressurseffektivitet og avfall

Det antas at Sparebanken Østs direkte klimapåvirkning, gjennom egen drift, er relativt beskjeden sett opp mot utslipp, ressursbruk og avfall som skapes indirekte gjennom vår kundeportefølje. Banken vil prioritere å starte arbeidet med å kartlegge og analysere bankens utlånsportefølje. Banken vil likevel være opptatt av å jobbe med

forbedringer i egen drift. Ved bankens tre største lokasjoner gjennomføres kildesortering. Avfallet som produseres på de mindre kontorene er hovedsakelig papir, våtorganisk og restavfall. Banken vil fremover gå igjennom mulighetene for forbedringer rundt avfallshåndtering.

Vesentlige bærekraftsområder Sparebanken Øst - GRI-indikatorer

GRI-INDIKATOR	BESKRIVELSE	SIDEHENVISNING I ÅRSRAPPORTEN
102-18	Selskapsstyring og arbeidsrettigheter	26
205-1, 205-2, 205-3	Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon	20
201-3	Pensjon	21
302-1, 305-1, 305-2	Energibruk	33
401-1	Arbeidsmiljø og sikkerhet	22
404-2	Kompetanseutvikling av ansatte	25
405-1	Kjønnsfordeling på ulike nivåer	28
405-2	Likestilling mellom kjønn og lønn	29
406-1	Mangfold og inkludering	27
417-2	Økonomisk og bærekraftig kompetanse og rådgivning	24
413-1	Gaver til allmennyttige formål	21
418-1	Informasjonssikkerhet og personvern	26
Ingen	Klima og miljørisiko i porteføljen	20
Ingen	Bærekraftig kapitaltilgang	21
Ingen	Bærekraftige produkter og finansiering	22
Ingen	Lokal næringsutvikling og innovasjon	22
Ingen	Ansvarlig verdikjede	24
Ingen	Risiko for brudd på menneskerettigheter i porteføljen	26
Ingen	Ressurseffektivitet og avfall	35

Prioriterte bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og nesten ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse.

Forut for bærekraftsmålene førte tusenårsmålene (2000-2015) til stor framgang på områder som utdanning og helse. Bærekraftsmålene skal gjøre noe med årsakene til fattigdom, ulikhet og klimaendringer. Et av hovedprinsippene i

bærekraftsmålene er at ingen skal utelates (Leaving no one behind). De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres.

Administrasjonen og styret har i løpet av 2021 valgt bankens prioriterte bærekraftsmål med utgangspunkt i FNs 17 bærekraftsmål og bankens posisjon. Målene gjenspeiler bankens ambisjoner innen bærekraft per dags dato. De prioriterte bærekraftsmålene understøtter også bankens vesentlighetsanalyse. Overordnet kan målene oppsummeres til å omhandle god utdanning, anstendig arbeid og økonomisk vekst, stoppe klimaendringene samt fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner.

God utdanning

Bidra til gode økonomiske valg

Som finansinstitusjon kan vi bidra til at våre kunder øker sin bevissthet for betydningen av å ta gode økonomiske valg. Gode økonomiske beslutninger kan ha betydningen for å kunne skape forutsigbare og trygge levekår. Gjennom vår rådgiveraktivitet og gjennom tjeneste- og produktleveransene våre kan vi overføre og dele kunnskap og innsikt til og med våre kunder. Kompetanseutviklingen i organisasjonen vil kunne bidra til at bankens kunder også i fremtiden vil oppleve god og ansvarlig rådgivning fra Sparebanken Øst.

Skoleprosjektet

Sparebanken Øst har gjennom samarbeid med Ungt Entreprenørskap i mange år bidratt til å øke kunnskapen om privatøkonomi til ungdom. Prosjektet er lagt opp slik at elever i 10. klasse får innsikt i sammenhengen mellom utdanning, arbeidsmarked, valg av yrke, levevaner og konsekvenser for personlig økonomi av økonomiske veivalg. Årlig er det omkring 1.500 skoleelever som gjennomgår denne «opplæringen». Prosjektet gjennomføres i samarbeid med skolene og programmet er forankret i skolens læreplaner.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Om vi som samfunn skal nå flere av bærekraftsmålene er vi samtidig avhengig av økonomisk vekst. Ett av delmålene handler om å stimulere små og mellomstore selskaper, som står for omkring 70 prosent av verdiskapningen i privat sektor, og som er hoveddelen av Sparebanken Øst sine bedriftskunder. Stimuleringen banken ønsker å prioritere skal fremme langsiktig bærekraftig økonomisk vekst og bidra til å bryte koblingen mellom økonomisk vekst og miljøskader / uansvarlig ressursutnyttelse.

Banken kan bidra ved å påvirke våre kunder til å øke bevisstheten på å ta bærekraftige valg. Gjennom å kartlegge og analysere våre kundeporteføljer samt integrere bærekraftfaktorer i bankens saksbehandling og i ulike beslutningsprosesser

vil vi kunne øke oppmerksomheten på viktigheten av å ta bærekraftige valg hos kunder og samarbeidspartnere.

Sparebanken Øst ønsker at bærekraft skal være en faktor som kan bidra til god økonomisk vekst og inntjening over tid for våre kunder. Bankens ønsker å oppmuntre til at våre kunder utvikler sin virksomhet uten at vi setter uoppnåelige krav.

Sparebanken Øst oppfatter at virksomheter som velger å ikke sette bærekraftsmål og arbeide for mer bærekraftige løsninger, kan vurderes å ha forhøyet risiko, både miljømessig, i forhold til mennesker og sosiale forhold samt finansielle forhold. Bankens legger til grunn av finansieringskostnadene for slike virksomheter vil øke fremover.

Stoppe klimaendringene

Klimaendringer er en global utfordring og de alvorlige konsekvensene har blitt tydeliggjort i den siste rapporten fra FNs klimapanel som ble offentliggjort i august 2021. FNs klimapanel påpeker at «det er hevet over enhver tvil at menneskelig aktivitet forårsaker klimaendringer og gjør at ekstremværhendelser blir vanligere og mer alvorlig» og «klimaendringene er ofattende, raske og blir stadig mer intense. Disse endringene er uten sidestykke på tusenvis av år.» Klimaendringene beskrives ved høyeste CO₂-konsentrasjon på minst 2 millioner år, sjøisen i arktis har laveste masse på minst 1000 år, isbreene viser størst nedgang på minst 2000 år og havnivået har steget 20 cm, tre ganger så raskt som i 1900. Norge vil bli berørt av klimaendringene. Det vil bli et varmere og våtere klima generelt, lengre sommer og kortere vinter, flere hetebølger, kraftig nedbør og flom. Ett av de viktigste tiltakene som defineres er å redusere CO₂-utslippene slik at vi får netto null utslipp. Dersom vi mennesker ikke klarer dette vil den globale oppvarmingen fortsette.

Sparebanken Øst må delta i dette arbeidet med utgangspunkt i sine forutsetninger. Gjennom å kartlegge våre kundeporteføljer med tanke på hvordan de påvirker miljøet, men også hvilke tiltak

de gjør for å tilpasse seg klimaendringene, kan vi bidra til økt oppmerksomhet på klimautfordringene og gjennom dialog oppmuntre til og gjennom våre beslutningsprosesser stille krav til endring.

Historisk har Sparebanken Øst hatt liten eksponering mot karbonintensive næringer, men vi har likevel valgt ta stilling til og publisere våre holdninger til særlige sektorer. Vi ønsker blant annet ikke å finansiere produksjonsselskaper innenfor klimasensitive næringer som kull, oljesand og skiferolje. Vi ønsker heller ikke finansiere selskaper som produserer olje og gass i Arktis.

Sparebanken Øst har sin største næringseksponering mot eiendomssektoren og nesten hele utlånsporteføljen på privatmarkedet eksponert mot fast eiendom. I Norge står driften av bygg for omkring 40 prosent av energiforbruket. Banken kan bidra til å skape insentiver til å bygge mer energieffektive boliger eller gjennomføre energitiltak for å oppnå redusert energiforbruk. I den forbindelse lanserte vi for noen år siden et grønt boliglån for privatkunder. Innenfor bedriftsmarkedet kartlegger vi blant annet energieffektiviteten til næringsbygg slik at vi kan analysere og evaluere tiltak for å oppmuntre til bærekraftige valg også i kredittprosessene.

Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Som finansinstitusjon er vårt bidrag til å bekjempe økonomisk kriminalitet som skatteunndragelse, hvitvasking, terrorfinansiering, svindel og korrupsjon viktig. Slik økonomisk kriminalitet er ikke bare et globalt problem, men også et nasjonalt problem. Økonomisk kriminalitet har alvorlige konsekvenser for økonomisk vekst, den skaper sosiale ulikheter, den bryter menneskerettigheter og skader klimaet.

Sparebanken Øst bruker betydelige ressurser for å avdekke økonomisk kriminalitet innenfor de regulatoriske rammer som gjelder for finansinstitusjoner. Det er et stort omfang av analyser og tiltak som etableres og etterleves av bankens medarbeidere i hverdagen. I tillegg støttes arbeidet av systemtekniske løsninger som stadig utvikles for å øke kvaliteten og effektiviteten i arbeidet. I arbeidet

legger vi vekt på å kjenne kundenes identitet, hvordan midlene i kundeforholdet er ervervet og hvordan kundene vil bruke banken og våre tjenester. Vi ser på selskapers eierstrukturer og virksomhets art. I tillegg overvåkes og analyseres kundenes bruk av banken og banken er pålagt å rapporterer om mistenkelige transaksjoner til Økokrim.

Banken bidrar på denne måten til å påvirke at våre kunder øker oppmerksomheten på rettferdighet og velfungerende institusjoner og vi kan bidra til å avdekke økonomisk kriminalitet.

Sparebanken Øst har etiske regler som omfatter alle i organisasjonen, inkludert styret og som skal bidra til at de interne etiske standardene er godt kjent og at de etterleves. Se for øvrig under «Ansvarlig virksomhetsstyring».

Styret, ledelse og organisasjon

Presentasjon av styret

Styret i Sparebanken Øst består av åtte medlemmer, fire kvinner og fire menn. Styret har to underutvalg: Revisjons- og risikoutvalget og godtgjørelsesutvalget.

Øivind Andersson

Født 1956

Rolle i styret: Styreleder siden 2017 og styremedlem siden 2015. Medlem i godtgjørelsesutvalget og revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn: Statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole. Daglig leder og eier av konsulent- og forvaltningsselskapet Vin AS.

Antall styremøter: 24 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 50.000

Cecilie Hagby

Født 1966

Rolle i styret: Nestleder siden 2020. Styremedlem siden 2018. Leder av godtgjørelsesutvalget og revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn: Sivilingeniør fra NTNU. Daglig leder i Norsk Betongforening (ansatt i Tekna).

Antall styremøter: 24 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 0

Elly Therese Thoresen

Født 1957

Rolle i styret: Styremedlem siden 2012. Medlem i godtgjørelsesutvalget.

Bakgrunn: Kommunestyre-representant i Drammen kommune og tidligere ordfører og varaordfører i Nedre Eiker kommune.

Antall styremøter: 18 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 360

Jorund Rønning Indrelid

Født 1959

Rolle i styret: Styremedlem siden 2019. Medlem i godtgjørelsesutvalget.

Bakgrunn: Økonomi- og ingeniørutdanning. Eier og daglig leder siden 1987 i entreprenør- og eiendoms-selskapet Hobbeldstad og Rønning AS.

Antall styremøter: 24 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 34.485

Arne K. Stokke

Født 1946

Rolle i styret: Styremedlem siden 2019. Medlem i revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn: Juristutdannet med advokatbevilling. Erfaring som dommerfullmektig og advokat. Ansatt som advokat i Sparebanken Øst fra 1996-2013.

Antall styremøter: 23 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 6.012

Ole B. Hoen

Født 1976

Rolle i styret: Styremedlem siden 2021. Medlem i revisjons- og risikoutvalget.

Bakgrunn: Sivilingeniør fra Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet. Head of Industrial Innovation Center i Kongsberg Innovation AS.

Antall styremøter: 16 av 16

Antall egenkapitalbevis*: 31.284

Ole-Martin Solberg

Født 1978

Rolle i styret: Ansattvalgt styremedlem siden 2016.

Bakgrunn: Siviløkonom Norges Handelshøyskole. Konsulent i Regnskap og Finans i Sparebanken Øst siden 2007. Erfaring fra økonomiavdelingen i Aetat (NAV).

Antall styremøter: 24 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 0

Sissel Album Fjeld

Født 1959

Rolle i styret: Ansattvalgt styremedlem siden 2019. Medlem i godtgjørelsesutvalget.

Bakgrunn: Sekretærlinje Drammens Handelsgymnasium. Hovedtillitsvalgt og markeds konsulent i Sparebanken Øst.

Antall styremøter: 23 av 24

Antall egenkapitalbevis*: 175

*Antall egenkapitalbevis i Sparebanken Øst per 31. desember 2021 inkludert egenkapitalbevis tilhørende nærstående.

Presentasjon av ledelsen

Ledelsen i Sparebanken Øst består av sju medlemmer, én kvinne og seks menn.

Pål Strand

Født 1965

Administrerende direktør
siden 2011

Annen erfaring fra Sparebanken Øst: Ulike funksjoner og roller i banken siden 1984, bl.a. som direktør for person- og bedriftsmarked og viseadministrerende direktør. Erfaring som administrerende direktør i Dialog Eiendomsmegling AS.

Utdanning: Bedriftsøkonom og Bachelor of Management fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
40.000

Kjell Engen

Født 1969

Viseadministrerende direktør
siden 2009

Annen erfaring fra Sparebanken Øst: Ulike funksjoner og roller i banken siden 2003, bl.a. som finansdirektør i perioden 2008 til 2017.

Annen erfaring: Erfaring fra Finanstilsynet og DNB.

Utdanning: Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
0

Arnljot Lien

Født 1965

Direktør IT og automasjon
siden 2020

Annen erfaring fra Sparebanken Øst: Erfaring fra ulike funksjoner og roller i banken siden 2001, og som direktør fra 2019.

Annen erfaring: Lederstillinger innenfor teknologiområdet fra næringsmiddelindustri. Jobbet som konsulent innenfor teknologi hos Antares Gruppen.

Utdanning: Bedriftsøkonom og diverse ledelsesfag fra BI og Folkeuniversitetet (HiB).

Antall egenkapitalbevis*:
0

Thor-Henning Bråthen

Født 1981

Direktør økonomi og finans
siden 2017

Annen erfaring: Senior manager og statsautorisert revisor i Ernst & Young AS.

Utdanning: Siviløkonom og Master i revisjon og regnskap fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
2.000

Kjartan Reve

Født 1980

Direktør kunde
siden 2020

Annen erfaring: Konserndirektør SMB i Fremtind Forsikring AS. Ansvarlig for konsernstrategi i DNB Bank ASA. Erfaring som Kategoridirektør for personmarkedet, leder av bankkontor og investeringscenter i DNB.

Utdanning: Siviløkonom (Master of Science) fra Handelshøyskolen BI.

Antall egenkapitalbevis*:
4.000

Kirsten B. Østby-Deglum

Født 1984

Direktør juridisk
siden 2020

Annen erfaring: Direksjons- og styresekretær samt rådgiver i DNB Bank ASA. Advokat og fungerende seksjonsleder i juridisk avdeling i DNB. Erfaring som dommerfullmektig og advokat i Advokatfirmaet Schjødt AS.

Utdanning: Master i rettsvitenskap fra Universitetet i Oslo og Master of Laws fra University of Technology Sydney.

Antall egenkapitalbevis*:
0

Ole Sivertsen

Født 1979

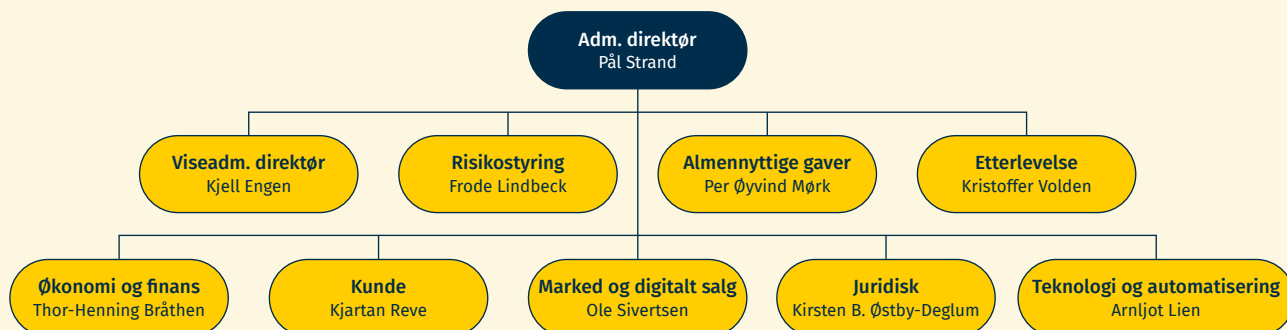
Direktør marked og digitalt salg
siden 2021

Annen erfaring: Journalist i Mediehuset Drammens Tidende. Kommersiell leder i Mjøndalen IF Fotball og rådgiver og prosjektleder i reklame- og kommunikasjonsbyrået NYG.

Utdanning: Medievitenskap NTNU.

Antall egenkapitalbevis*:
0

*Antall egenkapitalbevis i Sparebanken Øst per 31. desember 2021 inkludert egenkapitalbevis tilhørende nærstående.

Organisasjon

Ved utgangen av 2021 hadde konsernet 187 ansatte tilsvarende 183 årsverk mot 189 ansatte og 184 årsverk ved utgangen av 2020. Gjennomsnittsalderen i Sparebanken Øst (uten døtre) er 46,1 år.

Andelen kvinnelige ansatte er 63,7 prosent og kvinneandelen i lederstillinger utgjør 40 prosent. Gjennomsnittsalderen i lederstillinger er 47 år.

Direktørene for de fem virksomhetsområdene rapporterer til administrerende direktør. I tillegg rapporterer viseadministrerende direktør, leder for allmenntilgjengelig gaver, leder av Risikostyring og leder av Etterlevelse til administrerende direktør. De to sistnevnte har også rapportering direkte til styret og har møterett i ledermøtene.

Virksomhetsområdet Kunde betjener alle bankens kunder på bedriftsmarkedet og privatmarkedet, inkludert alle kunder i bankens digitale konsepter. Kundeområdet er delt opp i BM Bedriftssenter, Kredittavdeling, PM Bankkontorer og Kundesenter i tillegg til støtteområdene konseptutvikling og strategi- og forretningsstøtte. Øvrige virksomhetsområder består dels av stabs- og støtteområder og operasjonelle avdelinger, som utfører operasjonelle oppgaver/tjenester og yter

fagstøtte til banken og bankens datterselskaper innenfor sine områder. Utover regnskapsavdeling og finansfunksjon, består virksomhetsområdet Økonomi og finans av bankens innkjøps- og eiendomsavdeling, som også inkluderer en avdeling som utfører en del fellestjenester for banken (f.eks. manuelle betalinger, fakturahåndtering, arkivering etc.). Virksomhetsområdet Digital og marked består av en avdeling for digitalt salg og en markedsavdeling. Disse støtter hele kundeområdet i tillegg til bankens arbeid med allmenntilgjengelig gaver. IT og automasjon har ansvaret for IT-driften i banken og de bankinterne IT-systemene. Digital utvikling av nettbank, mobilbank og nettsider hører også til dette virksomhetsområdet. I tillegg har IT og automasjon ansvar for datavarehus og analyse, cybersikkerhet og automasjon (robotics), som bidrar til automatisering av manuelle prosesser og oppgaver. Virksomhetsområdet juridisk omfatter flere av bankens sentraliserte fagressurser i form av advokater, personvernombud, bærekraftsansvarlig, anti-hvitvask avdeling og HR-avdeling. I tillegg hører driftsavdelingene depot og innfordring til i Juridisk.

Eierstyring og selskapsledelse

Sparebanker er selveiende stiftelser. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, utarbeidet av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), er utarbeidet for aksjeselskaper eid av aksjonærer med aksjer notert på regulert marked i Norge. For sparebanker gjelder standarden så langt den passer. Forstanderskapet er det øverste styringsorganet i Sparebanken Øst. Forstanderskapet tilsvarende generalforsamlingen i aksjeselskaper. Forstanderskapet er valgt blant egenkapitalbevisiere, ansatte, innskytere og kommuneoppnevnte i Drammen, Nedre Eiker og Øvre Eiker. Hvert medlem av forstanderskapet har en stemme. Formålet med NUES-anbefalingen er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom aksjeeiere,

styret og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen. I en sparebank er det videre behov for å klargjøre rollene også i forhold til ansatte, kunder og kommuneoppnevnte forstandere. Dette ivaretas gjennom Sparebanken Østs vedtekter.

Ledelsen og styret i Sparebanken Øst vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de praktiseres og etterleves i organisasjonen. Sparebanken Øst avgir innledningsvis en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b. Deretter følger en redegjørelse som kommenterer hvert enkelt punkt i den norske anbefalingen. Gjennomgangen tar utgangspunkt i sist reviderte versjon av anbefalingen av 14. oktober 2021.

Redegjørelse om foretaksstyring

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan regnskapslovens paragraf 3-3b, 2. ledd er dekket i Sparebanken Øst. Inndelingen refererer til nummerering i paragrafen.

1-3. Angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som Sparebanken Øst er omfattet av eller følger

Sparebankvirksomhet er konsesjonspliktig og underlagt et omfattende regelverk som regulerer sparebankens virksomhet. Finanstilsynsloven og finansforetaksloven med tilhørende forskrifter står helt sentralt i denne sammenhengen. Dette regelverket definerer i meget stor grad hva som anses som god eierstyring og selskapsledelse i finansforetak. Sparebanker er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Sparebanken Øst følger videre den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse så langt den passer. Avvik kan være nødvendig for å ivareta alle interessegruppene i sparebanken. Anbefalingen er tilgjengelig på [nues.no](#). Eventuelle avvik fra anbefalingen blir kommentert.

4. Beskrivelse av hovedelementene i sparebankens systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen

Se avsnittet «Risikostyring og internkontroll» nedenfor.

5. Vedtektsbestemmelse som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjelovens kapittel 5

Sparebanken Øst er regulert av finansforetaksloven og har vedtekter i samsvar med denne.

6. Sammensetningen til ledende organer samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid

Se avsnittene «Forstanderskapet», «Valgkomiteer», «styret, sammensetning og uavhengighet» og «Styrets arbeid» nedenfor.

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer

Se avsnittet «Styret, sammensetning og uavhengighet» nedenfor.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte og kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis

Se avsnittet «Selskapskapital og utbytte» nedenfor.

Eierstyring og selskapsledelse

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst bidrar til å sikre ansattes, innskytnes, egenkapitalbeveiseiernes og andre eksterne parter interesser i Sparebanken Øst. Eierstyring og selskapsledelse er styrets overordnede ansvar og skal sikre at organer og funksjoner fungerer i henhold til regelverket og at virksomheten styres på en effektiv og målrettet måte over tid.

Styringen av Sparebanken Øst er fundamentert på vedtatt visjon, idegrunnlag, mål, strategier og kjerneverdier, se avsnitt «Bankens strategi» i årsberetning for 2021, herunder sparebankens etiske regelverk som er vedtatt av styret. Reglene innledes med følgende:

«Sparebanken Øst og sparebankene for øvrig spiller en sentral rolle i det moderne samfunn. Vi er mer enn andre virksomheter avhengige av tillit fra alle grupper. Tillit har selvfølgelig ikke bare med soliditet og lønnsomhet å gjøre, men også holdninger og den atferd vi som bank viser. Vi kan ikke fungere uavhengig av våre omgivelser. Vi må ha aksept i markedet. For å oppnå dette må ikke vårt etiske nivå kunne trekkes i tvil. Det etiske nivået i Sparebanken Øst er ditt ansvar. Det er selvfølgelig også ledelsens og tillitsvalgte ansvar. Ledere bestemmer gjennom sin atferd hvor høyt listen skal legges, men ledere alene kan ikke sørge for høy etisk standard. Alle er med på å påvirke det etiske nivået i banken. Det er vår felles utfordring. Vi i Sparebanken Øst stiller krav om lojalitet, redelighet og åpenhet hos ledere og medarbeidere. Det er rom for uenighet i interne diskusjoner

og forberedelser, men etter at vedtak er fattet, forventes det at samtlige ansatte holder seg lojalt til dette».

Styringen ivaretas av sparebankens valgte organer og funksjoner tillagt styringsansvar. Grunnlaget for effektiv og målrettet drift av Sparebanken Øst er solid kompetanse innen sparebankens kjernevirksomhet med en hensiktsmessig organisering basert på henholdsvis person- og bedriftsmarkedsaktiviteter, finans, IT og innfordring. Sparebanken har videre juridisk kompetanse internt. Rammeverket for styring av sparebanker er lagt i et omfattende lov- og forskriftsverk. Regelverket består av spesialregler for finansforetak som på en rekke områder er vesentlig mer omfattende enn generelle selskapsrettslige regler og anbefalinger rettet mot aksjeselskaper generelt. Spesialreglene omfatter blant annet krav til tilsyn, konsesjon, virksomhetens art, egenkapital og utbytte, styrende organers sammensetning og ansvar, risikostyring og kontroll og forhold knyttet til oppkjøp, sammenslåinger med videre.

Sparebanken Øst praktiserer et «følg eller forklar» prinsipp i forhold til anbefalingen (NUES), så der det foreligger avvik fra NUES vil dette bli kommentert. Vi tar i denne sammenheng hensyn til at sparebanker er selveiende stiftelser og at styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene i vesentlig grad skiller seg fra aksjeselskaper. Presentasjoner, kvartalsrapporter, vedtekter med mer er å finne på www.oest.no, under «Om Sparebanken Øst».

Virksomheten

Sparebanken Østs overordnede virksomhet fremkommer i vedtektene. Sparebanken Øst har til formål å utføre forretninger og tjenester som det er vanlig og naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning og de til enhver tid gitte konsesjoner.

Sparebanken kan i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser i finansforetaksloven og andre lover inneha eiendeler i andre finansinstitusjoner, samt i selskaper som driver virksomhet med naturlig tilknytning til bank- og finansieringsvirksomhet. Sparebanken kan også eie aksjer i andre selskaper, men ikke drive eller delta som ansvarlig deltaker i selskaper som driver annen virksomhet enn nevnt i dette avsnittet med mindre dette skjer midlertidig og er nødvendig for sikring av sparebankens krav. Sparebankens virksomhet skjer for øvrig innenfor de rammer som følger av konsesjonen til å drive sparebank og de regler som følger av finansforetaksloven og andre lover og forskrifter gjeldende for sparebanker.

Sparebanken Øst skal være utviklingsorientert med lokal forankring, solid, langsiktig og troverdig. Sparebanken Østs samfunnsansvar er forankret i vedtekter og retningslinjer. I sparebankens overordnede strategi er det presisert at Sparebanken Øst skal være samfunnsorientert og ha høye etiske krav. Sparebanken skal være en bidragsyter til verdiskapning og bærekraftig utvikling både gjennom konsernets ordinære drift og gjennom bankens samfunnskapitalutbytte – spesielt i kommunene Øvre Eiker og Drammen. Forstanderskapet er sparebankens øverste organ. Forstanderskapets sammensetning fremkommer av vedtektene og viser klart det lokale samfunnsansvaret gjennom sammensetningen som gir representasjon for innskyttervalgte, lokalsamfunnet (kommunevalgte) og de ansatte i tillegg til egenkapitalbeveiseierne.

For nærmere beskrivelse av virksomheten vises til styrets årsberetning for 2021 og omtale av bankens strategi.

Selskapskapital og utbytte

Selskapskapital

Styret foretar løpende en vurdering av kapitalstrukturen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil. Minstekravet til egenkapital for sparebanker følger av finansforetakslovens § 14-1. Krav til bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk

kapitalbuffer er regulert i finansforetaksloven § 14-3. Konsernets mål for ren kjernekapitaldekning er satt til 14,75 prosent. For nærmere beskrivelse av reglene om kapitaldekning, hvilke prinsipper som legges til grunn for å vurdere kapitalbehovet samt nærmere spesifisering av elementene i sparebankens

kapitaldekning, vises til sparebankens pilar 3-rapportering om risikostyring, risikoeksponering og soliditetsforhold som er publisert på sparebankens nettsider. Finanstilsynet fører tilsyn med at sparebanken drives med betryggende soliditet i forhold til faktisk risikonivå. Utbyttepolitikken er gjengitt i styrets årsberetning.

Forstanderskapet har gitt styret fullmakt til å erverve og/eller etablere pant i egne egenkapitalbevis. Fullmakten gjelder i 18 måneder fra 25.03.2021 og er gjenstand for årlig behandling. Finanstilsynet har godkjent fullmakten.

Likebehandling

Likebehandling

Sparebanken Øst har én egenkapitalbevisklasse. Sparebankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs i tråd med de regler som følger av finanslovgivningen og utstederreglene gitt av Oslo Børs. Alle egenkapitalbevisiere har samme rettigheter. Det er i 2021 ikke foretatt transaksjoner mellom sparebanken og egenkapitalbevisierne og deres nærstående utover lån, innskudd og betalingsformidling, samt lønn/honorar til ansatte og tillitsvalgte som er egenkapitalbevisiere.

Egenkapitalbevis og omsettelighet

Sparebankens egenkapitalbevis omsettes fritt på Oslo Børs. Det er ikke andre eierbegrensninger enn gjeldende regler i finansforetaksloven om eierbegrensning og konsesjonsplikt

Sparebanken avviker av praktiske årsaker her NUES' anbefaling om at slike fullmakter skal gjelde i ett år.

Kapitalforhøyelse

Forstanderskapet har ikke gitt styret noen generell fullmakt til egen kapitalforhøyelse. Har sparebanken behov for kapitalforhøyelse, vil dette bli behandlet som en egen sak i forstanderskapsmøte. Vedtak om forhøyelse av eierandelskapitalen skal godkjennes av Finanstilsynet, jf. finansforetaksloven § 10-4, (3).

Fortrinnsrett

Egenkapitalbevisieres fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser fremkommer i finansforetaksloven § 10-10 (3). Det fremkommer her at ved forhøyelse av eierandelskapitalen, har eierne av egenkapitalbevis fortrinnsrett til å tegne de nye egenkapitalbevisene i samme forhold som de fra før eier egenkapitalbevis utstedt av institusjonen. Allmennaksjeloven § 10-5 vedrørende tilsidesettelse av fortrinnsrett gjelder tilsvarende.

og vedtektsfestede regler om styregodkjenning av kjøp av egenkapitalbevis som gjelder for egenkapitalbevisiere i Sparebanken Øst.

Forstanderskapet

Forstanderskapet skal påse at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og vedtak fattet av forstanderskapet. Forstanderskapet fastsetter regnskapet og vedtar godtgjørelse til sparebankens tillitsvalgte, herunder styret, valgkomite og valgt revisor. Forstanderskapet velger valgkomite blant forstanderskapets medlemmer. I henhold til vedtekter skal følgende saker behandles av det ordinære forstanderskapet, herunder valg av styremedlemmer:

- Valg av forstanderskapets leder og nestleder
- Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av overskudd/utdeling av utbytte
- Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under forstanderskapet

Sammensetning

Forstanderskapets sammensetning fremkommer av vedtektene. Vedtektene ble sist endret 25.03.2021. I vedtektene menes kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen slik kommunene var geografisk definert pr. 01.01.19.

Det lokale samfunnsansvaret vises gjennom

sammensetningen av forstanderskapet, der både innskytervalgte, kommunevalgte (det offentlige), egenkapitalbevisiere og de ansatte er representert.

Forstanderskapet består av totalt 32 medlemmer med 24 varamedlemmer. 9 medlemmer velges av innskytere fordelt med 3 fra Øvre Eiker, 2 fra Nedre Eiker og 4 fra Drammen. 4 medlemmer velges av det offentlige med 1 medlem fra Øvre Eiker, 2 medlemmer fra Nedre Eiker og 1 medlem fra Drammen. 8 medlemmer velges av de ansatte og 11 medlemmer velges av egenkapitalbevisierne. Medlemmene av forstanderskapet velges for 4 år. Forstanderskapets medlemmer velges i tråd med finansforetaksloven og sparebankens vedtekter. Det fremkommer her at vervet er personlig og det er ikke mulig å møte ved fullmektig. NUES' anbefaling om bruk av fullmakt på generalforsamlingen er av denne grunn ikke aktuelt for egenkapitalbevisiere i Sparebanken Øst. Eierne av egenkapitalbevis er stemmeberettigede ved valg av egenkapitalbevisierens medlemmer og varamedlemmer til sparebankens forstanderskap. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme, men ingen kan stemme for mer enn 10 % av samtlige egenkapitalbevis eller avgi flere stemmer enn 20 % av de stemmer

som er representert i valgmøtet. Forstanderskapets leder i 2021 har vært May-Britt Andersen og nestleder har vært Lars M. Lunde.

Møter

Forstanderskapet har ett fast møte hvert år. Utover dette innkalles forstanderskapet av forstanderskapets leder ved behov. Forstanderskapet hadde ett møte i 2021. Styret innkaller til forstanderskapets møter med minst 21 dagers

varsel, jf. finansforetaksloven § 8-3 (1). Både sparebankens revisor og styret får innkalling til forstanderskapsmøtene. Forstanderskapsmøtene ledes av forstanderskapets leder jf. vedtekter og finansforetaksloven og følger dermed anbefalingen om uavhengig møteledelse. Når det gjelder saksdokumenter, påmeldingsfrist, gjennomføring av valg og publisering av protokoller fra forstanderskapsmøter følger sparebanken NUES på alle punkter.

Valgkomiteer

Det følger av sparebankens vedtekter at valg av medlemmer til forstanderskap og styre skal skje etter innstilling fra valgkomiteen. Det er 3 valgkomiteer i Sparebanken Øst:

- 1) Valgkomite for forstanderskapet og styret
- 2) Valgkomite for innskytere
- 3) Valgkomite for egenkapitalbevisiere

Ansattes representanter i styret og forstanderskap velges av og blant de ansatte i tråd med Forskrift nr. 9386 av 23.12.1977. Valgkomiteen for forstanderskapet består av representanter fra alle grupper som er representert i forstanderskapet, herunder også egenkapitalbevisiere. Dette skal sikre at forholdet mellom valgkomiteene og den som velges er hensyntatt uavhengighet og habilitet. Det er også vektlagt at de ulike valgkomiteer opprettholder sin uavhengighet til styret i sparebanken. De ulike valgkomiteer skal også sikre at tilgangen på nødvendig kompetanse er tilstede sett i forhold til de oppgaver valgkomiteen står overfor.

Valgkomite for forstanderskapet og styret velges av og blant forstanderskapets medlemmer. Valgkomiteens sammensetning fremkommer av sparebankens vedtekter. NUES' anbefaling er

på dette punkt oppfylles så langt de passer i forhold til vedtektene. Valgkomiteens innstilling overfor forstanderskapet begrunnes i tråd med NUES. Det er utarbeidet egen instruks for valgkomiteene, sist vedtatt av forstanderskapet i møte 30.03.2017. Valgkomite for forstanderskapet og styret har i 2021 bestått av følgende personer:

- Nina Paulsen Viland, leder
- Jon Aas
- Thor S. Syvaldsen
- Tom R. Svendsen (til og med 25.03.21)
- Lina A. Sørby (fra og med 26.03.21)
- Ann Kristin Plomås, ansatt

Sparebanken oppfyller kravet om at flertallet i valgkomiteen er uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Sparebankens vedtekter krever at alle medlemmene i valgkomiteen er medlemmer av forstanderskapet. NUES' anbefaling om at minst ett medlem ikke bør være medlem av representantskap (forstanderskap) eller styret, er derfor ikke relevant.

Valgkomiteen har i 2021 hatt separate møter med både styrets leder og sparebankens administrerende direktør.

Styre, sammensetning og uavhengighet

Styresammensetning

Styret består av 6 eksterne medlemmer og 2 representanter fra de ansatte. Administrerende direktør og viseadministrerende direktør har møterett, men ikke stemmerett i styret.

Styrets sammensetning, styremedlemmenes bakgrunn og deltakelse på styremøter i 2021 er omtalt under «Styret, ledelse og organisasjon». Detaljert informasjon om det enkelte styremedlem finnes også på vår hjemmeside

Administrerende direktør og viseadministrerende direktør har møtt i henholdsvis 24 og 22 av 24 styremøter.

Valg av styre

Valg av styremedlemmer skjer etter forberedelse av valgkomiteen nedsatt av forstanderskapet. Valgkomiteen utarbeider en innstilling til forstanderskapet.

Styremedlemmer velges for 2 år av gangen. Forstanderskapet velger styrets leder og nestleder. Styremedlemmenes kompetanse og yrkeserfaring blir fremlagt i forstanderskapet i forbindelse med valget.

Uavhengighet

Styret skal handle uavhengig og styrets medlemmer, med unntak av ansattes representanter, vurderes som uavhengig av sparebankens vesentlige forretningsforbindelser og sparebankens daglige ledelse. Ingen av sparebankens ledende ansatte er med i styret. Sammensetningen av styret utgjør et mangfold der kompetanse og ferdigheter legger grunnlaget for utføring av det nødvendige styrearbeidet. Det fremkommer i styreinstruksen at styret opptre som et kollegium. Ansvar for de vedtak og de disposisjoner som styret foretar, tilligger imidlertid det enkelte styremedlem.

Styremedlemmers beholdning av egne egenkapitalbevis

Styremedlemmer som har egenkapitalbevis i Sparebanken Øst per 31.12.2021 fremkommer i note 53.

Styrets arbeid

Styrets oppgaver

Styret leder sparebankens virksomhet i samsvar med lov, forskrift, vedtekter og nærmere instruks gitt av forstanderskapet.

Forvaltningen av sparebanken hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder påse at kravene til organisering av banken og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer blir etterkommet.

Styret skal fastsette planer og budsjetter for bankens virksomhet. Styret skal også fastsette retningslinjer for virksomheten, herunder regler om taushetsplikt for opplysninger om banken og dens virksomhet.

Styret skal holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og plikter å påse at dens virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal minst én gang årlig og ellers etter behov ha møte med revisor uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er tilstede.

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet for øvrig. Styret skal fastsette instruks for daglig leder og sørge for at daglig leder regelmessig gir styret underretning om bankens virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Styret har ansvaret for at sparebanken til enhver tid har den egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i sparebanken. Styret har delegert deler av forvaltningsansvaret til administrasjonen gjennom ulike delegasjonsvedtak. Vedtakene er gitt med ulik varighet. Styret har videre fastsatt instruks for internrevisor som skal foreta operasjonell revisjon i tråd med gjeldende standarder for slik revisjon. Sparebanken Østs internrevisor er KPMG.

Taushetsplikt

Alle tillitsvalgte i Sparebanken Øst er underlagt de samme regler om taushet, etikk og habilitet som gjelder for sparebankens ansatte generelt. Uavhengighet mellom sparebankens ulike styrende og kontrollerende organer er et sentralt kriterium for forsvarlig styring av virksomheten. Blant de tillitsvalgte i Sparebanken Øst foreligger det etter styrets vurdering ingen

nærstående forhold eller personlige relasjoner som kan påvirke den enkelte tillitsvalgtes uavhengighet og dømmekraft.

Interessekonflikter og inhabilitet

Det fremgår av sparebankens etiske regler at det foreligger en varslingsplikt for styremedlemmer og ansatte dersom de direkte eller indirekte har vesentlig interesse av avtaler som inngås av eller i sparebanken (konsernet) eller i saker som styret skal behandle.

Styreinstruks

Styrets ansvar og arbeidsoppgaver er fastsatt i finansforetaksloven og vedtektene. Styret har utarbeidet egen styreinstruks som er gjenstand for jevnlig revidering. Instruksen ble sist revidert 10.02.2022. Instruksens beskriver hvilket ansvar styret har, hvilke saker styret skal behandle og hvilke regler som skal ligge til grunn for saksbehandlingen. Styret har fastsatt instruks for administrerende direktør som forestår den daglige ledelsen av sparebanken. Styreinstruks og instruks for daglig leder angir ansvars- og oppgavefordelingen mellom styret og daglig leder.

Finansiell rapportering

Styret mottar månedlige rapporter hvor sparebankens økonomiske og finansielle status kommenteres, herunder administrerende direktørs månedlige virksomhetsrapport. Månedrapportene danner grunnlaget for intern styring og kommunikasjon om status i sparebanken. Styret mottar periodiske rapporter som viser sparebankens etterlevelse av delegerte fullmakter, samt kvartalsvise rapporter som viser utviklingen i sparebankens totale risikobilde.

Årsplan

Styret utarbeider en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen inneholder blant annet møteplan for året, oversikt over faste oppgaver på bestemte møter og finansiell kalender. Styret foretar hvert år en egevaluering. Evalueringen omfatter styremedlemmers kompetanse, styrets sammensetning og måten styret fungerer på både som gruppe og individuelt. Styrets egevaluering er tilgjengelig for valgkomiteen til forstanderskapet.

Styrekomiteer

Godtgjørelsesutvalg

Det er etter krav i finansforetaksloven § 15-1 flg., og forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15-1 flg. etablert et godtgjørelsesutvalg i sparebanken. Godtgjørelsesutvalget har som oppgave å forberede for styret retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

De skal videre sørge for at foretaket til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordningen som er i samsvar med forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Utvalget utfører sine oppgaver i tråd med retningslinjer fastsatt av styret. Utvalget utpeker selv sin leder.

Medlemmene er valgt av styret. Godtgjørelsesutvalget har i 2021 bestått av følgende medlemmer:

- Cecilie Hagby, leder
- Øivind Andersson
- Jorund Rønning Indrelid
- Elly Therese Thoresen (fra og med 28.04.21)
- Sissel Album Fjeld, ansattes representant

Avdelingssjef personal, Kristin W. Myhre, har vært sekretær for utvalget. Styret har godkjent retningslinjer for godtgjørelser i Sparebanken Øst.

Revisjons- og risikoutvalg

Sparebanken har etter krav i finansforetaksloven § 8-18 og § 13-6 (4) etablert revisjons- og risikoutvalg etter de retningslinjer som loven beskriver.

Medlemmene er valgt av styret og velges for ett år av gangen. Utvalgets leder utpekes av styret. Revisjons- og risikoutvalgets hovedoppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskap og rapportering, overvåke systemer for risikostyring og internkontroll, internrevisjonens arbeid samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet.

Revisjons- og risikoutvalget skal dessuten forberede for og rådgi styret i forhold til sparebankens eksisterende og fremtidige risikoappetitt og risikostrategi samt oppfølging og implementering av denne strategien.

Det tilligger også utvalget å overvåke i hvilken grad sparebankens prising av produkter ut mot kundene fullt ut reflekterer den risiko sparebanken bærer.

Utvalget utfører sine oppgaver etter instruks fastsatt av styret. Revisjons- og risikoutvalget har avholdt 9 møter i 2021. Revisjons- og risikoutvalget har i 2021 bestått av følgende medlemmer:

- Cecilie Hagby, leder
- Øvind Andersson (fra og med 28.04.21)
- Arne K. Stokke
- Richard Tandberg Olsen (til og med 25.03.21)
- Elly Therese Thoresen (til og med 27.04.21)
- Ole B. Hoen (fra og med 28.04.21)

Risikostyring og internkontroll

Risikostyring skal støtte opp under konsernets utvikling og måloppnåelse og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forretningsdrift. Dette oppnås gjennom en risikoprofil som kjennetegnes ved en sterk risikokultur og en høy bevissthet om risikostyring. For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risikostyring og internkontroll, har konsernet lagt til grunn COSO-modellen¹. Dette er et anerkjent rammeverk for risikostyring og internkontroll. Modellen baseres på at risikostyring og internkontroll gjelder alle deler av virksomheten samtidig som et helhetlig perspektiv legges til grunn. Risikostyring og internkontroll omfatter både strategiske og operative forhold samt at det settes særlig fokus på kvalitet i ekstern rapportering og etterlevelse av lover og regler. Dette benevnes som helhetlig risikostyring. Begrepet helhetlig risikostyring benyttes i

Sparebanken Øst med følgende definisjon:

«Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og ansatte, anvendt i fastsettelsen av strategi og på tvers av virksomheten, utformet for å identifisere potensielle hendelser som kan påvirke virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikotoleranse, for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse.»

Modellen bygger på følgende komponenter:

Internt miljø

Det interne miljøet er utgangspunktet for de ansattes holdning til risiko. Det omfatter også filosofi for risikostyring og risikoappetitt, integritet, etiske verdier og miljøet de opererer i.

Etablering av målsettinger

Målsettinger må finnes før ledelsen kan identifisere potensielle hendelser som kan påvirke oppnåelsen av disse. Helhetlig risikostyring sikrer at ledelsen har på plass en prosess for å etablere målsettinger, og at de valgte målsettingene støtter og er i samsvar med virksomhetens formål og avspeiler dens risikoappetitt.

Identifisering av hendelser

Interne og eksterne hendelser som påvirker virksomhetens måloppnåelse må identifiseres, og man skiller mellom risikoer og muligheter. Muligheter kanaliseres tilbake til ledelsens prosesser for fastsettelse av strategier eller målsettinger.

Risikovurdering

Risikoer blir analysert, og sannsynlighet og konsekvens vurderes for å avgjøre hvordan den skal håndteres. Både iboende og gjenværende risiko blir vurdert.

Risikohåndtering

Ledelsen velger former for risikohåndtering – å unngå, akseptere, redusere eller dele risiko – og utvikler en handlingsplan for å bringe samsvar med virksomhetens risikotoleranse.

Kontrollaktiviteter

Retningslinjer og rutiner blir etablert og implementert for å sikre at risikohåndteringen blir utført på en effektiv måte.

Informasjon og kommunikasjon

Relevant informasjon blir identifisert, behandlet og kommunisert i en form og i et tidsperspektiv som gjør det mulig for de ansatte å ivareta sitt ansvar. Effektiv kommunikasjon skjer også i videre forstand, både vertikalt og horisontalt i virksomheten.

Oppfølging

Den helhetlige risikostyringsprosessen blir fulgt opp og endret etter behov. Oppfølging utføres gjennom løpende ledelsesaktiviteter, uavhengige evalueringer eller begge deler.

Roller og ansvar

Organisering og kontrollfunksjoner er i tråd med gjeldende lovverk. Bestemmelsene om helhetlig risikostyring finner vi i finansforetakslovens § 13-5, Forsvarlig virksomhet, god forretningskikk. I § 13-5 (1) heter det at et finansforetak skal

¹The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO) har gitt innhold til begrepene gjennom et internasjonalt anerkjent rammeverk og benyttet bl.a. i lovgivning innen finansområdet.

organiseres og drives på en forsvarlig måte. Foretaket skal ha klar organisasjonsstruktur og ansvarsdeling samt klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger. Foretaket skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for. En tydelig organisering med klart definerte ansvarsområder og fullmakter er et sentralt element i god risikostyring og internkontroll.

Forstanderskapet

Forstanderskapet er bankens øverste organ. Forstanderskapet skal påse at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og vedtak fattet av forstanderskapet. I henhold til vedtektene skal følgende saker behandles av det ordinære forstanderskapet:

- Valg av forstanderskapets leder og nestleder.
- Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av overskudd/utdeling av utbytte.
- Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under forstanderskapet, herunder valg av styremedlemmer.

Styret

Styret skal fastsette mål, strategi og risikoprofil for konsernet samt overordnede retningslinjer for virksomheten. Styret skal fastsette prinsipper for helhetlig risikostyring for konsernet som helhet og innenfor hvert enkelt virksomhetsområde. Styret skal videre påse at helhetlig risikostyring blir etablert og gjennomført i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter, pålegg fra Finanstilsynet og retningslinjer gitt av styret til administrasjonen.

Styret skal påse at konsernet er hensiktsmessig organisert, herunder at det er klare ansvarsforhold og at det er etablert nødvendig arbeidsdeling. Styret skal årlig evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til bankens helhetlige risikostyring.

Styret må forsikre seg om at retningslinjer for planlegging og styring er kommunisert og implementert i hele konsernet og sikre en ressursforsvarlig oppfølging. Styret har ansvar for at kapitalplanlegging og styring av kapitalbehov er en del av konsernets samlede risikostyring. Styret skal ta stilling til risikotoleransen og konkludere i forhold til nødvendig kapitalbehov, kapitalplan med beredskapsplaner og kapitalmål.

Konsernets valgkomiteer skal ved forslag på kandidater til de forskjellige verv særlig vektlegge at styremedlemmene har god forståelse for sine oppgaver, at de er kvalifisert for oppgaven, at det er kandidater som vil fremme sparebankidentiteten, og at de har den formelle kompetanse og/eller realkompetanse som er nødvendig. Ved forslag til kandidater til styret skal det påses at bankens styre får en variert og best mulig sammensetning for å sikre at banken styres på en god og hensiktsmessig måte med grunnlag i konsernets virksomhet. Det skal legges vekt på lokal tilknytning og forankring i bankens primærområde.

Det skal foreligge plan for introduksjon og opplæring av styrets medlemmer som skal gjennomgås jevnlig og oppdateres ved behov.

Styrets revisjons- og risikoutvalg

Revisjons- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret og skal:

- Forberede styrets vurdering av risiko og samlet kapital- og likviditetsbehov
- Minst årlig gjennomgå foretakets risikostrategi og overordnet risikotoleranse og risikorammer i forhold til bankens faktiske og antatte fremtidige risikobærende evne og soliditet
- Ha jevnlig kontakt med risikokontrollfunksjonen og motta relevant rapportering fra foretakets kontrollfunksjoner
- Overvåke at foretakets risikostrategier følges og at det er etablert prosedyrer for å sikre etterlevelse av alle godkjente risikopolicyer, herunder retningslinjer om varsling, etiske regler og antihvitvasking og terrorfinansiering, ESG og personvern.
- Vurdere om prising av foretakets produkter tar hensyn til foretakets forretningsmodell og risikostrategi
- Overvåke systemene for internkontroll og risikostyring samt foretakets internrevisjon, som gjelder foretakets regnskapsrapportering uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle
- Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet
- Ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet har påpekt i henhold til revisjonsforordningen artikkel 26 nr. 6, jf. Revisorloven § 12-1
- Informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen, og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet og utvalgets rolle i denne prosessen
- Komme med anbefalinger overfor styret for å sikre rapporteringens integritet
- Vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet, herunder godkjenne alle andre tjenester enn revisjon som er levert fra revisor
- Ha ansvaret for å forberede valg av ekstern og intern revisor og gi sine anbefalinger
- Overvåke rotasjonskravene til revisor

Godtgjørelsesutvalg

Det er etter krav i finansforetaksloven § 15-1 flg., og forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15-1 flg. etablert et godtgjørelsesutvalg i sparebanken. Godtgjørelsesutvalget har som oppgave å forberede for styret retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. De skal videre sørge for at foretaket til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordningen som er i samsvar med finansforetaksloven §15-1 flg. og forskrift om finansforetak og finanskonsern §15-1. Informasjon om godtgjørelser er gitt i konsernets årsrapport note 29.

Administrerende direktør

Administrerende direktør er ansvarlig for, skal utarbeide og følge opp at:

- Det er etablert en forsvarlig helhetlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret.
- Helhetlig risikostyring blir dokumentert, gjennomført og

overvåket på forsvarlig måte.

- Rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og konsernets vedtatte prinsipper om dette.
- Risikostyringssystemene gjennomføres, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi/policy og rutiner.
- Risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.

Administrerende direktør skal sørge for at konsernet er hensiktsmessig organisert, herunder at det er klare ansvarsforhold og at det er etablert nødvendig arbeidsdeling. Administrerende direktør har ansvar for at prosess vedrørende vurdering av risikoer og samlet kapitalbehov (ICAAP) blir gjennomført.

Ledere av forretningsområder

Ledere av forretningsområdene, herunder direktører og mellomledere, har ansvar for:

- Å etablere og gjennomføre forsvarlig risikostyring innenfor sitt område, herunder vurdere risiko og etablere nødvendige linjekontroller.
- Etterlevelse av gjeldende regelverk.
- Rapportering knyttet til helhetlig risikostyring, herunder rapportering av vesentlige brudd/hendelser.

Ansatte

De ansatte har ansvar for å:

- Besitte tilstrekkelig kompetanse om sitt ansvarsområde og sine arbeidsoppgaver for tilstrekkelig egenkontroll.
- Utføre arbeid innenfor vedtatte instruksjoner, rammer og fullmakter med riktig kvalitet.
- Rapportere vesentlige brudd/hendelser til leder.

Helhetlig risikostyring skal være en del av den løpende oppfølgingen mellom leder og den ansatte. Den ansattes rolle i dette skal synliggjøres og følges opp.

Risikostyring

Avdeling Risikostyring skal:

- Ha et konsernansvar for oppfølging av strategi for helhetlig Risikostyring
- Sitte i «førersetet» når strategier skal utformes på sentrale risikoområder
- Skal være involvert i vurderingene av risikoer forbundet med vesentlige kredittbevilgninger, nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter, herunder utkontraktering
- Skal være involvert i utarbeidelsen av risikotoleranse, risikostrategier og overordnede rammer for risikotakingen
- Lede arbeidet med ICAAP og gjennomføre stresstester og prognoser på selvstendig basis
- Være et uavhengig miljø som utfordrer de operative avdelingene i banken
- Bidra til videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring- og internkontroll, herunder risikostrategi,

metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.

- Påse at risikostyringssystemene implementeres, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi og rutiner og at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- Følge opp bankens risikostatus og utvikling i forhold til vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi
- Motta eller utarbeide periodisk og tilstrekkelig informasjon for å ivareta og følge opp rapportering til administrerende direktør.
- Delta i møter i styrets revisjons- og risikoutvalg.

Avdelingsleder risikostyring skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret, jf. CRR/CRD IV-forskriften, § 38.

Etterlevelse

Avdeling Etterlevelse skal:

- Ha et konsernansvar for oppfølging av strategi for helhetlig Risikostyring
- Sitte i «førersetet» når strategier skal utformes på sentrale risikoområder
- Skal være involvert i vurderingene av risikoer forbundet med nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter, herunder utkontraktering. Videre fasilitere bankens workshops i forbindelse med identifisering, vurdering og håndtering av de ulike avdelingens operasjonelle risikoer.
- Skal være involvert i utarbeidelsen av risikotoleranse, risikostrategier og overordnede rammer for risikotakingen
- Være et uavhengig miljø som utfordrer de operative avdelingene i banken
- Bidra til videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring- og internkontroll, herunder risikostrategi, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.
- Påse at risikostyringssystemene implementeres, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi og rutiner og at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- Koordinere den årlige lederbekreftelsen i henhold til CRR/CRD IV-forskriften, § 37.
- Følge opp bankens risikostatus og utvikling i forhold til vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi
- Motta eller utarbeide periodisk og tilstrekkelig informasjon for å ivareta og følge opp rapportering til administrerende direktør.
- Sørge for at det opprettes effektive systemer og prosesser for etterlevelse av gjeldende regelverk samt fange opp endringer i lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer, og påse at disse blir implementert i banken.
- Teste, vurdere og gi råd om internkontrollen.
- Delta i møter i styrets revisjons- og risikoutvalg
- Ansvar for å gjennomføre årlige nøkkelprosessgjennomganger og fremlegge forslag og vurderinger for bankens ledelse.

Avdelingssjef etterlevelse skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret, jf. CRR/CRD IV-forskriften, § 39.

Internrevisjon

Internrevisjonen skal:

- Rapportere til styret, ha rett til å møte i styremøtene og avgi rapport om risikostyringen og internkontrollen minimum en gang pr. år.
- Gi objektive råd til styret og ledelsen om konsernets risikostyring, utforming og etterlevelse av kontroller samt etterlevelse av etablerte rutiner, prosedyrer og retningslinjer.
- Ha tilstrekkelig kompetanse og erfaring, metodikk og verktøy for å sikre at alle områder med høy og kritisk risiko dekkes.
- Gjennomføre planlagte internkontroller.

Eksternrevisjon

Ekstern revisor gir ledelsen og styret uavhengige og objektive synspunkter som kan bidra til at banken når sine målsettinger ikke bare for regnskapsrapportering, men også for målsettinger innenfor andre kategorier. I forbindelse med årsregnskapsrevisjonen fremlegger revisor sitt syn på i hvilken grad regnskapet gir et forsvarlig uttrykk for virksomhetens økonomiske stilling i overensstemmelse med IFRS, og bidrar således til virksomhetens målsettinger for regnskapsrapportering. Revisor kan videre bidra ved å gi nyttig informasjon til ledelsen i dens gjennomføring av aktiviteter relatert til risikostyring. Slik informasjon omfatter revisjonsfunn, analytisk informasjon og anbefalinger om nødvendige tiltak for å nå etablerte målsettinger, og funn som revisor gjør angående mangler ved risikostyring og kontroll med anbefalinger om forbedringer.

Gransker

I tråd med finansforetaksloven § 11-14 er Ernst & Young AS utnevnt som uavhengig gransker for Sparebanken Øst Boligkreditt AS. Gransker gjennomfører selvstendige kvartalsvise kontroller blant annet av lovbestemt register og beløpsmessig balanse mellom sikkerhetsmasse og utstedte

obligasjoner med fortrinnsrett. Gransker rapporterer årlig til Finanstilsynet.

Finanstilsynet

Finanstilsynet er et selvstendig styringsorgan som bygger på lover og vedtak fra Stortinget, Regjeringen og Finansdepartementet og på internasjonale standarder for finansielt tilsyn.

Gjennom tilsyn med foretak og markeder skal Finanstilsynet bidra til finansiell stabilitet og ordnede markedsforhold og til at brukerne kan stole på at finansielle avtaler og tjenester blir fulgt opp etter formålet. I tillegg til det forebyggende arbeidet må Finanstilsynet kunne bidra til å løse problemer som kan oppstå. Finanstilsynet legger til grunn at norske virksomheter skal ha konkurransevilkår som samlet sett er på linje med virksomheter i andre EØS-land.

Andre organer og kontrollpunkter

Bankens balansestyringskomite (BSK) har jevnlig møter der status og tiltak med hensyn til likviditetssituasjonen drøftes. I BSK møter administrerende direktør, viseadministrerende direktør, direktør økonomi og finans, avd. leder risikostyring, finanssjef, sjefanalytiker og regnskapssjef. BSK er også forum for vurderinger knyttet til Gjenopprettingsplanen under normale forhold, herunder løpende vurdering av indikatorer og triggere.

Risikokomiteen har til formål å vurdere risikoeksponering og risikorapportering. Komiteen skal gjøre vurderinger av kapitalbehovet og behandle risikorapporteringen til styret. Komiteens medlemmer er advokat, avdelingsledere for hhv. Risikostyring og Etterlevelse, kontrollere, avdelingsleder innfordring, kredittsjef, avdelingsleder kreditt personmarked, direktør IT og automasjon. Komiteens konklusjoner og merknader protokollføres og oversendes adm. direktør.

Det er opprettet en egen avdeling for antihvitvask. Bankens juridiske direktør er antihvitvaskansvarlig.

Godtgjørelse til styret og tillitsvalgte

Godtgjørelse til styret, forstandskapet og valgkomiteen fastsettes av forstandskapet. Godtgjørelsen er søkt tilpasset den arbeidsmengde og det ansvar som påhviler de tillitsvalgte og er opplyst i notene til årsregnskapet. Honoraret er uavhengig av sparebankens resultater og utgjør et bestemt

beløp. Det er ingen resultatbaserte eller variable godtgjørelser til sparebankens tillitsvalgte. Godtgjørelse til styret er opplyst i note 29 til årsregnskapet. Ingen av styrets medlemmer utenom ansattes representanter har i 2021 utført andre oppgaver for sparebanken enn styrevervet.

Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

I henhold til gjeldende lovverk, finansforetaksloven § 15-1 til 15-6, fastsetter styret nødvendige retningslinjer for ledende ansattes godtgjørelser. Godtgjørelse til ledende ansatte er opplyst i note 29 til årsregnskapet. Fastlønnen utgjør hovedinntekten til alle ansatte i Sparebanken Øst. Styret fastsetter godtgjørelsen til administrerende

direktør. Administrerende direktør fastsetter godtgjørelsen til toppledergruppen. Det er ingen avtale om variabel godtgjørelse eller opsjons- eller bonusavtaler. Toppledelsen tar del i styrevedtatt ordning om overskuddsdeling. Styret kan beslutte å tildele administrerende direktør og viseadministrerende direktør engangstillegg.

Informasjon og kommunikasjon

Sparebankens målsetting for informasjon og kommunikasjon er basert på åpenhet og tilgjengelighet. For å sikre den nødvendige informasjonsflyt, skal finansiell informasjon offentliggjøres i tråd med fastsatt finansiell kalender på sparebankens internettsider, ved innsendelse av opplysningene til Oslo Børs og ved presentasjoner for investorer og andre interessenter. Sparebanken arrangerer åpne investorpresentasjoner i forbindelse med at års- og kvartalsresultater blir lagt frem. Regelverket for informasjon og kommunikasjon, regler om god børsetikk, i tillegg til et generelt krav om likebehandling setter imidlertid begrensninger for sparebankens mulighet til å utgi informasjon, herunder også for analytikere.

Sparebanken Øst har utarbeidet retningslinjer for investorpleie. Retningslinjene viser til at sparebanken ønsker å ha en utstrakt og effektiv kommunikasjon med de finansielle markedene der åpenhet og troverdighet

vektlegges. Sparebanken ønsker et langsiktig og gjensidig fordelaktig forhold med flest mulig meglerforetak.

Investeringsbeslutninger skal være tuftet på økonomiske kalkyler fremfor relasjoner. Sparebanken skal være positiv til investeringsbeslutninger som ikke nevneverdig endrer aktuelle lønnsomhetsestimater, og som vil være gunstig for investor. Meglerkontakt skal skje gjennom Finansavdelingen for å sikre at informasjonen som går ut og kommer inn er ensartet.

Informasjon som vurderes som viktig og sensitiv vil først bli meddelt Oslo Børs. Sparebanken vil tilstrebe korrekt og velbalansert informasjon både skriftlig og muntlig, og ingen investorer skal forfordes. All informasjon som tilbys skal distribueres til alle investorkretser og den skal presenteres på en entydig måte. Sparebanken skal tilstrebe tilgjengelighet for investorer og henvendelser skal besvares innen rimelig tid. Informasjon som anses som sentral for investorer skal distribueres via sparebankens hjemmeside, Oslo Børs og via mail.

Overtakelse

Sparebanker kan ikke overtas av andre foretak eller enkeltpersoner. NUES' anbefaling på dette punkt er av den grunn ikke relevant for sparebanker. Forstanderskapet skal treffe avgjørelse i alle saker som gjelder virksomhetsendringer i sparebanken, oppkjøp av andre selskaper eller andre saker

av særlig viktighet for sparebanken. Dette gjelder likevel ikke ved oppkjøp av mindre selskaper innenfor sparebankens nåværende virksomhetsområde, eller dersom saken av andre særlige grunner bør avgjøres av styret og først deretter forelegges forstanderskapet.

Revisor

Revisjon av Sparebanken Øst foretas etter anerkjente revisjonsprinsipper med hensyn til planlegging, gjennomføring og beretning. Ernst & Young AS er sparebankens eksterne revisor. Eksternrevisor møter minst en gang i året i Revisjons- og risikoutvalget og på styremøte og gjennomgår sine vurderinger av sparebankens risikoer. Ekstern revisor deltar alltid på styremøtet ved fastsettelse av årsregnskapet og på regnskapsmøtet i Revisjons- og risikoutvalget, og går gjennom

sin vurdering av vesentlige forhold i sparebanken. For øvrig deltar eksternrevisor i styremøter etter behov. I henhold til finansforetaksloven § 8-6 (3) er det krav om at styret minst én gang per kvartal har møte med revisor uten at daglig ledelse er til stede om ikke annet er fastsatt i instruks for styret. Eksternrevisor blir innkalt til alle forstanderskapsmøter. Det henvises for øvrig til note 32 i årsregnskapet, i forbindelse med godtgjørelse til revisor, herunder fordelingen av godtgjørelsen.

Finansiell kalender for 2022

- Foreløpig resultat 2021 (4. kvartal 2021)
- Årsregnskap 2021
- Forstanderskapsmøte
- Ex. utbyttedato
- Utbetaling utbytte
- 1. kvartal 2022
- 2. kvartal 2022
- 3. kvartal 2022

Offentliggjøring

- 11. februar 2022
- 3. mars 2022
- 24. mars 2022
- 25. mars 2022
- 5. april 2022
- 11. mai 2022
- 15. juli 2022
- 2. november 2022

Investorkontakter

Adm. dir. Pål Strand
916 24 428
paal.strand@oest.no

Viseadm. dir. Kjell Engen
957 75 003
kjell.engen@oest.no

Sparebanken Øst
Bragernes Torg 2, Drammen, Postboks 67, 3301 Hokksund
post@oest.no | www.oest.no

Styrets årsberetning

Banken har i 2021 hatt stor kundetilstrømming som har medført både høy utlåns- og innskuddsvekst. Siste 12 måneder er utlånsveksten på 3,9 milliarder kroner tilsvarende 11,1 prosent og innskuddsveksten er på 2,7 milliarder kroner tilsvarende 18,4 prosent.

Bankens 179. driftsår viser et resultat etter skatt på 375,4 millioner kroner som gir en egenkapitalrentabilitet på 8,86 prosent. Gitt markedssituasjonen er banken fornøyd med utviklingen i netto renteinntekter, kostnadsnivået og resultateffekter fra eierinteresser i andre selskaper. Videre er tap på utlån svært lavt. Resultat per egenkapitalbevis er 5,16 kroner. Bankens ved utgangen av 2021 meget solid med ren kjernekapitaldekning på 18,24 prosent og en uvektet kjernekapitalandel på 8,60 prosent.

Styret foreslår at det for 2021 deles ut et kontantutbytte på 3,85 kroner per egenkapitalbevis tilsvarende 79,8 millioner kroner og avsetning til allmenntilgode gaver på 79,8 millioner kroner. Grunnlaget for årets utdelinger er basert på bankens inntjening, lave kredittrisiko og meget solide kapitaldekning.

Det ble med virkning fra medio november gjennomført renteøkninger i store deler av bankens utlånsportefølje, og det ble i fjerde kvartal besluttet ytterligere endringer med virkning fra og med februar 2022. Bankens innskuddsmarginer forventes å øke som følge av forventninger om videre økning i pengemarkedsrenter.

Sparebanken Øst beregner sin kapitaldekning etter standardmetoden og har derfor meget høye kapitalvekter på sine lån til privat- og næringskunder sammenlignet med banker som benytter IRB-modeller. Forskjellsbehandlingen av lik risiko viser at kapitalvekter etter IRB-modeller gir mulighet til vesentlig høyere utlånsvolum i forhold til egenkapitalnivå, noe som muliggjør vesentlig høyere egenkapitalavkastning. Med lik behandling av risiko viser bankens beregninger at Sparebanken Øst kunne økt utlånsporteføljen med om lag 70 prosent uten ekstraordinær tilførsel av ny egenkapital.

Kort om resultatet i 2021

Årsresultatet er på 375,4 millioner kroner, en reduksjon på 77,7 millioner kroner fra 2020. Reduserte netto andre driftsinntekter forklarer reduksjonen hvorav resultateffekter fra eierinteresser er redusert med 57,9 millioner kroner og negativ verdiendring på likviditetsporteføljen er økt med 7,1 millioner kroner.

Egenkapitalrentabiliteten er 8,86 prosent sammenlignet med 11,47 prosent i 2020. Resultat per egenkapitalbevis er 5,16 kroner, ned fra 6,62 kroner i 2020.

Ren Kjernekapitaldekning er 18,24 prosent, opp fra 17,96 ved utgangen av 2020. Uvektet kjernekapital er 8,60 prosent, ned fra 9,03 prosent ved utgangen av 2020.

Netto renteinntekter utgjør 631,3 millioner kroner og reduseres marginalt med 0,8 millioner kroner fra 2020. Netto renteinntekter i 2021 påvirkes først og fremst av høy utlåns- og

innskuddsvekst i et marked med sterk konkurranse om de beste kundene. Innskuddsmarginene er fortsatt lave som følge av et lavt rentenivå.

Netto andre driftsinntekter utgjør 129,5 millioner kroner og reduseres med 83,0 millioner kroner fra 2020.

Driftskostnader utgjør 305,7 millioner kroner og øker med 9,7 millioner kroner fra 2020 tilsvarende 3,3 prosent. Driftskostnadene reduseres i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital og utgjør 0,65 prosent mot 0,68 prosent i 2020.

Tap utgjør 0,5 millioner kroner og reduseres med 14,6 millioner kroner fra 2020.

Strategi og mål

Strategien til Sparebanken Øst ble sist behandlet og vedtatt av bankens styre i juni 2021.

Vi ønsker å være en ledende sparebank på det sentrale østlandsområdet. Vår tilstedeværelse, både gjennom fysiske bankfilialer og digitale betjeningskonsepter, skal sette oss i stand til å ivareta bankens konkurransekraft over tid.

Vår forretningside er at vi skal være en frittstående, selvstendig og lokalt styrt leverandør av finansielle tjenester som skal sette folk flest og små og mellomstore bedrifter i stand til å utnytte sine økonomiske ressurser på en best mulig måte.

Vi skal være en lønnsom bank drevet etter forretningsmessige prinsipper. Det skal skapes økonomiske resultater i det enkelte år og over tid som bidrar til måloppnåelse i konsernet. Konsernets mål for ren kjernekapital er satt til 14,75 prosent. Konsernets mål for avkastning på egenkapitalen er satt til 10 prosent over tid. Det vises til nærmere omtale av bankens strategi fra side 13.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS, International Financial Reporting Standards, godkjent av EU.

Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er til stede og er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

NETTO RENTEINNTEKTER

Netto renteinntekter utgjør 631,3 millioner kroner og reduseres marginalt med 0,8 millioner kroner fra 2020. Netto renteinntekter i 2021 påvirkes først og fremst av høy utlåns- og innskuddsvekst i et marked med sterk konkurranse om de beste kundene.

Renteinntekter på utlån til kunder er redusert sammenlignet med 2020. I begynnelsen av 2020 var rentenivået og utlånsmarginen høyere. En stor andel av utlånsveksten fra og med fjerde kvartal 2020 har kommet innenfor boliglån med meget høy kvalitet i et marked med sterk konkurranse. Det ble med virkning fra medio november 2021 gjennomført renteøkninger i store deler av bankens utlånsporteføljer.

Rentekostnader på verdipapirgjeld er tett knyttet opp mot pengemarkedsrentene. Reduksjonen i rentekostnader sammenlignet mot 2020 forklares med at rentenivået frem til, og som følge av, det globale utbruddet av covid-19 i mars 2020 var på et betydelig høyere nivå i første halvår 2020. Rentekostnadsnivået i 2021 påvirkes av at pengemarkedsrentene ved inngangen til 2021 lå på et relativt sett høyt nivå og begynte å stige fra og med andre halvår 2021.

Rentekostnad på innskudd er redusert sammenlignet med 2020 som følge av lavere rentenivå. Bankens innskuddsmarginer har i 2021 vært lave som følge av et lavt rentenivå.

Netto renteinntekter

Beløp i NOK mill.	2021	2020
Utlån til & fordringer på kredittinstitusjoner	0,3	1,7
Utlån til kunder	905,2	1.002,3
Sertifikater og obligasjoner	61,1	117,4
Sum renteinntekter	966,6	1.121,4
Gjeld til kredittinstitusjoner	6,3	8,5
Innskudd fra kunder	86,0	106,5
Verdipapirgjeld	222,4	349,3
Ansvarlig lånekapital	7,3	9,2
Sikringsfondsavgift	13,3	15,9
Sum rentekostnader	335,3	489,3
Netto renteinntekter	631,3	632,1
Rentenetto i % av GFK	1,34	1,46

NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Netto provisjonsinntekter utgjør 33,3 millioner kroner og reduseres med 1,8 millioner kroner fra 2020. Reduksjonen forklares i hovedsak med økte provisjonskostnader i AS Finansiering samtidig som provisjonsinntekter fra forsikringsformidling er økt.

Mottatt utbytte utgjør 71,4 millioner kroner hvorav mottatt utbytte fra Frende Holding AS utgjør 69,0 millioner kroner. I 2020 utgjorde mottatt utbytte 11,8 millioner kroner, som i all hovedsak utgjorde 5,1 millioner kroner i utbytte fra Eksportfinans ASA og 6,4 millioner kroner fra VN Norge AS i forbindelse realisasjon av aksjer i Visa Inc. Banken mottok ikke utbytte fra Frende Holding AS i 2020.

Netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter er positiv med 18,4 millioner kroner, men reduseres med 117,9 millioner kroner sammenlignet mot 2020. Positiv verdiendring fra eierposter i andre selskaper utgjør 44,0 millioner kroner mot 159,2 millioner kroner i 2020. Positiv verdiregulering på aksjer i Frende Holding AS bidro i 2020 med 154,0 millioner kroner. I 2021 utgjør positiv verdiendring på bankens aksjer i Norwegian Block Exchange AS 26,8 millioner kroner og bankens aksjer i Vipps AS (eiet via Balder Betaling AS) har positiv verdiendring på 13,7 millioner kroner. Bankens aksjer i Kraft Bank ASA har positiv verdiendring på 2,6 millioner kroner mot positiv verdiendring på 5,8 millioner kroner i 2020. Positive verdiendringer knyttet til aksjer og aksjerettigheter i Visa Inc. utgjør 0,8 millioner kroner sammenlignet med positive verdiendringer på 2,3 millioner kroner i 2020. I 2020 ble bankens aksjer i Norne Securities AS verdiregulert ned med 0,6 millioner kroner. Verdiendring på likviditetsporteføljen er

negativ med 25,5 millioner kroner sammenlignet med en negativ endring på 18,4 millioner kroner i 2020. Lave kreditt-påslag og et økende innslag av obligasjoner ervervet til overkurs med høy løpende kupongrente gir økte negative markedsverdiendringer. Positive resultateffekter av valuta, derivater og fastrenteutlån til virkelig verdi er på 0,2 millioner kroner. Tilsvarende resultateffekter var positive med 2,8 millioner kroner i 2020. Kostnader ved tilbakekjøp av egen-utstedt gjeld utgjør 0,3 millioner kroner mot 9,6 millioner kroner i 2020.

Andre driftsinntekter utgjør 6,4 millioner kroner og reduseres med 23,0 millioner kroner fra 2020. Reduksjonen forklares i hovedsak med gevinst ved salg av eiendom.

Netto andre driftsinntekter

Beløp i NOK mill.	2021	2020
Netto provisjoner ved banktjenester	33,3	35,1
Utbytte	71,4	11,8
Nto. verdiendr. og gev./tap på sert. og obl.	-34,7	-10,0
Nto. verdiendr. og gev./tap på aksjer	44,0	161,5
Nto. verdiendr. og gev./tap på fastrenteutlån	-7,9	6,8
Nto. verdiendr. og gev./tap på på andre fin. instr.	17,0	-22,0
Andre driftsinntekter	6,4	29,3
Netto andre driftsinntekter	129,5	212,6

DRIFTSKOSTNADER

Driftskostnader utgjør 305,7 millioner kroner og øker med 9,7 millioner kroner fra 2020. Stigende regulatoriske krav og forventninger medfører behov for betydelig merinnsats fra bankens ansatte og innleide ressurser. Utover generell lønnsutvikling, har banken det siste året iverksatt tiltak for å møte økt kompleksitet og regulatoriske krav. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital reduseres driftskostnadene og utgjør 0,65 prosent mot 0,68 prosent i 2020.

Driftskostnader

Beløp i NOK mill.	2021	2020
Lønn mv	175,8	167,4
Andre administrasjonskostnader	60,9	57,4
Avskrivning/nedskr./verdiendr. Ikke-fin. eiend.	27,6	27,3
Andre driftskostnader	41,3	43,9
Sum driftskostnader	305,7	296,0
Kostnader i % av GFK	0,65	0,68

TAP OG MISLIGHOLD

Tap utgjør 0,5 millioner kroner og reduseres med 14,6 millioner kroner fra 2020. Av reduksjonen forklares 13,1 millioner kroner med endringer i modellberegnete tapsavsetninger hvor det i 2021 er inntektsført 6,4 millioner kroner mot kostnadsført 6,7 millioner kroner i 2020.

Tapskostnad

Beløp i NOK mill.	2021	2020
Utlån til personkunder i mor og boligkredittsel.	3,0	-0,1
Utlån til næringskunder	-8,7	3,7
Utlån i AS Finansiering	6,0	11,1
Ubenyttede kreditter og garantier	0,2	0,4
Sum tapskostnad	0,5	15,1
Tap i % av netto utlån til kunder (IB)	0,00	0,04

Samlede tapsavsetninger utgjør 126,5 millioner kroner, tilsvarende 0,32 prosent av brutto utlån til kunder. Til sammenligning er samlede tapsavsetninger 125,3 millioner kroner ved utgangen av 2020, tilsvarende 0,35 prosent av brutto utlån til kunder. Andel individuelt vurderte tapsavsetninger utgjør 96,8 millioner kroner mot 89,3 millioner kroner ved utgangen av 2020.

Bankens tapsavsetninger er i all hovedsak knyttet til AS Finansiering. Sammenlignet mot utgangen av 2020 er avsetningsnivået i AS Finansiering redusert målt i prosent av brutto utlån i AS Finansiering.

Modellberegnet forventet tap beregnes fra og med fjerde kvartal 2021 basert på kundespesifikk sannsynlighet for mislighold (PD) fra scoremodell og endringer i denne. Dette mot tidligere fastsatt sannsynlighetsgrad for mislighold per risikoklasse (basert på kundens risikoklasse). Denne endringen forklarer i hovedsak endringer i tapsavsetninger, både på utlån til personkunder i mor og boligkredittselskap samt utlån til næringskunder, målt mot utgangen av 2020.

Tapsavsetninger

Beløp i NOK mill.	2021	2020
Utlån til personkunder i mor og boligkredittsel.	16,3	12,6
Utlån til næringskunder	4,3	12,6
Utlån i AS Finansiering	104,5	98,9
Ubenyttede kreditter og garantier	1,4	1,2
Sum tapsavsetninger	126,5	125,3
Tapsavsetninger i % av brutto utlån til kunder	0,32	0,35

Netto misligholdte engasjementer utgjør 200,7 millioner kroner og øker med 88,8 millioner kroner fra utgangen av 2020. Banken har med virkning fra og med 2021 endret misligholdsdefinisjonen i tråd med EBAs retningslinjer som trådte i kraft fra 1. januar 2021. Endringen i misligholdsdefinisjonen medfører at engasjementer rapporteres som misligholdt i en karenperiode på minimum 3 måneder etter at misligholdet har opphørt. Omfanget av engasjementer i karenperiode ved utgangen av 2021 utgjør netto 25,8 millioner kroner, og forklarer sammen med ett engasjement under oppsigelse (klassifisert som misligholdt) i all hovedsak økningen i netto misligholdte engasjementer. Nevnte engasjement under oppsigelse er vurdert til ikke å være tapsutsatt.

Misligholdte engasjementer

Beløp i NOK mill.	2021	2020
Utlån til personkunder i mor og boligkredittsel.	47,5	21,7
Næringskunder	72,8	10,2
AS Finansiering	178,5	169,5
Sum brutto misligholdte engasjementer	298,8	201,4
Tapsavsetninger på misligholdte engasjementer	98,2	89,6
Netto misligholdte engasjementer	200,7	111,8

SKATTEKOSTNAD

Skattekostnaden er 79,3 millioner kroner og utgjør 17,4 prosent av resultat før skatt. Den lave skattekostnaden forklares i hovedsak med at utbytteinntekt på aksjene i Frende Holding AS samt verdiendringer på aksjer som omfattes av fritaksmetoden.

Forslag til resultatdisponering for 2021

Det er morbankens resultat etter skatt som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens årsresultat er 361,5 millioner kroner i 2021 mot 434,9 millioner i 2020. Det er i morbanken inntektsført utbytter fra 100 prosent eide datterselskaper med 163,7 millioner kroner i 2021 mot 162,8 millioner kroner i 2020.

Hybridkapitaleiernes andel av morbankens årsresultat utgjør 14,1 millioner kroner i 2021 og disponeres til hybridkapitaleiernes andel av egenkapitalen. Tilsvarende resultatandel utgjorde 15,9 millioner kroner i 2020. Resultatandelen utgjør rentekostnader på fondsobligasjoner, hvor betalte renter presenteres som utdeling fra egenkapitalen.

Styret foreslår at morbankens årsresultat til egenkapitalbeviserne og grunnfondet for 2021 blir disponert som vist i etterfølgende oppstilling:

(beløp i mill. kroner)

Årsresultat morbank*	347,4
Kontantutbytte til egenkapitalbeviserne	79,8
Avsatt til allmennyttige gaver	79,8
Sum utdelinger	159,6
Til utjevningfond	11,5
Til grunnfond	137,4
Til fond for urealiserte gevinster	38,9
Sum til egenkapital	187,8
Sum disponert	347,4

* EK-beviserens og grunnfondets andel av resultatet.

Forslag til utdeling av kontantutbytte utgjør 3,85 kroner per egenkapitalbevis tilsvarende 79,8 millioner kroner. Utbyttegraden er på 74,6 prosent og innenfor vedtatt utbyttepolitikk som sikter mot at 50 til 75 prosent av overskuddet tilordnet egenkapitalbeviserne utbetales som utbytte. Årets avsetning til allmennyttige formål er historisk høyt og utgjør 79,8 millioner kroner. Disponeringsgraden til allmennyttige gaver er på 100 prosent av utbyttet som foreslås utdelt til egenkapitalbeviserne og er øverst i intervallet som sikter mot at

50 til 100 prosent av utbyttet som utbetales til egenkapitalbeveiseierne avsettes for utdelinger til allmennyttige formål fra samfunnskapitalen.

Hovedposter i balansen

Forvaltningskapitalen utgjør 48,1 milliarder kroner og øker med 4,1 milliarder kroner sammenlignet mot utgangen av 2020.

UTLÅN TIL KUNDER

Netto utlån til kunder utgjør 39,4 milliarder kroner og øker med 3,9 milliarder kroner tilsvarende 11,1 prosent siste 12 måneder.

Netto utlån til personkunder utgjør 34,9 milliarder kroner og øker med 4,5 milliarder kroner tilsvarende 14,8 prosent siste 12 måneder. Lån og kreditter til personmarkedet gis som hovedregel mot pant i bolig. Banken har en lav eksponering knyttet til utlån og kreditter uten tilhørende sikkerhet. Med konsernets høye andel av utlån til personmarkedet som i hovedsak fordeler seg geografisk på det sentrale østlandsområdet, vurderes personmarkedsporteføljen å ha sikkerheter og betjeningsevne i et bolig- og arbeidsmarked som forventes velfungerende over tid. Brutto utlån til personkunder utgjør 88,7 prosent av totale utlån til kunder.

Netto utlån til næringskunder utgjør 4,5 milliarder kroner og reduseres med 0,5 milliarder kroner tilsvarende 11,0 prosent siste 12 måneder. Eksponering mot næringsseidendom utgjør en relativt stor andel av næringsporteføljen, men en begrenset andel av bankens totale utlånsporteføljen. Banken er ikke eksponert innenfor verken olje og oljerelatert virksomhet eller fiske- og oppdrettsvirksomhet. Banken har også generelt svært liten direkte og indirekte eksponering innenfor overnatting/servering-, import/eksport virksomheter, større industri- og handelsvirksomhet. Det er liten direkte og indirekte eksponering mot handelsvirksomhet utover dagligvare. Bankens oppfølging og vurderinger av næringsporteføljen gjennom covid-19 pandemien viser at porteføljen har lav risiko og er robust. I forhold til myndighetenes lånegarantiordning er det ikke mottatt nye søknader eller innvilget nye lån under denne ordningen i 2021.

INNSKUDD FRA KUNDER

Innskudd fra kunder utgjør 17,6 milliarder og øker med 2,7 milliarder kroner tilsvarende 18,4 prosent siste 12 måneder. Innskuddsdekningen er 44,6 prosent, opp fra 41,9 prosent ved utgangen av 2020. Den høye veksten forklares med at banken bevisst har prioritert å øke innskuddsvolum og innskuddsdekningen. Innskudd fra personkunder utgjør 11,6 milliard kroner og øker med 3,0 milliarder kroner siste 12 måneder. Innskudd fra næringskunder utgjør 6,0 milliarder kroner og reduseres med 0,3 milliarder kroner siste 12 måneder.

LIKVIDITET OG FINANSIERING

Banken har en konservativ holdning til likviditetsrisiko med forsvarlig likviditetsstyring slik at konsernet til enhver tid har tilstrekkelig likvider til å dekke sine forpliktelser ved forfall. Banken skal kunne drive normal virksomhet for en periode på

minst 12 måneder uten tilgang til ekstern finansiering. Banken tar også kredittrisiko gjennom forvaltning av likviditetsreserver og overskuddslikviditet. Banken har til hensikt å holde rentebærende papirer med lav kredittrisiko for likviditetsformål (reserve for avhendelse ved behov) og som grunnlag for deponering for låneadgang i sentralbanken. Bankens likviditetsrisiko overvåkes kontinuerlig og det foreligger oppdaterte oversikter over bankens totale motpartsrisiko.

Beholdningen av sertifikater og obligasjoner utgjør 7,2 milliarder kroner og øker med 0,4 milliarder kroner siste 12 måneder.

Det kortsiktige likviditetsmålet målt ved LCR er over bankens fastsatte ramme på 102 prosent og utgjør 249,7 prosent mot 266,9 prosent ved utgangen av 2020. Bankens likviditetsstrategi medfører en høy andel verdipapirer som teller med i LCR-beregningen. Forfallsstrukturen på markedsfinansiering påvirker LCR i stor grad.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjør 24,7 milliarder kroner og øker med 1,6 milliarder kroner siste 12 måneder. Banken vurderer tilgangen til markedsfinansiering som god og kredittpåslaget på markedsfinansiering anses som lavt.

Graden av stabil og langsiktig finansiering målt ved NSFR er over bankens fastsatte ramme på 102 prosent og utgjør 122,3 prosent mot 120,4 prosent ved utgangen av 2020. Gjennomsnittlig løpetid på markedsfinansiering er 3,05 år mot 3,13 år ved utgangen av 2020. Andelen av kortsiktige innlån (definert som innlån med gjestående løpetid under 1 år) utgjør 4,2 milliarder kroner ved utgangen av 2021.

Banken har som en del av innfasingsplanen for MREL utstedt senior etterstilt gjeld (SNP) pålydende 0,4 milliarder kroner i 2021.

FRENDE FORSIKRING

Banken eier 13,75 prosent i Frende Holding AS som er eierselskapet for Frende Skade og Frende Liv AS (Frende Forsikring). Som følge av at bankens eierandel i Frende er under 20 prosent, verdsettes aksjeposten til virkelig verdi med verdiendring og inntektsføring av mottatt utbytte over resultatet. Bankens aksjepost i Frende Holding AS er verdsatt til 481,2 millioner kroner.

Bankens andel av overskuddet i Frende utgjør 71,7 millioner kroner for 2021. Til sammenligning utgjorde bankens andel av overskuddet 76,9 millioner kroner for 2020. Banken har i 2021 inntektsført utbytteinntekt på 69,0 millioner kroner, i 2020 utgjorde positiv verdiendring på aksjeinvesteringen 154,0 millioner kroner. Banken har hatt og forventer også fremover verdiskaping i og resultatbidrag fra aksjeinvesteringen i Frende.

ØVRIGE EIERINTERESSER I ANDRE SELSKAPER

Banken eier 4,85 prosent av aksjene i Eksportfinans ASA og aksjeposten er verdsatt til 195,0 millioner kroner.

Balder Betaling AS er eid av flere uavhengige banker og har som hovedformål å eie disse bankenes aksjer i Vipps AS. Bankens eierandel i Vipps AS utgjør 0,70 prosent. Bankens

aksjer i Bader Betaling AS er verdsatt til 46,8 millioner kroner og basert på underliggende aksjeverdi i Vipps AS

Banken eier 6,85 prosent av aksjene i Kraft Bank ASA. Kraft Bank ASA er notert på Euronext Growth Oslo og bankens aksjepost er verdsatt til 31,3 millioner kroner.

Banken eier C-aksjer i Visa Inc. Aksjeposten er verdsatt til 36,4 millioner kroner. I tillegg har banken rettigheter til aksjer i Visa Inc., eiet via VN Norge Forvaltning AS og VN Norge AS. Rettighetene er verdsatt til 13,6 millioner kroner.

Banken eier 9,92 prosent av aksjene i Norwegian Block Exchange AS (NBX). Fra og med desember 2021 er NBX notert på Euronext Growth Oslo og banken har verdsatt aksjeposten til 41,8 millioner kroner.

Kapitaldekning

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitaldekning og er meget solid og godt posisjonert til å møte varslede og forventede fremtidige økninger i kapitalkrav samtidig som banken både har utbytteevne og handlingsrom for utlansvekst.

Sparebanken Øst har økt soliditeten gjennom 2021 og ren kjernekapitaldekning utgjør 18,24 prosent ved utgangen av 2021, en økning fra 17,96 prosent ved utgangen av 2020.

Gjeldende pilar 2-krav for Sparebanken Øst er 1,8 prosent, dog minimum 360 millioner kroner. Kravet trådte i kraft 30. juni 2020. Gitt dagens nivå på motsyklisk kapitalbuffer på 1,0 prosent, innebærer dette et samlet krav for ren kjernekapital på minst 12,8 prosent. Sparebanken Øst har et kapitalmål for ren kjernekapital på 14,75 prosent.

Netto ansvarlig kapital utgjør 4,6 milliarder kroner ved utgangen av 2021, hvorav konsernets kjernekapital utgjør 4,2 milliarder kroner. Med et beregningsgrunnlag på 21,2 milliarder kroner tilsvarer dette en kapitaldekning på 21,78 prosent hvorav kjernekapitaldekningen utgjør 19,89 prosent. Uvektet kjernekapitalandel utgjør 8,60 prosent ved utgangen av 2021, en reduksjon fra 9,03 prosent ved utgangen av 2021. Kravet til uvektet kjernekapital er 5,0 prosent.

Kapitalnivå		
prosent	2021	2020
Ren kjernekapitaldekning	18,24	17,96
Kjernekapitaldekning	19,89	19,67
Kapitaldekning	21,78	21,34
Uvektet kjernekapitalandel	8,60	9,03

Regulatoriske rammebetingelser

Kravet til systemrisikobuffer vil for banken øke med 1,5 prosentpoeng fra 3,0 prosent til 4,5 prosent fra og med 31. desember 2022.

Motsyklisk kapitalbuffer økes med 0,5 prosentpoeng fra 1,0 prosent til 1,5 prosent fra og med 30. juni 2022. Det er signalisert at motsyklisk kapitalbuffer kan forventes å øke med ytterligere 0,5 prosentpoeng fra og med 31. desember 2022 og på noe lengre sikt økes med ytterligere 0,5 prosentpoeng opp

til 2,5 prosent, slik den var før mars 2020 og covid-19 utbruddet.

Utvidelsen av SMB-rabatten i CRR2 forventes implementert i 2022. Bankens beregninger viser at utvidelsen av SMB-rabatten vil gi en økt ren kjernekapitaldekning på om lag 0,37 prosentpoeng basert på utlansporteføljen ved utgangen av 2021.

BETYDELIG FORSKJELLSBEHANDLING AV LIK RISIKO MELLOM BANKER

Sparebanken Øst bygger sine kapitalberegninger på prinsippene i standardmetoden som innebærer at lån med samme risiko har vesentlig høyere risikovekter sammenlignet med banker som benytter risikovekter etter IRB-modeller (egne modeller for å beregne kapitalkrav for kredittrisiko). Resultatet er at Sparebanken Øst holder langt mer egenkapital for sine utlån enn banker som kan benytte IRB-modeller for hele eller deler av sine utlansporteføljer. Bortfall av Basel 1-gulvet for de norske IRB-bankene fra 31. desember 2019 endret konkurransesituasjonen i det norske markedet i betydelig grad og preger også avkastningsprestasjoner.

Sparebanken Øst benytter risikovekter på 35 prosent på boliglån med belåningsgrad 80 prosent eller lavere, mens banker som benytter IRB-modeller har risikovekter fra 20 prosent. De norske IRB-bankene hadde ved utgangen av 2020 en gjennomsnittlig risikovekt på 21 prosent for boliglån (Arctic Financials - sektorrapport 15. juni 2021, Arctic Securities). På lån til næringseiendom benytter banken risikovekter fra 100 prosent, mens banker som benytter IRB-modeller har risikovekter fra 35 prosent. De norske IRB-bankene hadde ved utgangen av 2020 en gjennomsnittlig risikovekt på 55 prosent ved finansiering av næringseiendom (Arctic Financials - sektorrapport 15. juni 2021, Arctic Securities).

Beregninger banken har foretatt viser at forskjellsbehandlingen innebærer at banken må holde om lag 1,1 milliard kroner mer i egenkapital enn om banken hadde benyttet IRB-modeller på sine utlansporteføljer.

Forskjellsbehandlingen av lik risiko viser at kapitalvekter etter IRB-modeller gir vesentlig høyere gearing med mulighet for betydelig høyere utlansvolum i forhold til egenkapitalnivå, alternativt redusert egenkapitalbehov, noe som gir høyere egenkapitalavkastning. Forskjellsbehandlingen av lik risiko medfører svært stor konkurranseulempa når også hensynet til bankens egenkapitalbevis-investorer skal ivaretas på en god måte.

Bærekraft og samfunnsansvar

Sparebanken Øst har i løpet av 2021 hatt stor oppmerksomhet på bærekraft og banken har satt seg ambisjonen om å integrere bærekraft som en naturlig del av forretningen. Det har gjennom året blitt gjennomført flere tiltak for å understøtte denne ambisjonen.

Sparebanken Øst har definert sektorene som banken ikke ønsker å finansiere i fremtiden. Næringene som er omfattet er selskaper som er involvert i kullutvinning eller energi-produksjon basert på kull, kontroversielle våpen, tobakk,

pornografi, oljesand/tjæresand, skiferolje/skifergass og olje- og gassutvinning i Arktis. Videre har banken prioritert hvilke av FNs bærekraftsmål banken kan bidra mest til. Disse målene er god utdanning, anstendig arbeid og økonomisk vekst, stoppe klimaendringene samt fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner.

Klimarisiko er en finansiell risiko for banken og noe Sparebanken Øst vil rette stor oppmerksomhet mot fremover. Derfor har banken i 2021 startet kartleggingen av klimarisiko (fysisk klimarisiko og overgangsrisiko) i bedriftsmarkedsporteføljen. Eiendom er den sektoren som banken har størst eksponering mot, og derfor vil arbeidet i første omgang rette seg mot disse bedriftskundene. Banken vil i 2022 arbeide med å integrere bærekraft enda tettere inn i kredittprosessen.

Det vises til nærmere omtale om bærekraft og samfunnsansvar fra side 18.

Eierstyring og selskapsledelse

Styringen av Sparebanken Øst bygger blant annet på finansforetaksloven, allmennaksjeloven, regnskapsloven og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (NUES-anbefalingen). God eierstyring og selskapsledelse bidrar til å sikre ansattes, innskytternes, egenkapitalbeveiseiernes og andre eksterne parter interesser i Sparebanken Øst. Eierstyring og selskapsledelse er styrets overordnede ansvar og skal sikre at organer og funksjoner fungerer i henhold til regelverket og at virksomheten styres på en effektiv og målrettet måte over tid. For presentasjon av bankens styre, ledelse og hvordan banken er organisert vises det til omtale fra side 38.

Banken har styreansvarsforsikring som dekker bankens styremedlemmer, daglig leder, medlemmer av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i banken, samt enhver tidligere eller nåværende eller fremtidig ansatt i banken som kan påta seg et selvstendig ledelsesansvar. Forsikringen dekker ansvar for formueskade, herunder personlig ansvar for konsernets gjeld, som skyldes krav fremsatt mot banken i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse i forsikredes egenskap av styremedlem, daglig leder, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i banken. Med formueskade menes i denne sammenheng økonomisk tap som ikke direkte er oppstått som følge av fysisk skade på person eller gjenstand. Styreansvarsforsikringen har beløpsbegrensninger.

Risikostyring og etterlevelse

I henhold til finansforetakslovens § 13-5 (1), skal banken organiseres og drives på en forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet klar organisasjonsstruktur, klar ansvarsdeling, klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger, hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risikoer banken er og kan bli eksponert for. Det endelige ansvaret for risikostyring og internkontroll ligger hos bankens styre og ledelse. Styret

vedtar den overordnede risikostrategien og godkjenner prinsipper for oppfølging, kontroll og risikorammer. Administrasjonen rapporterer regelmessig til styret alle vesentlige risikoer, herunder faktisk risikonivå mot fastsatte rammer. Videre avgis årlig en rapport på internkontrollen inkludert bekreftelse på gjennomført internkontroll og en samlet årlig risikovurdering.

Risikostyringen skal støtte opp under bankens utvikling og måloppnåelse og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forretningsdrift.

Proessen for risikostyring og internkontroll i banken er nærmere beskrevet i avsnittet «Risikostyring og internkontroll» under eierstyring og selskapsledelse fra side 41.

Bankvirksomhet forutsetter en viss grad av risikotagning, og banken ønsker å ha et bevisst og mest mulig målbart forhold til den risiko banken har eller påtar seg. Dette gjelder innenfor de vesentlige risikoområdene for tap som omfatter kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Banken har gjennom vedtatte strategidokumenter fastsatt risikotoleranser, rammer og måltall innenfor de nevnte risikoområdene. De vesentlige risikoområdene er nærmere beskrevet under «Risikotoleranse» under bankens strategi fra side 15.

Mennesker og organisasjon

Sparebanken Øst har som strategi å være en attraktiv arbeidsgiver for kompetente og ansvarsbevisste mennesker, som ønsker å bidra aktivt til at banken når sine mål.

Året 2021, ble som i 2020, i stor grad preget av koronapandemi og bruk av hjemmekontor hvor samhandling og utvikling i stor grad foregikk på digitale arenaer. Gjennom koronapandemien og i 2021 har menneskene i banken vist stor omstillings- og tilpasningsevne for å være tilgjengelig for bankens kunder samt løse de oppgavene banken har. Gjennom 2021 er det jobbet videre med organisasjons- og kompetanseutvikling for å møte økt kompleksitet, regulatoriske krav og kundebehov samt for å opprettholde trygge arbeidsforhold og et godt arbeidsmiljø.

Det vises til nærmere omtale om «mennesker og organisasjon» under bankens strategi på side 16 samt i rapport om bærekraft og samfunnsansvar under avsnittene:

- Arbeidsmiljø og sikkerhet – fra side 22
- Økonomisk og bærekraftig kompetanse og ansvarlig rådgivning – side 24
- Kompetanseutvikling av ansatte – side 25
- Mangfold og inkludering, inkludert tilstand for kjønnslikestilling og tiltak knyttet til bankens aktivitetsplikt – fra side 27

Samlet sykefravær i 2021 utgjorde 3,7 prosent av total arbeidstid mot 4,9 prosent i 2020. Sykefraværet i 2021 fordeler seg med 0,7 prosent for menn og 5,4 prosent for kvinner. I 2021 ble det registrert én personskade (ulykke utenfor arbeidstid) som er meldt til NAV.

Sparebanken Øst utvikler og effektiviserer kontinuerlig arbeids- og kredittprosesser. Det er i 2021 ikke gjennomført egen forskningsaktivitet eller balanseført interne kostnader knyttet til utviklingsaktiviteter.

Styret og administrasjonen vil berømme menneskene i Sparebanken Øst for meget god innsats i 2021.

Rating

Moody's Investors Service endret 29. januar 2021 Sparebanken Østs langsiktige innskudd- og utstederrating til A1 fra A2. Oppgraderingen hadde sin bakgrunn i bankens forventede utstedelse av senior etterstilt gjeld som følge av krav om MREL. Med økt etterstilt gjeld anses risikoen for tap på innskudd og ordinær senior gjeld å bli redusert. Det er stabile utsikter på bankens rating. Obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Sparebanken Øst Boligkreditt AS har rating AAA fra Moody's.

Datterselskaper

Samtlige datterselskaper er 100 prosent eid av Sparebanken Øst og inngår i bankens konsernregnskap.

Sparebanken Øst Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Boligkreditselskapet er gjennom markedet en svært viktig aktør for å sikre konsernet en langsiktig og gunstig markedsfinansiering. Ved utgangen av 2021 har selskapet en forvaltningskapital på 20,7 milliarder kroner som består i all hovedsak av 1. prioritets pantelån i bolig finansiert gjennom obligasjoner med fortrinnsrett og trekkrettighet fra morbanken. Selskapet har lav belåningsgrad i sikkerhetsmassen (LTV). Belåningsgraden ved utgangen av 2021 var 45,4 prosent. Til sammenligning var belåningsgraden 48,3 prosent ved utgangen av 2020. I 2021 har selskapet et overskudd på 118,9 millioner kroner mot 107,4 millioner kroner i 2020. Selskapet har ingen ansatte, men leier tjenester fra Sparebanken Øst.

AS Finansiering sitt hovedprodukt er salgspantfinansiering av bruktbil. Ved utgangen av 2021 har selskapet en forvaltningskapital på 2,5 milliarder kroner. I 2021 har selskapet et overskudd på 52,2 millioner kroner mot 53,0 millioner kroner i 2020. Selskapet har 17 ansatte tilsvarende 17 årsverk.

Sparebanken Øst Eiendom AS er forvalter av eiendommer tilhørende banken. Selskapets driftsinntekter utgjør 5,4 millioner kroner i 2021 mot 25,2 millioner kroner i 2020. Det ble i første kvartal 2020 inntektsført gevinst ved salg av eiendom på 19,8 millioner kroner. I 2021 har selskapet et overskudd på 1,3 millioner kroner mot 21,1 millioner kroner i 2020. Selskapet har 1,2 ansatte tilsvarende 1,2 årsverk.

Øst Prosjekt AS har som hovedformål å overta prosjekter og drive industri- og handelsvirksomhet til sikring og realisering av utsatte engasjementer i morbanken. I 2021 har selskapet et overskudd på 1,1 millioner kroner mot et underskudd på 0,4 millioner i 2020.

Utbyttepolitikk

Sparebanken Øst har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir en god og stabil avkastning på bankens egenkapital og skape verdier for egenkapitalbeviserne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene. Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom egenkapitalbeviserne og samfunnskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

Sparebanken Øst vil sikte mot at 50 til 75 prosent av overskuddet tilordnet egenkapitalbeviserne utbetales som utbytte. Sparebanken Øst tar videre sikte på å utdele utbytte på samfunnskapitalen i form av gaver til allmennyttige formål med 50 til 100 prosent av utbyttet som utdeles til egenkapitalbeviserne. Ved fastsettelsen av utbytte og gaver vil det bli tatt hensyn til bankens resultatutvikling, markedssituasjon, stabilitet i utbytte samt behov for kjernekapital.

Makrosituasjonen

Starten av 2022 var fortsatt preget av koronapandemien med omfattende smittereduserende tiltak. 12. februar 2022 valgte Regjeringen å fjerne alle forskriftsfestede tiltak mot pandemien. Vaksineringsgraden i befolkningen er høy, og sammen med kunnskapen vi har tilegnet oss etter nærmere to år med pandemien, vil det forhåpentlig bidra til at vi fremover kan ha normal aktivitet i samfunnet.

Veksten i fastlands-BNP var negativ i første kvartal på grunn av omfattende smittevernstiltak. Fra starten av andre kvartal har veksten vært høy og prognosene tilsier at veksten for 2021 blir rundt fire prosent til tross for restriksjonen som ble innført igjen i desember. En normalisering av husholdningenes adferd med høyere forbruk spesielt av tjenester og lavere sparing er en viktig forklaring på veksten. Den sterke veksten må også sees i lys av nedgangen i fastlands-BNP på 2,3 prosent i 2020.

Arbeidsledigheten falt mye i gjennom 2021. Nedgangen i ledighet skjøt fart i takt med at samfunnet åpnet opp fra slutten av første kvartal. Ved utgangen av året var antallet helt arbeidsledige 2,3 prosent, en nedgang på 1,7 prosentpoeng fra desember 2020. Antallet ledige stillinger er på et rekordhøyt nivå ved slutten av året og etterspørselen etter arbeidskraft er stor i de fleste næringer og regioner.

Norges Bank var tidlig ute i 2021 sammenlignet med de fleste andre vestlige sentralbankene og signalisert at rentene sannsynligvis ville økes i løpet av året. I september hevet Norges Bank styringsrenten til 0,25 prosent og økte renten videre til 0,50 prosent i desember. Sentralbanken har lagt vekt på høy kapasitetsutnyttelse i norsk økonomi og tegn på økt inflasjon som årsak til at de ønsker å normalisere rentenivået.

Pengemarkedsrentene beveget seg relativt mye sammenlignet med styringsrenten i løpet av 2020. Avstanden mellom 3m Nibor og styringsrenten var høy gjennom første kvartal og falt deretter frem til slutten av juni. Fra juli økte 3m Nibor i forkant av de forventede renteøkningene fra Norges Bank.

Inflasjonen i Norge var 3,5 prosent i 2021. En økning i elektrisitetsprisene på over 70 prosent sammenlignet med 2020 var en viktig årsak til høyere inflasjon.

Boligprisene i Norge økte med i overkant av fem prosent i 2021. Prisveksten i starten av året var meget høy, men veksttakten falt fra sommeren. Prisveksten i bankens lokalmarked har vært høyere enn for landet som helhet. Utsiktene til økte renter, og at prisnivået i mange områder nå er høyt, kan virke dempende på boligprisene fremover. Omsetningen av boliger holdt seg oppe gjennom hele 2021 og antallet solgte boliger i Norge passerte for første gang 100 000 enheter i løpet av året.

Fremtidsutsikter

Russlands militære angrep på Ukraina i slutten av februar 2022 har blitt møtt av omfattende økonomiske sanksjoner. Tiltakene tar sikte på å ramme russisk økonomi og evnen til å finansiere krigføringen. Russiske banker utestenges fra internasjonale betalingssystemer og konsekvensene av sanksjonene for finansmarkedene utenfor Russland er usikre. Usikkerheten kan føre til økt volatilitet i finansmarkedene fremover.

Veksten i norsk økonomi forventes å bli høy i 2022 til tross for økt internasjonal uro og at aktivitetsnivået i første kvartal blir dempet av smittevernstiltakene. Prognosene for BNP for fastlands-Norge tilsier en vekst på vel fire prosent i år, klart over trendveksten i økonomien. Myndighetene og bedriftene har fått mye erfaring med å takle nye smitteutbrudd, og faren for tiltak som svekker veksten i norsk økonomi på lang sikt vurderes som liten.

Arbeidsmarkedet preges av et høyt aktivitetsnivå og antallet arbeidsledige personer sammenlignet med antallet ledige stillinger er rekordlavt. Knappheten på arbeidskraft gjelder stort sett alle næringer og landsdeler. Ledigheten vil trolig falle ytterligere gjennom 2022 selv om det kan bli en forbigående økning på starten av året.

Forventningene til lønnsveksten de neste årene har steget som følge av knapphet på arbeidskraft og økende inflasjon. Det er stor usikkerhet rundt inflasjonsutviklingen. Dersom inflasjonen fører til økte lønninger, vil det igjen kunne føre til at prisveksten blir mer langvarig.

Norges Bank har signalisert at de mest sannsynlig vil heve styringsrenten på nytt i mars. Markedet priser nå inn til sammen fire renteøkninger i løpet av 2022 og at styringsrenten vil være 1,50 prosent ved utgangen av året.

Pengemarkedsrentene har steget raskt i starten av året og vil trolig fortsette å stige i forkant av Norges Banks forventede

renteøkninger. Det tilsier høyere innlånskostnader i kvartalene som kommer. Konkurransen om lånekundene er sterk, og vil legge press på bankens rentenetto fremover. I etterkant av Norges Banks renteøkning i desember, er det foretatt en reprising av store deler av bankens utlånsportefølje med virkning fra og med februar 2022.

God lønnsvekst, lav arbeidsledighet og et velfungerende boligmarked gir rom for utlånsvekst i 2022. Veksten i personmarkedet vil i hovedsak komme fra utlån med pant i bolig og til salgspantfinansiering av bruktbil. Vekst i utlån til bedriftsmarkedet vil skje i konsernets definerte markedsområder der hovedproduktet er nedbetalingslån med pant i fast eiendom. Det forventes at bankens utlånsvekst fremover vil variere mellom kvartalene, og vil ligge rundt kredittveksten i Norge over tid.

Sparebanken Øst er en kostnadseffektiv bank og har tro på at et lavt kostnadsnivå vil utgjøre et konkurransefortrinn fremover. Kostnadsnivået forventes å være stabilt fremover.

Bankvirksomhet innebærer risiko for tap og mislighold, tap på utlån og garantier til kunder kan derfor ikke utelukkes. Det forventes fortsatt lavt nivå på misligholdte engasjementer og lave tap fremover.

Markedsverdiene på verdipapirer i form av obligasjoner og aksjer vil svinge over tid og tap vil kunne inntreffe. Konsernets beholdning av obligasjoner holdes for likviditetsmessige formål og har lav risiko for tap. Banken forventer også i 2022 positive resultatbidrag fra eierskap i andre selskaper.

Sparebanken Øst bygger sine kapitalberegninger på prinsippene i standardmetoden. Myndighetenes regulering innenfor kapital- og soliditetsområdet skaper svært store konkurransefordeler for de banker som kan benytte IRB-modeller. Det er svært bekymringsfullt at norske myndigheter velger å forskjellsbehandle banker gjennom kapitalberegningsregelverket ved at lik risiko blir ulikt behandlet. Dersom myndighetene velger å opprettholde denne forskjellsbehandlingen kan det føre til store konsekvenser for strukturen i norsk finansbransje og for hvordan den enkelte sparebank vil innrette sin virksomhet i fremtiden. Sparebanken Øst arbeider for at rammevilkårene for norske banker blir likere og at bankene får samme konkurransevilkår. Det foreligger etter bankens oppfatning fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til rammebetingelser og fremtidige kapitalkrav for banker som beregner kapitalkrav etter standardmetoden.

Hokksund, 31. desember 2021

Drammen, 3. mars 2022

Øivind Andersson
leder

Cecilie Hagby
nestleder

Elly Therese Thoresen
medlem

Jorund Rønning Indrelid
medlem

Arne K. Stokke
medlem

Ole B. Hoen
medlem

Ole-Martin Solberg
ansattes repr.

Sissel Album Fjeld
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

ÅRSREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP.....	61
TOTALRESULTAT.....	61
BALANSE.....	62
ENDRINGER I EGENKAPITAL.....	63
KONTANTSTRØMOPPSTILLING.....	64
NOTE 1 - GENERELL INFORMASJON.....	65
NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER.....	65
NOTE 3 - VURDERINGER OG ANVENDELSE AV ESTIMATER.....	72
NOTE 4 - DRIFTSSEGMENTER.....	73
NOTE 5 - STYRING AV FINANSIELL RISIKO.....	74
NOTE 6 - KAPITALDEKNING.....	78
NOTE 7 - KREDITTRISIKO.....	79
NOTE 8 - KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER.....	80
NOTE 9 - KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSE.....	82
NOTE 10 - FORDELING AV UTLÅN OG GARANTIER TIL KUNDER ETTER SEKTOR, NÆRING OG GEOGRAFI.....	87
NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER.....	88
NOTE 12 - TAP PÅ UTLÅN, UBENYTTETE KREDITTER OG GARANTIER KUNDE.....	88
NOTE 13 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER KNYTTET TIL FINANSIELLE LEIEAVTALER.....	97
NOTE 14 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER.....	97
NOTE 15 - RENTERISIKO.....	98
NOTE 16 - LIKVIDITETSRISIKO.....	101
NOTE 17 - VALUTARISIKO.....	103
NOTE 18 - KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER.....	104
NOTE 19 - FINANSIELLE DERIVATER.....	106
NOTE 20 - MOTREGNING FINANSIELLE INSTRUMENTER.....	108
NOTE 21 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI.....	108
NOTE 22 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST.....	111
NOTE 23 - TRANSAKSJONER MED KONSERNSELSKAP.....	112
NOTE 24 - NETTO RENTEINNTEKTER.....	113
NOTE 25 - UTBYTTE OG ANDRE INNTEKTER AV VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING.....	114
NOTE 26 - NETTO PROVISJONSINNTEKTER.....	114
NOTE 27 - NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER.....	115
NOTE 28 - ANDRE DRIFTSINNTEKTER.....	115
NOTE 29 - LØNN OG ANDRE GODTGJØRELSER.....	116
NOTE 30 - NÆRSTÅENDE PARTER.....	118
NOTE 31 - ADMINISTRASJONS- OG DRIFTSKOSTNADER.....	118
NOTE 32 - GODTGJØRELSE REVISOR.....	119
NOTE 33 - SKATTER.....	119
NOTE 34 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER.....	120
NOTE 35 - AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS.....	122
NOTE 36 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP.....	122
NOTE 37 - VARIGE DRIFTSMIDLER, INVESTERINGSEIENDOMMER OG LEIERETTIGHETER.....	122
NOTE 38 - FORSKUDDSBETALTE IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER.....	124
NOTE 39 - GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER.....	125
NOTE 40 - INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER.....	125
NOTE 41 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER.....	125
NOTE 42 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL.....	126
NOTE 43 - LANGSIKTIGE INNLÅN FORDELT PÅ FORFALLSTIDSPUNKT.....	127
NOTE 44 - ANDRE FORPLIKTELSER.....	128
NOTE 45 - ANDRE AVSETNINGER OG FORPLIKTELSER.....	128
NOTE 46 - PENSJONSFORPLIKTELSER.....	128
NOTE 47 - GARANTIANSVAR.....	133
NOTE 48 - PANTSTILLELSER OG FORTRINNSRETT.....	133
NOTE 49 - KOSTNADER TIL INNSKUDDSGARANTIORDNINGEN OG KRISETILTAKSFONDET.....	134
NOTE 50 - TILLEGGSINFORMASJON KONTANTSTRØMOPPSTILLING.....	134
NOTE 51 - FONDSOBLIGASJONER.....	134
NOTE 52 - EGENKAPITALBEVIS.....	135
NOTE 53 - TILLITSVALGTE.....	138

RESULTATREGNSKAP

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
2021	2020	Beløp i mill. kroner	Noter	2021	2020
896,9	992,9	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost	23,24	323,6	399,5
69,7	128,6	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi	23,24	177,9	205,5
335,3	489,3	Rentekostnader og lignende kostnader	23,24,49	199,9	287,5
631,3	632,1	NETTO RENTEINNTEKTER		301,6	317,5
79,4	78,0	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	26	104,5	99,4
46,1	42,9	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	26	17,6	20,1
71,4	11,8	Utbytte	25	235,1	174,6
18,4	136,3	Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter	27	17,3	143,9
6,4	29,3	Andre driftsinntekter	28	5,8	7,2
175,8	167,4	Lønn mv.	29,46	157,8	146,2
60,9	57,4	Administrasjonskostnader	31	50,3	45,3
27,6	27,3	Avskrivning/nedskrivning/verdiendring ikke-finansielle eiendeler	31,37	26,7	26,7
41,3	43,9	Andre driftskostnader	31,32	31,2	33,7
455,2	548,7	RESULTAT FØR TAP		380,7	470,5
0,5	15,1	Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	12	-6,9	3,4
454,7	533,6	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		387,6	467,1
79,3	80,4	Skattekostnad	33	26,2	32,2
375,4	453,1	ÅRSRESULTAT		361,5	434,9
14,1	15,9	Hybridkapitaleiernes andel av resultatet		14,1	15,9
361,4	437,2	EK-beviseiernes og grunnfondets andel av resultatet		347,4	419,0
375,4	453,1	ÅRSRESULTAT		361,5	434,9
5,16	6,62	Resultat pr. egenkapitalbevis (kroner)	52	4,96	6,34
5,16	6,62	Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (kroner)	52	4,96	6,34

TOTALRESULTAT

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
2021	2020	Beløp i mill. kroner	Noter	2021	2020
375,4	453,1	ÅRSRESULTAT		361,5	434,9
		Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet			
12,2	-2,4	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	46	11,7	-2,5
-3,0	0,6	Skatt relatert til poster som ikke kan reklassifiseres	33,46	-2,9	0,6
		Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet			
0,0	0,0	Utlån til virkelig verdi	27	0,5	0,2
0,0	0,0	Skatt relatert til poster som kan reklassifiseres	27,33	-0,1	0,0
384,6	451,4	TOTALRESULTAT		370,6	433,1

BALANSE

Konsern 31.12.21	Konsern 31.12.20	Beløp i mill. kroner	Noter	Morbank 31.12.21	Morbank 31.12.20
EIENDELER					
302,6	409,4	Kontanter og fordringer på sentralbanker	18	302,6	409,4
11,0	13,4	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14,18	2.599,4	2.232,8
39.386,7	35.443,8	Utlån til og fordringer på kunder	9,10,11,12,13,18	17.502,9	16.436,7
7.198,9	6.790,2	Sertifikater og obligasjoner	18,21,34	7.385,7	7.217,0
848,6	811,0	Aksjer og andeler	18,21,35	848,6	811,0
156,5	374,1	Finansielle derivater	18,19,20,21	69,4	200,9
0,0	0,0	Eierinteresser i konsernselskap	36	1.760,0	1.560,0
0,0	0,0	Utsatt skatt eiendel	33	5,6	7,7
11,7	11,9	Investerings eiendommer	37	0,0	0,0
148,6	145,1	Varige driftsmidler	37	91,5	88,8
41,2	44,1	Leierettigheter	37	71,6	77,1
8,4	14,9	Andre eiendeler		6,0	8,5
13,5	11,7	Forsk.bet. ikke påløpte kostn. og opptj. ikke mottatte inntekter	38	14,4	14,6
48.127,6	44.069,7	SUM EIENDELER		30.657,6	29.064,5
GJELD OG EGENKAPITAL					
300,3	601,0	Gjeld til kredittinstitusjoner	18,39,43	1.136,4	1.470,7
17.578,9	14.845,1	Innskudd fra og gjeld til kunder	18,40	17.652,1	14.921,2
15,4	17,9	Finansielle derivater	18,19,20,21	15,4	17,9
24.684,0	23.111,0	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18,41,43	6.860,9	7.755,8
83,4	87,0	Betalbar skatt	33	31,7	38,2
246,6	414,8	Andre forpliktelser	44	182,7	290,3
42,6	43,0	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		34,8	34,0
36,8	62,9	Andre avsetninger og forpliktelser	45,46	35,9	61,3
3,7	0,0	Utsatt skatt forpliktelse	33	0,0	0,0
42,2	44,9	Forpliktelser knyttet til leieavtaler		73,4	78,4
400,4	400,1	Ansvarlig lånekapital	18,42,43	400,4	400,1
43.434,2	39.627,7	SUM GJELD		26.423,6	25.068,0
595,1	595,1	Innskutt egenkapital	52	595,1	595,1
351,9	351,7	Hybridkapital	51	351,9	351,7
3.746,4	3.495,1	Opptjent egenkapital		3.287,1	3.049,7
4.693,4	4.442,0	SUM EGENKAPITAL	6	4.234,0	3.996,5
48.127,6	44.069,7	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		30.657,6	29.064,5

Hokksund, 31. desember 2021
Drammen, 3. mars 2022

Øivind Andersson
leder

Cecilie Hagby
nestleder

Elly Therese Thoresen
medlem

Jorund Rønning Indrelid
medlem

Arne K. Stokke
medlem

Ole B. Hoen
medlem

Ole-Martin Solberg
ansattes repr.

Sissel Album Fjeld
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

ENDRING EGENKAPITAL KONSERN

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Hybridkapital	Opptjent egenkapital				
	Sum egenkapital	Egenkapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Utjevn-ingsfond	Grunnfonds-kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital
2021									
Egenkapital pr. 31.12.2020	4.442,0	207,3	387,8	351,7	412,7	2.164,1	38,1	434,7	445,6
Ordinært resultat	375,4	0,0	0,0	14,1	91,3	217,2	0,0	38,9	14,0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner etter skatt	9,1	0,0	0,0	0,0	2,6	6,2	0,0	0,0	0,4
Totalresultat	384,6	0,0	0,0	14,1	93,9	223,4	0,0	38,9	14,3
Utbytte til EK-bevisiere 2020 vedtatt	-93,3	0,0	0,0	0,0	-93,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2020 vedtatt	-25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,9	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-14,0	0,0	0,0	-14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2021	4.693,4	207,3	387,8	351,9	413,3	2.361,5	38,1	473,7	459,9

Årets forslag til utbytte til egenkapitalbevisiere på MNOK 79,8 (3,85 kroner pr. egenkapitalbevis) ligger som en del av utjevningsfondet og årets forslag til allmennyttige gaver på MNOK 79,8 ligger som en del av grunnfondskapitalen inntil de er endelig vedtatt. Det vises forøvrig til note 52 om egenkapitalbevis.

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Hybridkapital	Opptjent egenkapital				
	Sum egenkapital	Egenkapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Utjevn-ingsfond	Grunnfonds-kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital
2020									
Egenkapital pr. 31.12.2019	4.141,5	207,3	387,8	352,4	405,7	2.045,5	38,1	277,5	427,2
Ordinært resultat	453,1	0,0	0,0	15,9	82,2	179,5	0,0	157,3	18,3
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner etter skatt	-1,8	0,0	0,0	0,0	-0,6	-1,3	0,0	0,0	0,1
Totalresultat	451,4	0,0	0,0	15,9	81,6	178,3	0,0	157,3	18,4
Utbytte til EK-bevisiere 2019 vedtatt	-74,6	0,0	0,0	0,0	-74,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2019 vedtatt	-59,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-59,7	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-16,6	0,0	0,0	-16,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2020	4.442,0	207,3	387,8	351,7	412,7	2.164,1	38,1	434,7	445,6

ENDRING EGENKAPITAL MORBANK

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Hybridkapital	Opptjent egenkapital				
	Sum egenkapital	Egenkapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Utjevn-ingsfond	Grunnfonds-kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Verdiendr. over totalres. som reklass.
2021									
Egenkapital pr. 31.12.2020	3.996,5	207,3	387,8	351,7	412,6	2.164,1	38,1	434,7	0,2
Ordinært resultat	361,5	0,0	0,0	14,1	91,3	217,2	0,0	38,9	0,0
Endring i utlån til virkelig verdi over totalres.	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner etter skatt	8,8	0,0	0,0	0,0	2,6	6,2	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	370,6	0,0	0,0	14,1	93,9	223,4	0,0	38,9	0,4
Utbytte til EK-bevisiere 2020 vedtatt	-93,3	0,0	0,0	0,0	-93,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2020 vedtatt	-25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,9	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-14,0	0,0	0,0	-14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2021	4.234,0	207,3	387,8	351,9	413,2	2.361,6	38,1	473,7	0,5

Årets forslag til utbytte til egenkapitalbevisiere på MNOK 79,8 (3,85 kroner pr. egenkapitalbevis) ligger som en del av utjevningsfondet og årets forslag til allmennyttige gaver på MNOK 79,8 ligger som en del av grunnfondskapitalen inntil de er endelig vedtatt. Det vises forøvrig til note 52 om egenkapitalbevis.

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Hybridkapital	Opptjent egenkapital				
	Sum egenkapital	Egenkapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obligasjon	Utjevn-ingsfond	Grunnfonds-kapital	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Verdiendr. over totalres. som reklass.
2020									
Egenkapital pr. 31.12.2019	3.714,3	207,3	387,8	352,4	405,7	2.045,5	38,1	277,5	0,0
Ordinært resultat	434,9	0,0	0,0	15,9	82,2	179,5	0,0	157,3	0,0
Endring i utlån til virkelig verdi over totalres.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner etter skatt	-1,9	0,0	0,0	0,0	-0,6	-1,3	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	433,1	0,0	0,0	15,9	81,6	178,3	0,0	157,3	0,1
Utbytte til EK-bevisiere 2019 vedtatt	-74,6	0,0	0,0	0,0	-74,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2019 vedtatt	-59,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-59,7	0,0	0,0	0,0
Betalte renter på hybridkapital	-16,6	0,0	0,0	-16,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2020	3.996,5	207,3	387,8	351,7	412,6	2.164,1	38,1	434,7	0,2

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Konsern 2021	Konsern 2020	Beløp i mill. kroner	Note	Morbank 2021	Morbank 2020
Driftsaktiviteter					
454,7	533,6	Resultat før skattekostnad		387,6	467,1
		Justert for:			
-1,6	-10,0	Endring i netto opptj. renteinntekter og pål. rentekostnader		-8,5	7,1
0,0	0,0	Netto inn-/utbetaling av lån til kredittinstitusjoner		-369,0	37,7
-3.941,8	-1.247,1	Netto inn-/utbetaling av lån til kunder		-1.058,3	531,0
-407,6	-41,6	Endring i sertifikater og obligasjoner		-166,8	-29,1
-43,9	-161,5	Verdiendring aksjer og andeler		-43,9	-161,5
-11,5	31,6	Endringer i øvrige eiendeler i forbindelse med driften	50	-13,4	16,9
0,0	0,0	Netto inn-/utbetaling av innlån til kredittinstitusjoner		-33,8	550,2
2.736,5	53,7	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder		2.733,7	41,8
-212,5	153,9	Endringer i øvrig gjeld i forbindelse med driften		-153,1	108,4
19,2	42,3	Ikke-kontante poster inkludert i resultat før skattekostnad	50	20,5	30,0
-0,6	-20,2	Netto gevinst fra investeringsaktiviteter		-0,6	-0,4
0,3	9,6	Netto tap fra finansieringsaktiviteter		0,2	1,3
-87,7	-99,5	Periodens betalte skatter		-39,0	-61,0
-1.496,4	-755,3	Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	A	1.255,5	1.539,6
Investeringsaktiviteter					
-21,8	-33,5	Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler		-17,1	-13,7
1,1	72,1	Innbetaling ved salg av varige driftsmidler		0,8	0,8
0,0	-19,9	Utbetaling ved kjøp av finansielle investeringer		0,0	-19,9
6,4	0,0	Innbetaling ved salg av finansielle investeringer		6,4	0,0
0,0	0,0	Utbetaling vedrørende investeringer i datterselskap		-200,0	-240,0
-14,3	18,7	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	B	-209,9	-272,8
Finansieringsaktiviteter					
-300,0	300,0	Netto inn-/utbetaling ved låneopptak til/fra kredittinstitusjoner		-300,0	300,0
-2.554,5	-4.364,9	Utbetaling ved tilbakebetaling av verdipapirer		-1.547,2	-1.371,2
4.363,2	4.997,1	Innbetaling ved utstedelse av verdipapirer		799,6	0,0
-93,3	-74,6	Utbetaling av utbytte		-93,3	-74,6
-14,0	-16,6	Betalte renter på hybridkapital		-14,0	-16,6
1.401,4	840,9	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	C	-1.154,8	-1.162,5
-109,3	104,4	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	A+B+C	-109,3	104,4
422,8	318,3	Kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01.		422,8	318,3
313,6	422,8	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.	50	313,6	422,8

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer.

Konsern 2021	Konsern 2020	Tilleggsinformasjon til driftsaktiviteter vedrørende renter og utbytteinntekter	Morbank 2021	Morbank 2020
957,4	1.147,5	Renteinnbetalinger	502,0	628,9
296,9	523,5	Renteutbetalinger	159,4	303,5
71,4	11,8	Mottatt utbytte	235,1	174,6

NOTE 1 - GENERELL INFORMASJON

Sparebanken Øst er en sparebank med egenkapitalbevis notert på Oslo Børs. Banken har sitt hovedkontor i Drammen i Norge. Besøksadresse er Bragernes Torg 2, Drammen. Forretningsadressen er Stasjonsgata 14, 3300 Hokksund. Sparebanken Øst er alliansefri og har drevet sparebankvirksomhet uten opphold fra 1843.

Banken har ved utgangen av 2021 også kontorer i kommunene Øvre Eiker, Lier, Asker, Bærum, Oslo, Fredrikstad, Ullensaker, Lillestrøm, Horten, Tønsberg, Kongsberg, Ringerike, Holmestrand, Larvik og Modum. Konsernet Sparebanken Øst består av morbanken og de heleide datterselskapene Sparebanken Øst Boligkreditt AS, AS Financiering, Øst Inkasso AS, Øst Prosjekt AS med datterselskapene Slagenveien 16 AS, Borreveien 44 AS og Jon Smørs Vei 7 AS, og Sparebanken Øst Eiendom AS med datterselskapene Hawø Eiendom AS og Stasjonsgaten 14 AS.

Sparebanken Øst er leverandør av tjenester innenfor områdene finansiering, sparing og plassering, betalingsformidling og forsikring.

Årsregnskapet for 2021 ble behandlet og godkjent av styret i Sparebanken Øst 3. mars 2022.

I notene er alle beløp angitt i millioner kroner dersom ikke annet er oppgitt.

NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER

1. GENERELT

Konsern- og selskapsregnskapet til Sparebanken Øst er utarbeidet i samsvar med gjeldende internasjonale regnskapsstandarter, International Financial Reporting Standard (IFRS) godkjent av EU.

En legger til grunn prinsippene i et historisk kostregnskap, med unntak av finansielle eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi. Der konsernet benytter sikringsbokføring justeres verdien på sikringsobjektet for verdiendringer knyttet til sikret risiko. Rentebærende balanseposter er inkludert opptjent/påløpt rente.

2. ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPPER

Anvendte regnskapsprinsipper er konsistent med prinsippene anvendt i årsrapporten for 2020, med unntak av de endringene i IFRS som har blitt implementert i konsernet i 2021. Nedenfor er listet hvilke endringer som har vært relevant for banken med virkning for regnskapet 2021, samt effekten dette har hatt på årsregnskap.

Referanserente-reform (IBOR-reform)

IASB har gjort endringer i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 og IFRS 16 som følge av den pågående reformen for interbankrenter (IBOR) og andre referanserenter. Endringene ble innført med virkning fra 1. januar 2021. Endringene er gjort for å oppveie potensielle effekter av IBOR-reformen for spesifikke sikringsbokføringskrav. Det er krav om at selskapene gir

tilleggsinformasjon til investorene om berørte sikringsforhold og effektene på finansregnskapene når gamle referanserenter erstattes av en alternativ referanserente som følge av reformen. Konsernet anvender sikringsbokføring for fastrenteinnlån i norske kroner. Referanserentereformen har ikke hatt effekt på sikringseffektivitet, markedsverdi av sikringsinstrumentene eller virkelig verdi av sikret renterisiko i sikringsobjektene og sikringsforholdene er videreført.

3. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet omfatter morbank og alle datterselskap.

Et foretak vurderes å være kontrollert av konsernet når konsernet er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra sitt engasjement i vedkommende foretak, og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over foretaket. Vurderingene gjøres for hver investering.

Regnskapet for konsernet omfatter de heleide datterselskapene Sparebanken Øst Boligkreditt AS, AS Financiering, Øst Inkasso AS, Øst Prosjekt AS med datterselskapene Borreveien 44 AS, Slagenveien 16 AS og Jon Smørs Vei 7 AS, og Sparebanken Øst Eiendom AS med datterselskapene Hawø Eiendom AS og Stasjonsgaten 14 AS.

Selskap som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører. Overtakelsesmetoden benyttes ved regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunktet konsernet oppnår kontroll. Ved overtakelse av kontroll i et foretak, blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi. Goodwill fremkommer som en positiv differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at mer- og mindrev verdier er henført til identifiserbare eiendeler på kjøpstidspunktet. Dersom det foreligger en negativ differanse, inntektsføres denne ved kjøpet. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til kostpris redusert for eventuelle akkumulerte nedskrivninger.

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet elimineres interne transaksjoner, internfortjeneste og mellomværende mellom selskap som inngår i konsernet.

Regnskapsprinsipper i datterselskap endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

3.1 Eierinteresser i datterselskap og tilknyttede selskap

Dersom konsernet har flertallet av stemmerettighetene i et foretak, er foretaket presumptivt et datterselskap i konsernet. For å underbygge denne presumsjonen og der konsernet ikke innehar flertallet av stemmerettighetene, vurderer konsernet alle relevante fakta og omstendigheter, for å evaluere hvorvidt konsernet har kontroll over foretaket det er investert i. Herunder vurderes blant annet eierandel, stemmeandel, eierstruktur og relative styrkeforhold, samt opsjoner kontrollert av konsernet og aksjonæravtaler eller andre avtaler. Konsernet foretar en revurdering om det

kontrollerer eller ikke kontrollerer et foretak når fakta og omstendigheter indikerer at det foreligger endringer i et eller flere av kontrollelementene. Det vises til note 36 Eierinteresser i konsernselskap.

I selskapsregnskapet er investeringer i datterselskap regnskapsført etter kostmetoden.

Tilknyttede selskap er enheter hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll eller felles kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen. Konsernet har ingen vesentlige eierinteresser i det som defineres som tilknyttet selskap.

4. VALUTA

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta for samtlige selskap i konsernet.

Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta (NOK) etter kursene på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes etter offisielle middelkurser på balansedagen. Valutatap og -gevinst som oppstår på grunn av ulik kurs på transaksjonstidspunktet og oppgjørstidspunktet, samt omregningsdifferanser på pengeposter i utenlandsk valuta som ikke er gjort opp, resultatføres.

5. INNTEKTSFØRING

5.1 Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentemetode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Dersom en finansiell eiendel eller en gruppe av like eiendeler er nedskrevet som følge av kredittap, resultatføres renteinntektene ved å benytte renten som fremtidige kontantstrømmer diskonteres med for å beregne verditapet.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost, og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

5.2 Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader resultatføres i takt med at tjenesten blir utført. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

5.3 Andre inntekter

Leieinntekter fra eiendom inntektsføres lineært over leieperioden.

5.4 Mottatt utbytte

Mottatt utbytte på egenkapitalinstrumenter innregnes i resultatet etter at konsernets rett til å motta betaling er fastsatt, og inngår i regnskapslinjen "Utbytte".

6. FINANSIELLE INSTRUMENTER

6.1 Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når konsernet blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når rettighetene til å motta kontantstrømmene er overført og risiko og fortjenestepotensialet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når den har opphørt, dette når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

6.2 Klassifisering

Konsernets finansielle instrumenter som omfattes av IFRS 9, er ved første gangs regnskapsføring klassifisert i en av følgende kategorier:

Finansielle eiendeler:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Finansielle forpliktelser:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

6.3 Måling

6.3.1 Første gangs regnskapsføring av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi på avtaletidspunktet ved første gangs innregning. Virkelig verdi vil normalt være transaksjonsprisen. Finansielle eiendeler og forpliktelser, som ikke er klassifisert i denne kategorien, måles til virkelig verdi med tillegg/fradrag av direkte henførbare transaksjonskostnader ved første gangs innregning.

6.3.2 Etterfølgende måling

Måling til virkelig verdi

I utgangspunktet skal observerbare markedskurser legges til grunn for finansielle instrumenters virkelige verdi. Der observerbare markedskurser i et aktivt marked ikke finnes og virkelig verdi ikke kan utledes direkte eller indirekte fra observerbar input i markedet, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Dette er teknikker som til en viss grad kan innebære skjønnsmessige vurderinger. Slike skjønnsmessige vurderinger kan være likviditetsrisiko, kredittrisiko og volatilitet. Endringer i holdningen til slike faktorer kan påvirke fastsettelsen av virkelig verdi på et finansielt instrument. Alle endringer i virkelig verdi innregnes direkte i resultatregnskapet.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost. Instrumenter som måles til amortisert kost, består av renter og hovedstol og holdes i en forretningsmodell hvor formålet er å motta renter og hovedstol. Inntektene/kostnadene beregnes etter effektiv rentemetode, der den effektive renten fastsettes ved

diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av kontantstrømmene neddiskontert med den effektive renten.

6.3.3 Overtakelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi.

6.3.4 Sikringsbokføring

Konsernet benytter virkelig verdisikring av fastrenteinnlån og valutainnlån. Ved virkelig verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi og verdien på sikringsobjektet blir justert for verdiendringen knyttet til sikret risiko. Sikringsbokføring er nærmere omtalt under punkt 6.4.5.

6.4 Nærmere om finansielle instrumenter

6.4.1 Utlån og fordringer

Konsernets utlån og fordringer, unntatt fastrenteutlån, måles til amortisert kost. Klassifiseringen er basert på konsernets forretningsmodell hvor formålet er å holde instrumentene for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer. Etableringsgebyr aktiveres og inntektsføres over lånets forventede løpetid. Ved etterfølgende måling vurderes utlån til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode. Renteinntekter på utlån og fordringer målt til amortisert kost inngår i "Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost" i resultatregnskapet.

Periodens tapsavsetninger på utlån og fordringer resultatføres under «Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier». Renteinntekter på utlån og fordringer med tapsavsetninger i trinn 3 beregnes etter den effektive rentemetoden basert på nedskrevet verdi av utlån og inngår i «Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost».

Modellberegnet forventet tap

Det beregnes forventet tap uavhengig av om det foreligger objektive bevis for verdifall på balansedagen. Utlån og fordringer presenteres i balansen netto etter tapsavsetninger. Måling av forventet tap er nærmere omtalt under punkt 6.4.7.

Misligholdte engasjementer

Et misligholdt engasjement defineres som betalingsmislighold dersom følgende kriterier er oppfylt:

- Restanse over 90 dager
- Forfalt beløp er større enn 1.000 kroner for personkunder eller større enn 2.000 kroner for næringskunder
- Restansen overstiger 1 prosent av nåverdien av kundens totale engasjement

Et engasjement skal også ses på som mislighold dersom det oppstår situasjoner som gjør at det kan vurderes som lite sannsynlig at kunden klarer å innfri sine forpliktelser («unlikelyness to pay»-kriterier), herunder:

- Engasjementet er individuelt tapsvurdert og nedskrevet på grunn av svekket kredittverdighet

- Antar at det vil bli åpnet gjeldsforhandling, konkurs, eller offentlig administrasjon hos motparten
- Vilkårene er endret på grunn av betalingsproblemer, og det antas at dette reduserer verdien av kontantstrømmen med et ikke uvesentlig beløp
- Avhender en fordring til underkurs og underkursen ikke er uvesentlig
- Av andre grunner antar at forpliktelsen ikke vil bli oppfylt

Engasjementer rapporteres som misligholdt i en karenperiode på minimum 3 måneder etter at misligholdet har opphørt.

Dersom en kunde med et misligholdt engasjement har flere engasjementer i banken, vil samtlige av kundens engasjementer anses misligholdt. For kunder med felles engasjementer vil et mislighold av det felles engasjementet føre til at alle felles engasjementer mellom samme kunder anses misligholdt.

Misligholdte engasjementer tilordnes trinn 3.

Individuelt vurderte tapsavsetninger

Misligholdte engasjementer nedskrives for kredittap på individuell basis dersom det foreligger objektive bevis på at slikt kredittap har inntruffet. Objektive bevis anses å foreligge ved vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av problemer hos debitor, gjeldsforhandling hos debitor, annen finansiell restrukturering eller konkursbehandling.

Estimering av eventuelt kredittap skjer på basis av størrelsen på forventede fremtidige kontantstrømmer fra salg av panteobjekter og lignende, når kontantstrømmene forventes innbetalt samt diskonteringsrentens størrelse. Tapets størrelse er en direkte funksjon av forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med lånets effektive rente. Ved flere sannsynlige utfall legges til grunn den sannsynlighetsvektede nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer.

Konstatering av tap

Konstatering av tap skjer først når et engasjement ikke lenger anses mulig å inndrive, herunder når det er stadfestet akkord eller konkurs hos debitor, når utleggsforretning ikke har ført frem, det foreligger rettskraftig dom eller i tilfeller der banken har gitt avkall på utlånet eller deler av det, eller andre tilfeller der det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte avsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap hvor det ikke tidligere er foretatt individuelle tapsavsetninger, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere individuelle tapsavsetninger resultatføres.

6.4.2 Fastrenteutlån, sertifikater og obligasjoner

Fastrenteutlån er utpekt og måles til virkelig verdi over resultatet for å unngå regnskapsmessige måleulikheter som følge av at det inngås rentederivater for å redusere renterisiko. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner mv. utgjør konsernets likviditetsportefølje, som styres og måles til virkelig verdi. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Renteinntekter på fastrenteutlån, sertifikater og obligasjoner inngår i «Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi» i resultatet. Verdiendring og realisert gevinst og tap inngår i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter» i resultatregnskapet.

6.4.3 Egenkapitalinstrumenter

Konsernets beholdning av egenkapitalinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Verdiendring og realisert gevinst og tap inngår i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter» i resultatregnskapet. Mottatt utbytte innregnes i resultatet etter at konsernets rett til å motta betaling er fastsatt, og inngår i regnskapslinjen «Utbytte».

6.4.4 Finansielle derivater

Finansielle derivater er kontrakter som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- og/eller valutarisiko konsernet har påtatt seg. Derivatene omfatter valuta- og renteinstrumenter. Finansielle derivater regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Derivatet regnskapsføres som eiendel dersom virkelig verdi er positiv og som forpliktelse dersom virkelig verdi er negativ. Påløpt rente fra finansielle derivater, hvor sikringsbokføring anvendes, er presentert på samme linje i resultatregnskapet som renter på sikringsobjektet. Verdiendringer og realiserede gevinster/tap på finansielle derivater innregnes i resultatregnskapet under posten «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter».

6.4.5 Sikringsbokføring

Konsernet benytter seg i hovedsak av finansielle derivater for å redusere rente- og/eller valutarisiko.

Konsernet benytter virkelig verdisikring på fastrenteinnlån og valutainnlån. En virkelig verdisikring er en sikringsrelasjon hvor foretaket ønsker å sikre seg mot eksponeringen for verdiendringer for balanseførte eiendeler eller forpliktelser. Obligasjonsgjeld med fast rente utgjør en renterisiko. Obligasjonsgjeld i utenlandsk valuta representerer både en rente- og valutarisiko. For finansielle derivater som benyttes til sikring av virkelig verdi av balanseførte forpliktelser benyttes sikringsbokføring dersom kriteriene er oppfylt. Endringer i virkelig verdi på finansielle derivater som er klassifisert som, og oppfyller kravene til verdisikring, regnskapsføres over resultatregnskapet sammen med enhver endring i virkelig verdi på den sikrede forpliktelsen som kan tilskrives den sikrede risikoen. Det er renteswapper og kombinerte rente- og valutaswapper (basisswapper) som benyttes som sikringsinstrumenter i konsernet. Verdiendring på sikringsinstrumenter og sikringsobjekter inngår i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter».

Eventuell ineffektiv del av sikringen blir resultatført. Dersom sikringsforholdet avbrytes eller tilstrekkelig sikringseffektivitet ikke kan verifiseres, amortiseres verdiendringen tilknyttet sikringsobjektet over gjenværende løpetid.

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenteres formelt forholdet mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument, inkludert hvilken risiko som sikres, formålet og strategien for sikringen og metoden som vil bli benyttet for å vurdere sikringseffektiviteten. Sikringen vurderes og dokumenteres kvartalsvis, herunder sikringseffektiviteten. I overveiende grad benytter konsernet seg av en-til-en-sikringer, det vil si at for eksempel nominelle beløp og hovedstol, vilkår, reprisingstidspunkter, tidspunkter for mottak og betaling av renter og hovedstol samt grunnlaget for måling av renter er de samme for sikringsinstrumentet og sikringsobjektet.

6.4.6 Innlån og andre finansielle forpliktelser

Konsernet måler finansielle forpliktelser, bortsett fra derivater, til amortisert kost. Finansiell gjeld måles til amortisert kost hvor forskjeller mellom mottatt beløp fratrasket transaksjonskostnader og innløsningsverdi periodiseres over låneperioden ved bruk av effektiv rentemetode. Rentekostnader og amortiseringseffekter på instrumentene inngår i «Rentekostnader og lignende kostnader» i resultatregnskapet. Beholdning av egne obligasjoner føres som reduksjon av gjeld. Ved tilbakekjøp blir forskjellen mellom balanseført verdi og betalt vederlag resultatført og inngår i regnskapslinjen «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter».

6.4.7 Måling av forventet tap

Forventet tap beregnes på finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet. Konsernet beregner forventet tap på engasjementssum bestående av utlån, ubenyttede kreditter og garantier. Forventet tap beregnes pr. engasjement. Konsernet fordeler engasjementer i tre trinn ved beregning av forventet tap. Det henvises til note 12 for modellberegnet tapskostnad og tapsavsetninger pr. trinn samt note 9 for engasjementssummer pr. risikoklasse og fordeling pr. trinn.

Trinn 1: Engasjementer som ikke har vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs innregning, målt med utgangspunkt i endring av sannsynlighet for mislighold (PD), inngår i trinn 1. For engasjementer i trinn 1 beregnes det et forventet 12-måneders tap med utgangspunkt i engasjementets eksponering.

Trinn 2: Engasjementer med vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs innregning, målt med utgangspunkt i endring av sannsynlighet for mislighold (PD) inkludert engasjementer med betalingsforsinkelse over 30 dager, inngår i trinn 2. For engasjementer i trinn 2 beregnes det et forventet livstidstap med utgangspunkt i engasjementets eksponering og forventet løpetid. Engasjementer med betalingslettelse tilordnes trinn 2 dersom de ikke allerede er tilordnet trinn 2 eller trinn 3. Dersom det vurderes å foreligge vesentlig økt kredittrisiko som følge av forhold som har inntruffet, men som ikke er fanget opp av bankens system for

måling av sannsynlighet for mislighold (PD), tilordnes engasjementer trinn 2 dersom de ikke allerede er tilordnet i trinn 2 eller trinn 3.

Trinn 3: Misligholdte engasjementer, det vil si engasjementer med ytterligere økning i kredittrisiko, inngår i trinn 3. Trinnavsetningen består av både individuelt vurderte tapsavsetninger og modellberegnet forventet tap. For engasjementer hvor det ikke foreligger en individuelt vurdert tapsvurdering beregnes det et forventet tap med utgangspunkt i engasjementets eksponering, segmentets parameter for forventet tap og forventet løpetid.

Prinsipp for beregning av forventet tap: Det beregnes tap per engasjement. Tapsestimatene beregnes med utgangspunkt i estimert 12 måneders- og livslang sannsynlighet for mislighold (PD) per kunde. Bankens engasjementer er videre klassifisert i segmenter ut fra produkt, sikkerhet og andre kriterier, slik at hvert segment inneholder lån med tilnærmet samme risikoprofil. For hvert segment er det fastsatt en forventet tapsgrad gitt mislighold. Det er videre fastsatt en forventet engasjementseksponering. For nedbetalingslån legges det til grunn en forventet nedbetalingsplan. For rammekreditter og garantier legges til grunn en forventet eksponering gitt mislighold. Forventet tap beregnes ved å multiplisere sannsynlighet for mislighold (PD) * forventet tapsgrad gitt mislighold (LGD) * forventet eksponering ved mislighold (EAD). Ved beregning av forventet tap foretas det en sannsynlighetsvektet beregning basert på analyse av alternative utfall basert på observerte kredittap, og fremadskuende informasjon, inkludert forventet makroøkonomisk utvikling.

Sannsynlighet for mislighold (PD) ved første gangs innregning: Ved behandling av lånesøknad benyttes scoremodell som estimerer 12 måneders sannsynlighet for kundens mislighold. Denne sannsynligheten danner utgangspunkt for måling av vesentlig økning i kredittrisiko, samt utgjør sannsynlighet for mislighold (PD) ved beregning av forventet tap de første 6 månedene målt fra lånesøknadstidspunktet.

Sannsynlighet for mislighold (PD): Ved etterfølgende måling benyttes scoremodell for porteføljescore hvor estimert 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD) legges til grunn. Porteføljene i banken scores på månedlig basis med oppdatert sannsynlighet for mislighold (PD). Forventet sannsynlighet for mislighold over engasjementets løpetid, for beregning av forventet tap i trinn 2, er utledet basert på misligholdssannsynlighet for de første 12 måneder. For risikoklassene J og K, som utgjør risikoklassene for misligholdte engasjementer, er misligholdssannsynlighet 100 %.

Forventet tapsgrad gitt mislighold (LGD): Tapsgrad skal reflektere graden av udekket tap gitt kontantstrøm fra kunde og eventuell realisasjon av sikkerhet på misligholdte engasjement. Tapsgrad er vurdert samlet pr. segment og pr. produkt. Ved vurderingen av realisasjon av pant gjennomføres betraktninger som gjenspeiler forventninger på kort og mellomlang sikt.

Eksponering ved mislighold (EAD): For nedbetalingslån fastsettes forventet nedbetalingsprofil pr. segment basert på utført analyse av snitt løpetid i segmentene. For engasjementer med kredittramme fastsettes hvor stor grad av kredittgrensen som forventes å være trukket ved tidspunkt for mislighold. For garantier fastsettes forventet eksponering ved mislighold.

Regelsett for vesentlig økning i kredittrisiko: Banken benytter endring i 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD) målt opp mot sannsynlighet for mislighold (PD) ved første gangs innregning som det primære kriteriet for vesentlig økning i kredittrisiko. Som hovedprinsipp innebærer en dobling av 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD) vesentlig økning i kredittrisiko og overføring fra trinn 1 til trinn 2 når sannsynligheten har endret seg til mer enn 0,5 prosent. Misligholdte engasjementer tilordnes trinn 3. Banken anvender ikke unntaket for lån med lav kredittrisiko.

Tilbakeføring fra trinn 2 og fra trinn 3: Når kriteriene for vesentlig økning i kredittrisiko (trinn 2) ikke lenger er til stede, overføres engasjementet til trinn 1 etter en måned. For misligholdte engasjementer i trinn 3 starter en karanteneperiode på minimum 90 dager etter at årsaken til misligholdet har opphørt. Etter opphør av karanteneperiode skal det foretas vurdering av kundens adferd og økonomiske situasjon før eventuell friskmelding.

Makrosenarioer og sannsynlighetsvekting: Ved beregning av forventet tap er det lagt til grunn modellparametere i det scenarioet som er forventet. Ved vurdering av makrosituasjonen, og mulige makroøkonomiske utviklinger fastsettes to ytterligere scenarioer, ett optimistisk og ett pessimistisk. Med utgangspunkt i det forventede scenarioet settes det en faktor for hvor mye det forventede tapet forventes å endres for henholdsvis det optimistiske og det pessimistiske. De tre scenarioene sannsynlighetsvektes og utgjør modellberegnet forventet tap. Faktor og sannsynlighet for scenarioene settes basert på konsernets interne vurderinger som inkluderer forventet utvikling i sentrale makroøkonomiske indikatorer, herunder økonomisk vekst (BNP), boligpriser, rentenivå og arbeidsledighet samt observerte kredittap. Faktor og sannsynlighet for scenarioene settes individuelt for hvert segment i konsernet.

6.4.8 Utlån til virkelig verdi over totalresultat - morbank

Morbanken har som praksis å overføre utlån til datterselskapet Sparebanken Øst Boligkreditt AS, som innebærer en forretningsmodell hvor morbanken både «mottar kontraktsmessige kontantstrømmer» og «selger utlån». Den andel av utlån til kunder identifisert som overførbare til Sparebanken Øst Boligkreditt AS er i morbanken målt til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet. Renteinntekter på utlånene inngår i «Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi» i ordinært resultat. Forventet tap på utlånene inngår i tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier i ordinært resultat. Verdiendring på utlånene, som følge av virkelig verdimåling, inngår i «Utlån til virkelig verdi» over totalresultatet. Ved avhendelse blir akkumulert gevinst eller tap på utlån som tidligere er regnskapsført i totalresultatet reversert, og

gevinst eller tap blir innregnet i «Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter».

7. VARIGE DRIFTSMIDLER OG INVESTERINGSEIENDOMMER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er balanseført til kostpris fratrukket ordinære akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Tomter avskrives ikke og er balanseført til kostpris fratrukket eventuelle nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader ved anskaffelse av eiendeler med tillegg av kostpris for senere forbedringer. Alle andre reparasjons- og vedlikeholdskostnader resultatføres i den perioden de påløper. Ved fastsetting av avskrivningsplan hensyntas driftsmiddelets forventede brukstid og estimert restverdi. Konsernets bygninger er blitt dekomponert i fire delkomponenter, bygningskropp, tekniske anlegg, fasader og fast innredning. Avskrivninger er vurdert for hver delkomponent ut fra forventet brukstid og estimert restverdi.

Konsernets bygninger til ekstern utleie samt bygninger som innehas for investeringsformål, klassifiseres som investeringseiendommer. Banken har vurdert investerings-eiendommer til kostpris fratrukket akkumulerte avskrivninger. Kostpris på innregningstidspunktet og årlige avskrivninger er fastsatt etter samme prinsipper som for øvrige eiendommer.

Avskrivningene er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende brukstid:

- Eiendommer: 10-100 år
- Maskiner/inventar/transportmidler/immatr. Eiend. mv.: 2-10 år
- Leierettigheter: 2-12 år.

Avskrivningsperiode, -metode og utrangeringsverdi vurderes årlig.

Gevinst/tap ved salg av driftsmidler fremkommer som differansen mellom salgspris og balanseført verdi og innregnes i resultatregnskapet.

Anlegg under utførelse er klassifisert som anleggsmidler og er oppført til kost inntil anlegget er ferdigstilt. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet før anleggsmiddelet blir tatt i bruk. Byggelånskostnader balanseføres løpende og inngår i kostpris.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivning når det foreligger indikasjon på verdifall. Hvis balanseført verdi til et driftsmiddel er høyere enn gjenvinnbart beløp, blir det foretatt en nedskrivning over resultatet. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgspris og diskontert kontantstrøm fra fortsatt bruk. Netto salgspris er beløpet som kan oppnås ved salg til uavhengig tredjepart, fratrukket salgskostnader. Gjenvinnbart beløp fastsettes separat for alle eiendeler. Dersom dette ikke er mulig, fastsettes gjenvinnbart beløp sammen med enheten eiendelen tilhører.

8. LEIEAVTALER

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Konsernet som leietaker

På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilsvarende rett-til-bruk eiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av: Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere) og eiendeler av lav verdi. Ved anvendelse av unntakene inngår leiebetalingene i «andre driftskostnader» i resultatregnskapet.

Leieforpliktelsen innregnes til nåverdien av leiebetalingene for retten til å bruke underliggende eiendel i leieperioden. I etterfølgende perioder måles leieforpliktelsen ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelsen samt redusere den balanseførte verdien ved betaling av leieforpliktelsen. Leieforpliktelsen endres i verdi for eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følge av justeringer i indekser eller rater. Leieforpliktelsene presenteres som «Forpliktelser knyttet til leieavtaler» i balansen. Konsernet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliktelsen. Variable leiebetalinger inngår i «Andre driftskostnader» i resultatregnskapet.

Rett-til-bruk eiendelen innregnes til anskaffelseskost. I etterfølgende perioder avskrives eiendelen over det korteste av leieperioden og gjenværende brukstid. Tilsvarende som for varige driftsmidler, blir det foretatt vurdering av nedskrivning når det foreligger indikasjon på verdifall. Rett-til-bruk eiendelene presenteres som «Leierettigheter» i balansen.

Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene inngår i regnskapslinjen «Rentekostnader og lignende kostnader» i resultatregnskapet. Avskrivningskostnaden på eiendelene inngår i regnskapslinjen «Avskrivninger/nedskrivning/verdiendring ikke-finansielle eiendeler» i resultatregnskapet.

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler presenteres som «Utlån til og fordringer på kunder» i balansen og regnskapsføres etter amortisert kost prinsippet. Forskuddsleie aktiveres og inntektsføres over løpetiden og er oppført som kortsiktig gjeld i regnskapet.

9. USIKRE FORPLIKTELSE

Konsernet utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Det vises til note 47. Vurdering av tapsavsetning på garantier som banken utsteder foretas sammen med vurdering av tap på utlån. Det vises til note 12. De samme prinsippene anvendes for å vurdere om det foreligger verdifall. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

10. BETINGEDE FORPLIKTELSER OG EIENDELER

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det opplyses om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav. Betingede eiendeler regnskapsføres dersom de er svært sannsynlige.

11. PENSJONER

Konsernet har ulike ytelsesbaserte ordninger, samt innskuddsbasert ordning.

Ytelsesbaserte ordninger

I en ytelsesbasert ordning er arbeidsgiver forpliktet til å yte fremtidig pensjon av en nærmere angitt størrelse. Konsernets kollektive pensjonsordninger administreres gjennom et livsselskap. Den beregnede påløpte forpliktelsen sammenholdes med verdien på innbetalte og oppsparte pensjonsmidler. Dersom samlede pensjonsmidler overstiger beregnet pensjonsforpliktelse på balansetidspunktet, balanseføres nettoverdien som eiendel i balansen dersom det er sannsynlig at overfinansieringen kan nyttes mot fremtidige forpliktelser. Dersom pensjonsforpliktelsene overstiger pensjonsmidlene, klassifiseres nettoforpliktelsen som gjeld i balansen.

Konsernet har også usikrede pensjonsforpliktelser som finansieres over konsernets drift. Pensjonsforpliktelser på slike avtaler oppføres som gjeld i balansen.

Pensjonsforpliktelsene beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen.

Endringer i pensjonsplaner inntektsføres eller kostnadsføres ved planendringstidspunktet.

Pensjonskostnaden er basert på forutsetninger fastsatt ved periodens begynnelse. Årets netto pensjonskostnad består av nåverdien av årets pensjonsopptjening, rentekostnad på netto pensjonsforpliktelse, samt periodisert arbeidsgiveravgift. Periodens netto pensjonskostnader inngår i regnskapslinjen «Lønn mv.» i resultatregnskapet.

Aktuarberegningene er basert på flere aktuarielle forutsetninger, det vises til note 46. Når forpliktelsens nåverdi og virkelig verdi av pensjonsmidlene beregnes på balansetidspunktet, kan det oppstå aktuarielle gevinster og tap som resultat av endringer i aktuarielle forutsetninger og faktiske effekter. Aktuarielle gevinster og tap innregnes i totalresultatet.

Vurdering av pensjonsforpliktelser er ytterligere beskrevet i note 3 Vurderinger og anvendelse av estimer.

Innskuddsbaserte ordninger

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes pensjonssparing. Ordningen ivaretas av et livsselskap. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den

årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning til pensjonsforpliktelser for slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte og inngår i regnskapslinjen «Lønn mv.» i resultatregnskapet.

12. INNTEKTSSKATT

Årets skattekostnad i resultatregnskapet består av betalbar skatt for inntektsåret, eventuelt for mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år, kildeskatt og resultatført utsatt skatt. Disse innregnes som inntekter eller kostnader i resultatregnskapet som skattekostnad med unntak av betalbar skatt og utsatt skatt på transaksjoner som innregnes direkte i totalresultatet eller under egenkapitalen.

Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Utsatt skatt eiendel beregnes videre på skattevirkninger av underskudd til fremføring.

Utsatt skatt eiendel oppføres som eiendel i balansen i den utstrekning det forventes at konsernet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre utsatt skatt eiendelen. Utsatt skatt eiendel og utsatt skatt forpliktelse beregnes etter skattesatsen som forventes å gjelde for midlertidige forskjeller når de blir reversert, basert på gjeldende lover på rapporteringstidspunktet. Utsatt skatt eiendel og utsatt skatt forpliktelse neddiskonteres ikke. Utsatt skatt på transaksjoner innregnet i totalresultatet eller egenkapitalen innregnes med den underliggende transaksjonen enten i totalresultatet eller i egenkapitalen. I totalresultatet vises dette som skatteeffekt. Betalbar skatt er innregnet direkte i balansen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Formuesskatt regnes ikke som inntektsskatt etter IAS 12 og inngår i regnskapslinjen «Andre driftskostnader».

13. SEGMENTER

For ledelsesformål er konsernet organisert i fem driftssegmenter basert på produkter og tjenester. Segmentene utgjør basisen for den primære segmentrapporteringen. Finansiell informasjon vedrørende segmenter er presentert i note 4.

14. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingene viser kontantstrøm gruppert etter type og anvendelsesområde. Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter, fordringer på sentralbanker, statskasseveksler og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer. Det benyttes indirekte metode ved utarbeidelse av kontantstrømoppstilling.

15. EGENKAPITAL

15.1 Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes som egenkapitalbeviserne andel av resultat for perioden dividert med tidsveid gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i løpet av perioden.

15.2 Utbytter

Utbytte på egenkapitalbevis og avsetning til allmennyttige gaver regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens forstanderskap.

15.3 Hybridkapital

Hybridkapital består av fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansielle forpliktelser i henhold til IAS 32. Påløpte renter på fondsobligasjoner tilordnes hybridkapital. Betalte renter på fondsobligasjoner regnskapsføres som utbetaling fra hybridkapital på betalingstidspunktet.

16. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om bankens finansielle stilling på balansedagen vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker bankens finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke bankens finansielle stilling i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

17. FREMTIDIGE ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Standarder og fortolkninger som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av regnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid, unntatt de som er vurdert til ikke å være relevante, er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet.

Endringer i IAS 8 – Definisjon av regnskapsmessige estimater

I februar 2021 utstedte IASB endringer i IAS 8 der det ble introdusert en definisjon av «regnskapsestimater». Endringene tydeliggjør skillet mellom hva som er endringer i regnskapsestimater fra endringer i regnskapsprinsipper og retting av feil. Endringene klargjør også hvordan enheter bruker måleteknikker og input for å utvikle regnskapsestimater. Endringene er ikke EU-godkjent men er planlagt å gjelde for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2023. Tidligere anvendelse er tillatt. Endringene forventes ikke å ha vesentlig innvirkning på konsernet.

Endringer i IAS 1 og IFRS praksisuttalelse 2 – Opplysning av regnskapsprinsipper

Etter tilbakemeldinger om at det var nødvendig med mer veiledning for å hjelpe selskaper til å bestemme hvilke regnskapsprinsippinformasjon som skal opplyses om, har ISAB utstedt endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap og IFRS praksisuttalelse 2 i å foreta vesentlighetsvurderinger. Endringene krever at selskaper skal opplyse om vesentlig

informasjon om regnskapsprinsipper i stedet for vesentlige regnskapsprinsipper. Endringene gir veiledning i hvordan vesentlighetsbegrepet skal brukes på regnskapsprinsipper. Endringene er ikke EU-godkjent men er planlagt å gjelde for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2023. Tidligere anvendelse er tillatt. Konsernet har til vurdering hvordan endringene vil påvirke opplysningene om regnskapsprinsipper.

NOTE 3 - VURDERINGER OG ANVENDELSE AV ESTIMATER

På grunn av den usikkerhet som er forbundet med forretningsvirksomhet, kan mange regnskapsposter ikke måles nøyaktig, men bare estimeres. Ledelsen har utøvd skjønn ved anvendelse av regnskapsprinsipper og lagt til grunn antakelser og forventninger om fremtidige hendelser som man anser sannsynlig. Estimater og vurderinger blir jevnlig evaluert og bygger på de seneste pålitelige opplysninger som er tilgjengelig, samt erfaring fra lignende vurderinger. Det vil alltid være en iboende usikkerhet knyttet til regnskapsposter som ikke måles nøyaktig og ledelsens vurderinger og beste estimat vil kunne avvike vesentlig fra faktisk utfall.

I bankens regnskap relaterer bruken av slike estimater seg spesielt til måling av følgende poster:

- Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier
- Virkelig verdi på finansielle instrumenter
- Netto pensjonsforpliktelse

3.1 Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

3.1.1 Modellberegnet forventet tap

Anvendelse av modell for beregning av forventet tap krever bruk av skjønn og det eksisterer estimatusikkerhet ved beregning av modellberegnet forventet tap. Ledelsen har anvendt skjønn ved fastsettelse av parametere som inngår ved beregningen. En forventet tapsmodell benytter et betydelig antall parametere. De parametere modellen er mest sensitiv for og det er knyttet mest usikkerhet til er: Sannsynlighet for mislighold, forventet tap gitt mislighold og sannsynlighetsvektning av scenarioene. Det vises til note 12 for kvantitative opplysninger og sensitivitetsanalyser på modellberegnet forventet tap.

3.1.2 Individuelt vurderte tapsavsetninger

Utlån nedskrives for kredittap på individuell basis dersom det foreligger objektive bevis for at slikt kredittap har inntruffet. Eksempler på slike objektive bevis er vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av problemer hos debitor, sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling. Estimering av eventuelt kredittap skjer på basis av størrelsen på forventede fremtidige kontantstrømmer fra salg av panteobjekter og

lignende, når kontantstrømmene forventes innbetalt samt diskonteringsrentens størrelse. Tapets størrelse er en direkte funksjon av forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Ved flere sannsynlige utfall legges til grunn den sannsynlighetsvektede nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Hovedusikkerheten i estimatene av størrelsen på kredittap ligger i vurderingene av kontantstrømmenes størrelse og når i tid de forventes mottatt. Individuelt vurderte tapsavsetninger inngår i forventet tap trinn 3. Det henvises til note 12.

3.2 Virkelig verdi på finansielle instrumenter

I utgangspunktet skal observerbare markedskurser legges til grunn for finansielle instrumenters virkelige verdi. Der observerbare markedskurser i et aktivt marked ikke finnes og virkelig verdi ikke kan utledes, direkte eller indirekte fra observerbar input i markedet, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Dette er teknikker som til en viss grad kan innebære skjønsmessige vurderinger. Slike skjønsmessige vurderinger kan være likviditetsrisiko, kredittisiko og volatilitet. Endringer i holdningen til slike faktorer kan påvirke fastsettelsen av virkelig verdi på et finansielt instrument. Det henvises til note 21 for verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi.

3.3 Netto pensjonsforpliktelse

Konsernets ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser beregnes av ekstern aktuar. Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger om døds- og uføreutviklingen, samt andre demografiske forutsetninger utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Som grunnlag for beregningene anvendes også en rekke økonomiske forutsetninger; blant annet forventet avkastning på pensjonsmidlene, diskonteringsrente, årlig lønnsvekst, utvikling i G (Folketrygdens grunnbeløp) og regulering av pensjoner.

Diskonteringsrenten tar utgangspunkt i renten på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i det norske markedet med begrunnelse at OMF-markedet i Norge anses å tilfredsstillende kravene til foretaksobligasjoner med høy kvalitet og dypt marked. Diskonteringsrenten er justert med et påslag for å komme frem til en rente som reflekterer estimert utbetalingstidspunkt. Forventet avkastning på pensjonsmidlene er satt lik diskonteringsrenten i henhold til IAS 19. Pensjonsmidlene er i stor grad investert i likvide eiendeler som verdsettes til virkelig verdi på balansedagen. De andre økonomiske forutsetningene er basert på forventet langsiktig utvikling i parameterne. Det vurderes å foreligge langt høyere risiko knyttet til estimerte brutto pensjonsforpliktelser enn til estimerte pensjonsmidler. Det henvises til note 46 for ytterligere informasjon.

NOTE 4 - DRIFTSSEGMENTER

Segmentrapporteringen er basert på bankens interne rapporteringsformat, hvor morbank og boligkreditselskapet er splittet i privatmarked, bedriftsmarked og finans. I tillegg kommer øvrige datterselskap, samt et ikke rapporterbart segment med poster som ikke er fordelt til øvrige segmenter. Konsernet har tilnærmet alle sine inntekter fra Norge. For geografisk fordeling av utlån til kunder se note 10.

For ledelsesformål er banken organisert i fem driftssegmenter basert på produkter og tjenester som følger: Segmentene privatmarked og bedriftsmarked består hovedsakelig av utlån til kunder og innskudd fra kunder. Finans består i all hovedsak av bankens likviditetsportefølje, mens hovedproduktet i AS Finansiering er gjeldsbrevfinansiering av bil. Sparebanken Øst Eiendom AS skal være en forvalter av eiendommer tilhørende konsernet Sparebanken Øst. Inntektene fra privatmarked, bedriftsmarked og AS Finansiering består hovedsakelig av netto renteinntekter, mens inntekter fra Sparebanken Øst Eiendom AS består av inntekter fra fast eiendom. Inntektsskatt styres på konsernbasis og allokteres ikke til driftssegmentene, bortsett fra datterselskap som er rapportert som egne driftssegmenter.

Renter rapporteres netto siden majoriteten av segmentinntektene er fra renteinntekter på utlån. Ledelsen baserer seg primært på netto renteinntekt og ikke brutto renteinntekt og -kostnad. Transaksjoner mellom driftssegmentene er basert på armlengdes prising tilsvarende transaksjoner med tredjeparter. Ingen enkeltkunder utgjør mer enn 10 % av bankens totale inntekter i 2021 eller i 2020.

Resultatregnskap

2021	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	348,8	127,6	-23,3	138,8	-0,5	39,1	0,8	631,3
Andre inntekter	57,6	8,1	-1,1	-25,9	5,4	87,9	-2,4	129,5
Driftskostnader	65,5	12,2	0,0	37,2	3,2	193,9	-6,2	305,7
Resultat før tap	340,9	123,5	-24,4	75,7	1,8	-66,9	4,5	455,2
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	4,4	-9,8	0,0	6,0	0,0	-0,1	0,0	0,5
Resultat før skattekostnad	336,5	133,3	-24,4	69,7	1,8	-66,7	4,5	454,7
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	17,5	0,4	60,2	1,1	79,3
Resultat etter skatt	336,5	133,3	-24,4	52,2	1,3	-126,9	3,4	375,4

Resultatregnskap

2020	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	351,0	134,4	-33,4	137,5	-0,4	39,4	3,6	632,1
Andre inntekter	54,9	7,9	-13,4	-20,9	25,2	167,0	-8,1	212,6
Driftskostnader	54,5	19,3	0,0	34,7	3,4	189,8	-5,7	296,0
Resultat før tap	351,4	123,0	-46,7	81,8	21,4	16,5	1,2	548,7
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	0,4	3,6	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	15,1
Resultat før skattekostnad	351,0	119,4	-46,7	70,7	21,4	16,5	1,2	533,6
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	17,8	0,4	62,2	0,1	80,4
Resultat etter skatt	351,0	119,4	-46,7	53,0	21,1	-45,7	1,1	453,1

Balanse

2021	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Utlån til og fordringer på kunder	32.159,0	4.397,9	0,6	2.416,3	0,0	440,8	-28,0	39.386,7
Andre eiendeler	3,7	0,0	7.763,4	49,1	105,5	3.803,9	-2.984,6	8.740,9
Sum eiendeler	32.162,7	4.397,9	7.764,0	2.465,4	105,5	4.244,6	-3.012,7	48.127,6
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.271,9	2.862,6	2.321,0	0,0	0,0	180,0	-56,6	17.578,9
Annen gjeld/mellomregning	19.890,8	1.535,3	5.443,0	2.042,2	33,9	-487,0	-2.602,9	25.855,3
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	423,3	71,7	4.551,6	-353,2	4.693,4
Sum gjeld og egenkapital	32.162,7	4.397,9	7.764,0	2.465,4	105,5	4.244,6	-3.012,7	48.127,6
Årets investeringer	0,0	0,0	0,0	2,0	2,8	17,1	0,0	21,8

Balanse

2020	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Utlån til og fordringer på kunder	27.874,8	4.931,5	8,0	2.188,7	0,0	465,6	-24,7	35.443,8
Andre eiendeler	4,9	0,0	7.673,3	45,7	105,6	3.817,5	-3.021,2	8.625,9
Sum eiendeler	27.879,7	4.931,5	7.681,3	2.234,4	105,6	4.283,1	-3.045,9	44.069,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.500,2	3.519,9	1.734,7	0,0	0,0	149,1	-58,8	14.845,1
Annen gjeld/mellomregning	18.379,5	1.411,6	5.946,5	1.810,6	33,8	-168,8	-2.630,8	24.782,6
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	423,8	71,8	4.302,8	-356,4	4.442,0
Sum gjeld og egenkapital	27.879,7	4.931,5	7.681,3	2.234,4	105,6	4.283,1	-3.045,9	44.069,7
Årets investeringer	0,0	0,0	0,0	10,4	1,2	21,9	0,0	33,5

NOTE 5 - STYRING AV FINANSIELL RISIKO

Som finansielle risikoer regnes kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko. I tillegg omtales konsentrasjonsrisiko. Risiko rapporteres kvartalsvis til ledelsen og styret. Rapporteringen viser løpende status i henhold til ulike fastsatte rammer for risiko, både interne og lovbestemte.

Kredittrisiko

Kredittrisiko regnes som risiko for tap ved at kunder og andre motparter ikke møter sine forpliktelser om tilbakebetaling og at eventuell sikkerhetsstillelse ikke dekker bankens tilgodehavende.

Måling av risiko ved utlån til kunder skjer ved risikoklassifisering av kundene, og er en integrert del av kredittprosessen.

Prising av kreditt skal være basert på det enkelte engasjements risiko.

Bankens kredittstrategi beskriver det overordnede knyttet til bankens kredittgivning innenfor privat- og bedriftsmarkedet. I det daglige ivaretas kredittstrategien gjennom kredithåndbøker, rammer og vedtatt fullmaktshierarki. Alle fullmaktshavere innenfor kreditt er pålagt ansvaret for å gjennomføre bankens vedtatte kredittpolitikk.

I personmarkedet er det etablert en sentral kredittavdeling som har bevilgningsfullmakt til å bevilge lån og kreditter i tråd med bankens kredittstrategi, vedtatte instruksjoner og kredittåndbok PM innenfor de rammer som fullmakten angir.

I bedriftsmarkedet er det etablert et styrevedtatt beslutningshierarki. Beslutningsnivået på den enkelte sak er basert på en kombinasjon av kundens risikoklasse og beløpsstørrelse. Bankens styre er øverste beslutningsnivå, mindre engasjementer besluttes i henhold til vedtatte rammer og personlige fullmakter i bedriftsmarkedsavdelingen. Utviklingen i kredittrisikoen knyttet til bankens utlån overvåkes løpende med rammekontroll, periodiske analyser og rapporter, samt ved bruk av stikkprøver ned på kundenivå.

Plassering i rentebærende verdipapirer for likviditetsformål er knyttet til investeringspolicy for porteføljeforvaltning vedtatt av styret. Vedtatt strategi, samt investeringspolicy, konkretiserer risikotoleranse, allokering til aktivaklasser, rammer og fullmakter. Kredittap skal være tilnærmet lik null. Videre skal en vesentlig del av porteføljen være egnet som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank. Ved plassering av midler i sertifikater og obligasjoner vurderes risiko ut fra papirenes likviditet, utsteders rating og andre motpartsspesifikke forhold. Rentebærende verdipapirer regnskapsføres til markedsverdi slik at endringer i verdi løpende reflekteres i regnskapet.

Oppgjørsrisiko er en form for kredittisiko. Dersom kontraktsmotpart ikke oppfyller sine forpliktelser kan oppgjør, i form av kontanter eller verdipapirer, risikeres tapt. Banken søker å unngå slik risiko ved at kontrakter kun inngås med solide og om mulig ratede motparter, samt ved å benytte velrenommerte clearing-systemer.

Motpartsrisiko ved derivater og poster utenom balansen (garantier, lånetilsagn, etc.) innebærer også kredittisiko ved at inngåtte kontrakter kan gi tap dersom motpart går konkurs eller ikke er i stand til å gjøre opp sine betalingsforpliktelser. Derivatkontrakter inngås kun med finansinstitusjoner som minimum har offisiell rating A- (A3) eller bedre. Motpartsrisikoen reduseres ved at banken har inngått ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuelt mislighold. Det er også inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA). Det vises til note 20 for detaljer om motregning finansielle instrumenter.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko oppstår ved lav diversifisering med hensyn til motpartsrisiko for tilknyttede kundegrupper, geografiske områder, bransjer og produkter. I Sparebanken Øst styres dette med rammer for eksponering mot bransjer og engasjementsstørrelse.

Den ordinære utlånsvirksomheten har i konsernet en fordeling per 31.12.21 med 88,7 % av brutto utlån til privatkunder. Lav andel utlån til bedrifter bidrar til lav konsentrasjonsrisiko.

Konsernets utlånsportefølje til privatkunder og bedrifter fordeler seg geografisk i hovedsak til det sentrale østlandsområdet. Utlånsvirksomheten anses ikke å være spesielt eksponert mot enkeltbedrifter (hjørnesteinsbedrifter) eller ensidig økonomisk utvikling i regionen. Bankens lokalisering på Østlandet gir nærhet til et stort markedsområde. Eksponering mot eiendom og eiendomsutvikling utgjør en relativt stor andel av bedriftsporteføljen, men målt som andel av samlet utlånsportefølje i konsernet utgjør denne eksponering en begrenset andel av den totale utlånsporteføljen. Omsetning og drift av fast eiendom utgjør 60,8 % av bedriftsporteføljen. Målt som andel av samlet utlånsportefølje i konsernet utgjør eksponering mot omsetning og drift av fast eiendom likevel ikke mer enn 6,9 %. Eiendom er en syklisk næring som kan være særlig utsatt i nedgangskonjunkturer. Engasjementene vurderes imidlertid å være godt sikret, ofte med tillegg av sidesikkerheter.

Sparebanken Øst har rammer for størrelseskonsentrasjon som tilsier at den største eksponeringen ikke skal være over 15 % av næringsporteføljen, de 3 største eksponeringene ikke mer enn 25 %, og de 10 største ikke mer enn 40 %. Banken hadde i sin utlånsvirksomhet per 31.12.21, foruten engasjementer med egne datterselskap (AS Finansiering og Sparebanken Øst Boligkreditt AS), ingen eksponering mot eksterne kunder over 10 % av egen ansvarlig kapital. Per 31.12.21 representerte lån til konsernets største låntaker 0,6 % av brutto utlån. Konsernets 10 største låntakere representerte 3,6 % av brutto utlån, og konsernets 20 største låntakere representerte 5,1 % av brutto utlån.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i observerbare markedsvariabler som rente, valuta og verdipapirmarkeder.

Sparebanken Øst er eksponert for markedsrisiko primært gjennom endringer i rentenivået (renterisiko), gjennom endringer i markedspris på finansielle instrumenter herunder endringer i margin på rentebærende verdipapirer (kredittspreadrisiko), valutakurser (valutarisiko) og ved endringer i aksjepriser (aksjerisiko).

Markedsrisiko styres gjennom rammer for maksimal eksponering mot ulike aktivaklasser, renterisiko, valutarisiko og lignende.

Renterisiko

Ved endring i markedsrenten kan ikke Sparebanken Øst umiddelbart gjennomføre renteendring for alle balanseposter dersom disse har ulik rentebindingstid. En endring i markedsrenten vil da gi en økning eller reduksjon av rentenettoen og balansepostenes

virkelige verdi. Denne risikoen reduseres ved at eiendeler, forpliktelser og ulike derivater balanseres mot hverandre for å holde risikoen innenfor vedtatte rammer.

Kredittspreadrisiko

Kredittspreadrisiko er risiko for tap som skyldes at marginen (kredittspread) på rentebærende verdipapirer endres. Kredittspreadrisiko i likviditetsporteføljen styres slik at tapet ved en gitt endring i kredittspread aldri skal overstige fastsatt ramme.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap av verdier på grunn av endring i kursen på utenlandsk valuta. Slik risiko reduseres ved å balansere aktiva- og passivaposisjoner i balansen mot hverandre eller ved bruk av valutaderivater. For eiendeler der debitor har anledning til å tilbakebetale før endelig forfall benyttes rullerende swapper. Der endelig forfall ikke skal fravikes, sikres posisjonene ved bruk av basisswapper. Det er fastsatt rammer for valutaeksponering.

Aksjerisiko

Konsernet har en beholdning av aksjer som i all hovedsak er knyttet til strategiske formål. Aksjerisiko er risikoen for tap som følge av endring i aksjeprisene. Et verdifall i aksjeverdiene på 10 % ville medført en negativ resultateffekt på 84,9 mill. kroner i ordinært resultat etter skatt. Til sammenligning ville ett verdifall på aksjeverdien på 10 % per årsslutt 2020 medført en negativ resultateffekt på 81,1 mill. kroner i ordinært resultat etter skatt. Det vises til note 35 for spesifikasjon av konsernets aksjer og egenkapitalbevis.

Eiendomsrisiko

Eiendomsrisiko er risiko for tap som følge av bankens posisjoner og direkte eierskap i eiendom, inkludert egen eide forretningslokaler. Bankens eiendomsrisiko skal overvåkes kontinuerlig og det utarbeides regelmessig stresstester av eiendomsrisiko i tråd med Finanstilsynets retningslinjer.

Risikoreduserende tiltak

Banken anvender garantier, derivater og finansielle sikringsforretninger for å redusere risikoeksponering som skyldes endringer i rentenivå, valutakurser og kredittisiko. Det vises til beskrivelsen av hvert enkelt risikoområde.

Engasjementene vurderes å være godt sikret med pant i fast eiendom, ofte også med tillegg av sidesikkerheter. Lån og kreditter til personmarkedet består i all hovedsak av engasjementer knyttet opp mot pant i fast eiendom innenfor betryggende belåningsgrader. I AS Finansiering benyttes hovedsakelig salgspant i bil som sikkerhet. Banken har en meget lav eksponering knyttet til lån/kreditter uten tilhørende sikkerhet.

Utlån til andre banker og utlån i form av plasseringer i senior obligasjoner og sertifikater er gitt på usikret basis. Plasseringer i obligasjoner med fortrinnsrett gir sikkerhet i et definert utvalg av utsteders eiendeler, som oftest boliglån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å være i stand til å møte sine løpende forpliktelser etter hvert som de forfaller, eller eventuelt at refinansiering må skje til en høyere kostnad. Den overordnede strategien tilsier at Sparebanken Øst skal ha et konservativt forhold til likviditetsrisiko. Dette innebærer langsiktighet og proaktivitet i forhold til fremtidige likviditetsbehov, og sikring av likvider ved plassering i eiendeler med lav likviditets- og kredittisiko. Risiko styres mot fastsatte rammer som styrer balansens sammensetning med hensyn til graden av langsiktig finansiering og horisont for overlevelse i en situasjon uten tilgang til ny likviditet. Banken holder likviditetsreserver i form av kontanter og trekkrettighet i Norges Bank, og en obligasjonsportefølje bestående av likvide papirer med høy kredittkvalitet.

Sparebanken Øst søker til enhver tid å diversifisere finansieringskildene for å bli mest mulig uavhengig av hendelser i det enkelte marked. I tillegg til innskudd fra kunder er det norske sertifikat- og obligasjonsmarkedet, herunder markedet for obligasjoner med fortrinnsrett, den viktigste kilden til finansiering.

Innskudd er en viktig kilde til finansiering for bankene. Banken arbeider aktivt for å øke innskuddene fra ulike kundegrupper. Innskuddsveksten i 2021 var betydelig, blant annet som et resultat av vekst gjennom Vergemålsportalen og tiltak rettet mot bedriftsmarkedet. Per 31.12.21 utgjør innskudd fra kunder 44,6 % av konsernets netto utlån mot 41,9 % per 31.12.20.

I all hovedsak er det større institusjonelle investorer som investerer i bankenes gjeldsutstedelser. For å sikre likviditet i utstedelsene er det ønskelig at obligasjonslånene er av en viss størrelse. På den annen side er det ikke ønskelig med for store lån da dette vil øke refinansieringsrisikoen. Obligasjoner med fortrinnsrett gir investorene sikkerhet i form av fortrinnsrett til boliglån med lav risiko. I utgangspunktet er det ønskelig at de største obligasjonslånene er obligasjoner med fortrinnsrett.

Balansestyringskomitéen adresserer løpende markedshendelser og treffer tiltak knyttet til likviditetssituasjonen i tråd med den vedtatte strategi. Det er også utarbeidet en gjenopprettingsplan som definerer overvåkning og handlingsplaner for likviditetskriser.

Langsiktig kapitalstyring

Langsiktig kapitalstyring i Sparebanken Øst er innrettet på å sikre god soliditet og tilstrekkelig likviditet for hele konsernet. God soliditet opprettholdes i første rekke ved å sørge for tilstrekkelige kapitalbuffer over minimumskravene til kapital. Banken tilpasser seg nye kapitaldekningsregler og følger utviklingen i markedets forventninger til kapital utover regulatoriske krav nøye.

Konsernets gjeldende mål for ren kjernekapitaldekning er satt til 14,75 %. Gjeldende pilar 2-krav for Sparebanken Øst er 1,8 %, dog minimum MNOK 360, kravet trådte i kraft 30. juni 2020. Gitt dagens nivå på motsyklisk buffer på 1 prosent, innebærer dette et samlet krav for ren kjernekapital på minst 12,8 %. Det er varslet endring av motsyklisk buffer til 1,5 % per 30. juni 2022 og til 2,0 % per 31. desember 2022. Ren kjernekapitaldekning i konsernet er 18,24 % per 31.12.21. Dette kapitalnivået gir vekstevne og handlingsrom i forhold til regulatoriske krav.

Vekst og planer om vekst i utlån og andre aktiva vil alltid ta hensyn til behov for bufferkapital utover minimumskravene. For øvrig tillegges betydelig vekt på å opprettholde forsvarlig styring av forretningsmessig drift slik at konsernet kan oppnå gode resultater og gi tilfredsstillende avkastning på investert kapital. På den måten vil banken være attraktiv for investorer og bidra til å sikre konsernet tilgang til kapital ved behov for å styrke egenkapitalen.

NOTE 6 - KAPITALDEKNING

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Ren kjernekapital		
4.341,5	4.090,2	Bokført egenkapital	3.882,1	3.644,8
		Fradragposter i ren kjernekapital		
-8,5	-8,4	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-12,0	-10,2
-159,6	-119,2	Utbytter	-159,6	-119,2
-229,0	-223,1	Goodwill i verdsettelsen av signifikante investeringer	-229,0	-223,1
-32,3	-32,5	Immaterielle eiendeler	-22,9	-22,3
0,0	0,0	Utsatt skatt	0,0	0,0
0,0	0,0	Ren kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0
0,0	0,0	Ren kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0
-46,8	-31,0	Andre fradrag i ren kjernekapital	-46,8	-31,0
3.865,3	3.676,2	Sum ren kjernekapital	3.411,9	3.239,0
		Øvrig kjernekapital		
350,0	350,0	Fondsobligasjoner	350,0	350,0
		Fradragposter i øvrig kjernekapital		
0,0	0,0	Øvrig kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0
0,0	0,0	Øvrig kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0
350,0	350,0	Sum øvrig kjernekapital	350,0	350,0
4.215,3	4.026,2	Sum kjernekapital	3.761,9	3.589,0
		Tilleggskapital		
400,0	400,0	Ansvarlig lån	400,0	400,0
		Fradragposter i tilleggskapital		
0,0	0,0	Tilleggskapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0
0,0	-56,6	Tilleggskapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	-56,6
400,0	343,4	Sum tilleggskapital	400,0	343,4
4.615,3	4.369,6	Netto ansvarlig kapital	4.161,9	3.932,4
		Beregningsgrunnlag		
0,0	0,0	Stater og sentralbanker	0,0	0,0
33,5	86,3	Lokale og regionale myndigheter	33,5	86,3
0,0	0,0	Offentlig eide foretak	0,0	0,0
0,0	0,0	Multilaterale utviklingsbanker	0,0	0,0
39,0	46,0	Institusjoner	631,9	989,8
243,1	435,4	Foretak	243,1	474,1
2.825,3	1.696,0	Massemarkedsengasjementer	937,1	127,8
14.268,2	14.233,5	Engasjementer med pant i eiendom	7.281,2	8.008,2
225,2	187,4	Forfalte engasjementer	93,0	37,3
438,1	654,5	Høyrisikoengasjementer	438,1	654,5
542,8	476,5	Obligasjoner med fortrinnsrett	2.339,3	2.049,4
0,0	0,0	Andeler i verdipapirfond	0,0	0,0
905,9	921,6	Egenkapitalposisjoner	2.711,0	2.526,6
184,3	241,4	Øvrige engasjementer	149,1	208,4
0,0	0,0	Verdipapirisering	0,0	0,0
19.705,3	18.978,6	Beregningsgrunnlag kreditt- og motpartsrisiko	14.857,3	15.162,5
0,0	0,0	Beregningsgrunnlag valutarisiko	0,0	0,0
1.454,4	1.444,9	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	963,2	994,5
30,3	48,0	Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet motpart (CVA)	12,7	27,5
21.190,0	20.471,4	Sum beregningsgrunnlag	15.833,2	16.184,4
18,24 %	17,96 %	Ren kjernekapitaldekning	21,55 %	20,01 %
19,89 %	19,67 %	Kjernekapitaldekning	23,76 %	22,18 %
21,78 %	21,34 %	Kapitaldekning	26,29 %	24,30 %

Konsern 2021	Konsern 2020	Buffere	Morbank 2021	Morbank 2020
529,7	511,8	Bevaringsbuffer	395,8	404,6
211,9	204,7	Motsyklisk buffer	158,3	161,8
635,7	614,1	Systemrisikobuffer	475,0	485,5
0,0	0,0	Buffer for systemviktige banker	0,0	0,0
1.377,3	1.330,6	Sum bufferkrav	1.029,2	1.052,0
2.911,8	2.731,9	Tilgjengelig bufferkapital	2.699,4	2.510,7
8,60 %	9,03 %	Uvektet kjernekapitalandel	7,68 %	7,64 %

Banken benytter standardmetoden ved beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital for kredittrisiko. Beregningen knyttet til operasjonell risiko beregnes ut fra basismetoden. CVA-tillegget beregnes etter standardmetoden. Engasjementsbeløp for derivater beregnes etter markedsverdimetoden.

Bankens ansvarlige kapital skal til en hver tid oppfylle minstekravene til kapitaldekning med tillegg av en buffer som samsvarer med selskapets aksepterte risikotoleranse.

Det henvises for øvrig til konsernets pilar III-dokument som ligger tilgjengelig på Sparebanken Østs nettside.

NOTE 7 - KREDITTRISIKO

Maksimal kredittrisiko

Maksimal kredittrisiko er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene, inkludert derivater, i balansen. Konsernet har i tillegg kredittrisiko knyttet til lånetilsagn, ubenyttede trekkfasiliteter og garantier. Maksimal kredittrisiko utover balanseførte verdier er vist under.

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Forpliktelser		
456,2	763,9	Lånetilsagn	419,4	722,1
3.378,7	2.249,3	Trekkfasiliteter	3.477,7	3.973,3
58,3	90,6	Garantier overfor kunder	58,3	90,6
0,0	0,0	Garanti for alle OMF-forpliktelser i boligkreditforetaket*	17.650,0	15.172,0
3.893,2	3.103,8	Sum forpliktelser	21.605,5	19.958,1

* I forbindelse med rating av Sparebanken Øst Boligkreditt AS har morbanken utstedt en garanti for alle OMF-forpliktelser i boligkreditforetaket.

For mer informasjon om maksimal kreditteksponering tilknyttet de ulike klassene av finansielle instrumenter vises det til etterfølgende noter til og med note 14.

Kredittrisiko

Sparebanken Øst sin kredittstrategi danner grunnlaget for kredittvirksomheten i banken. Innenfor både person- og bedriftsmarkedet er det etablert rammer, måltall, prosesser og retningslinjer som skal bidra til å sikre at alle elementer knyttet til kredittvurderingene er tilstrekkelig beskrevet og kjent. Videre at oppfølging av porteføljer skjer på en betryggende måte og at eventuelle endringer knyttet til den vurderte risikoen på det enkelte engasjement kan avdekkes i en tidlig fase og følges tett. Utvikling i enkeltengasjement og porteføljer følges opp løpende gjennom ulike administrative rapporter. Styrevedtatte måltall og rammer følges opp og rapporteres kvartalsvis til styret.

Gjeldsbetjeningsevnen er sentral i enhver kredittvurdering både innenfor person- og bedriftsmarkedet. Normalt skal ikke kreditt ytes dersom det ikke kan sannsynliggjøres at kunden kan betjene sine forpliktelser. Dette selv om sikkerheten er tilfredsstillende. Utgangspunktet for vurderingen av en kundes gjeldsbetjeningsevne er løpende og fremtidig kontantstrøm målt mot de kostnadsforpliktelsene kunden til enhver tid påtar seg. Grunnlag for den kontantstrøm som legges til grunn er lønnsinntekt eller inntekt fra den/de forretningsvirksomheter som finansieres. Ut over dette vurderes det i hvilken grad banken i tilfelle et fremtidig mislighold, svekkelse av kontantstrøm eller andre negative markedsmessige endringer vil være i stand til å dekke inn engasjementene ved realisering av sikkerheter. Sparebanken Øst har en generelt svært lav eksponering knyttet til lån/kreditter uten tilhørende sikkerhet.

Innenfor bedriftsmarkedet er det etablert rutiner knyttet til periodisk oppfølging av engasjementene slik at banken er sikret at det gjennomføres oppdaterte vurderinger minimum en gang pr. år på hoveddelen av porteføljen. For å redusere risiko, sikre oppfølging

og styring av enkelte engasjement i tillegg til den vanlige kredittvurderingen, benyttes det løpende finansielle klausuler i kredittavtalene. Det er den samlede eksponering på den enkelte kunde som tas i betraktning ved vurdering av den effekt sikkerhetsstillelsen har for kredittrisikoen.

Finansforetakslovens kapittel 11-II regulerer virksomheten i Sparebanken Øst Boligkreditt AS, og stiller høye krav til hvilke lån som kan tas inn i sikkerhetsmassen som ligger til dekning for obligasjoner med fortrinnsrett. Dette er et strengere regelverk enn ved vanlig långivning til bolig, og loven krever også en uavhengig gransker oppnevnt av Finanstilsynet og uavhengig verdivurdering av hvert enkelt pant.

NOTE 8 - KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Sparebanken Øst sin underliggende kredittkvalitet knyttet til utlån og fordringer på kunder vises gjennom porteføljens risikoklassifisering. Risikoklassifiseringen av kunder er en integrert og obligatorisk del av kredittprosessen både innenfor privat- og bedriftsmarkedet. Det er i kredittstrategien vedtatt rammer for minimum andel porteføljer innenfor de ulike risikoklassene. Utviklingen i porteføljefordelingen innenfor risikoklassene følges opp gjennom løpende overvåkning og rapportering.

Konsernet søker til enhver tid å forbedre sine interne modeller for risikoklassifisering for å sikre at modellene til enhver tid har høy forklaringskraft med basis i de vesentligste driverne innenfor de ulike kundesegmentene. I Konsernet er tidligere risikoklassifiseringsmodell erstattet med en kredittscoremodell. Det er inngått avtaler med eksterne aktører av nye kredittscoremodeller som er implementert i konsernets kredittsystemer.

For finansielle plasseringer i sertifikater og obligasjoner vurderes risiko ut fra rating og motpartsspesifikke forhold. Fortrinnsvis benyttes rating fra kredittvurderingsbyrå. Der slik rating ikke er tilgjengelig benyttes scoringer fra norske meglerhus og det foretas en intern vurdering.

Rating fra kredittvurderingsbyråer og scoringer fra meglerhus følger generelt en skala fra AAA til C, der AAA er høyeste kvalitet og C er laveste kvalitet. Skalaen er benyttet slik at AAA – A er vurdert som lav risiko, BBB er vurdert som moderat risiko og BB – C er vurdert som høyere risiko.

Konsern pr. 31.12.21

Balanseførte verdier	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,0
Utlån til og fordringer på kunder						
-Leiefinansieringsavtaler	15,1	5,5	0,0	0,0	0,0	20,5
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	7.992,9	88,0	15,0	3,7	0,3	8.099,9
-Byggelån	141,1	16,9	2,7	0,0	0,0	160,7
-Nedbetalingslån	28.815,7	1.771,1	314,4	196,9	7,3	31.105,5
Sum utlån	36.975,7	1.885,1	332,2	200,7	7,6	39.397,6
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Noterte andre obligasjoner	1.980,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1.980,1
Unoterte obligasjoner	5.218,4	0,0	0,4	0,0	0,0	5.218,8
Sum finansielle investeringer	7.198,5	0,0	0,4	0,0	0,0	7.198,9

Konsern pr. 31.12.20

Balanseførte verdier	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13,4	0,0	0,0	0,0	0,0	13,4
Utlån til og fordringer på kunder						
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	16,8	3,7	0,0	0,0	20,4
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	4.897,5	61,1	12,0	1,0	0,9	4.972,4
-Byggelån	322,9	30,6	1,8	0,0	0,0	355,3
-Nedbetalingslån	26.334,8	2.287,2	1.357,0	110,2	6,4	30.095,6
Sum utlån	31.568,6	2.395,7	1.374,4	111,2	7,3	35.457,2
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Noterte andre obligasjoner	4.152,0	56,7	0,0	0,0	0,0	4.208,7
Unoterte obligasjoner	2.581,0	0,1	0,4	0,0	0,0	2.581,5
Sum finansielle investeringer	6.733,1	56,7	0,4	0,0	0,0	6.790,2

Morbank pr. 31.12.21

Balanseførte verdier	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.599,4	0,0	0,0	0,0	0,0	2.599,4
Utlån til og fordringer på kunder						
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	1.968,9	52,6	8,9	2,5	0,3	2.033,1
-Byggelån	141,1	16,9	2,7	0,0	0,0	160,7
-Nedbetalingslån	14.862,6	292,0	60,4	86,8	7,3	15.309,0
Sum utlån	19.571,9	361,5	72,0	89,3	7,6	20.102,2
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Noterte andre obligasjoner	2.403,6	0,0	0,0	0,0	0,0	2.403,6
Unoterte obligasjoner	4.981,7	0,0	0,4	0,0	0,0	4.982,1
Sum finansielle investeringer	7.385,3	0,0	0,4	0,0	0,0	7.385,7

Morbank pr. 31.12.20

Balanseførte verdier	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Trinn 3	Uklassifisert	Sum
Utlån						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.232,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2.232,8
Utlån til og fordringer på kunder						
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	2.377,9	32,3	8,0	1,0	0,9	2.420,0
-Byggelån	322,9	30,6	1,8	0,0	0,0	355,3
-Nedbetalingslån	12.440,4	1.112,5	77,9	24,2	6,4	13.661,4
Sum utlån	17.373,9	1.175,5	87,7	25,1	7,3	18.669,5
Finansielle investeringer						
Noterte statsobligasjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Noterte andre obligasjoner	4.630,1	56,7	0,0	0,0	0,0	4.686,8
Unoterte obligasjoner	2.529,8	0,1	0,4	0,0	0,0	2.530,3
Sum finansielle investeringer	7.159,9	56,7	0,4	0,0	0,0	7.217,0

NOTE 9 - KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER

Styret har gjennom bankens vedtatte kredittstrategi besluttet overordnede rammer knyttet til maksimal eksponering pr. kunde/konsern, bransjeeksponering, risikoklasse, konsentrasjonsrisiko og krav til inntak av nye kunder. Oppfølging knyttet til styrevedtatte måltall og rammer, beskrevet i kredittstrategien, skjer gjennom kvartalsvise risikorapporter som fremlegges for bankens styre.

Risikoklassifisering av preson- og foretakskunder er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen. Kundene risikoklassifiseres basert på scoremodeller utviklet med statistiske metoder som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD). Modellene er basert på informasjon om kundens økonomi og adferd. Risikoklassifiseringen skjer ved nye lånesaks vurderinger og deretter ved månedlig reklassifisering på bakgrunn av tilgjengelig informasjon om kundens økonomi og adferd. Risikoklassifiseringen består av 11 kategorier fra A til K, hvor risikoklasse A representerer laveste kreditt risiko og risikoklasse I representerer høyeste risiko for ikke misligholdte kunder. Risikoklassene J og K består av engasjement der det foreligger objektive bevis på mislighold/tap og at engasjementene er under spesiell oppfølging i bankens avdeling for innfordring. Risikoklasse U (ufordelt) er kredittengasjementer uten risikoklassifisering.

Konserntallene viser sammendrag av morbank, Sparebanken Øst Boligkreditt AS og AS Financiering. Virksomheten i AS Financiering består hovedsakelig i finansiering av bruktbiler.

Sannsynlighet for mislighold per risikoklasse

Risikoklasse	Fra og med	Til
A	0,00 %	0,10 %
B	0,10 %	0,25 %
C	0,25 %	0,50 %
D	0,50 %	0,75 %
E	0,75 %	1,50 %
F	1,50 %	2,75 %
G	2,75 %	5,00 %
H	5,00 %	10,00 %
I	10,00 %	99,99 %
J og K	99,99 %	100,00 %

Kreditt risiko fordelt på risikoklasser 2021 - konsern

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	13.181,3	24,5	1.143,4	14.349,2	33,4	14.336,6	1,0	12,6	0,0	0,0	0,0
B	17.390,7	9,1	1.987,9	19.387,7	45,1	19.334,3	4,1	53,4	0,0	0,0	0,0
C	5.007,0	19,3	194,6	5.220,9	12,2	5.158,9	2,3	62,0	0,1	0,0	0,0
D	1.402,8	2,2	32,6	1.437,6	3,3	1.163,1	0,9	274,5	1,1	0,0	0,0
E	927,8	1,6	11,8	941,2	2,2	755,6	1,2	185,6	1,0	0,0	0,0
F	665,7	0,0	2,3	668,0	1,6	521,9	1,4	146,1	1,0	0,0	0,0
G	294,6	0,6	3,9	299,1	0,7	195,4	0,9	103,8	1,2	0,0	0,0
H	145,2	0,0	0,9	146,2	0,3	34,6	0,3	111,5	1,8	0,0	0,0
I	198,8	0,2	1,8	200,9	0,5	31,9	1,3	168,9	8,6	0,0	0,0
J	113,5	0,2	0,0	113,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	113,7	0,0
K	184,1	1,0	0,0	185,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	185,0	98,2
U	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	39.511,8	58,7	3.379,3	42.949,8	100,0	41.532,5	13,5	1.118,5	14,8	298,8	98,2

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 96,8.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2020 - konsern

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	15.958,8	12,9	1.558,0	17.529,6	46,2	17.503,2	1,0	26,4	0,0	0,0	0,0
B	6.549,6	10,6	306,2	6.866,4	18,1	6.851,8	1,6	14,6	0,0	0,0	0,0
C	4.888,7	24,4	176,8	5.089,9	13,4	5.070,2	2,8	19,7	0,0	0,0	0,0
D	4.175,8	29,8	171,5	4.377,1	11,5	4.360,7	5,3	16,4	0,0	0,0	0,0
E	1.146,1	10,6	29,2	1.186,0	3,1	979,8	2,4	206,2	1,6	0,0	0,0
F	1.256,7	1,2	5,2	1.263,2	3,3	1.145,8	2,5	117,4	1,0	0,0	0,0
G	917,6	0,4	2,9	920,9	2,4	788,2	4,6	132,7	2,0	0,0	0,0
H	446,7	0,0	0,4	447,1	1,2	225,2	2,9	221,9	5,3	0,0	0,0
I	27,3	0,0	0,1	27,4	0,1	6,5	0,3	20,9	2,2	0,0	0,0
J	25,6	0,5	0,0	26,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	26,1	0,0
K	174,8	0,5	0,0	175,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	175,3	89,6
U	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	35.567,9	91,0	2.250,2	37.909,1	100,0	36.931,5	23,4	776,2	12,3	201,4	89,6

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 89,3.

Personkunder - morbank og boligkreditselskap

Risikoklassifiseringssystemet anvendes for beslutningsstøtte, overvåkning og rapportering. Risikoklassifisering for boliglånskunder er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen. Kundene klassifiseres i tråd med regler beskrevet i Sparebanken Østs kreditthåndbok PM, og er basert på en automatisk scoremodell for personkunder som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD) basert på informasjon om kundens økonomi og adferd.

Bankens organisering av beslutningsprosessen innenfor personmarkedet er basert på sentraliserte beslutningsenheter.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2021 – person i morbank og boligkreditselskap

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	10.714,9	0,6	1.091,0	11.806,5	33,0	11.795,1	0,7	11,5	0,0	0,0	0,0
B	16.109,2	0,0	1.936,6	18.045,8	50,4	17.992,4	3,3	53,4	0,0	0,0	0,0
C	4.181,2	0,1	175,0	4.356,2	12,2	4.295,1	1,6	61,2	0,1	0,0	0,0
D	859,9	0,0	27,3	887,2	2,5	738,0	0,5	149,2	0,3	0,0	0,0
E	340,9	0,3	3,9	345,1	1,0	191,3	0,2	153,8	0,6	0,0	0,0
F	151,6	0,0	1,9	153,5	0,4	42,9	0,1	110,6	0,8	0,0	0,0
G	44,0	0,0	1,5	45,5	0,1	0,5	0,0	45,0	0,6	0,0	0,0
H	37,6	0,0	0,4	38,0	0,1	0,0	0,0	38,0	0,6	0,0	0,0
I	77,7	0,0	1,6	79,3	0,2	23,3	0,9	56,1	3,1	0,0	0,0
J	42,7	0,0	0,0	42,7	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	42,7	0,0
K	4,6	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	3,6
U	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	32.564,6	1,0	3.239,3	35.804,8	100,0	35.078,7	7,3	678,7	6,1	47,3	3,7

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 3,4.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2020 – person i morbank og boligkreditselskap

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	15.537,0	1,7	1.536,2	17.074,9	56,4	17.048,5	1,0	26,4	0,0	0,0	0,0
B	5.798,5	0,6	263,2	6.062,3	20,0	6.048,7	1,2	13,6	0,0	0,0	0,0
C	3.964,5	0,5	124,2	4.089,2	13,5	4.069,5	1,7	19,7	0,0	0,0	0,0
D	2.316,2	0,4	62,3	2.378,9	7,9	2.362,7	1,6	16,2	0,0	0,0	0,0
E	312,3	0,0	6,2	318,5	1,1	275,0	0,3	43,5	0,2	0,0	0,0
F	173,1	0,0	2,3	175,4	0,6	132,2	0,2	43,2	0,2	0,0	0,0
G	94,8	0,0	0,3	95,1	0,3	80,6	0,4	14,5	0,4	0,0	0,0
H	30,6	0,0	0,1	30,7	0,1	13,7	0,2	17,0	0,5	0,0	0,0
I	17,6	0,0	0,1	17,7	0,1	6,5	0,3	11,2	0,8	0,0	0,0
J	16,8	0,0	0,0	16,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	16,8	0,0
K	5,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	3,8
U	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	28.266,5	3,2	1.995,0	30.264,7	100,0	30.037,6	7,0	205,3	2,1	21,9	3,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 3,5.

Bedriftskunder – morbank

Risikoklassifiseringen inngår som en integrert del av kredittprosessen på bedriftsmarkedet og er sammen med engasjementets størrelse bestemmende for beslutningsnivå og førende for risikoprising. Risikoklassifiseringen er sentral i forhold til styring og kontroll av løpende portefølje, og er basert på en automatisk scoremodell for foretak som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD) basert på informasjon om kundens økonomi og adferd.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2021 – næring

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	2.485,6	24,0	62,8	2.572,3	55,2	2.571,1	0,3	1,2	0,0	0,0	0,0
B	1.094,4	9,1	51,3	1.154,8	24,8	1.154,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
C	498,6	19,2	19,7	537,5	11,5	536,6	0,5	0,9	0,0	0,0	0,0
D	213,0	2,2	5,2	220,5	4,7	96,2	0,1	124,4	0,8	0,0	0,0
E	72,0	1,3	7,9	81,2	1,7	54,2	0,2	27,0	0,3	0,0	0,0
F	7,8	0,0	0,4	8,2	0,2	0,4	0,0	7,8	0,1	0,0	0,0
G	1,5	0,6	2,4	4,5	0,1	0,5	0,0	4,0	0,2	0,0	0,0
H	5,1	0,0	0,5	5,6	0,1	0,5	0,0	5,1	0,1	0,0	0,0
I	4,5	0,2	0,2	5,0	0,1	2,6	0,2	2,4	0,3	0,0	0,0
J	71,3	0,2	0,0	71,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	71,5	0,0
K	0,5	1,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,8
U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	4.454,4	57,8	150,4	4.662,6	100,0	4.416,9	2,3	172,8	1,9	73,0	0,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 0,7.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2020 – næring

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	421,8	11,2	21,7	454,8	8,4	454,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
B	751,1	10,0	43,0	804,1	14,8	803,1	0,4	1,0	0,0	0,0	0,0
C	924,3	23,9	119,7	1.067,9	19,7	1.067,9	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
D	1.859,7	29,4	109,1	1.998,3	36,8	1.998,0	3,7	0,3	0,0	0,0	0,0
E	833,8	10,6	23,0	867,5	16,0	704,8	2,1	162,7	1,5	0,0	0,0
F	172,7	1,2	3,0	176,9	3,3	125,2	0,6	51,7	0,7	0,0	0,0
G	25,6	0,4	2,6	28,5	0,5	14,9	0,2	13,6	0,6	0,0	0,0
H	6,2	0,0	0,2	6,4	0,1	6,1	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
I	9,7	0,0	0,0	9,7	0,2	0,0	0,0	9,7	1,4	0,0	0,0
J	8,7	0,5	0,0	9,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	0,0
K	0,3	0,5	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8
U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	5.013,8	87,8	322,3	5.423,9	100,0	5.174,7	8,4	239,2	4,2	10,0	0,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 0,7.

AS Financiering

Risikoklassifisering er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen og er basert på en automatisk scoremodell tilpasset AS Financiering sin portefølje som estimerer sannsynlighet for mislighold (PD) basert på informasjon om kundens økonomi og adferd.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2021 – AS Financiering

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	8,8	0,0	0,0	8,8	0,4	8,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B	187,1	0,0	0,0	187,1	7,4	187,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C	327,2	0,0	0,0	327,2	13,0	327,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
D	329,9	0,0	0,0	329,9	13,1	328,9	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0
E	514,9	0,0	0,0	514,9	20,4	510,2	0,8	4,7	0,0	0,0	0,0
F	506,3	0,0	0,0	506,3	20,1	478,6	1,3	27,7	0,1	0,0	0,0
G	249,1	0,0	0,0	249,1	9,9	194,4	0,9	54,7	0,5	0,0	0,0
H	102,5	0,0	0,0	102,5	4,1	34,1	0,3	68,4	1,0	0,0	0,0
I	116,5	0,0	0,0	116,5	4,6	6,1	0,2	110,5	5,2	0,0	0,0
J	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K	178,5	0,0	0,0	178,5	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	178,5	93,8
U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	2.520,8	0,0	0,0	2.520,8	100,0	2.075,3	3,9	267,0	6,9	178,5	93,8

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 92,8.

Kreditrisiko fordelt på risikoklasser 2020 – AS Financiering

	Brutto utlån	Brutto garanti- ansvar	Trekk- fasilitet	Engasje- ment	%	Engasje- ment trinn 1	Taps- avs. trinn 1	Engasje- ment trinn 2	Taps- avs. trinn 2	Engasje- ment trinn 3	Taps- avs. trinn 3*
A	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
D	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
E	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
F	910,9	0,0	0,0	910,9	39,8	888,3	1,6	22,6	0,1	0,0	0,0
G	797,3	0,0	0,0	797,3	34,9	692,7	3,9	104,6	1,1	0,0	0,0
H	410,0	0,0	0,0	410,0	17,9	205,4	2,4	204,6	4,8	0,0	0,0
I	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
J	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K	169,5	0,0	0,0	169,5	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0	169,5	85,1
U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	2.287,6	0,0	0,0	2.287,6	100,0	1.786,3	7,9	331,8	5,9	169,5	85,1

* Trinn 3 avsetning inkluderer individuelt vurderte tapsnedskrivninger på MNOK 85,1.

Sikkerhet i forhold til utlån til kunder

Maksimal eksponering for kreditrisiko	Konsern 31.12.21	Konsern 31.12.20	Morbank 31.12.21	Morbank 31.12.20
Brutto utlån til kunder inkl. ubenyttet trekkrettighet og garantier til kunder	42.949,8	37.909,1	18.591,7	17.691,2

Sikkerhetsobjektene art og kvalitet

Konsernet har i all hovedsak en utlånsportefølje som er sikret med pant i fast eiendom. Der et engasjement er sikret med pant i fast eiendom er eiendomsverdien basert på en antatt markedsverdi på tidspunktet for siste vurdering av engasjementet. Antatt markedsverdi har sin bakgrunn i kjente omsetningsverdier, takster eller andre typer verdivurderinger. Innenfor bedriftsmarkedet vil objektene kontantstrøm være retningsgivende for den vurderte markedsverdien. For alle andre typer sikkerheter inklusiv driftsavhengige sikkerheter gjøres det konservative anslag knyttet til antatte markedsverdier. Prinsipper for verdivurderinger av alle de underliggende pantobjektene er beskrevet i bankens retningslinjer.

Engasjementer med individuelt vurdert tapsavsetning i trinn 3

For engasjementer i konsernet med individuelt vurderte tapsavsetninger utgjør brutto engasjementssum 164,5 mill. kroner (174,4 mill. kroner i 2020) og tilhørende individuelt vurderte tapsavsetninger 96,8 mill. kroner (89,3 mill. kroner i 2020). For engasjementer i morbanken utgjør tilsvarende brutto engasjementssum 4,3 mill. kroner (4,9 mill. kroner i 2020) og tilhørende individuelt vurderte tapsavsetninger 4,1 mill. kroner (4,2 mill. kroner i 2020). Engasjementene i morbanken og boligkreditselskapet har all hovedsak sikkerhet ved pant i fast eiendom. AS Financiering har 37,7 % (44,9 % i 2020) sikkerhetsdekning på de utlån som er individuelt tapsnedskrevet i trinn 3.

Engasjementer uten tapsavsetning i trinn 3

Ved individuell vurdering, hvor vurdert nåverdi av sikkerhetsstillelser tilsier at konsernet ikke blir påført tap, foretas det ikke tapsavsetning knyttet til engasjementer. Sum av engasjementer i konsernet som er misligholdt, men uten tapsavsetning, utgjør 94,5 mill. kroner (26,1 mill. kroner i 2020). Estimert virkelig verdi på sikkerhetene utgjør 432,6 mill. kroner (57,3 mill. kroner i 2020). I morbanken utgjør engasjementer tilsvarende 87,0 mill. (24,5 mill. kroner i 2020) og verdi på sikkerhetene 414,4 mill. kroner (53,6 mill. kroner i 2020). I det alt vesentligste er sikkerhetsobjektene fast eiendom. I tabellen under vises engasjementseksponeringen i forhold til vurdert verdi på sikkerhetene (LTV).

Konsern 2021		Konsern 2020		Misligholdte engasjementer uten tapsavsetning i prosent av vurdert verdi på sikkerhetene	Morbank 2021		Morbank 2020	
Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Prosent		Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Prosent
80,3	84,9 %	6,1	23,4 %	Under 50 %	74,4	85,5 %	4,5	18,4 %
8,5	9,0 %	13,4	51,6 %	50 % til 70 %	6,9	7,9 %	13,4	55,0 %
0,0	0,0 %	2,9	11,1 %	70 % til 85 %	0,0	0,0 %	2,9	11,8 %
5,7	6,0 %	3,1	12,0 %	85 % til 100 %	5,7	6,6 %	3,1	12,8 %
0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	Over 100 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
0,0	0,0 %	0,5	1,9 %	Usikret	0,0	0,0 %	0,5	2,0 %
94,5	100,0 %	26,1	100,0 %	Totalt	87,0	100,0 %	24,5	100,0 %

NOTE 10 - FORDELING AV UTLÅN OG GARANTIER TIL KUNDER ETTER SEKTOR, NÆRING OG GEOGRAFI

Fordeling på sektor og næring - konsern

	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkfasiliteter	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lønnstagere	35.007,9	30.497,6	1,0	3,2	3.228,9	1.981,5
Offentlig forvaltning	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Jordbruk, skogbruk, fiske	83,6	104,7	0,4	0,4	15,5	13,3
Industri, bergverk, kraft, vann	59,0	65,2	0,5	2,5	5,4	13,7
Bygg, anlegg	730,8	436,3	32,6	50,3	47,7	116,0
Varehandel, hotell og rest.	117,2	119,1	8,5	8,5	28,8	23,8
Transport, kommunikasjon	29,7	40,2	4,4	5,4	3,4	5,8
Forr.m/finans. tjenesteyting	85,3	214,8	0,0	0,0	4,8	4,6
Tj.yt. næringer ellers	639,8	808,1	1,6	3,6	17,8	29,5
Oms. og drift av fast eiendom	2.790,2	3.245,5	9,7	17,0	27,1	61,9
Utlandet	31,1	36,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	39.511,8	35.567,9	58,7	91,0	3.379,3	2.250,2

Fordeling på sektor og næring - morbank

	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkfasiliteter	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lønnstagere	13.180,9	11.607,5	1,0	3,2	867,1	819,3
Offentlig forvaltning	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk, skogbruk, fiske	83,5	104,5	0,4	0,4	15,5	13,3
Industri, bergverk, kraft, vann	52,3	59,0	0,5	2,5	5,4	13,7
Bygg, anlegg	689,7	388,7	32,6	50,3	43,8	111,4
Varehandel, hotell og rest.	92,1	94,0	8,5	8,5	28,8	23,8
Transport, kommunikasjon	6,3	6,6	4,4	5,4	2,4	4,7
Forr.m/finans. tjenesteyting	68,9	197,3	0,0	0,0	4,6	3,8
Tj.yt. næringer ellers	581,0	715,0	1,6	3,6	12,3	25,7
Oms. og drift av fast eiendom	2.742,0	3.264,3	9,7	17,0	35,7	127,5
Utlandet	13,6	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	17.517,4	16.456,9	58,7	91,0	1.015,6	1.143,3

Fordeling på geografi

Konsern Brutto utlån		Konsern Garantier			Morbank Brutto utlån		Morbank Garantier	
2021	2020	2021	2020		2021	2020	2021	2020
7.344,9	7.598,9	17,6	26,6	Drammen	4.255,3	3.842,6	17,6	26,6
2.021,0	2.075,5	8,5	9,4	Øvre Eiker	1.261,7	1.110,1	8,5	9,4
5.921,5	5.275,9	17,0	16,3	Asker/Bærum	2.780,2	2.542,7	17,0	16,3
7.740,2	6.927,2	2,8	5,7	Viken for øvrig	3.043,2	2.731,3	2,8	5,7
9.097,3	7.617,5	6,8	9,4	Oslo	3.875,9	4.074,6	6,8	9,4
3.384,5	3.043,1	6,0	23,5	Vestfold/Telemark	1.657,7	1.207,1	6,0	23,5
3.971,3	2.993,7	0,0	0,1	Resten av landet	629,9	928,5	0,0	0,1
31,1	36,1	0,0	0,0	Utlandet	13,6	20,0	0,0	0,0
39.511,8	35.567,9	58,7	91,0	Totalt	17.517,4	16.456,9	58,7	91,0

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
20,6	20,5	Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0
8.104,0	4.955,9	Kasse-/drifts- og brukskreditter	2.035,4	2.421,8
161,2	356,4	Byggelån	161,2	356,4
31.225,9	30.235,1	Nedbetalingslån	15.320,8	13.678,8
39.511,8	35.567,9	Brutto utlån til og fordringer på kunder	17.517,4	16.456,9
125,1	124,1	Tapsavsetninger på utlån	14,5	20,2
39.386,7	35.443,8	Netto utlån til og fordringer på kunder	17.502,9	16.436,7

NOTE 12 - TAP PÅ UTLÅN, UBENYTTETE KREDITTER OG GARANTIER KUNDE

Tapskostnad

	Konsern 31.12.21	Konsern 31.12.20	Morbank 31.12.21	Morbank 31.12.20
Endring i modellberegnet forventet tap trinn 1	-10,0	3,6	-5,6	0,4
Endring i modellberegnet forventet tap trinn 2	2,6	3,3	0,0	3,3
Endring i modellberegnet forventet tap trinn 3	1,0	-0,3	0,0	-0,3
Økning i eksisterende individuelle tapsavsetninger	10,2	6,1	0,0	0,0
Nye individuelle tapsavsetninger	8,3	10,1	0,0	0,1
Konstaterte tap dekket av tidligere individuelle tapsavsetninger	4,0	6,0	0,0	0,1
Reversering av tidligere individuelle tapsavsetninger	-10,9	-10,3	-0,1	-0,1
Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er avsatt for indiv. tapsavsetn.	0,5	1,0	0,1	0,1
Inngang på tidligere konstaterte tap	-5,3	-4,6	-1,2	-0,2
Periodens amortiseringskostnad	0,0	0,0	0,0	0,0
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	0,5	15,1	-6,9	3,4
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,2	0,4	-0,1	0,4

Tapskostnad i konsern

	Person 2021	Person 2020	Næring 2021	Næring 2020	ASF 2021	ASF 2020
Endring i modellberegnet forventet tap trinn 1	0,4	-0,2	-6,3	1,1	-4,1	2,8
Endring i modellberegnet forventet tap trinn 2	4,0	0,4	-2,4	2,9	0,9	0,0
Endring i modellberegnet forventet tap trinn 3	0,0	-0,2	0,0	0,0	1,0	0,0
Økning i eksisterende individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,0	0,0	10,2	6,1
Nye individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,0	0,1	8,3	10,0
Konstaterte tap dekket av tidligere individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,0	0,1	4,0	5,9
Reversering av tidligere individuelle nedskrivninger	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-10,8	-10,2
Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er avsatt for individ. tapsavsetn.	0,1	0,1	0,0	0,0	0,5	0,9
Inngang på tidligere konstaterte tap	-0,9	0,0	-0,3	-0,2	-4,1	-4,4
Periodens amortiseringskostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	3,4	0,0	-8,9	4,0	6,0	11,1
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,4	0,1	-0,2	0,3	0,0	0,0

Endringer i tapsavsetninger - konsern

Endring i tapsavsetninger 2021	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	23,4	12,3	89,6	125,3
Overført til trinn 1	5,8	-5,0	-0,8	0,0
Overført til trinn 2	-1,1	1,5	-0,4	0,0
Overført til trinn 3	-0,3	-1,2	1,5	0,0
Netto endring	-13,8	4,8	11,9	3,0
Nye tap	7,1	4,4	1,5	13,0
Fraregnet tap	-7,6	-2,5	-5,0	-15,1
Endring i risikomodell/parametere	-0,1	0,6	0,0	0,4
Utgående balanse pr. 31.12.21	13,5	14,8	98,2	126,5
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,8	0,4	0,3	1,4
Modellberegnet tapsavsetning	13,5	14,8	1,3	29,7
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	96,8	96,8

Endring i tapsavsetninger 2020	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	19,8	9,0	84,0	112,8
Overført til trinn 1	3,2	-2,7	-0,5	0,0
Overført til trinn 2	-1,1	2,4	-1,3	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	-0,7	0,7	0,0
Netto endring	-3,4	2,4	10,2	9,1
Nye tap	10,0	1,3	1,3	12,5
Fraregnet tap	-7,8	-1,9	-4,9	-14,6
Endring i risikomodell/parametere	2,9	2,6	0,1	5,5
Utgående balanse pr. 31.12.20	23,4	12,3	89,6	125,3
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,8	0,2	0,3	1,2
Modellberegnet tapsavsetning	23,4	12,3	0,3	36,0
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	89,3	89,3

Endringer i brutto utlån - konsern

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	34.247,1	761,3	200,4	35.208,8
Overført til trinn 1	357,6	-350,6	-7,0	0,0
Overført til trinn 2	-727,2	734,0	-6,7	0,0
Overført til trinn 3	-102,5	-62,5	165,0	0,0
Netto endring	-899,6	-71,6	-39,2	-1.010,3
Nye utlån	20.405,4	286,8	16,0	20.708,2
Fraregnet utlån	-15.432,4	-205,9	-30,2	-15.668,6
Utgående balanse pr. 31.12.21	37.848,4	1.091,5	298,2	39.238,1
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	154,2	26,3	180,4

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2020	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	32.919,1	780,7	215,3	33.915,1
Overført til trinn 1	238,1	-234,8	-3,4	0,0
Overført til trinn 2	-410,8	420,6	-9,8	0,0
Overført til trinn 3	-25,0	-37,8	62,7	0,0
Netto endring	-690,2	-97,5	-28,1	-815,8
Nye utlån	19.352,8	146,1	6,6	19.505,5
Fraregnet utlån	-17.137,0	-216,0	-43,0	-17.396,1
Utgående balanse pr. 31.12.20	34.247,1	761,3	200,4	35.208,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	64,9	0,8	65,7

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endringer i tapsavsetninger – person i morbank og boligkreditselskap

Endring i tapsavsetninger 2021	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	7,0	2,1	3,8	12,9
Overført til trinn 1	1,0	-1,0	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	-0,5	0,5	0,0
Netto endring	-0,9	4,0	-0,4	2,6
Nye tap	3,4	1,4	0,0	4,8
Fraregnet tap	-2,5	-0,3	-0,2	-2,9
Endring i risikomodell/parametere	-0,3	0,2	0,0	-0,2
Utgående balanse pr. 31.12.21	7,3	6,1	3,7	17,2
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,7	0,1	0,0	0,9
Modellberegnet tapsavsetning	7,3	6,1	0,3	13,8
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	3,4	3,4

Endring i tapsavsetninger 2020	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	7,2	1,8	4,2	13,1
Overført til trinn 1	0,2	-0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,1	0,1	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	-0,1	0,1	0,0
Netto endring	-0,2	0,5	-0,5	-0,3
Nye tap	3,0	0,2	0,0	3,2
Fraregnet tap	-3,4	-0,6	0,0	-4,0
Endring i risikomodell/parametere	0,3	0,5	0,0	0,9
Utgående balanse pr. 31.12.20	7,0	2,1	3,8	12,9
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,3	0,0	0,0	0,3
Modellberegnet tapsavsetning	7,0	2,1	0,3	9,4
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	3,5	3,5

Endringer i brutto utlån – person i morbank og boligkreditselskap

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	27.715,6	201,5	21,7	27.938,8
Overført til trinn 1	70,3	-67,5	-2,8	0,0
Overført til trinn 2	-466,0	469,1	-3,1	0,0
Overført til trinn 3	-10,2	-29,0	39,2	0,0
Netto endring	-468,8	-23,5	-3,0	-495,3
Nye utlån	18.248,6	164,9	3,9	18.417,4
Fraregnet utlån	-13.498,8	-55,0	-8,2	-13.562,1
Utgående balanse pr. 31.12.21	31.590,8	660,5	47,5	32.298,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	149,0	23,1	172,1

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2020	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	26.587,2	194,5	50,7	26.832,4
Overført til trinn 1	33,1	-32,2	-1,0	0,0
Overført til trinn 2	-64,8	66,5	-1,6	0,0
Overført til trinn 3	-6,8	-2,8	9,7	0,0
Netto endring	-463,2	-9,9	-7,6	-480,6
Nye utlån	16.738,6	79,1	0,0	16.817,7
Fraregnet utlån	-15.108,4	-93,7	-28,5	-15.230,6
Utgående balanse pr. 31.12.20	27.715,6	201,5	21,7	27.938,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	52,0	0,0	52,0

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endringer i tapsavsetninger – næring

Endring i tapsavsetninger 2021	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	8,5	4,2	0,8	13,5
Overført til trinn 1	1,6	-1,6	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	0,0	0,1	0,0
Netto endring	-6,0	-0,8	-0,1	-6,9
Nye tap	0,7	0,1	0,0	0,8
Fraregnet tap	-2,7	-0,9	0,0	-3,6
Endring i risikomodell/parametere	0,4	0,6	0,0	1,1
Utgående balanse pr. 31.12.21	2,3	1,9	0,8	4,9
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,0	0,2	0,3	0,6
Modellberegnet tapsavsetning	2,3	1,9	0,1	4,2
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,7	0,7

Endring i tapsavsetninger 2020	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	7,5	1,3	0,6	9,4
Overført til trinn 1	0,3	-0,3	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto endring	-1,3	1,8	0,1	0,6
Nye tap	3,1	0,2	0,0	3,2
Fraregnet tap	-2,4	-0,3	0,0	-2,7
Endring i risikomodell/parametere	1,6	1,4	0,0	3,0
Utgående balanse pr. 31.12.20	8,5	4,2	0,8	13,5
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,5	0,2	0,3	0,9
Modellberegnet tapsavsetning	8,5	4,2	0,0	12,8
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	0,7	0,7

Endringer i brutto utlån – næring

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	4.745,1	228,0	9,2	4.982,3
Overført til trinn 1	136,5	-136,2	-0,3	0,0
Overført til trinn 2	-146,5	146,5	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-70,4	-3,3	73,7	0,0
Netto endring	-144,5	-7,3	-3,3	-155,1
Nye utlån	1.140,8	9,2	1,2	1.151,2
Fraregnet utlån	-1.478,7	-72,9	-8,5	-1.560,0
Utgående balanse pr. 31.12.21	4.182,2	164,1	72,1	4.418,4
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	3,7	2,8	6,6

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2020	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	4.693,2	184,4	12,0	4.889,5
Overført til trinn 1	36,9	-36,9	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-134,1	136,0	-1,9	0,0
Overført til trinn 3	-0,3	0,0	0,3	0,0
Netto endring	31,7	-14,5	0,8	17,9
Nye utlån	1.756,0	3,3	0,0	1.759,3
Fraregnet utlån	-1.638,2	-44,3	-2,0	-1.684,4
Utgående balanse pr. 31.12.20	4.745,1	228,0	9,2	4.982,3
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	9,6	0,0	9,6

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endringer i tapsavsetninger – AS Financiering

Endring i tapsavsetninger 2021	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	7,9	5,9	85,1	98,9
Overført til trinn 1	3,2	-2,4	-0,8	0,0
Overført til trinn 2	-0,7	1,1	-0,4	0,0
Overført til trinn 3	-0,2	-0,6	0,8	0,0
Netto endring	-6,7	1,9	12,5	7,7
Nye tap	2,5	2,5	1,5	6,5
Fraregnet tap	-2,1	-1,2	-4,8	-8,1
Endringer i risikomodell/parametere	-0,2	-0,3	0,0	-0,5
Utgående balanse pr. 31.12.21	3,9	6,9	93,8	104,5
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,0	0,0	0,0	0,0
Modellberegnet tapsavsetning	3,9	6,9	1,0	11,7
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	92,8	92,8

Endring i tapsavsetninger 2020	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	5,2	5,9	79,2	90,3
Overført til trinn 1	2,7	-2,1	-0,5	0,0
Overført til trinn 2	-0,8	2,1	-1,2	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	-0,6	0,7	0,0
Netto endring	-1,9	0,1	10,6	8,8
Nye tap	3,2	0,9	1,3	5,3
Fraregnet tap	-1,2	-1,0	-4,9	-7,1
Endringer i risikomodell/parametere	0,9	0,7	0,0	1,6
Utgående balanse pr. 31.12.20	7,9	5,9	85,1	98,9
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,0	0,0	0,0	0,0
Modellberegnet tapsavsetning	7,9	5,9	0,0	13,8
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	85,1	85,1

Endringer i brutto utlån – AS Financiering

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	1.786,3	331,8	169,5	2.287,6
Overført til trinn 1	150,7	-146,8	-3,9	0,0
Overført til trinn 2	-114,7	118,3	-3,6	0,0
Overført til trinn 3	-21,8	-30,3	52,1	0,0
Netto endring	-286,3	-40,8	-32,9	-359,9
Nye utlån	1.016,0	112,8	10,8	1.139,6
Fraregnet utlån	-454,9	-78,1	-13,5	-546,4
Utgående balanse pr. 31.12.21	2.075,3	267,0	178,5	2.520,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	1,5	0,3	1,8

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2020	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	1.638,7	401,9	152,6	2.193,1
Overført til trinn 1	168,1	-165,7	-2,4	0,0
Overført til trinn 2	-211,9	218,1	-6,3	0,0
Overført til trinn 3	-17,8	-35,0	52,8	0,0
Netto endring	-258,7	-73,1	-21,3	-353,1
Nye utlån	858,2	63,6	6,6	928,5
Fraregnet utlån	-390,4	-78,1	-12,5	-481,0
Utgående balanse pr. 31.12.20	1.786,3	331,8	169,5	2.287,6
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	3,3	0,8	4,0

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endringer i tapsavsetninger - morbank

Endring i tapsavsetninger 2021	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	11,4	5,3	4,5	21,3
Overført til trinn 1	2,2	-2,2	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,3	0,3	0,0	0,0
Overført til trinn 3	-0,1	-0,2	0,3	0,0
Netto endring	-6,0	1,4	-0,3	-4,9
Nye tap	2,3	1,0	0,0	3,3
Fraregnet tap	-4,0	-1,0	-0,2	-5,1
Endring i risikomodell/parametere	0,2	0,7	0,0	0,9
Utgående balanse pr. 31.12.21	5,8	5,3	4,4	15,5
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,4	0,3	0,3	1,0
Modellberegnet tapsavsetning	5,8	5,3	0,3	11,5
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	4,1	4,1

Endring i tapsavsetninger 2020	Forventet tap trinn 1	Forventet tap trinn 2	Forventet tap trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	11,1	2,1	4,8	17,9
Overført til trinn 1	0,4	-0,4	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-0,2	0,2	0,0	0,0
Overført til trinn 3	0,0	-0,1	0,1	0,0
Netto endring	-1,2	2,1	-0,4	0,4
Nye tap	4,4	0,3	0,0	4,7
Fraregnet tap	-4,4	-0,5	0,0	-5,0
Endring i risikomodell/parametere	1,5	1,6	0,1	3,2
Utgående balanse pr. 31.12.20	11,4	5,3	4,5	21,3
- Herav tap på ubenyttede kreditter og garantier	0,7	0,2	0,3	1,1
Modellberegnet tapsavsetning	11,4	5,3	0,3	17,1
Individuelle tapsavsetninger	0,0	0,0	4,2	4,2

Endringer i brutto utlån - morbank

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.21	15.756,5	311,9	29,3	16.097,8
Overført til trinn 1	168,7	-165,6	-3,1	0,0
Overført til trinn 2	-335,3	338,5	-3,1	0,0
Overført til trinn 3	-78,9	-8,4	87,3	0,0
Netto endring	-117,7	-9,1	-4,2	-131,0
Nye utlån	8.402,2	82,1	2,0	8.486,2
Fraregnet utlån	-7.100,0	-94,2	-15,1	-7.209,3
Utgående balanse pr. 31.12.21	16.695,5	455,1	93,0	17.243,6
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	57,6	3,7	61,3

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Endring i brutto utlån fordelt pr. trinn 2020	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Inngående balanse pr. 01.01.20	16.274,0	262,2	41,7	16.577,9
Overført til trinn 1	55,9	-55,9	0,0	0,0
Overført til trinn 2	-160,4	162,3	-2,0	0,0
Overført til trinn 3	-7,2	-2,8	10,0	0,0
Netto endring	-263,4	-15,6	-6,9	-285,9
Nye utlån	8.027,0	40,9	0,0	8.067,8
Fraregnet utlån	-8.169,5	-79,1	-13,5	-8.262,1
Utgående balanse pr. 31.12.20	15.756,5	311,9	29,3	16.097,8
- Herav utlån med betalingslettelser	0,0	15,3	0,0	15,3

Tabellen over inkluderer ikke fastrenteutlån til virkelig verdi.

Modellberegnet forventet tap

De økonomiske utsiktene vurderes forbedret pr. utgangen av 2021 sammenlignet med det som ble lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet for 2020, men det vurderes fortsatt å eksistere usikkerhet om de langsiktige virkningene som følge av covid-19 pandemien.

Sannsynlighetsvektingen av makrosenarioer ved beregning av modellberegnet forventet tap er endret ved utgangen av 2021 sammenlignet med hva som ble lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet for 2020. Sannsynligheten for et pessimistisk scenario er fra og med 3. kvartal 2021 redusert til 25 prosent fra tidligere 30 prosent, hvor forventet scenario tilsvarende er økt til 75 prosent fra 70 prosent. Effekten av endringen utgjorde 1,6 mill. kroner i reduserte tapsavsetninger samlet i trinn 1 og trinn 2.

Modellberegnet forventet tap beregnes fra og med 4. kvartal 2021 basert på kundespesifikk sannsynlighet for mislighold (PD) fra scoremodell og endringer i denne. Dette mot tidligere fastsatt sannsynlighetsgrad for mislighold per risikoklasse (basert på kundens risikoklasse). Denne endringen forklarer i hovedsak årets endringer i modellberegnete tapsavsetninger utover effekten fra endret sannsynlighetsvekting samt økt omfang av engasjementer i trinn 2.

Sensitivitetsanalyser på modellberegnet forventet tap

Makrosenarioer og sannsynlighetsvekting

For måling av forventet tap i konsernet er engasjementer inndelt i segmenter. De vesentlige segmentene er næringseiendom, andre næringslån, boliglån og AS Finansiering. Ved måling av modellberegnet forventet tap pr. segment gjøres det blant annet vurdering av makrosituasjonen og forventet økonomisk utvikling, oppståtte hendelser, utvikling i mislighold og tap, utvikling i segmentets kredittkvalitet samt prisutvikling i bolig- og næringseiendomsmarkedet. Vurderingene krever stor grad av skjønn. Forventet tap i forventet scenario er utledet basert på en normalkonjunktur-situasjon over tid og faktor er satt til 100 i samtlige segmenter. I optimistisk og pessimistisk scenario er det gjort vurderinger med utgangspunkt i forventet scenario. Forventet tap i disse scenarioene sammenlignet med forventet scenario er uttrykt gjennom en estimert faktor. I pessimistisk scenario er faktor estimert til 200 for samtlige engasjementer unntatt næringsengasjementene, hvor faktor er estimert til 600. Ved vurdering av det pessimistiske scenarioet er det gjort vurderinger som reflekterer en realistisk streng og negativ makroøkonomisk utvikling, hvor mislighold øker og sikkerhetsverdier reduseres, slik at tapene vil øke og nedbetalingsplaner påvirkes ved at refinansiering blir vanskeligere. Ved vurdering av optimistisk scenario er faktor estimert til 80. Faktorene for de ulike scenarioene, som uttrykker størrelsen på forventet tap i optimistisk og pessimistisk scenario sammenlignet med forventet tap i forventet scenario, er uendret for samtlige segmenter unntatt segment næringseiendom sammenlignet med pr. 31.12.2020. I segment næringseiendom er faktoren økt fra 300 til 600 pr. 31.12.2021.

I tabeller under vises forventet tap i de forskjellige scenarioene samt sannsynlighetvekt. Individuelt vurderte tapsavsetninger er uendret i de forskjellige scenarioene.

	Sannsynlighets- vekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
31.12.21 – Konsern					
<i>Person i morbank og boligkreditselskapet</i>					
Optimistisk scenario	0 %	4,7	3,9	3,5	12,1
Forventet scenario	75 %	5,9	4,9	3,6	14,3
Pessimistisk scenario	25 %	11,8	10,0	4,0	25,8
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	7,3	6,1	3,7	17,2
<i>Næring</i>					
Optimistisk scenario	0 %	1,0	0,9	0,7	2,6
Forventet scenario	75 %	1,2	1,1	0,7	3,0
Pessimistisk scenario	25 %	5,5	4,2	0,8	10,5
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	2,3	1,9	0,8	4,9

<i>AS Finansiering</i>					
Optimistisk scenario	0 %	2,5	4,4	93,4	100,3
Forventet scenario	75 %	3,1	5,5	93,6	102,1
Pessimistisk scenario	25 %	6,2	11,0	94,3	111,5
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	3,9	6,9	93,8	104,5
<i>Sum konsern</i>					
Optimistisk scenario	0 %	8,1	9,1	97,7	114,9
Forventet scenario	75 %	10,2	11,4	97,9	119,4
Pessimistisk scenario	25 %	23,5	25,1	99,2	147,7
Sum tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	13,5	14,8	98,2	126,5

	Sannsynlighets-vekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
31.12.20 – Konsern					
<i>Person i morbank og boligkreditselskapet</i>					
Optimistisk scenario	0 %	4,3	1,3	3,6	9,2
Forventet scenario	70 %	5,4	1,6	3,7	10,6
Pessimistisk scenario	30 %	10,8	3,4	4,0	18,2
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	7,0	2,1	3,8	12,9
<i>Næring</i>					
Optimistisk scenario	0 %	4,3	2,2	0,7	7,2
Forventet scenario	70 %	5,3	2,7	0,7	8,8
Pessimistisk scenario	30 %	15,9	7,8	0,8	24,5
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	8,5	4,2	0,8	13,5
<i>AS Finansiering</i>					
Optimistisk scenario	0 %	4,9	3,6	85,1	93,6
Forventet scenario	70 %	6,1	4,5	85,1	95,7
Pessimistisk scenario	30 %	12,2	9,1	85,1	106,4
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	7,9	5,9	85,1	98,9
<i>Sum konsern</i>					
Optimistisk scenario	0 %	13,4	7,1	89,4	109,9
Forventet scenario	70 %	16,8	8,9	89,5	115,1
Pessimistisk scenario	30 %	38,9	20,2	89,8	149,0
Sum tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	23,4	12,3	89,6	125,3

	Sannsynlighets-vekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
31.12.21 – Morbank					
Optimistisk scenario	0 %	3,2	3,0	4,2	10,5
Forventet scenario	75 %	4,0	3,8	4,3	12,1
Pessimistisk scenario	25 %	11,2	9,8	4,7	25,8
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	5,8	5,3	4,4	15,5

	Sannsynlighets-vekt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
31.12.20 – Morbank					
Optimistisk scenario	0 %	6,0	2,8	4,4	13,2
Forventet scenario	70 %	7,6	3,5	4,4	15,5
Pessimistisk scenario	30 %	20,5	9,6	4,8	34,8
Tapsavsetninger (sannsynlighetsvektet)	100 %	11,4	5,3	4,5	21,3

Sensitivitet på modellparametere

Det er foretatt sensitivitetsanalyse på de forutsetninger modellberegnet forventet tap er mest sensitive for, som er sannsynlighetsgrad for mislighold, forventet tap gitt mislighold og sannsynlighetsvekting av pessimistisk scenario. Sensitivitetsanalysene er foretatt på det modellberegnete forventede tapet og inkluderer ikke engasjementer som er individuelt tapsvurdert.

For økning i sannsynlighet for mislighold er det lagt til grunn en dobling av estimert 12 måneders sannsynlighet for mislighold (PD). For forventet tap gitt mislighold er det lagt til grunn en økning med 50 %. Ved sannsynlighetsvekting av pessimistisk scenario er det lagt til grunn at sannsynligheten økes med 50 % og at forventet scenario reduseres tilsvarende.

31.12.21 – Konsern	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	6,2	2,1	0,9
Person i morbank og boligkredittselskap	16,6	6,9	1,4
AS Financiering	14,1	5,9	1,2
Totalt	36,9	14,8	3,5

31.12.20 – Konsern	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)*	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	12,8	6,4	2,4
Person i morbank og boligkredittselskap	9,4	4,7	1,1
AS Financiering	15,1	6,9	1,6
Totalt	37,3	18,0	5,1

*Pr. 31.12.20 er det benyttet en tilnærming for å estimere effekten av dobling av misligholdssannsynlighet (PD) som tilsvarer en dobling av modellberegnet tap.

31.12.21 – Morbank	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	6,0	2,1	0,9
Person	8,5	3,7	0,8
Totalt	14,5	5,7	1,7

31.12.20 – Morbank	Dobling av misligholds-sannsynlighet (PD)*	50 % økning av forventet tap (LGD)	50 % økning i sannsynlighetsvekt for pessimistisk scenario
Næring	12,7	6,3	2,3
Person	4,4	2,2	0,6
Totalt	17,1	8,5	2,9

*Pr. 31.12.20 er det benyttet en tilnærming for å estimere effekten av dobling av misligholdssannsynlighet (PD) som tilsvarer en dobling av modellberegnet tap.

Misligholdte engasjementer kunder

Banken har med virkning fra og med 2021 endret misligholdsdefinisjonen i tråd med EBAs retningslinje som trådte i kraft fra 01.01.2021. Endringen har medført at engasjementer rapporteres som misligholdt i en karenperiode på minimum 3 måneder etter at misligholdet har opphørt. Omfanget av engasjementer i karenperiode inngår i netto øvrige misligholdte engasjementer i tabellen under og utgjør netto 25,8 mill. kroner per 31.12.2021. Dette sammen med ett engasjement under oppsigelse (klassifisert som øvrige misligholdte engasjementer) forklarer i all hovedsak økningen i netto misligholdte engasjementer målt mot 31.12.2021. Nevnte engasjement under oppsigelse er vurdert til ikke å være tapsutsatt.

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
Betalingsmislighold over 90 dager				
7,2	9,7	Næringsliv	7,2	9,7
8,0	14,1	Personmarked	5,3	12,5
160,2	169,5	AS Financiering	0,0	0,0
175,3	193,3	Brutto betalingsmislighold	12,5	22,2
97,2	89,6	Tapsavsetninger	4,4	4,5
78,1	103,7	Netto betalingsmislighold	8,1	17,7
55 %	46 %	Avsetningsgrad	35 %	20 %

Øvrige misligholdte engasjementer					
65,6	0,5	Næringsliv	63,2	0,5	
39,6	7,6	Personmarked	18,0	7,6	
18,3	0,0	AS Financiering	0,0	0,0	
123,6	8,1	Brutto øvrige misligholdte engasjementer	81,2	8,1	
1,0	0,0	Tapsavsetninger	0,0	0,0	
122,5	8,1	Netto øvrige misligholdte engasjementer	81,2	8,1	
1 %	0 %	Avsetningsgrad	0 %	0 %	
Sum misligholdte engasjementer					
72,8	10,2	Næringsliv	70,3	10,2	
47,5	21,7	Personmarked	23,3	20,1	
178,5	169,5	AS Financiering	0,0	0,0	
298,8	201,4	Brutto misligholdte engasjementer	93,6	30,3	
98,2	89,6	Tapsavsetninger	4,4	4,5	
200,7	111,8	Netto misligholdte engasjementer	89,3	25,8	
33 %	44 %	Avsetningsgrad	5 %	15 %	

NOTE 13 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER KNYTTET TIL FINANSIELLE LEIEAVTALER

Konsernet har leiefinansieringsavtaler med kunder. Leieavtalene er i vesentlig grad knyttet til leasing av biler og andre transportmidler, industriutstyr og maskiner. Konsernet har ikke påtatt seg risiko knyttet til restverdier.

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
4,2	0,0	Innen 1 år	0,0	0,0
15,7	19,2	Mellom 1 - 5 år	0,0	0,0
1,2	5,4	Etter 5 år	0,0	0,0
21,1	24,5	Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
2,1	5,6	Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
19,0	18,9	Netto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
3,6	0,0	Innen 1 år	0,0	0,0
14,3	14,0	Mellom 1 - 5 år	0,0	0,0
1,0	4,9	Etter 5 år	0,0	0,0
19,0	18,9	Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
0,0	0,0	Akkumulert tapsavsetning på utestående minsteleie	0,0	0,0

NOTE 14 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
11,0	13,4	Utlån til og fordr. på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	11,0	13,4
0,0	0,0	Utlån til og fordr. på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	2.588,4	2.219,4
11,0	13,4	Brutto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.599,4	2.232,8
0,0	0,0	Tapsavsetninger på utlån	0,0	0,0
11,0	13,4	Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.599,4	2.232,8

Det er ikke identifisert tap eller mislighold på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner. Utlånene er til kredittinstitusjoner hjemmehørende i Norge.

NOTE 15 - RENTERISIKO

Renterisiko knyttet til innskudd fra og utlån til kredittinstitusjoner, innskudd fra og utlån til kunder, samt gjeld og plasseringer i sertifikater og obligasjoner, styres ved bruk av rentebytteavtaler og fastrenteavtaler. Ved innlån eller plasseringer i annen valuta inngås det som regel rente- og valutabytteavtaler slik at relevante markedsrenter er norske pengemarkedsrenter. Fordeling på valuta i tabellene er basert på instrumentenes underliggende valuta hvor effekten av sikring er inkludert.

Utlån til personkunder med flytende rente medfører i realiteten seks ukers rentebinding (Finansavtaleloven § 50, 3. ledd gir minimum seks ukers frist), mens innskudd fra kunder med flytende rente medfører to måneders rentebinding (Finansavtaleloven § 18, 2. ledd gir minimum to måneders frist).

Nedenfor vises resultatets sensitivitet for et parallelt skift i rentekurven på 1 prosentpoeng. Effekten er beregnet ut fra at et varig skift i rentekurven inntreffer på måletidspunktet 31.12.21 og utgjør ett års resultateffekt. Tabellen viser at en umiddelbar økning i rentene på 1 prosentpoeng vil gi netto økning i resultatet. Tilsvarende vil en umiddelbar reduksjon i rentene gi redusert resultat.

Tabellen "Tidspunkt frem til forventet renteendring" viser balansens fordeling med hensyn til renteendringstidspunkt. Netto eksponering viser netto rentebinding av aktiva- og passivasiden. Positive beløp for netto eksponering viser at banken i større grad har rentebinding på aktivasiden enn på passivasiden.

Rentesensitivitet - konsern pr. 31.12.21

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	48,2	0,0	-100	-48,2	0,0
Sum		48,2	0,0		-48,2	0,0

Rentesensitivitet - konsern pr. 31.12.20

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	47,6	0,0	-100	-47,6	0,0
Sum		47,6	0,0		-47,6	0,0

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.21 - konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	285,1					17,1	302,3
	VAL						0,3	0,3
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK	11,0						11,0
Netto utlån til kunder	NOK	4.398,8	34.673,7	25,3	223,5	20,9		39.342,2
Sertifikater og obligasjoner	NOK	998,3	5.614,6	325,7	248,6			7.187,2
Finansielle derivater	NOK						112,1	112,1
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						100,6	100,6
Øvrige aktivaposter	NOK						844,5	844,5
	VAL						50,1	50,1
Totalt		5.693,1	40.288,3	351,0	472,1	20,9	1.124,8	47.950,2

Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK			299,8				299,8
Innskudd fra kunder	NOK	5.358,4	12.027,2	191,6				17.577,2
Finansielle derivater	NOK					23,5		23,5
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	1.905,2	22.700,9					24.606,1
Ansvarlig lånekapital	NOK		399,8					399,8
Påløpte renter	NOK					72,5		72,5
Øvrig gjeld	NOK					152,3		152,3
Totalt		7.263,6	35.127,9	491,5	0,0	0,0	248,3	43.131,3
Netto renteeksponering på balansen		-1.570,5	5.160,4	-140,5	472,1	20,9	876,5	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	40,0	350,0		-365,0	-25,0		
Netto eksponering		-1.530,5	5.510,4	-140,5	107,1	-4,1	876,5	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.20 – konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	391,4					17,4	408,7
	VAL						0,7	0,7
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK	13,4						13,4
Netto utlån til kunder	NOK	4.955,7	30.153,2	71,1	196,8	24,6		35.401,4
Sertifikater og obligasjoner	NOK	1.101,8	5.194,2		483,6	0,1		6.779,6
Finansielle derivater	NOK						311,8	311,8
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						115,3	115,3
Øvrige aktivaposter	NOK						803,3	803,3
	VAL						57,8	57,8
Totalt		6.462,2	35.347,4	71,1	680,4	24,6	1.306,4	43.892,1
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK	300,0		299,8				599,8
Innskudd fra kunder	NOK	5.624,2	8.726,3	490,3				14.840,7
Finansielle derivater	NOK						15,2	15,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	2.729,2	20.301,8					23.031,0
Ansvarlig lånekapital	NOK		399,7					399,7
Påløpte renter	NOK						88,7	88,7
Øvrig gjeld	NOK						310,9	310,9
Totalt		8.653,4	29.427,7	790,1	0,0	0,0	414,8	39.286,0
Netto renteeksponering på balansen		-2.191,2	5.919,6	-719,0	680,4	24,6	891,6	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	90,0	620,0	-50,0	-620,0	-40,0		
Netto eksponering		-2.101,2	6.539,6	-769,0	60,4	-15,4	891,6	

Rentesensitivitet - morbank pr. 31.12.21

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	23,7	0,0	-100	-23,7	0,0
Sum		23,7	0,0		-23,7	0,0

Rentesensitivitet - morbank pr. 31.12.20

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen	Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på resultatet	Sensitivitet på egenkapitalen
NOK	+100	24,6	0,0	-100	-24,6	0,0
Sum		24,6	0,0		-24,6	0,0

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.21 - morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	285,1					17,1	302,3
	VAL						0,3	0,3
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK	2.554,1	45,0					2.599,1
Netto utlån til kunder	NOK	4.300,5	12.919,1	25,3	223,5	20,9		17.489,3
Sertifikater og obligasjoner	NOK	881,5	5.917,8	325,7	248,6			7.373,5
Finansielle derivater	NOK						31,3	31,3
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						64,0	64,0
Øvrige aktivaposter	NOK						2.635,0	2.635,0
	VAL						50,1	50,1
Totalt		8.021,3	18.881,9	351,0	472,1	20,9	2.797,8	30.545,0
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK	473,9	0,7	299,8			361,4	1.135,9
Innskudd fra kunder	NOK	5.431,6	12.027,2	191,6				17.650,4
Finansielle derivater	NOK						23,5	23,5
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	1.148,9	5.654,4					6.803,3
Ansvarlig lånekapital	NOK		399,8					399,8
Påløpte renter	NOK						52,3	52,3
Øvrig gjeld	NOK						117,9	117,9
Totalt		7.054,4	18.082,0	491,5	0,0	0,0	555,1	26.183,0
Netto eksponering på balansen		966,8	799,9	-140,5	472,1	20,9	2.242,7	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	40,0	350,0		-365,0	-25,0		
Netto eksponering		1.006,8	1.149,9	-140,5	107,1	-4,1	2.242,7	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.20 - morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK	391,4					17,4	408,7
	VAL						0,7	0,7
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK	2.187,6	45,0					2.232,6
Netto utlån til kunder	NOK	4.798,5	11.334,0	71,1	196,8	24,6		16.424,9
Sertifikater og obligasjoner	NOK	1.045,7	5.677,3		483,6	0,1		7.206,7
Finansielle derivater	NOK						153,5	153,5
Opptjente ikke forfalte renter	NOK						69,7	69,7
Øvrige aktivaposter	NOK						2.396,3	2.396,3
	VAL						57,8	57,8
Totalt		8.423,1	17.056,3	71,1	680,4	24,6	2.695,4	28.950,9
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK	868,6	0,6	299,8			300,6	1.469,6
Innskudd fra kunder	NOK	5.700,2	8.726,3	490,3				14.916,7
Finansielle derivater	NOK						15,2	15,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	2.749,7	4.948,4					7.698,1
Ansvarlig lånekapital	NOK		399,7					399,7
Påløpte renter	NOK						66,5	66,5
Øvrig gjeld	NOK						222,2	222,2
Totalt		9.318,5	14.075,0	790,1	0,0	0,0	604,5	24.788,0
Netto eksponering på balansen		-895,3	2.981,3	-719,0	680,4	24,6	2.090,8	
Kontraktssum på finansielle derivater, hvor det ikke er anvendt sikringsbokføring, som påvirker renteeksponeringen								
	NOK	90,0	620,0	-50,0	-620,0	-40,0		
Netto eksponering		-805,3	3.601,3	-769,0	60,4	-15,4	2.090,8	

Tabellen er basert på balanseførte verdier eksklusiv påløpte renter. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer hvor sikringsbokføring anvendes inkluderer effekten av sikringsinstrumenter.

NOTE 16 - LIKVIDITETSRISIKO

Så lenge bankens lånekunder ønsker langsiktig finansiering og bankens innskuddskunder i praksis på meget kort varsel kan disponere sine innskudd, vil det for banken oppstå en likviditetsrisiko. I tillegg er Sparebanken Øst avhengig av å finansiere et gap mellom innskudd fra kunder og utlån til publikum. Sparebanken Øst har en konservativ likviditetsstrategi, og ved utgangen av 2021 anses likviditetsrisikoen som lav.

Banken har bevisst søkt å redusere likviditetsrisikoen ved blant annet å fordele innlåningen på flere kilder/instrumenter og/eller ved å balansere løpetiden for kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse. Banker har i all hovedsak det norske obligasjonsmarkedet som fundingkilde. Dette øker sårbarheten noe og gjør at banken søker å ha en langsiktig fundingstrategi og ønsker å ha et balansert forhold mellom langsiktige og kortsiktige innlån. Som mål på langsiktighet i finansieringen benyttes Net Stable Funding Ratio (NSFR). Banken hadde ved utgangen av 2021 en NSFR på 122,3 % mot 120,4 % for ett år siden.

Liquidity Coverage Ratio (LCR) utgjør 249,7 % pr. 31.12.21 mot 266,9 % for ett år siden. LCR skal sikre at bankene har tilstrekkelig likvider av svært høy kvalitet til å tåle en periode på 30 dager med sterk markedssuro. Banken vil til enhver tid oppfylle gjeldende krav til LCR, satt av myndighetene, både på foretak og konsernnivå. Bankens likviditetsportefølje består i hovedsak av kontanter, verdipapirer utstedt av den norske stat, statsgaranterte obligasjoner, verdipapirer utstedt av norske kommuner og obligasjoner med fortrinnsrett.

Konsernets innskudd målt i % av netto utlån utgjør 44,6 % pr. 31.12.21 mot 41,9 % for ett år siden. Øvrig finansiering skjer hovedsakelig i markedet gjennom opptak av senior usikrede obligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett. Det er vedtatt rammer og måltall som skal sikre at forholdet mellom innskudd og markedsfinansiering opprettholdes på et tilfredsstillende nivå. De kommende årene stiller relativt store krav til refinansiering, og banken ønsker å ta høyde for usikre tider og vil derfor søke refinansiering på et tidlig tidspunkt.

Finansielle forpliktelser

Nedenfor vises konsernets finansielle forpliktelser til nominell verdi. Alle forpliktelser er lagt til kategorien for første mulige utbetaling der kontraktsmessig betalingsdato er gitt. Det er forpliktelsesenes hovedstol inklusiv fremtidige rentebetalinger som er oppgitt. Rentesatser og valutakurser er pr. 31.12.21. Forpliktelser relatert til derivater er vist på egen linje, samt at relaterte innstrømmer fra derivatene er vist under hver tabell.

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.21 – konsern

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner			4,6	18,4	304,6		327,6
Innskudd fra kunder	13.544,6	3.642,5	398,9	0,2			17.586,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	439,8	798,3	3.442,5	18.391,0	3.933,1		27.004,6
Andre forpliktelser			331,4				331,4
Ansvarlig lånekapital		2,2	6,7	404,7			413,6
Lånetilsagn	456,2						456,2
Ubenyttet kreditt	3.378,7						3.378,7
Garantier						58,7	58,7
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	17.819,3	4.443,0	4.184,0	18.814,2	4.237,7	58,7	49.557,0
Finansielle derivater (utstrømmer)	5,1	13,7	54,0	136,2	7,7		216,7
Finansielle forpliktelser	17.824,4	4.456,7	4.238,1	18.950,4	4.245,4	58,7	49.773,7
Finansielle derivater (innstrømmer)	18,6	35,4	65,2		15,6		134,9

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.20 – konsern

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner		301,7	2,9	11,6	305,8		621,9
Innskudd fra kunder	11.873,9	2.554,3	417,8				14.846,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	93,1	376,3	3.647,8	16.259,1	4.527,9		24.904,2
Andre forpliktelser			503,0				503,0
Ansvarlig lånekapital		1,8	5,4	411,0			418,3
Lånetilsagn	763,9						763,9
Ubenyttet kreditt	2.249,3						2.249,3
Garantier						91,0	91,0
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	14.980,2	3.234,1	4.576,9	16.681,7	4.833,7	91,0	44.397,6
Finansielle derivater (utstrømmer)	5,7	10,3	47,0	117,5	7,9		188,5
Finansielle forpliktelser	14.985,9	3.244,3	4.624,0	16.799,2	4.841,7	91,1	44.586,1
Finansielle derivater (innstrømmer)	18,5	27,4	73,0		16,7		135,6

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.21 - morbank

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner			4,6	18,4	304,6	835,3	1.162,9
Innskudd fra kunder	13.617,8	3.642,5	398,9	0,2			17.659,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	439,8	742,6	683,0	4.977,7	415,0		7.258,2
Andre forpliktelser			230,9				230,9
Ansvarlig lånekapital		2,2	6,7	404,7			413,6
Lånetilsagn	419,4						419,4
Ubenyttet kreditt	3.477,7						3.477,7
Garantier						58,7	58,7
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	17.954,8	4.387,4	1.324,0	5.401,0	719,6	894,1	30.680,8
Finansielle derivater (utstrømmer)	5,1	13,7	54,0	136,2	7,7		216,8
Finansielle forpliktelser	17.959,9	4.401,1	1.378,1	5.537,2	727,4	894,1	30.897,6
Finansielle derivater (innstrømmer)	18,6	35,4	65,2	240,1	15,6		374,8

Forfallsanalyse av finansielle forpliktelser pr. 31.12.20 - morbank

	Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner		301,7	2,9	11,6	305,8	869,8	1.491,7
Innskudd fra kunder	11.949,9	2.554,3	417,8				14.992,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	93,1	35,0	1.507,3	5.690,7	766,1		8.092,3
Andre forpliktelser			329,6				329,6
Ansvarlig lånekapital		1,8	5,4	411,0			418,3
Lånetilsagn	722,1						722,1
Ubenyttet kreditt	3.973,3						3.973,3
Garantier						91,0	91,0
Finansielle forpliktelser ekskl. derivater	16.738,5	2.892,8	2.263,0	6.113,3	1.071,9	960,8	30.040,3
Finansielle derivater (utstrømmer)	5,7	10,3	47,0	117,6	8,0		188,6
Finansielle forpliktelser	16.744,2	2.903,1	2.310,0	6.230,9	1.079,9	960,8	30.228,9
Finansielle derivater (innstrømmer)	18,5	27,4	72,9	300,3	16,6		435,7

NOTE 17 - VALUTARISIKO

Markedsrisiko knyttet til valutarisiko pr. 31.12.21

Valuta	Økning i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital	Reduksjon i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital
USD	+10	1,4	0,0	-10	-1,4	0,0
Sum		1,4	0,0		-1,4	0,0

Markedsrisiko knyttet til valutarisiko pr. 31.12.20

Valuta	Økning i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital	Reduksjon i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital
USD	+10	2,3	0,0	-10	-2,3	0,0
Sum		2,3	0,0		-2,3	0,0

Banken har lav valutaeksponering. Pr. 31.12.21 var bankens åpne nettoposisjon MNOK 13,8 (MNOK 23,1 pr. 31.12.20). Normalt vil plasseringer og innlån i valuta dekkes av en motgående posisjon, oftest ved bruk av valutabytteavtaler og lignende derivater. Se for øvrig note 19 Finansielle derivater.

NOTE 18 - KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsern pr. 31.12.21	Virkelig verdi over resultatet		Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	302,6	302,6
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	11,0	11,0
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	273,7	39.113,0	39.386,7
Sertifikater, obligasjoner	7.198,9	0,0	0,0	7.198,9
Aksjer og andeler	848,6	0,0	0,0	848,6
Finansielle derivater**	156,5	0,0	0,0	156,5
Sum finansielle eiendeler	8.204,0	273,7	39.426,5	47.904,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	300,3	300,3
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	17.578,9	17.578,9
Finansielle derivater**	15,4	0,0	0,0	15,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	24.684,0	24.684,0
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	42,2	42,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	400,4	400,4
Sum finansiell gjeld	15,4	0,0	43.005,7	43.021,2

* Inkluderer sikret gjeld.

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes.

Konsern pr. 31.12.20	Virkelig verdi over resultatet		Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	409,4	409,4
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	13,4	13,4
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	359,1	35.084,7	35.443,8
Sertifikater, obligasjoner	6.790,2	0,0	0,0	6.790,2
Aksjer og andeler	811,0	0,0	0,0	811,0
Finansielle derivater**	374,1	0,0	0,0	374,1
Sum finansielle eiendeler	7.975,3	359,1	35.507,5	43.842,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	601,0	601,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	14.485,1	14.485,1
Finansielle derivater**	17,9	0,0	0,0	17,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	23.111,0	23.111,0
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	44,9	44,9
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	400,1	400,1
Sum finansiell gjeld	17,9	0,0	38.642,1	38.660,0

* Inkluderer sikret gjeld.

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes.

Morbank pr. 31.12.21	Virkelig verdi over resultatet		Virkelig verdi over totalres.	Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	302,6	302,6
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	2.599,4	2.599,4
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	273,7	3.361,3	13.867,9	17.502,9
Sertifikater, obligasjoner	7.385,7	0,0	0,0	0,0	7.385,7
Aksjer og andeler	848,6	0,0	0,0	0,0	848,6
Finansielle derivater**	69,4	0,0	0,0	0,0	69,4
Sum finansielle eiendeler	8.303,7	273,7	3.361,3	16.769,8	28.708,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	1.136,4	1.136,4
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	0,0	17.652,1	17.652,1
Finansielle derivater**	15,4	0,0	0,0	0,0	15,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	0,0	6.860,9	6.860,9
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	0,0	73,4	73,4
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	400,4	400,4
Sum finansiell gjeld	15,4	0,0	0,0	26.123,1	26.138,5

* Inkluderer sikret gjeld.

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes.

Morbank pr. 31.12.20	Virkelig verdi over resultatet		Virkelig verdi over totalres.	Målt til amortisert kost*	Totalt
	Pliktig	Utpekt			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	409,4	409,4
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	2.232,8	2.232,8
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	359,1	1.634,7	14.442,9	16.436,7
Sertifikater, obligasjoner	7.217,0	0,0	0,0	0,0	7.217,0
Aksjer og andeler	811,0	0,0	0,0	0,0	811,0
Finansielle derivater**	200,9	0,0	0,0	0,0	200,9
Sum finansielle eiendeler	8.228,9	359,1	1.634,7	17.085,1	27.307,9
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	1.470,7	1.470,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	0,0	14.921,2	14.921,2
Finansielle derivater**	17,9	0,0	0,0	0,0	17,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	0,0	7.755,8	7.755,8
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	0,0	0,0	0,0	78,4	78,4
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	400,1	400,1
Sum finansiell gjeld	17,9	0,0	0,0	24.626,2	24.644,1

* Inkluderer sikret gjeld.

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes.

NOTE 19 - FINANSIELLE DERIVATER

For konsernets obligasjonslån med fastrente er det inngått rentederivater for å redusere renterisiko. For fastrenteutlån omfatter sikringen endring i verdi som skyldes endring i markedsrenter. Konsernet har ikke obligasjonslån i utenlandsk valuta. Sikringsforholdet er en-til-en og sikringsbokføring benyttes. Det er ikke regnskapsført vesentlig ineffektivitet i sikringene i 2021 og 2020. Verdiendring på finansielle derivater anvendt for sikringsbokføring er negativ med MNOK 224,2 (positiv med MNOK 234,4 i 2020) med tilsvarende motsatt verdiendring på sikrede objekter. For resultatført verdiendring, gevinst/tap vises det til note 27.

Konsernet har i tillegg inngått rente- og valutaderivater for å redusere øvrig rente- og valutarisiko uten anvendelse av regler for sikringsbokføring.

			Virkelig verdi på sikringsinstrumenter		Verdijust. på sikrings-objekt
Konsern 2021	Kontrakts-summer	Balanseført verdi på sikringsobjekt	Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultat					
Valutaterminer (forwards)	69,8		1,0	0,0	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	690,0		1,9	3,5	
Sum virkelig verdi over resultat			2,9	3,5	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	5.725,0		153,6	11,9	0,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		5.864,6			86,6
Sum anvendt for sikringsbokføring		5.864,6	153,6	11,9	86,6
Sum		5.864,6	156,5	15,4	86,6

Det vises til note 27 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 41.

			Virkelig verdi på sikringsinstrumenter		Verdijust. på sikrings-objekt
Konsern 2020	Kontrakts-summer	Balanseført verdi på sikringsobjekt	Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultat					
Valutaterminer (forwards)	34,7		0,5	0,0	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	775,0		0,4	17,9	
Sum virkelig verdi over resultat			0,9	17,9	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	6.025,0		373,2	0,0	0,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		6.410,5			310,8
Sum anvendt for sikringsbokføring		6.410,5	373,2	0,0	310,8
Sum		6.410,5	374,1	17,9	310,8

Det vises til note 27 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 41.

			Virkelig verdi på sikringsinstrumenter		Verdijust. på sikrings-objekt
Morbank 2021	Kontrakts-summer	Balanseført verdi på sikringsobjekt	Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultat					
Valutaterminer (forwards)	69,8		1,0	0,0	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	690,0		1,9	3,5	
Sum virkelig verdi over resultat			2,9	3,5	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	4.575,0		66,5	11,9	
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer		4.624,6			5,8
Sum anvendt sikringsbokføring		4.624,6	66,5	11,9	5,8
Sum		4.624,6	69,4	15,4	5,8

Det vises til note 27 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 41.

			Virkelig verdi på sikringsinstrumenter		Verdijust. på sikrings-objekt
Morbank 2020	Kontrakts- summer	Balanseført verdi på sikringsobjekt	Eiendeler	Forpliktelser	Forpliktelser
Virkelig verdi over resultat					
Valutaterminer (forwards)	34,7		0,5	0,0	
Rentebytteavtaler (renteswapper)	775,0		0,4	17,9	
Sum virkelig verdi over resultat			0,9	17,9	
Anvendt for sikringsbokføring					
Rentebytteavtaler (renteswapper)	4.575,0		200,0	0,0	
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer		4.784,6			152,4
Sum anvendt sikringsbokføring		4.784,6	200,0	0,0	152,4
Sum		4.784,6	200,9	17,9	152,4

Det vises til note 27 for periodens resultatførte endring på sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Forskjell mellom virkelig verdi på sikringsinstrumenter og verdijustering på sikringsobjekt forklares med påløpte renter. I balanseført verdi på sikringsobjektet inngår verdijustering og påløpte renter. Se note 41.

NOTE 20 - MOTREGNING FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsernets motregningsadgang følger alminnelige regler i norsk lov. Mot finansielle institusjoner er det inngått standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuelt mislighold. Det er i tillegg inngått tilleggsavtaler om sikkerhetstillegg (CSA). Det er ikke foretatt motregning i balanseførte beløp i henhold til opplysningskravet om motregning.

Konsern Pr. 31.12.21 var eksponeringen som følger:	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhets- stillelse	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	156,5	0,0	156,5	-14,0	-108,7	33,8
Finansielle derivater gjeld	15,4	0,0	15,4	-14,0	-4,8	-3,4

Konsern Pr. 31.12.20 var eksponeringen som følger:	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhets- stillelse	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	374,1	0,0	374,1	-13,4	-266,0	94,7
Finansielle derivater gjeld	17,9	0,0	17,9	-13,4	-6,0	-1,5

Morbank Pr. 31.12.21 var eksponeringen som følger:	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhets- stillelse	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	69,4	0,0	69,4	-14,0	-43,5	12,0
Finansielle derivater gjeld	15,4	0,0	15,4	-14,0	-4,8	-3,4

Morbank Pr. 31.12.20 var eksponeringen som følger:	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Utvekslet sikkerhets- stillelse	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	200,9	0,0	200,9	-13,4	-143,8	43,7
Finansielle derivater gjeld	17,9	0,0	17,9	-13,4	-6,0	-1,5

NOTE 21 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Bankens finansielle instrumenter i kategorien til virkelig verdi består av utlån med fastrente, sertifikater og obligasjoner, aksjer og derivater.

Verdsettelse av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Generelt

Banken klassifiserer virkelig verdi målinger ved å bruke hierarki med følgende nivåer:

Nivå 1: Observerbare omsetningskurser i aktive markeder.

Nivå 2: Observerbare omsetningskurser i mindre aktive markeder eller bruk av input som er observerbar, enten direkte eller indirekte.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Utlån til og fordringer på kunder

Utlån med fast rente er verdsett til virkelig verdi i balansen. Verdsettelsen er på basert på kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med swaprenten tillagt en margin.

Sertifikater og obligasjoner

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner blir verdivurdert med kurser mottatt fra Nordic Bond Pricing. Kursen fra Nordic Bond Pricing baseres på innmeldte spredder fra de meglerhus som er aktive i det norske markedet.

Dersom Nordic Bond Pricing ikke priser enkelte sertifikater eller obligasjoner verdivurderes disse på grunnlag av omsetninger og observerbare kredittspredder i markedet. Hvis dette ikke har vært mulig er det benyttet kursanslag eller kredittspreddvurderinger basert på andre sertifikater og obligasjoner med tilsvarende egenskaper og løpetid.

I verdivurderingen av bankens obligasjonsportefølje er det vurdert mulige ubalanser i markedet, og om det kan ligge ulike motiver bak de transaksjoner som har funnet sted. Det gjøres vurderinger på om kursene fra Nordic Bond Pricing virker riktige.

Banken mener at benyttede verdianslag ligger innenfor rimelige intervaller for virkelig verdi, og at kreditt- og likviditetsrisikoutviklingen er hensyntatt i verdifastsettelsen der dette har vært nødvendig. De benyttede prisene representerer etter bankens oppfatning beste estimat på verdipapirenes virkelige verdi. Hele bankens sertifikat- og obligasjonsbeholdning er plassert i prisingshierarkiets nivå 2. Dette begrunnes med at det ikke er stor nok omsetning i noen av de børsnoterte instrumentene slik at man til enhver tid kan lese av en markedspris.

Aksjer og andeler

Dersom det ikke eksisterer noterte priser i et aktivt marked, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Slike teknikker omfatter bruk av nylige markedstransaksjoner priset til armlengdes avstand, sammenligning med markedsverdien til tilsvarende finansielle instrumenter og neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Som en kalibreringstest på rimeligheten av anslaget på virkelig verdi, benyttes multiplikatormodeller som pris/bok-modellen og pris/resultat-modellen for å kontrollere at verdsettelsesmodellene henger sammen med markedsdata.

Børsnoterte aksjer med daglig omsetning er klassifisert i nivå 1. Nivå 2 består av aksjer hvor verdsettelse er basert på observerbare markedsdata. Nivå 3 består av aksjer i lokale selskap og andre unoterte foretak hvor alternative verdsettelsesteknikker anvendes for fastsettelse av virkelig verdi.

Finansielle derivater

Sparebanken Øst har kun derivater der virkelig verdi er basert på observerbare rentekurver og valutakurser, og er følgelig plassert i prisingshierarkiets nivå 2.

31.12.21 – konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	273,7	273,7
Sertifikater og obligasjoner	0,0	7.198,9	0,0	7.198,9
Aksjer og andeler	67,8	0,0	780,8	848,6
Finansielle derivater	0,0	156,5	0,0	156,5
Sum eiendeler til virkelig verdi	67,8	7.355,4	1.054,5	8.477,7
Finansielle derivater	0,0	15,4	0,0	15,4
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	15,4	0,0	15,4

Bevegelse i nivå 3	Fastrente- utlån	Aksjer og andeler	Sum
Balanse pr. 01.01.21	359,1	746,9	1.106,0
Netto realiserte gevinster	0,0	0,0	0,0
Tilgang	70,1	2,2	72,3
Avgang	147,7	8,7	156,3
Verdiendring	-7,9	40,4	32,5
Overført fra nivå 1 og 2	0,0	0,0	0,0
Balanse pr. 31.12.21	273,7	780,8	1.054,5

31.12.20 – konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	359,1	359,1
Sertifikater og obligasjoner	0,0	6.790,2	0,0	6.790,2
Aksjer og andeler	35,4	28,8	746,9	811,0
Finansielle derivater	0,0	374,1	0,0	374,1
Sum eiendeler til virkelig verdi	35,4	7.193,1	1.106,0	8.334,4
Finansielle derivater	0,0	17,9	0,0	17,9
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	17,9	0,0	17,9

Bevegelse i nivå 3	Fastrente- utlån	Aksjer og andeler	Sum
Balanse pr. 01.01.20	422,1	598,3	1.020,4
Netto realiserte gevinster	0,0	0,0	0,0
Tilgang	43,9	19,9	63,8
Avgang	113,7	0,0	113,7
Verdiendring	6,8	151,6	158,4
Overført fra nivå 1 og 2	0,0	-23,0	-23,0
Balanse pr. 31.12.20	359,1	746,9	1.106,0

Aksjer og andeler

Aksjene i Frende Holding AS er ved utgangen av 2021 verdsatt til MNOK 481,2. Aksjeposten er verdivurdert med utgangspunkt i sist kjente transaksjonskurs. Eksportfinans ASA er ved utgangen av 2021 verdsatt til MNOK 195,0. Aksjeposten er verdivurdert med utgangspunkt i en pris/bok vurdering, hensyntatt risiko ved virksomheten og usikkerhet vedrørende forventet kontantstrøm i forbindelse med resultatutvikling og avvikling.

31.12.21 – morbank	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til og fordringer på kunder*	0,0	0,0	3.635,0	3.635,0
Sertifikater og obligasjoner	0,0	7.385,7	0,0	7.385,7
Aksjer og andeler	67,8	0,0	780,8	848,6
Finansielle derivater	0,0	69,4	0,0	69,4
Sum eiendeler til virkelig verdi	67,8	7.455,1	4.415,8	11.938,7
Finansielle derivater	0,0	15,4	0,0	15,4
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	15,4	0,0	15,4

* I morbanken er utlån til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet inkludert.

31.12.20 – morbank	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi				
Utlån til og fordringer på kunder*	0,0	0,0	1.993,8	1.993,8
Sertifikater og obligasjoner	0,0	7.217,0	0,0	7.217,0
Aksjer og andeler	35,4	28,8	746,8	811,0
Finansielle derivater	0,0	200,9	0,0	200,9
Sum eiendeler til virkelig verdi	35,4	7.446,7	2.740,6	10.222,7
Finansielle derivater	0,0	17,9	0,0	17,9
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	17,9	0,0	17,9

* I morbanken er utlån til virkelig verdi med verdiendring over totalresultatet inkludert.

NOTE 22 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Utlån

Konsernets utlånsporteføljer med flytende rente er målt til amortisert kost. Virkelig verdi på utlån med flytende rente er gjenstand for påvirkning av endret rentenivå og kredittmargin, men vil kunne reprises løpende med kort frist. Finansavtaleloven gir adgang til reprising med 6 ukers frist (mindre ved store endringer i bankens innlånsrente). Bankens vurdering av beste estimat for utlånsporteføljene, eksklusiv tapsavsetninger i trinn 1, gir en god tilnærming til virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital er plassert i prisingshierarkiets nivå 2, begrunnet med at det ikke er stor nok omsetning i noen av lånene for til enhver tid å kunne lese av en markedspris. Konsernet bruker kurser og kredittspreadvurderinger fra Nordic Bond Pricing og gjør rimelighetsvurderinger av benyttede kurser basert på faktiske transaksjoner og spreader.

Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser

Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser er målt til amortisert kost. For disse instrumentene er det lagt til grunn at balanseført beløp gir en god tilnærming til virkelig verdi. Dette omfatter regnskapslinjene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, gjeld til kredittinstitusjoner, innskudd fra og gjeld til kunder samt forpliktelser knyttet til leieavtaler.

31.12.21 – konsern	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	302,6	302,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11,0	11,0
Utlån til og fordringer på kunder	39.126,4	39.113,0
Sum eiendeler til amortisert kost	39.440,0	39.426,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	300,3	300,3
Innskudd fra og gjeld til kunder	17.578,9	17.578,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24.411,2	24.684,0
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	42,2	42,2
Ansvarlig lånekapital	404,4	400,4
Sum gjeld til amortisert kost	42.737,0	43.005,7

31.12.20 – konsern	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	409,4	409,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13,4	13,4
Utlån til og fordringer på kunder	35.108,1	35.084,7
Sum eiendeler til amortisert kost	35.530,9	35.507,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	601,0	601,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.845,1	14.845,1
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23.243,9	23.111,0
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	44,9	44,9
Ansvarlig lånekapital	405,5	400,1
Sum gjeld til amortisert kost	39.140,4	39.002,1

31.12.21 – morbank	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	302,6	302,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.599,4	2.599,4
Utlån til og fordringer på kunder	13.874,4	13.867,9
Sum eiendeler til amortisert kost	16.776,4	16.769,8
Gjeld til kredittinstitusjoner	1.136,4	1.136,4
Innskudd fra og gjeld til kunder	17.652,1	17.652,1
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.507,0	6.860,9
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	73,4	73,4
Ansvarlig lånekapital	404,4	400,4
Sum gjeld til amortisert kost	25.773,2	26.123,1

31.12.20 – morbank	Virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler og gjeld målt til amortisert kost		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	409,4	409,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.232,8	2.232,8
Utlån til og fordringer på kunder	14.454,3	14.442,9
Sum eiendeler til amortisert kost	17.096,5	17.085,1
Gjeld til kredittinstitusjoner	1.470,7	1.470,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.921,2	14.921,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.802,9	7.755,8
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	78,4	78,4
Ansvarlig lånekapital	405,5	400,1
Sum gjeld til amortisert kost	24.678,8	24.626,2

NOTE 23 - TRANSAKSJONER MED KONSERNSELSKAP

Postene nedenfor viser resultatførte transaksjoner og balanseførte mellomværende som morselskapet har med datterselskap.

Sparebanken Øst selger boliglån til Sparebanken Øst Boligkreditt AS for å fylle opp sikkerhetsmassen i kredittforetaket. Dette enten for å øke sikkerhetsmassen i forbindelse med utstedelse av nye obligasjoner med fortrinnsrett eller for å kompensere for boliglån som har blitt flyttet til andre banker eller tilbake til morbanken. Sparebanken Øst Boligkreditt AS har i 2021 kjøpt boliglån fra Sparebanken Øst til en verdi av 10.103 mill. kroner. I 2020 var tilsvarende verdi 10.042 mill. kroner. Det er ikke vesentlige regnskapsmessige gevinster eller tap i morbanken ved salg av boliglån til Sparebanken Øst Boligkreditt AS.

	31.12.21	31.12.20
Resultat		
Renteinntekter og lignende inntekter		
Renteinntekter fra datterselskap	31,0	35,4
Renter sertifikater og obligasjoner (OMF) fra datterselskap	9,3	9,8
Rentekostnader og lignende kostnader		
Renter og provisjoner til datterselskap	2,6	1,9
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		
Andre inntekter fra datterselskap	31,8	28,2
Andre driftsinntekter		
Husleie fra datterselskap	2,1	2,0
Andre driftskostnader		
Husleie til datterselskap	3,5	3,5
Andre kostnader til datterselskap	0,6	0,8

Balanse**Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner**

Utlån til datterselskap	2.588,4	2.219,4
-------------------------	---------	---------

Utlån til og fordringer på kunder

Utlån til datterselskap	27,3	18,9
-------------------------	------	------

Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

Investering OMF i datterselskap	513,9	780,9
---------------------------------	-------	-------

Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter

Andre fordringer	3,9	2,0
------------------	-----	-----

Gjeld til kredittinstitusjoner

Innskudd fra datterselskap	836,0	869,8
----------------------------	-------	-------

Innskudd fra kunder

Innskudd fra datterselskap	74,8	76,7
----------------------------	------	------

Andre forpliktelser

Annen gjeld til datterselskap	9,6	8,3
-------------------------------	-----	-----

NOTE 24 - NETTO RENTEINNTEKTER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
0,3	1,7	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	30,6	36,4
0,8	1,4	Renter og lignende inntekter på leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0
887,4	982,0	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	292,8	363,1
		Renter og lignende inntekter på finansielle eiendeler som er nedskrevet		
0,0	0,0	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0
8,4	7,7	Utlån til og fordringer på kunder	0,3	0,1
0,0	0,0	Andre renteinntekter og lignende inntekter	0,0	0,0
896,9	992,9	Sum renteinntekter og lignende inntekter for instrumenter til amortisert kost	323,6	399,5
8,6	11,2	Renter og lignende inntekter av utlån til virkelig verdi	111,5	81,9
61,1	117,4	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner mv.	66,4	123,6
69,7	128,6	Sum renteinntekter og lignende inntekter for instrumenter til virkelig verdi over resultatet	177,9	205,5
966,6	1.121,4	Renteinntekter og lignende inntekter	501,6	605,1
6,3	8,5	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	8,8	9,6
86,0	106,5	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	86,0	106,7
222,4	349,3	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	86,3	147,8
7,3	9,2	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	7,3	9,2
13,3	15,9	Andre rentekostnader og lignende kostnader	11,5	14,2
335,3	489,3	Rentekostnader og lignende kostnader for instrumenter til amortisert kost	199,9	287,5
631,3	632,1	Netto renteinntekter	301,6	317,5

Gjennomsnittrenter og gjennomsnittlig rentebærende eiendeler og gjeld i perioden

Konsern 2021		Konsern 2020			Morbank 2021		Morbank 2020	
Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente %	Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente %		Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente %	Gj.sn.renteb.s aldo	Gj.sn. rente %
Eiendeler								
365,1	0,08	473,9	0,37	Netto utlån til kredittinstitusjoner*	2.973,1	1,03	2.866,9	1,27
38.716,9	2,34	33.308,7	3,01	Netto utlån til kunder	17.700,3	2,29	15.365,7	2,90
6.800,3	0,90	8.053,7	1,46	Verdipapirer plassering	7.302,7	0,91	8.551,3	1,45
Gjeld								
359,8	0,92	539,8	1,17	Innskudd fra kredittinstitusjoner	1.318,4	0,44	1.069,6	0,70
16.648,9	0,52	14.638,1	0,73	Innskudd fra kunder	16.723,4	0,51	14.736,7	0,72
24.796,6	0,93	22.967,9	1,56	Verdipapirer innlån	8.146,1	1,15	9.031,1	1,73

*Inkl. fordring på sentralbanker.

Gjennomsnittrente er målt ved resultatført rente gjennom året dividert på gjennomsnittlig balanse basert på kvartalsvise balansesnitt.

NOTE 25 - UTBYTTE OG ANDRE INNTEKTER AV VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
71,4	11,8	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	71,4	11,8
0,0	0,0	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskap	163,7	162,2
71,4	11,8	Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	235,1	174,6

NOTE 26 - NETTO PROVISJONSINNTEKTER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
52,7	53,5	Gebyr betalingsformidling	52,7	53,5
1,1	1,2	Gebyr garantier	1,1	1,2
25,6	23,3	Andre provisjoner og gebyrer	50,7	44,6
79,4	78,0	Provisjonsinntekter mv.	104,5	99,4
12,7	13,8	Kostnader betalingsformidling	12,7	13,8
33,3	29,1	Andre provisjoner og gebyrer	4,9	6,3
46,1	42,9	Sum provisjonskostnader mv.	17,6	20,1
33,3	35,1	Netto provisjonsinntekter mv.	86,9	79,3

NOTE 27 - NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER

Innregnet i resultatregnskapet

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Verdiendr. og gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		
-22,8	-3,7	Verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-20,9	-2,4
-12,0	-6,3	Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	-15,1	-7,3
37,6	160,7	Verdiendring på egenkapitalinstrumenter	37,6	159,7
5,3	0,0	Realisert gevinst/tap på egenkapitalinstrumenter	5,4	0,0
16,2	-20,7	Verdiendring derivater - ikke anvendt sikringsbokføring	16,2	-20,7
-1,4	5,9	Realisert gevinst/tap derivater - ikke anvendt sikringsbokføring	-1,4	5,9
-7,9	6,8	Verdiendring fastrenteutlån	-7,9	6,8
15,1	142,8	Sum verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	14,0	142,0
-224,2	234,3	Finansielle derivater – sikringsbokføring	-146,7	175,3
224,2	-234,3	Finansiell gjeld – sikret	146,7	-175,3
0,0	0,0	Sum netto sikrede poster*	0,0	0,0
		Verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter til amortisert kost		
-0,3	-9,6	Realisert gevinst/tap på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-0,2	-1,3
-0,3	-9,6	Sum realisert gevinst/tap på gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer til amortisert kost	-0,2	-1,3
		Valutahandel		
1,1	0,8	- Netto omregningsgevinst	1,1	0,8
2,5	2,3	- Netto transaksjonsgevinst	2,5	2,3
3,6	3,1	Sum netto inntekter fra valutahandel	3,6	3,1
18,4	136,3	Sum verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter	17,3	143,9

* For finansiell gjeld som er sikret vurderes den sikrede risikoen til virkelig verdi, mens resten av instrumentet vurderes til amortisert kost. Sikringsderivater vurderes til virkelig verdi. Konsernet benytter sikringsbokføring på obligasjonslån med fast rente. Innlånene sikres en-til-en.

Det vises til note 25 for utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning.

Innregnet i totalresultatet

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Verdiendring på finansielle instrumenter OCI		
0,0	0,0	Utlån til virkelig verdi	0,5	0,2
0,0	0,0	Sum verdiendring på finansielle instrumenter OCI	0,5	0,2

NOTE 28 - ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
0,5	0,3	Leieinntekter investeringseiendommer	0,0	0,0
0,5	0,6	Driftsinntekter faste eiendommer	0,0	0,0
2,9	19,8	Gevinst ved salg av faste eiendommer	0,0	0,0
2,5	8,6	Andre driftsinntekter	5,8	7,2
6,4	29,3	Andre driftsinntekter	5,8	7,2

NOTE 29 - LØNN OG ANDRE GODTGJØRELSE

Konsern 2021	Konsern 2020	Beløp i 1.000 kroner	Morbank 2021	Morbank 2020
130.472	121.591	Lønn	116.631	105.393
27.578	24.538	Folketrygdavgift	24.676	21.332
		Pensjoner		
6.673	7.641	- ytelsesbasert	6.173	7.019
6.244	8.901	- innskuddsbasert o.l.	5.954	8.441
4.862	4.690	Sosiale kostnader	4.364	4.060
175.830	167.359	Sum lønn mv.	157.798	146.245
187	184	Antall årsverk 31.12.	168	168
191	189	Antall ansatte 31.12.	172	172
177	187	Gjennomsnittlig antall årsverk	159	161
178	190	Gjennomsnittlig antall ansatte	160	164

Godtgjørelse 2021 - morbank

Godtgjørelse til adm. direktør var kr 3.482.355. Pensjonsalder for adm. direktør er 70 år. Adm. direktør er medlem av bankens ytelsesbaserte pensjonsordning og opparbeider pensjonsrettigheter på lik linje som øvrige ansatte. Ved oppsigelse fra adm. direktørs side inntreng ingen etterlønn ut over avtalt lønn i oppsigelsestid på 6 måneder. Ved oppsigelse fra bankens side har adm. direktør krav på etterlønn i 3 år fra tidspunktet for oppsigelsen, lønnsgrunnlaget er årslønnen pr. oppsigelsestidspunktet. Utover dette har ingen ansatte eller tillitsvalgte avtale om sluttvederlag, tegningsretter, opsjoner eller bonusavtale. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse til spesielle tjenester utover de normale funksjoner for en leder.

Godtgjørelse toppledergruppen og ledende ansatte 2021

Beløp i 1.000 kroner							Opptj, ikke utbet. Oversk. deling	Lån
	Honorar	Lønn	Pensjon	Utbet. oversk. deling	Natural- ytelse	Totalt		
Pål Strand	Adm. direktør	2.937	272	83	191	3.482	116	5.276
Kjell Engen	Viseadm. direktør	1.351	305	62	149	1.867	46	3.765
Ole Sivertsen	Direktør digital og marked fom 01.10.21	238	17	0	26	280	9	3.540
Kjartan Reve	Direktør kunde	2.081	235	22	135	2.473	79	2.650
Thor-Henning Bråthen	Direktør økonomi og finans	1.561	86	48	130	1.825	58	301
Kirsten Østby-Deglum	Direktør juridisk	1.361	94	15	125	1.594	53	0
Arnliot Lien	Direktør IT og automasjon	1.408	418	39	108	1.973	53	1.124
Sum toppledergruppen		10.935	1.426	268	864	13.494	414	16.656
Frode Lindbeck	Avd. leder Risikostyring	3	1.275	312	28	183	51	625
Kristoffer Volden	Avd. leder Etterlevelse		937	53	28	143	35	6.968
Sum ledende ansatte		3	2.212	365	57	326	86	7.593

Toppledergruppen og ledende ansatte inngår i bankens generelle ordning om rentesubsidierte lån til ansatte. Rentesaften er lavere enn den rentesaften som gir grunnlag for fordelsbeskatning av ansatte. Lånerammen for rentesubsidierte lån har i 2021 vært MNOK 5. For adm. direktør og viseadm. direktør er rammen henholdsvis MNOK 7 og MNOK 6. Medlemmer av styret og øvrige kontrollorgan har lån til ordinære vilkår. Subsidiekostnaden knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte er ikke bokført som driftskostnad og påvirker bankens rentenetto.

Godtgjørelse styret 2021

Beløp i 1.000 kroner							Lån
	Honorar	Lønn	Pensjon	Utbet. oversk. deling	Natural- ytelse	Totalt	
Øivind Andersson	Styrets leder	278				278	3
Cecilie Hagby	Nestleder	225				225	
Elly Therese Thoresen	Styremedlem	156				156	
Arne Stokke	Styremedlem	165	185		3	353	686
Jorund Rønning Indrelid	Styremedlem	133				133	
Ole B Hoen	Styremedlem fra 01.03.21	27				27	7.363
Richard Tandberg Olsen	Varamedlem	151				151	
Sissel Album Fjeld	Ansattes representant	133	628	39	13	829	1.664
Ole-Martin Solberg	Ansattes representant	130	642	26	11	824	1.537
Sum styret	1.397	1.270	251	24	35	2.977	11.253

Godtgjørelse øvrige tillitsvalgte 2021

Beløp i 1.000 kroner	Honorar	Lønn	Pensjon	Utbet. oversk. deling	Natural- ytelse	Totalt	Lån
May-Britt Andersen	Forstanderskapets leder	60				60	
Lars M. Lunde	Forstanderskapets nestleder	25				25	
Øvrige forstanderskapsmedlemmer		214	6.289	745	145	279	47.950
Sum forstanderskapet		299	6.289	745	145	279	47.950

Godtgjørelse 2020 - morbank

Godtgjørelse til adm. direktør var kr 3.091.761. Pensjonsalder for adm. direktør er 70 år. Adm. direktør er medlem av bankens ytelsesbaserte pensjonsordning og opparbeider pensjonsrettigheter på lik linje som øvrige ansatte. Ved oppsigelse fra adm. direktørs side inntreng ingen etterlønn ut over avtalt lønn i oppsigelsestid på 6 måneder. Ved oppsigelse fra bankens side har adm. direktør krav på etterlønn i 3 år fra tidspunktet for oppsigelsen, lønnsgrunnlaget er årslønnen pr. oppsigelsestidspunktet. Utover dette har ingen ansatte eller tillitsvalgte avtale om sluttvederlag, tegningsretter, opsjoner eller bonusavtale. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse til spesielle tjenester utover de normale funksjoner for en leder.

Godtgjørelse toppledergruppen og ledende ansatte 2020

Beløp i 1.000 kroner	Honorar	Lønn	Pensjon	Utbet. oversk. deling	Natural- ytelse	Totalt	Opptj, ikke utbet. Oversk. Deling	Lån
Pål Strand	Adm. direktør	2.639	239		214	3.092	80	5.554
Kjell Engen	Viseadm. direktør	1.999	341		163	2.502	60	3.373
Eivind W. Christiansen	Direktør digital og marked fom 1.8.20	667	40		61	767	20	4.898
Kjartan Reve	Direktør kunde fom 1.9.20	700	81		45	825	21	4.800
Thor-Henning Bråthen	Direktør økonomi og finans	1.538	86		150	1.774	46	679
Kirsten Østby-Deglum	Direktør juridisk fom 1.9.20	467	33		39	539	14	0
Arnliot Lien	Direktør IT og automasjon	1.168	233		127	1.528	38	1.209
Sum toppledergruppen		9.177	1.052		798	11.027	278	20.513
Frode Lindbeck	Avd. leder Risikostyring fom 21.9.20	5	1.046		156	1.457	27	720
Kristoffer Volden	Avd. leder Etterlevelse fom 22.9.20		853		153	1.054	27	3.695
Sum ledende ansatte		5	1.899	299		310	54	4.415

Toppledergruppen og ledende ansatte inngår i bankens generelle ordning om rentesubsidierte lån til ansatte. Rentesaften er lavere enn den rentesaften som gir grunnlag for fordelsbeskatning av ansatte. Lånerammen for rentesubsidierte lån har i 2020 vært MNOK 5. For adm. direktør og viseadm. direktør er rammen henholdsvis MNOK 7 og MNOK 6. Medlemmer av styret og øvrige kontrollorgan har lån til ordinære vilkår. Subsidiekostnaden knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte er ikke bokført som driftskostnad og påvirker bankens rentenetto.

Godtgjørelse styret 2020

Beløp i 1.000 kroner	Honorar	Lønn	Pensjon	Utbet. oversk. deling	Natural- ytelse	Totalt	Lån
Øivind Andersson	Styrets leder	278				278	29
Cecilie Hagby	Nestleder fom 27.03.20	170				170	
Morten André Yttreide	Nestleder tom 26.03.20	220				220	
Elly Therese Thoresen	Styremedlem	130				130	
Arne Stokke	Styremedlem	165	185		6	356	715
Eivind W. Christiansen	Styremedlem fom 27.3.20 tom 29.6.20	0				0	
Jorund Rønning Indreli	Styremedlem	133				133	
Sissel Album Fjeld	Ansattes representant	133	565	57	25	780	1.717
Ole-Martin Solberg	Ansattes representant	130	645	24	24	823	1.598
Sum styret		1.358	1.210	266	55	2.890	4.059

Godtgjørelse øvrige tillitsvalgte 2020

Beløp i 1.000 kroner	Honorar	Lønn	Pensjon	Utbet. oversk. deling	Natural- ytelse	Totalt	Lån
May-Britt Andersen	Forstanderskapets leder	60				60	
Lars M. Lunde	Forstanderskapets nestleder	15				15	
Øvrige forstanderskapsmedlemmer		240	4.268	560	273	5.340	31.649
Sum forstanderskapet		315	4.268	560	273	5.415	31.649

NOTE 30 - NÆRSTÅENDE PARTER

Beløp i 1.000 kroner	Konsernledelsen		Styret		Andre nærstående parter	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lån						
Utestående lån pr. 01.01.	22.474	24.012	4.059	6.030	31.649	29.539
Netto endring utlån i perioden	1.776	-1.538	7.194	-1.971	16.301	2.109
Utestående lån pr. 31.12.	24.250	22.474	11.253	4.059	47.950	31.649
Renteinntekter	255	197	111	53	631	589
Innskudd						
Innskudd pr. 01.01.	1.519	2.015	11.488	18.018	25.056	24.307
Netto endring innskudd i perioden	1.667	-496	-2.079	-6.530	-277	749
Innskudd pr. 31.12.	3.186	1.519	9.409	11.488	24.780	25.056
Rentekostnader	8	6	44	212	396	492
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Utstedte garantier	0	0	0	0	0	0

Ingen av engasjementene til nærstående parter var misligholdte pr. 31.12.21 eller pr. 31.12.20

NOTE 31 - ADMINISTRASJONS- OG DRIFTSKOSTNADER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
43,2	42,9	IT-kostnader	38,2	36,9
17,8	14,5	Andre administrasjonskostnader	12,0	8,4
60,9	57,4	Sum administrasjonskostnader	50,3	45,3
27,6	27,3	Ordinære avskrivninger	26,7	26,7
0,0	0,0	Nedskrivninger	0,0	0,0
27,6	27,3	Avskrivning/nedskrivning/verdiendring ikke-finans. eiendeler	26,7	26,7
8,0	8,7	Driftskostnader eiendommer og lokaler	8,1	7,9
33,3	35,2	Øvrige driftskostnader	23,1	25,8
41,3	43,9	Sum driftskostnader	31,2	33,7
129,8	128,6	Sum administrasjons- og driftskostnader	108,1	105,7

NOTE 32 - GODTGJØRELSE REVISOR

Konsern 2021	Konsern 2020	Beløp i 1.000 kroner	Morbank 2021	Morbank 2020
3.034	3.035	Revisjon	2.159	2.060
340	245	Andre attestasjonstjenester	133	24
160	455	Skatte- og avgiftsrådgivning	44	280
94	1.046	Andre tjenester	94	935
3.628	4.782	Sum	2.429	3.300

Beløpene er inklusiv merverdiavgift.

NOTE 33 - SKATTER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Årets skattekostnad i resultatregnskapet		
77,5	81,5	Betalbar skatt på årets resultat	25,8	32,7
0,7	-1,0	Resultatført utsatt skatt	-1,0	-0,3
1,1	-0,1	For mye/lite avsatt skatt forrige år	1,3	-0,1
79,3	80,4	Årets totale skattekostnad	26,2	32,2

		Skatt på andre inntekter og kostnader - innregnet i totalresultatet		
		Endring i netto utsatt skatt		
3,0	-0,6	- Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	2,9	-0,6
0,0	0,0	- Utlån til virkelig verdi	0,1	0,0
3,0	-0,6	Skatt på andre inntekter og kostnader	3,0	-0,6

		Endring i netto utsatt skatt		
0,7	-1,0	Innregnet utsatt skatt i resultatregnskapet	-1,0	-0,3
3,0	-0,6	Innregnet utsatt skatt i totalresultatet	3,0	-0,6
0,0	-3,4	Endring i netto utsatt skatt ført direkte i balansen	0,0	0,0
3,7	-5,0	Sum endring i netto utsatt skatt	2,1	-0,9

		Avstemming av årets skattekostnad		
454,7	533,6	Resultat før skatt	387,6	467,1
109,0	128,7	Skatt etter nominell sats	96,9	116,8
-31,1	-48,2	Skatteeffekt av permanente forskjeller	-72,1	-84,4
1,3	-0,1	For mye/lite avsatt skatt forrige år	1,3	-0,1
79,3	80,4	Skattekostnad	26,2	32,2

		Betalbar skatt i balansen		
77,5	81,5	Betalbar skatt på årets resultat	25,8	32,7
5,9	5,5	Årets formuesskatt	5,9	5,5
83,4	87,0	Sum betalbar skatt	31,7	38,2

Konsern 2021	Konsern 2020	Konsern Endr. 2021	Konsern Endr. 2020	Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel	Morbank 2021	Morbank 2020	Morbank Endr. 2021	Morbank Endr. 2020
				Positive midlertidige forskjeller				
31,3	26,9	-1,7	11,9	Driftsmidler	3,1	2,6	-0,4	-1,1
25,0	31,2	6,3	7,8	Gevinst- og tapskonto	2,5	3,2	0,6	0,8
6,7	33,2	26,5	-3,1	Verdipapirer	7,2	33,2	26,0	-4,5
96,0	304,9	208,9	-202,3	Finansielle derivater	9,0	140,2	131,2	-140,2
-0,1	7,8	7,9	-6,8	Utlån	0,6	8,0	7,4	-7,0
0,0	0,0	0,0	23,5	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	0,0	23,5
159,0	406,8	247,8	-169,0	Sum positive midlertidige forskjeller	22,4	187,2	164,9	-128,5
35,8	95,3	59,4	-41,1	Utsatt skatt forpliktelse	5,6	46,8	41,2	-32,1

				Negative midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring				
1,0	0,8	-0,2	0,1	Finansielle leieavtaler	1,7	1,3	-0,4	-0,6
0,8	0,1	-0,7	-0,1	Verdipapirer	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	19,5	Finansielle derivater	0,0	0,0	0,0	19,5
3,4	2,9	-0,5	0,0	Andre eiendeler	0,0	0,0	0,0	0,0
81,9	318,1	236,2	-207,4	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3,7	151,0	147,3	-151,0
16,6	18,0	1,4	-8,5	Andre forpliktelser	4,7	5,5	0,8	-4,5
35,4	61,7	26,3	4,8	Pensjonsforpliktelser	34,8	60,2	25,4	4,6
139,0	401,6	262,5	-191,6	Sum negative midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring	45,0	218,1	173,1	-132,0
32,1	95,3	63,1	-46,1	Utsatt skatt eiendel	11,2	54,4	43,3	-33,0
-3,7	0,0	3,7	-5,0	Netto utsatt skatt forpliktelse (-) / netto utsatt skatt eiendel (+)	5,6	7,7	2,1	-0,9

Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel pr. 31.12.21 er innregnet med skattesats 25 % for morbanken. Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel pr. 31.12.21 er i konsernet innregnet med skattesats i intervallet 22-25 %. Utsatt skatt eiendel er i sin helhet oppført i balansen da konsernet forventer å kunne nyttiggjøre denne i fremtiden.

NOTE 34 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Samtlige sertifikater og obligasjoner i 2021 og 2020 er målt til virkelig verdi over resultatet.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor - konsern	Pålydende 2021	Virkelig verdi 2021	Pålydende 2020	Virkelig verdi 2020
Stat og statsgaranterte	1.587,0	1.610,7	1.407,0	1.436,2
Annen offentlig utsteder	160,0	160,3	529,0	531,4
Obligasjoner med fortrinnsrett	5.373,0	5.427,6	4.729,0	4.765,4
Finansielle foretak	0,4	0,4	56,4	57,1
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	7.120,4	7.198,9	6.721,4	6.790,2

Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor - morbank	Pålydende 2021	Virkelig verdi 2021	Pålydende 2020	Virkelig verdi 2020
Stat og statsgaranterte	1.467,0	1.488,4	1.297,0	1.324,7
Annen offentlig utsteder	160,0	160,3	529,0	531,4
Obligasjoner med fortrinnsrett	5.673,0	5.736,6	5.266,0	5.303,9
Finansielle foretak	0,4	0,4	56,4	57,1
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	7.300,4	7.385,7	7.148,4	7.217,0

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.21 - konsern

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat og statsgaranterte	5,9	541,5	225,9	752,9	84,4	1.610,7
Annen offentlig utsteder	0,5	60,0	99,8	0,0	0,0	160,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	5,4	387,1	330,9	4.550,1	154,1	5.427,6
Finansielle foretak	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Sum sertifikater og obligasjoner	11,8	988,6	657,0	5.303,0	238,5	7.198,9

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.21 - morbank

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat og statsgaranterte	5,6	456,5	225,9	716,1	84,4	1.488,4
Annen offentlig utsteder	0,5	60,0	99,8	0,0	0,0	160,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	6,1	387,1	330,9	4.345,4	667,1	5.736,6
Finansielle foretak	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Sum sertifikater og obligasjoner	12,2	903,6	657,0	5.061,4	751,5	7.385,7

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.20 - konsern

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat og statsgaranterte	4,8	0,0	0,0	1.431,4	0,0	1.436,2
Annen offentlig utsteder	1,9	420,2	109,3	0,0	0,0	531,4
Obligasjoner med fortrinnsrett	3,7	30,0	715,1	4.016,5	0,0	4.765,4
Finansielle foretak	0,1	0,1	0,0	57,0	0,0	57,1
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	10,6	450,3	824,5	5.504,9	0,0	6.790,2

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.20 - morbank

	Påløpt rente	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat og statsgaranterte	4,6	0,0	0,0	1.320,1	0,0	1.324,7
Annen offentlig utsteder	1,9	420,2	109,3	0,0	0,0	531,4
Obligasjoner med fortrinnsrett	3,7	810,6	473,0	4.016,5	0,0	5.303,9
Finansielle foretak	0,1	0,1	0,0	57,0	0,0	57,1
Ikke-finansielle foretak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	10,3	1.230,8	582,4	5.393,5	0,0	7.217,0

Modifisert durasjon

	Konsern	Morbank
Stat og statsgaranterte	0,40	0,42
Annen offentlig utsteder	0,47	0,47
Obligasjoner med fortrinnsrett	0,18	0,17
Finansielle foretak	0,03	0,03
Ikke-finansielle foretak	0,00	0,00
Total durasjon	0,24	0,23

Modifisert durasjon er benyttet som mål for rentefølsomhet på utstedersektor og kategorier.

NOTE 35 - AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

Spesifikasjon av aksjer og egenkapitalbevis pr. 31.12.21

Virkelig verdi over resultatet	Antall aksjer	Eierandel i %	Regnskapsmessig kost	Virkelig verdi
Balder Betaling AS	1.406.479	7,33	27,5	46,8
Bankenes ID-tjeneste AS	6.700	6,70	0,0	0,0
Eksportfinans ASA	12.787	4,85	139,4	195,0
Frende Holding AS	929.334	13,75	126,9	481,2
Kraft Bank ASA	2.875.000	6,85	23,0	31,3
Kredittforeningen for Sparebanker	2.760	5,52	2,8	0,7
Norne Securities AS	387.914	2,10	1,2	0,8
Norsk Gjeldsinformasjon AS	4.322	0,83	0,3	0,3
Norwegian Block Exchange AS (NBX)	6.437.768	9,92	15,0	41,8
Sparebankmaterieil AS	302	0,96	0,0	0,0
Visa inc.	4.739	0,00	2,0	36,4
Visa Norge Forvaltning AS	0	0,00	3,2	7,8
VN Norge AS	6,4 billioner	0,64	0,0	5,9
Øvrige aksjer			0,5	0,5
Sum aksjer og egenkapitalbevis			341,9	848,6

NOTE 36 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP

Datterselskap	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Sparebanken Øst Eiendom AS	29.12.88	Drammen	100%	100%
AS Finansiering	01.10.91	Oslo	100%	100%
Øst Prosjekt AS	22.12.97	Drammen	100%	100%
Sparebanken Øst Boligkreditt AS	14.04.09	Drammen	100%	100%
Øst Inkasso AS	18.04.16	Drammen	100%	100%
Hawø Eiendom AS*	01.07.11	Drammen	100%	100%
Stasjonsgata 14 AS*	29.08.12	Drammen	100%	100%
Borreveien 44 AS**	28.10.14	Drammen	100%	100%
Jon Smørs Vei 7 AS**	05.02.16	Drammen	100%	100%
Slagenveien 16 AS**	10.03.20	Drammen	100%	100%

* 100 % eiet datterselskap av Sparebanken Øst Eiendom AS.

** 100 % eiet datterselskap av Øst Prosjekt AS.

NOTE 37 - VARIGE DRIFTSMIDLER, INVESTERINGSEIENDOMMER OG LEIERETTIGHETER

Driftsmidler pr. 31.12.21 – konsern

	Maskiner/ inventar/ transportmidler/ immatr. eiend. mv.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	181,1	135,0	28,4	63,3
Tilgang	15,6	6,2	0,0	7,1
Avgang	0,5	0,0	0,0	0,0
Anskaffelseskost pr. 31.12.	196,2	141,2	28,4	69,9
Samlede ordinære av- og nedskrivninger	140,8	48,0	16,8	28,7
Bokført verdi pr. 31.12.	55,4	93,2	11,7	41,2
Årets ordinære avskrivninger	15,6	2,2	0,3	9,5
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Driftsmidler pr. 31.12.21 - morbank

	Maskiner/ inventar/ transportmidler/ immatr. eiend. mv.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	139,8	59,0	0,0	102,3
Tilgang	13,3	3,7	0,0	7,7
Avgang	0,2	0,0	0,0	0,6
Anskaffelseskost pr. 31.12.	152,9	62,7	0,0	109,4
Samlede ordinære av- og nedskrivninger	108,1	15,9	0,0	37,7
Bokført verdi pr. 31.12.	44,7	46,8	0,0	71,6
Årets ordinære avskrivninger	13,0	1,1	0,0	12,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Driftsmidler pr. 31.12.20 – konsern

	Maskiner/ inventar/ transportmidler/ immatr. eiend. mv.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	157,8	133,5	75,3	59,1
Tilgang	23,7	1,5	8,2	4,2
Avgang	0,4	0,0	55,1	0,0
Anskaffelseskost pr. 31.12.	181,1	135,0	28,4	63,3
Samlede ordinære av- og nedskrivninger	125,2	45,8	16,5	19,2
Bokført verdi pr. 31.12.	55,9	89,2	11,9	44,1
Årets ordinære avskrivninger	15,4	2,2	0,3	9,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Driftsmidler pr. 31.12.20 - morbank

	Maskiner/ inventar/ transportmidler/ immatr. eiend. mv.	Eiendommer	Investerings- eiendommer	Leierettigheter
Anskaffelseskost pr. 01.01.	126,8	58,6	0,0	97,4
Tilgang	13,3	0,3	0,0	4,9
Avgang	0,4	0,0	0,0	0,0
Anskaffelseskost pr. 31.12.	139,8	59,0	0,0	102,3
Samlede ordinære av- og nedskrivninger	95,1	14,8	0,0	25,2
Bokført verdi pr. 31.12.	44,6	44,2	0,0	77,1
Årets ordinære avskrivninger	13,1	1,0	0,0	12,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomisk levetid	2-10 år	10-100 år	10-100 år	2-12 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Verdsettelse av investeringseiendommer

Konsernet bruker følgende verdsettelseshierarki:

Nivå 1: Observerbar markedsverdi i aktivt marked.

Nivå 2: Verdsettelsesteknikker basert på observerbare markedsdata, eksterne takster.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Konsernets investeringseiendommer er i sin helhet kategorisert i nivå 3.

Konsern	Virkelig verdi	Bokført verdi
Investeringseiendommer til virkelig verdi pr. 31.12.21	15,5	11,7
Investeringseiendommer til virkelig verdi pr. 31.12.20	15,5	11,9

Virkelig verdi på investeringseiendommene er basert på vurdering av markedsleie og antatt omsetningsverdi. Eiendommene er lokalisert i Drammen og i Tønsberg. Det er ikke foretatt endringer i verdsettelsesteknikker sammenlignet med fjoråret.

For leieinntekter og driftskostnader på investeringseiendommer vises det til note 28 Andre driftsinntekter og note 31 Administrasjons- og driftskostnader.

Fast eiendom til egen virksomhet 2021

Konsern Areal - m²		Konsern Bokført verdi		Morbank Areal - m²		Morbank Bokført verdi	
Egen utnyttelse	Utleie	2021*	Forretningsbygg	Egen utnyttelse	Utleie	2021*	
3.143	0	44,6	Drammen	2.087	0	31,5	
4.775	380	30,0	Øvre Eiker	0	0	0,0	
7.918	380	74,6	Sum forretningsbygg	2.087	0	31,5	

* Sum bokført verdi i balansen inkluderer i tillegg eiendommer som ikke er forretningsbygg.

Forpliktelser

Det er ingen forpliktelser knyttet til prosjekter eller kjøp av driftsmidler.

Fast eiendom til egen virksomhet 2020

Konsern Areal - m²		Konsern Bokført verdi		Morbank Areal - m²		Morbank Bokført verdi	
Egen utnyttelse	Utleie	2020*	Forretningsbygg	Egen utnyttelse	Utleie	2020*	
3.143	0	43,7	Drammen	2.087	0	30,4	
4.802	353	32,0	Øvre Eiker	0	0	0,0	
7.945	353	75,7	Sum forretningsbygg	2.087	0	30,4	

* Sum bokført verdi i balansen inkluderer i tillegg eiendommer som ikke er forretningsbygg.

NOTE 38 - FORSKUDDSBETALTE IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
0,0	0,0	Opptjente ikke mottatte inntekter	2,5	2,0
13,5	11,7	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	11,9	12,5
13,5	11,7	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	14,4	14,6

NOTE 39 - GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
0,0	0,0	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	835,3	869,2
300,3	601,0	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	301,0	601,6
300,3	601,0	Gjeld til kredittinstitusjoner	1.136,4	1.470,7

NOTE 40 - INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
11.481,5	10.245,4	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	11.554,6	10.321,3
6.097,5	4.599,8	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	6.097,5	4.599,9
17.578,9	14.845,1	Innskudd fra og gjeld til kunder	17.652,1	14.921,2

Geografisk fordeling av innskudd

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
5.576,4	5.572,4	Drammen	5.647,3	5.649,6
2.250,7	2.226,1	Øvre Eiker	2.250,7	2.225,2
1.099,3	808,8	Asker/Bærum	1.099,3	808,8
1.882,7	1.363,1	Viken for øvrig	1.882,7	1.363,3
3.197,1	2.672,6	Oslo	3.197,1	2.672,6
1.031,6	648,8	Vestfold/Telemark	1.032,5	648,8
2.421,6	1.430,0	Resten av landet	2.423,0	1.429,8
119,4	123,0	Utlandet	119,4	123,0
17.578,9	14.845,1	Totalt	17.652,1	14.921,2

Fordeling av innskudd på sektor og næring

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
11.442,0	8.440,4	Lønnstagerne	11.440,4	8.438,8
445,2	621,3	Offentlig forvaltning	445,2	621,3
90,8	106,4	Jordbruk, skogbruk og fiske	90,8	106,4
791,5	862,2	Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	791,5	862,2
560,9	568,6	Bygg og anlegg	560,9	568,6
528,2	449,8	Varehandel, hotell og restaurant	528,2	449,8
154,1	476,5	Transport og kommunikasjon	154,1	476,5
1.761,7	1.362,9	Forretningsmessig finansiell tjenesteyting	1.761,7	1.362,9
878,6	889,5	Tjenesteytende næringer ellers	878,6	889,5
806,5	944,6	Omsetning og drift av fast eiendom	881,2	1.022,2
119,4	123,0	Utlandet	119,4	123,0
17.578,9	14.845,1	Totalt	17.652,1	14.921,2

NOTE 41 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Verdipapirgjeld	31.12.21	31.12.20
Obligasjonslån, pålydende	24.448,0	22.717,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	158,1	314,0
Påløpt rente	77,9	79,9
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer	24.684,0	23.111,0

Endring verdipapirgjeld 2021

	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl.valuta	31.12.21
Obligasjonslån, pålydende	7.545,0	400,0	1.547,0	0,0	0,0	6.398,0
Senior etterstilte obligasjoner, pålydende	0,0	400,0	0,0	0,0	0,0	400,0
OMF, pålydende NOK	15.172,0	4.500,0	2.300,0	-278,0	0,0	17.650,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	314,0	0,0	0,0	0,0	-155,9	158,1
Påløpt rente	79,9	0,0	0,0	0,0	-2,1	77,9
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer	23.111,0	5.300,0	3.847,0	-278,0	-158,0	24.684,0

Endring verdipapirgjeld 2020

	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl.valuta	31.12.20
Obligasjonslån, pålydende	8.915,0	0,0	1.370,0	0,0	0,0	7.545,0
OMF, pålydende NOK	13.150,0	5.000,0	2.800,0	178,0	0,0	15.172,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	87,2	0,0	0,0	0,0	226,9	314,1
Påløpt rente	109,5	0,0	0,0	0,0	-29,6	79,9
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer	22.261,7	5.000,0	4.170,0	178,0	197,3	23.111,0

Konsern	Utestående volum 2021*	Gj. snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021	Utestående volum 2020*	Gj. snitt saldo 2020	Veid effektiv rentesats 2020
Obligasjonslån	24.606,1	24.600,3	0,90 %	23.031,0	22.923,1	1,57%
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer	24.606,1	24.600,3	0,90 %	23.031,0	22.923,1	1,57%

* Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato.

Morbank	Utestående volum 2021*	Gj. snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021	Utestående volum 2020*	Gj. snitt saldo 2020	Veid effektiv rentesats 2020
Obligasjonslån	6.398,0	7.354,0	1,12 %	7.545,0	8.716,2	1,70%
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer	6.398,0	7.354,0	1,12 %	7.545,0	8.716,2	1,70%

* Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato.

NOTE 42 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Endring ansvarlig lånekapital 2021

	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl.valuta	31.12.21
Ordinær ansvarlig lånekapital, pålydende	400,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2
Påløpt rente	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6
Ansvarlig lånekapital	400,1	0,0	0,0	0,0	0,3	400,4

Endring ansvarlig lånekapital 2020

	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl.valuta	31.12.20
Ordinær ansvarlig lånekapital, pålydende	400,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,3
Påløpt rente	0,8	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,4
Ansvarlig lånekapital	400,4	0,0	0,0	0,0	-0,2	400,1

	Utestående volum 2021*	Gj. snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021	Utestående volum 2020*	Gj. snitt saldo 2020	Veid effektiv rentesats 2020
Ansvarlig obligasjonslån	399,8	399,7	1,82 %	399,7	399,7	2,29%
Ansvarlig lånekapital	399,8	399,7	1,82 %	399,7	399,7	2,29%

* Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato.

NOTE 43 - LANGSIKTIGE INNLÅN FORDELT PÅ FORFALLSTIDSPUNKT

Langsiktige innlån pr. 31.12.21 - konsern

	Lån fra kredittinstitusjoner	Obligasjonslån	OMF	Ansvarlige lån	Totalt
2022	0,0	1.723,0	2.500,0	0,0	4.223,0
2023	60,0	1.300,0	2.500,0	400,0	4.260,0
2024	60,0	1.700,0	2.500,0	0,0	4.260,0
2025	60,0	525,0	2.500,0	0,0	3.085,0
2026	60,0	1.150,0	4.750,0	0,0	5.960,0
2027	60,0	0,0	2.500,0	0,0	2.560,0
2028	0,0	400,0	0,0	0,0	400,0
2029	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2030 og senere	0,0	0,0	400,0	0,0	400,0
Brutto innlån	300,0	6.798,0	17.650,0	400,0	25.148,0
Påløpt rente	0,5	57,7	20,2	0,6	79,0
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,2	-0,5	72,0	-0,2	71,1
Verdijusteringer	0,0	5,8	80,8	0,0	86,6
Netto innlån	300,3	6.860,9	17.823,1	400,4	25.384,7

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

Langsiktige innlån pr. 31.12.21 - morbank

	Lån fra kredittinstitusjoner	Obligasjonslån	Ansvarlige lån	Totalt
2022	836,0	1.723,0	0,0	2.559,0
2023	60,0	1.300,0	400,0	1.760,0
2024	60,0	1.700,0	0,0	1.760,0
2025	60,0	525,0	0,0	585,0
2026	60,0	1.150,0	0,0	1.210,0
2027	60,0	0,0	0,0	60,0
2028	0,0	400,0	0,0	400,0
2029	0,0	0,0	0,0	0,0
2030 og senere	0,0	0,0	0,0	0,0
Brutto innlån	1.136,0	6.798,0	400,0	8.334,0
Påløpt rente	0,5	57,7	0,6	58,7
Direkte kostnader og over-/underkurs	-0,2	-0,5	-0,2	-0,9
Verdijusteringer	0,0	5,8	0,0	5,8
Netto innlån	1.136,4	6.860,9	400,4	8.397,6

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

NOTE 44 - ANDRE FORPLIKTELSER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
0,8	3,7	Forpliktelser knyttet til betalingsformidling	0,8	3,7
98,5	93,7	Avsatt til samfunnsutbytte	98,5	93,7
14,1	10,5	Leverandørgjeld	12,2	8,6
108,7	266,0	Uttekslet sikkerhetsstillelse CSA	43,5	143,8
24,5	41,0	Andre forpliktelser	27,7	40,6
246,6	414,8	Andre forpliktelser	182,7	290,3

NOTE 45 - ANDRE AVSETNINGER OG FORPLIKTELSER

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
35,4	61,7	Pensjonsforpliktelser (se note 46)	34,8	60,2
1,4	1,2	Tapsavsetninger på ubenyttede kreditter og garantier	1,0	1,1
36,8	62,9	Andre avsetninger og forpliktelser	35,9	61,3

NOTE 46 - PENSJONSFORPLIKTELSER

Obligatorisk tjenstepensjon (OTP) er pliktig, og konsernet har ordninger som tilfredsstiller disse kravene. Sparebanken Øst har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Ytelsesordningene i konsernet er lukkede ordninger. Nyansatte får pensjon basert på en innskuddsordning.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Sparebanken Øst har kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Ordningen er ytelsesbasert og dekker alderspensjon til ordningens medlemmer og ektefelle- og barnepensjoner til medlemmenes etterlatte. Den ytelsesbaserte ordningen omfatter i dag 194 personer, 56 aktive, 117 alderspensjonister og 21 som er helt eller delvis uføre med premiefritak iht. uføregraden. Ordningen er lukket. Pensjonsforpliktelsene er regnskapsført i samsvar med IAS 19, som krever at nåverdien av pensjonsforpliktelsene fratrasket markedsverdien av pensjonsmidlene innregnes i balansen. Aktuarmessige utregninger blir foretatt hvert år på bakgrunn av informasjon gitt av banken.

Innskuddsbasert ordning

Fra 1. januar 2007 innførte Sparebanken Øst en innskuddsbasert ordning for alle nyansatte i banken. Ordningen administreres av Storebrand Livsforsikring AS. Det innbetales 5 % av lønn mellom 1G og 7,1G og 8 % av lønn mellom 7,1G og 12G. Innbetalt beløp forvaltes i ulike Storebrand-fond. En person i toppledergruppen har innskuddsbasert ordning for lønn over 12G. Den innskuddsbaserte ordningen omfatter ved utgangen av året 112 ansatte, hvorav 7 uføre. Premiene for disse blir løpende betalt og kostnadsført på regnskapslinjen lønn mv.

Datterselskap

AS Finansiering har en kollektiv ytelsesordning som omfatter 15 personer, 7 aktive og 8 uføre/pensjonister. Ordningen er lukket. 11 ansatte har innskuddsbasert ordning, hvorav 1 ufør. Sparebanken Øst Eiendom AS har en ytelsesbasert ordning som omfatter 1 pensjonist. Ordningen er lukket. 2 ansatte tilsvarende 1,2 årsverk har innskuddsbasert ordning. Øst Prosjekt AS har ingen ansatte.

Driftspensjoner

Konsernet har egne pensjonsavtaler for 8 personer for lønn utover 12G, hvorav samtlige ikke lenger er ansatt i konsernet. Disse driftspensjonene er tatt hensyn til i beregningene fra aktuar.

Avtalefestet pensjon (AFP)

Morbank er tilsluttet AFP-ordningen som er en kollektiv pensjonsordning for tariffestet sektor i Norge. AFP-ordningen er basert på et trepartsamarbeid mellom arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og staten. Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene til AFP, mens tilsluttede foretak dekker 2/3. Foretak som deltar i AFP-ordningen er solidarisk ansvarlig for det som skal utbetales til de arbeidstakere som til enhver tid fyller vilkårene. Alle morbankens ansatte er medlemmer i ordningen.

Regnskapsmessig er ordningen å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning. Banken er ikke i stand til å identifisere sin andel av ordningens underliggende økonomiske stilling og resultat med tilstrekkelig grad av pålitelighet, og på denne bakgrunn regnskapsføres ordningen som en innskuddsordning. Dette innebærer at forpliktelser fra AFP-ordningen ikke er balanseført. Premier til ordningen kostnadsføres når de påløper.

Tilskudd til AFP-ordningen inngår i regnskapslinjen lønn mv. og utgjorde 1,9 mill. kroner i 2021 og 1,7 mill. kroner i 2020. Neste års premie er estimert til 2,1 mill. kroner.

For å ha rett til avtalefestet pensjon (AFP) må den ansatte (medlemmet) oppfylle flere vilkår. Blant annet må medlemmet på uttakstidspunktet være ansatt og reell arbeidstaker i et foretak tilsluttet ordningen, medlemmet må ha vært sammenhengende ansatt de siste tre år og vært ansatt i et foretak tilsluttet ordningen i 7 av de siste 9 årene. AFP-ordningen gir ansatte et livsvarig påslag til alderspensjon i folketrygden.

Ordningen administreres av Fellesordningen for AFP som også fastsetter og krever inn premie. Premien skal fastsettes slik at den er tilstrekkelig til å dekke løpende utgifter og dessuten gi grunnlag for opplegg av et pensjonsfond.

I 2021 utgjorde premien 2,5 % av lønn mellom 1G og 7,1G. For 2022 er premiesatsen økt og vil utgjøre 2,6 %. Premi modellen baserer seg på faktisk utbetalt lønn.

Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet.

I januar 2020 ble overgangstillegget i finansnæringen avklart. Overgangstillegget er en midlertidig ekstraytelse til ansatte som går av med AFP og slutter i arbeid. Ordningen gjelder kun for årskullene 1955 til og med 1960 og vil lukkes for nye deltagere ved utgangen av 2022. Ordningen har sitt virkningstidspunkt fra 1. januar 2019 og for å få rett til tillegget kan den ansatte ikke ha høyere inntekt enn 6G i gjennomsnitt over de siste tre år før uttak. Utbetalingstid er fra tidligst 62 år frem til fylte 72 år, ytelsens størrelse utgjør 0,15G årlig, flatt gjennom hele utbetalingsperioden og ordningen avsluttes i 2032. Ved utgangen av 2021 er det 11 personer som får utbetaling innunder ordningen. Ytterligere 12 personer har rett til å kreve overgangstillegg innenfor ordningens varighet ved utgangen av 2022. Det er i 2021 løpende betalt 0,1 mill. kroner i overgangstillegg, det er videre foretatt reduksjon i avsetning for fremtidig forpliktelse med 0,2 mill. kroner i 2021. Ved utgangen av 2021 utgjør avsetning for forpliktelsen 3,6 mill. kroner og er regnskapsført under regnskapslinjen påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter i balansen.

Nærmere om ytelsesordninger

Gjenværende opptjeningstid

For de sikrede ordningene er det både i beregningene til Sparebanken Øst og AS Finansiering lagt til grunn at gjenværende opptjeningstid for aktive medlemmer er 7 år. Sparebanken Øst Eiendom AS har ingen aktive medlemmer i ordningen.

Aktuarielle forutsetninger

Beregningene er basert på dødelighetstabell K2013 og uføretariff KU. Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger om døds- og uføreutviklingen. Det er forutsatt en fratredelseshyppighet som avtrappes fra 8 % for aldersgruppen 20-24 år og ned til 0 % for 51-åringene og eldre.

Opptjening

Opptjeningstiden for den enkeltes pensjonsrettighet er beregnet fra ansettelsen i selskapet og frem til fastsatt pensjonsalder. Den actuarielle beregningsmetodikken bygger på prinsipper med lineær opptjening og hensyntatt fremtidig lønns- og G-vekst.

Økonomiske forutsetninger	2021	2020
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1,90%	1,70%
Diskonteringsrente	1,90%	1,70%
Årlig lønnsvekst	2,25%	1,75%
Årlig G-regulering	2,50%	2,00%
Årlig regulering av pensjoner	0,00%	0,00%

Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er en rekke forutsetninger lagt til grunn. Etter IAS 19 skal diskonteringsrenten på hver balansedag fastsettes med henvisning til renten på foretaksobligasjoner av høy kvalitet eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner av høy kvalitet i henhold til standardens

beskrivelse. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

Sparebanken Øst fastsetter diskonteringsrente på grunnlag av obligasjoner med fortrinnsrett.

Risikovurdering

Gjennom ytelsesbaserte ordninger er konsernet påvirket av enkelte risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og fremtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er:

Forventet levetid: Konsernet har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte livet ut. Således vil en økning i forventet levealder blant medlemsmassen medføre en økt forpliktelse for konsernet.

Avkastningsrisiko: Konsernet blir påvirket ved en reduksjon i faktisk avkastning på pensjonsmidlene, som vil medføre økt forpliktelse for selskapet, da avkastning på midlene ikke er tilstrekkelig for å innfri forpliktelsen.

Inflasjon- og lønnsvekstrisiko: Konsernets pensjonsforpliktelse har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for konsernet.

Pensjonskostnader i ordinært resultat

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Netto pensjonskostnader ytelsesbasert ordning		
5,6	6,1	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	5,2	5,5
1,0	1,5	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	1,0	1,5
6,7	7,6	Netto pensjonskostnader inklusiv arbeidsgiveravgift	6,2	7,0
-0,1	3,9	Utbetaling og endring i avsetning overgangstillegg AFP	-0,1	3,9
4,4	3,4	Innbetalt premie innskuddsbasert ordning	4,1	3,0
1,9	1,6	Innbetalt premie AFP-ordning	1,9	1,6
12,9	16,5	Sum pensjonskostnader i ordinært resultat	12,1	15,5

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler – konsern

2021			2020		
Fondert	Ufondert	Sum	Fondert	Ufondert	Sum
		Endring brutto pensjonsforpliktelser			
273,2	28,3	301,6	266,7	28,9	295,5
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,4	0,0	5,4	5,7	0,2	5,9
4,6	0,5	5,1	6,1	0,6	6,7
-16,1	-0,5	-16,5	4,4	0,5	4,9
-10,8	-2,6	-13,4	-9,6	-1,9	-11,5
256,4	25,8	282,2	273,2	28,3	301,6
		Endring brutto pensjonsmidler			
239,9	0,0	239,9	229,0	0,0	229,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3,8	0,0	3,8	5,0	0,0	5,0
-4,3	0,0	-4,3	2,6	0,0	2,6
18,1	0,0	18,1	12,8	0,0	12,8
-10,7	0,0	-10,7	-9,5	0,0	-9,5
246,8	0,0	246,8	239,9	0,0	239,9
9,6	25,8	35,4	33,4	28,3	61,7

2021		2020
61,7	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	66,5
6,7	Resultatført pensjonskostnad	7,6
0,0	Tilgang og avgang	0,0
-12,2	Aktuarielle gevinster og tap	2,4
-18,1	Innbetalt pensjonspremie	-12,8
-2,7	Pensjonsutbetalinger	-2,0
35,4	Netto balanseførte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	61,7
12,8	Forventet premieinnbetaling neste år, ytelsesbasert ordning	12,6
5,0	Forventet premieinnbetaling neste år, innskuddsbasert ordning	3,6
2,1	Forventet premieinnbetaling neste år, AFP-ordning	1,8
Plassering av pensjonsmidler i prosent		
12,0%	Aksjer	8,5%
7,4%	Obligasjoner	9,7%
14,9%	Lån	20,4%
39,4%	Anlegg	34,9%
9,3%	Pengemarked	6,5%
1,6%	Næringslån	2,0%
13,3%	Eiendom	15,1%
2,1%	Alternative investeringer	2,9%
3,7%	Bokført avkastning utgjorde totalt	5,6%

Sensitivitetsanalyse ytelsesordninger

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved å endre en aktuariell forutsetning og samtidig holde de øvrige forutsetningene uendret. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Endring i prosentpoeng	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst/ grunnbeløp		Årlig regulering av pensjoner	
	+ 0,5%	- 0,5%	+ 0,5%	- 0,5%	+ 0,5%	- 0,0%
Prosentvis endring i pensjon						
- Pensjonsforpliktelse (PBO)	-7,9%	9,8%	1,9%	-1,8%	7,8%	0,0%
- Periodens netto pensjonskostnader	-9,8%	11,2%	3,9%	-3,7%	7,7%	0,0%

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. En reduksjon i diskonteringsrenten med 0,5 %-poeng, vil gi en økning i pensjonsforpliktelsen i størrelsesorden 9,8 %. En økning i lønnsregulering og regulering av pensjon, vil medføre økning i pensjonsforpliktelsen.

Konsernets pensjonsforpliktelse pr. 31.12.21 har følgende forfallsstruktur de neste 10 år:

	Beløp	I % av brutto pensjonsforpliktelse
Under 1 år	10,0	3,6%
År 2	9,3	3,3%
År 3	9,7	3,5%
År 4	10,0	3,5%
År 5	10,1	3,6%
År 6-10	62,8	22,3%
Totalt	112,0	39,7%

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler - morbank

2021			2020		
Fondert	Ufondert	Sum	Fondert	Ufondert	Sum
Endring brutto pensjonsforpliktelser					
256,6	27,9	284,4	250,0	28,4	278,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,0	0,0	5,0	5,2	0,2	5,4
4,3	0,5	4,8	5,7	0,6	6,3
-15,9	-0,5	-16,3	4,7	0,5	5,3
-10,2	-2,5	-12,7	-9,1	-1,9	-10,9
239,9	25,3	265,2	256,6	27,9	284,4
Brutto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.					
Endring brutto pensjonsmidler					
224,2	0,0	224,2	213,6	0,0	213,6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3,6	0,0	3,6	4,7	0,0	4,7
-4,6	0,0	-4,6	2,8	0,0	2,8
17,3	0,0	17,3	12,2	0,0	12,2
-10,2	0,0	-10,2	-9,1	0,0	-9,1
230,4	0,0	230,4	224,2	0,0	224,2
Virkelig verdi pensjonsmidler pr. 31.12.					
9,5	25,3	34,8	32,3	27,9	60,2
Netto pensjonsforpliktelser (+)/-pensjonsmidler (-)					

2021		2020	
60,2	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	64,8	
6,2	Resultatført pensjonskostnad	7,0	
0,0	Tilgang og avgang	0,0	
-11,7	Aktuarielle gevinster og tap	2,5	
-17,3	Innbetalt pensjonspremie	-12,2	
-2,5	Pensjonsutbetalinger	-1,9	
34,8	Netto balanseførte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	60,2	
11,9	Forventet premieinnbetaling neste år, ytelsesbasert ordning	11,9	
4,5	Forventet premieinnbetaling neste år, innskuddsbasert ordning	3,2	
2,1	Forventet premieinnbetaling neste år, AFP-ordning	1,8	
Plassering av pensjonsmidler i prosent			
12,0%	Aksjer	8,5%	
7,4%	Obligasjoner	9,7%	
14,9%	Lån	20,4%	
39,4%	Anlegg	34,9%	
9,3%	Pengemarked	6,5%	
1,6%	Næringslån	2,0%	
13,3%	Eiendom	15,1%	
2,1%	Alternative investeringer	2,9%	
3,7%	Bokført avkastning utgjorde totalt	5,6%	

Sensitivitetsanalyse ytelsesordninger

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved å endre en aktuariell forutsetning og samtidig holde de øvrige forutsetningene uendret. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Endring i prosentpoeng	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst/ grunnbeløp		Årlig regulering av pensjoner	
	+ 0,5%	- 0,5%	+ 0,5%	- 0,5%	+ 0,5%	- 0,0%
Prosentvis endring i pensjon						
- Pensjonsforpliktelse (PBO)	-8,0%	9,9%	1,9%	-1,8%	8,0%	0,0%
- Periodens netto pensjonskostnader	-10,5%	12,0%	4,2%	-4,0%	8,1%	0,0%

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. En reduksjon i diskonteringsrenten med 0,5 %-poeng, vil gi en økning i pensjonsforpliktelsen i størrelsesorden 9,9 %. En økning i lønnsregulering og regulering av pensjon, vil medføre økning i pensjonsforpliktelsen.

Morbankens pensjonsforpliktelse pr. 31.12.21 har følgende forfallsstruktur de neste 10 år:

	Beløp	I % av brutto pensjonsforpliktelse
Under 1 år	9,4	3,6%
År 2	8,7	3,3%
År 3	9,2	3,5%
År 4	9,4	3,6%
År 5	9,6	3,6%
År 6-10	58,7	22,1%
Totalt	105,1	39,6%

NOTE 47 - GARANTIANSVAR

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
16,4	35,4	Betalingsgarantier	16,4	35,4
27,3	33,3	Kontraktsgarantier	27,3	33,3
6,6	12,6	Lånegarantier	6,6	12,6
8,4	9,7	Annet garantiansvar	8,4	9,7
58,7	91,0	Sum garantiansvar overfor kunder	58,7	91,0

I forbindelse med ratingprosessen av Sparebanken Øst Boligkreditt AS, har morbanken utstedt en garanti for alle OMF-forpliktelser i boligkredittforetaket. OMF-forpliktelsene utgjør pålydende MNOK 17.650,0 pr. 31.12.21 og pålydende MNOK 15.172,0 pr. 31.12.20. Morbankens beholdning av OMF pålydende MNOK 500,0 (MNOK 778,0 pr. 31.12.20) er trukket ut.

NOTE 48 - PANTSTILLELSER OG FORTRINNSRETT

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
1.340,0	1.520,0	Obligasjoner, pålydende verdi, stilt som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank	1.340,0	1.520,0
1.340,0	1.520,0	Pantstillelser	1.340,0	1.520,0
18.150,0	15.950,0	Fortrinnsrett iht finansforetaksloven § 11-15 (pålydende)	0,0	0,0

NOTE 49 - KOSTNADER TIL INNSKUDDSGARANTIORDNINGEN OG KRISETILTAKSFONDET

Finansfortaksloven §19-2 pålegger alle norske banker å være medlem av innskuddsgarantiordningen for banker. Ordningen garanterer for kvalifiserte innskudd opp til 2 mill. kroner pr. innskyter jf. finansforetaksloven § 19-3 (2) samt innskudd som nevnt i finansforetaksloven §19-4(2). Sparebanken Øst betaler årlig bidrag til innskuddsgarantifondet.

Finansforetakloven § 20-51 pålegger banker og kredittforetak å betale årlig bidrag til krisetiltaksfondet.

Både innskuddsgarantifondet og krisetiltaksfondet administreres av Bankenes sikringsfond. Årlig kostnad til fondene inngår i regnskapslinjen «rentekostnader».

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
4,0	5,8	Innskuddsgarantifond	4,0	5,8
8,5	9,1	Krisetiltaksfond	6,1	6,9
12,5	15,0	Sum	10,1	12,7

NOTE 50 - TILLEGGSINFORMASJON KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
		Kontanter og kontantekvivalenter		
302,6	409,4	Kontanter og fordringer på sentralbanker	302,6	409,4
11,0	13,4	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som er rene plasseringer	11,0	13,4
313,6	422,8	Sum	313,6	422,8
		Endring i øvrige eiendeler i forbindelse med driften		
-16,2	20,7	Netto endring i finansielle derivater (netto eiendeler og gjeld)	-16,2	20,7
4,6	10,9	Netto endring i andre eiendeler	2,7	-3,9
-11,5	31,6	Sum	-13,4	16,9
		Ikke kontante poster inkludert i resultat før skatt		
27,6	27,3	Avskrivninger/nedskrivninger på varige driftsmidler og leierettigheter	26,7	26,7
1,0	12,1	Nedskrivning av finansielle eiendeler	-5,7	4,0
-9,4	2,9	Amortisering finansieringsaktiviteter målt til amortisert kost	-0,5	-0,7
19,2	42,3	Sum	20,5	30,0

NOTE 51 - FONDSOBLIGASJONER

Fondsobligasjoner og renter på fondsobligasjoner er presentert som egenkapital.

Endring fondsobligasjoner 2021

	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrigeendr. inkl.valuta	31.12.21
Fondsobligasjon, pålydende	350,0	0,0	0,0	0,0	0,0	350,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	1,7	0,0	0,0	0,0	0,2	1,9
Fondsobligasjoner	351,7	0,0	0,0	0,0	0,2	351,9

Endring fondsobligasjoner 2020

	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl.valuta	31.12.20
Fondsobligasjon, pålydende	350,0	0,0	0,0	0,0	0,0	350,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påløpt rente	2,4	0,0	0,0	0,0	-0,7	1,7
Fondsobligasjoner	352,4	0,0	0,0	0,0	-0,7	351,7

	Utestående volum 2021*	Gj. snitt saldo 2021	Veid effektiv rentesats 2021	Utestående volum 2020*	Gj. snitt saldo 2020	Veid effektiv rentesats 2020
Fondsobligasjoner	350,0	350,0	4,02%	350,0	350,0	4,45%
Fondsobligasjoner	350,0	350,0	4,02%	350,0	350,0	4,45%

*Målt til amortisert kost ekskl. påløpt rente på balansedato.

NOTE 52 - EGENKAPITALBEVIS

Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes ved å dividere den delen av resultat etter skatt som tilfaller egenkapitalbeviserne med et veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis i løpet av året.

Sparebanken Øst har ikke utstedt opsjoner eller andre instrumenter som kan føre til utvanning av resultat pr. egenkapitalbevis. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis blir derfor lik resultat pr. egenkapitalbevis.

Konsern 2021	Konsern 2020		Morbank 2021	Morbank 2020
361,4	437,2	EK-beviserernes og grunnfondets andel av resultatet	347,4	419,0
106,9	137,3	Resultat etter skatt tilordnet egenkapitalbeviserne	102,8	131,5
20,7	20,7	Veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis	20,7	20,7
5,16	6,62	Resultat pr. egenkapitalbevis (kroner)	4,96	6,34

Veid antall egenkapitalbevis

2021

Antall egenkapitalbevis i 2021	20.731.183
Sum antall egenkapitalbevis i 2021	20.731.183

2020

Antall egenkapitalbevis i 2020	20.731.183
Sum antall egenkapitalbevis i 2020	20.731.183

Pålydende pr. egenkapitalbevis er kr 10.

Egenkapitalbevis registrert i verdipapirsentralen gir stemmerett i henhold til vedtektene. Av forstanderskapets 32 medlemmer velges 11 medlemmer av eierne av egenkapitalbevis. Eierne av egenkapitalbevis er stemmeberettigede ved valg av egenkapitalbeviserens medlemmer og varamedlemmer til sparebankens forstanderskap. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme, men ingen kan stemme for mer enn 10 % av samtlige egenkapitalbevis eller avgi flere stemmer enn 20 % av de stemmer som er representert i valgmøtet.

Eierbrøk morbank

	01.01.22	01.01.21
Egenkapitalbeviskapital	207,3	207,3
Overkurs	387,8	387,8
Utjevningsfond (ekskl. utbytte)	333,4	319,4
Andel fond for urealiserte gevinster	135,5	128,7
Sum teller (A)	1.064,1	1.043,2
Sum egenkapital ekskl. hybridkapital (årets avsetning til utbytter holdt utenom)	3.722,5	3.525,6
Sum nevner (B)	3.722,5	3.525,6
Eierbrøk (A/B) i %	28,59	29,59

Styrets forslag til utbytte

I kroner	2021	2020
Totalt utbetalt utbytte	79.815.055	93.290.324
Utbetalt pr. egenkapitalbevis	3,85	4,50

De største egenkapitalbevisene pr. 31.12.21

Navn	Antall	%	Navn	Antall	%
1 MP Pensjon	1.657.815	8,00 %	11 KLP	185.133	0,89 %
2 VPF Eika Egenkapitalbevis	1.006.528	4,86 %	12 Intertrade Shipping AS	165.000	0,80 %
3 Directmarketing Invest AS	999.500	4,82 %	13 Profond AS	162.107	0,78 %
4 Foretaks konsulenter AS	507.841	2,45 %	14 Johansen, Kjell Petter	152.000	0,73 %
5 Hansen, Asbjørn Rudolf	445.502	2,15 %	15 Morgan Stanley & Co. International	135.490	0,65 %
6 Jag Holding AS	303.897	1,47 %	16 Seriana AS	130.931	0,63 %
7 Wenaasgruppen AS	273.000	1,32 %	17 Teigen, Anne Kristine	121.025	0,58 %
8 BKK Pensjonskasse	250.000	1,21 %	18 Nordnet Livsforsikring AS	108.841	0,53 %
9 AS Andersen Eiendomselskap	238.900	1,15 %	19 Skandinaviska Enskilda Banken	107.000	0,52 %
10 Aktiv Portfolio AS	210.000	1,01 %	20 Wergeland Holding AS	104.933	0,51 %

Utvikling i egenkapitalbeviskapitalen

År	Emisjonstype	Innbetalt egenkapitalbeviskapital	Total egenkapitalbeviskapital
1988	Off. emisjon	NOK 25.000.000	NOK 25.000.000
1989	Emisjon 1:1	NOK 25.000.000	NOK 50.000.000
1991	Emisjon 1:2	NOK 25.000.000	NOK 75.000.000
1991	Rettet emisjon	NOK 20.000.000	NOK 95.000.000
1993	Konvertert ansvarlig lån	NOK 15.531.000	NOK 110.531.000
1993	Emisjon 1:3	NOK 36.843.700	NOK 147.374.700
1993	Konvertert ansvarlig lån	NOK 245.000	NOK 147.619.700
1994	Konvertert ansvarlig lån	NOK 5.128.000	NOK 152.747.700
1994	Emisjon 1:3	NOK 50.915.900	NOK 203.663.600
1995	Konvertert ansvarlig lån	NOK 395.000	NOK 204.058.600
1996	Konvertert ansvarlig lån	NOK 808.000	NOK 204.866.600
1997	Konvertert ansvarlig lån	NOK 7.893.000	NOK 212.759.600
1997	Off. emisjon	NOK 60.000.000	NOK 272.759.600
1999	Emisjon 1:3	NOK 90.919.900	NOK 363.679.500
2008	Utbytteemisjon	NOK 24.252.400	NOK 387.931.900
2009	Nedskrivning av pålydende fra kr 100 til kr. 20	NOK 310.345.520	NOK 77.586.380
2009	Nedskrivning av pålydende fra kr. 20 til kr. 10	NOK 38.793.190	NOK 38.793.190
2009	Fortrinnsrettet emisjon	NOK 168.518.640	NOK 207.311.830

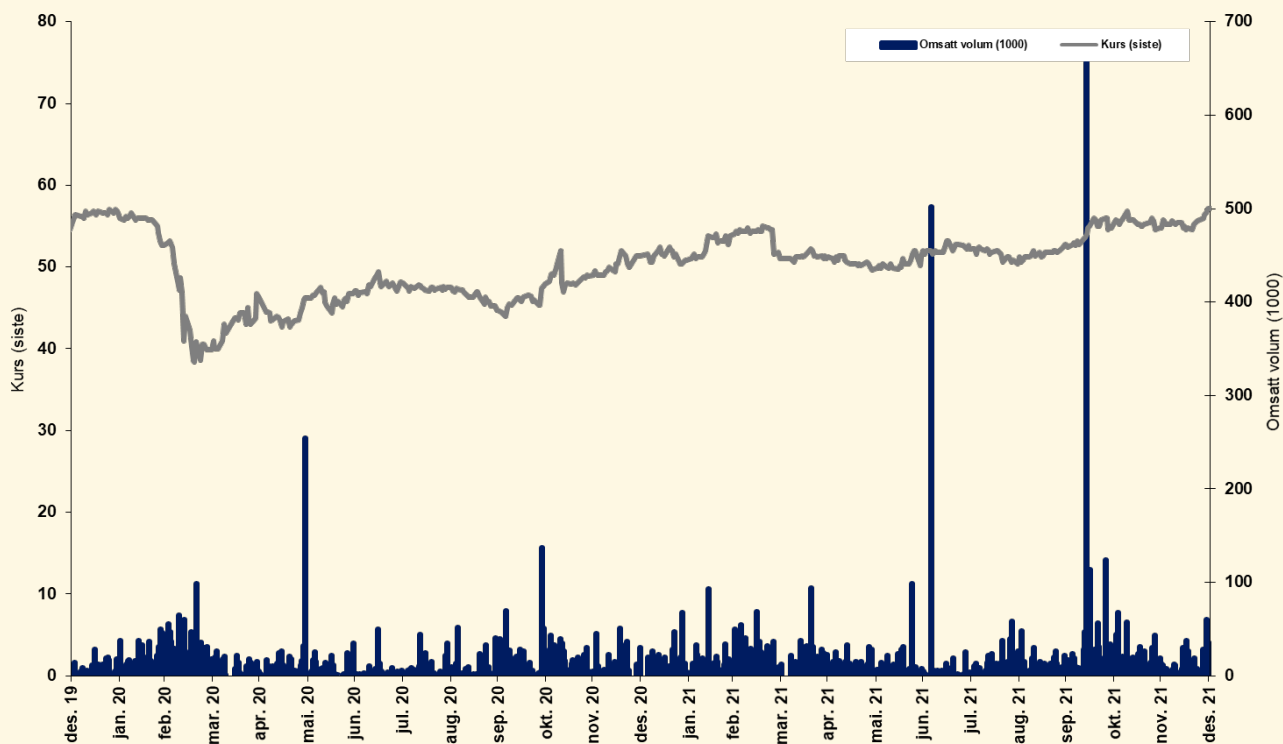
Eierstatistikk – geografisk fordeling

	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
Utlandet	95	2,7 %	1.110.511	5,4 %
Drammen	398	11,5 %	3.104.743	15,0 %
Øvre Eiker	245	7,1 %	636.052	3,1 %
Asker/ Bærum	232	6,7 %	859.052	4,1 %
Viken for øvrig	529	15,3 %	1.344.074	6,5 %
Oslo	661	19,1 %	7.394.137	35,7 %
Trondheim	96	2,8 %	280.777	1,4 %
Bergen	157	4,5 %	735.776	3,5 %
Landet for øvrig	1.044	30,2 %	5.266.061	25,4 %
Totalt	3.457	100,0 %	20.731.183	100,0 %

Egenkapitalbevisenes spredning

Antall egenkapitalbevis pr. eier	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
1-100	632	18,3 %	28.365	0,1 %
101-1.000	1.331	38,5 %	621.860	3,0 %
1.001-10.000	1.166	33,7 %	4.384.309	21,1 %
10.001- 100.000	307	8,9 %	8.328.807	40,2 %
100.001-	21	0,6 %	7.367.842	35,5 %
Sum	3.457	100,0 %	20.731.183	100,0 %

Omsetning og kursutvikling de to siste år

NOTE 53 - TILLITSVALGTE

Forstanderskapet	Antall egenkapitalbevis
Jon Aas	25.931
May-Britt Andersen	0
Ole Jørgen Smedsrud	1.000
Tor Flesaker	0
Knut Andersen	0
Morten Ranvik	0
Thomas F. Halvorsen	0
Nina Paulsen Viland	0
Cato Brekke	0
Kim Mogen Myhre	0
Thor Sigurd Syvaldsen	0
Syed Wali Haider Gilani	0
Trine Astrid Borge Johansen	0
Ann Kristin Plomås	0
Anne Siri Rhoden Jensen	416
Gunnar Sanden	428
Nathalie S. Evans	0
Brynulf Kopperud	0
Siren Coward	117
Camilla Schenk	0
Knut Helge Jakobsen	0
Lars M. Lunde (representant for MP Pensjon)	1.657.815
Tom R. Svendsen	500
Johan H. Vister	13.360
Lina Andal Sørby	3.543
Svein L. Syversen	40.000
Asbjørn R. Hansen	445.502
Morten A. Yttreide (representant for Yttreide AS)	10.000
Kristin Nystrøm	39.728
Erlend Ramnefjell (representant for Investmaer AS)	4.000

Styret	
m/personlig nærstående	Antall egenkapitalbevis
Øivind Andersson	50.000
Elly Therese Thoresen	360
Cecilie Hagby	0
Jorund Rønning Indrelid	34.485
Arne K. Stokke	6.012
Ole B. Hoen (representant for Hoen Invest AS)	31.284
Sissel Album Fjeld	175
Ole-Martin Solberg	0

Ledende ansatte	
m/personlig nærstående	Antall egenkapitalbevis
Pål Strand	40.000
Kjell Engen	0
Ole Sivertsen	0
Kjartan Reve	4.000
Arnljot Lien	0
Kirsten B. Østby-Deglum	0
Thor-Henning Bråthen	2.000
Frode Lindbeck	428
Kristoffer Volden	0

Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven § 5-5

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2021, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets og selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Hokksund, 31. desember 2021

Drammen, 3. mars 2022

I STYRET FOR SPAREBANKEN ØST

Øivind Andersson
leder

Cecilie Hagby
nestleder

Elly Therese Thoresen
medlem

Jorund Rønning Indrelid
medlem

Arne K. Stokke
medlem

Ole B. Hoen
medlem

Ole-Martin Solberg
ansattes repr.

Sissel Album Fjeld
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til forstanderskapet i Sparebanken Øst

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Øst som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, totalresultat, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarter) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Sparebanken Østs revisor sammenhengende i 22 år fra valget på generalforsamlingen i 2000 for regnskapsåret 2000.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

Grunnlag for det sentrale forholdet

Utlån til og fordringer på kunder utgjør i konsernregnskapet NOK 39 387 millioner (82 % av totale eiendeler). Tilsvarende beløp i selskapsregnskapet er NOK 17 503 millioner (57 % av totale eiendeler). Forventet tap på utlån til og fordringer på kunder og ubenyttede kreditter og garantier i konsernregnskapet utgjør NOK 126,5 millioner. Forventet tap fordeles til tre trinn hvorav NOK 28,3 millioner er basert på modellberegninger (trinn 1 og 2) og NOK 98,2 millioner hovedsakelig er basert på individuelle vurderinger av nedskrivninger (trinn 3). Fastsettelsen av estimatet på forventet tap krever at ledelsen bruker skjønn for å utarbeide et nøytralt og sannsynlighetsvektet estimat som fastsettes ved å vurdere ulike mulige utfall, tidsverdi av penger, rimelig og underbygget informasjon om tidligere hendelser, dagens forhold og prognoser for økonomiske forventninger. Som følge av bruken av skjønn i målekriteriene for forventet tap, kompleksitet i beregningene og den tilhørende effekten på tapsestimatet, så vurderte vi avsetningen for forventet tap som et sentralt forhold i revisjonen. Forventet tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier omtales i note 2, 3 og 12 i årsregnskapet.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte konsernets metodikk for å fastsette estimatet på forventet tap. Videre vurderte vi og testet effektivitet og målrettethet av internkontrollen som konsernet har implementert i prosessen for å beregne det forventede tapet, herunder inputvariabler og forutsetninger. Vi evaluerte ledelsens vurderinger av ulike økonomiske scenarioer så vel som makroøkonomiske data brukt i beregningen. For avsetninger i trinn 3 som er individuelt fastsatt, så vurderte vi forventede fremtidige kontantstrømmer og estimert verdi på underliggende sikkerheter.

Verdsettelse av finansielle instrumenter

Grunnlag for det sentrale forholdet

Unoterte aksjer målt til virkelig verdi verdsettes på grunnlag av prissettingsmodeller med forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Verdsettelsen av disse instrumentene har derfor en høyere risiko for feil. Unoterte aksjer utgjør NOK 739,0 millioner i konsernregnskapet og selskapsregnskapet og er klassifisert som nivå 3-instrumenter i verdsettelseshierarkiet. Siden de unoterte aksjene er vesentlige, vurderte vi verdsettelsen for å være et sentralt forhold ved revisjonen. Nivå 3-instrumenter, som er oppført til virkelig verdi i balansen, omtales i note 21 i årsregnskapet.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte ledelsens valg og godkjennelse av forutsetninger og metodikker brukt i verdsettelsene. Vi testet prissettingsmodellene mot bransjepraksis og retningslinjer for verdsettelse. Vi vurderte verdiestimatene på utvalgte instrumenter og brukte eksterne kildedata når det var tilgjengelig.

IT-miljø som understøtter finansiell rapportering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Sparebanken Øst benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT-systemene i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjenesteleverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos Sparebanken Øst og tjenesteleverandøren. IT-miljø som understøtter finansiell rapportering vurderte vi av den grunn som et sentralt forhold ved revisjonen.

Våre revisjonshandlinger

Vi etablerte en forståelse for Sparebanken Østs IT-miljø og IT-systemer av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi involverte IT-spesialister for å bistå med evaluering og testing av effektivitet og målrettethet av Sparebanken Øst sine IT-generelle kontroller som dekker tilgangs- og endringshåndtering for de relevante systemene i rapporteringsperioden. Videre innhentet og evaluerte vi en tredjepartsbekræftelse (ISAE 3402-rapport) som dekker de relevante kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen. Vi vurderte målrettethet og effektivitet av IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift hos tjenesteleverandøren innenfor områder som understøtter den finansielle rapporteringen til selskapet. Videre vurderte vi også målrettethet og effektivitet av relevante kontroller hos Sparebanken Øst. Våre revisjonsprosedyrer inkluderte videre en evaluering og test av automatiserte kontroller innen kjernebanksystemet, blant annet beregning av effektiv rente, amortisering og beregning av forventet kredittap, så vel som etterfølgende bokføring. Som en del av våre prosedyrer innhentet og evaluerte vi en tredjepartsrapport som dekker relevante automatisert kontroller og rapporter i kjernebanksystemene.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Sparebanken Øst har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsrapporten for 2021 med filnavn 5967007LIEEXZX51WW28-2021-12-31-no.zip i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandeloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsrapporten for 2021 i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvarer omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen av en årsrapport som er i samsvar med kravene i ESEF-regelverket.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsrapporten i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utførte vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsrapporten er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utførte vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsrapporten i XHTML-format. Vi rettet kontrollen mot fullstendigheten og nøyaktigheten av iXBRL-markeringen, og vurderte ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfattet kontroll av samsvar mellom markeringene av data i iXBRL og det reviderte årsregnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Drammen, 3. mars 2022
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Johan-Herman Stene
statsautorisert revisor

Definisjon nøkkeltall og alternative resultatmål

Lønnsomhet

Egenkapitalrentabilitet*

Resultat som henføres egenkapitalbevis- og grunnfondskapitalen i % av gjennomsnittlig egenkapital justert for hybridkapital. Nøkkeltallet gir relevant informasjon om konsernets lønnsomhet ved å måle evne til å generere lønnsomhet på egenkapitalen. Egenkapitalrentabilitet er et av Sparebanken Øst sine viktigste måltall.

Rentenetto i % av GFK	Rentenetto i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Resultat etter skatt i % av GFK	Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av GFK	Lønn mv., adm.kostn., avskr. og andre driftskostn. i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)*	Lønn mv., adm.kostn., avskr. og andre driftskostn. i % av rentenetto, utbytte, netto prov.innt, netto verdiendr. og gev/tap på fin. Instr og andre driftsinnt. Nøkkeltallet benyttes for å gi informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader.
Kostnader i % av inntekter ekskl. avk. på finansielle invest.*	Lønn mv., adm.kostn., avskr. og andre driftskostn. i % av rentenetto, netto prov.innt og andre driftsinnt. Nøkkeltallet benyttes for å gi informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader.

Balansetall

Netto utlån til kunder

Brutto utlån fratrukket tapsavsetninger

Utlånsvekst (12mnd)

Endring netto utlån i % av IB netto utlån. Kvartalstall viser vekst i kvartalet, mens øvrige tall viser 12mnd vekst

Innskudd

Innskudd til kunder

Innskuddsvekst (12mnd)

Endring innskudd i % av IB innskudd. Kvartalstall viser vekst i kvartalet, mens øvrige tall viser 12mnd vekst

Gjennomsnittlig egenkapital

IB egenkapital justert for hybridkapital fratrukket foreslåtte utbytter + UB egenkapital justert for hybridkapital fratrukket foreslåtte utbytter / 2

Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)

Gjennomsnittlig forvaltningskapital basert på kvartalsvise balansetall

Nedskrivninger på utlån og mislighold

Tap i % av netto utlån til kunder (IB)*

Tap i % av IB netto utlån for perioden. Nøkkeltallet angir resultatført tapskostnad i forhold til netto utlån ved regnskapsperiodens begynnelse og gir relevant informasjon om hvor store tapskostnader konsernet har i forhold til utlånsvolumet.

Nedskrivninger i % av brutto utlån til kunder*

Sum tapsavsetninger trinn 1, 2 og 3 i % av brutto utlån. Dette nøkkeltallet gir relevant informasjon om kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon utover det som følger av tapsnotene.

Netto betalingsmislighold over 90 dager i % av netto utlån*

Netto betalingsmislighold (mislighold over 90 dager) i % av netto utlån. Dette nøkkeltallet gir relevant informasjon om kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon utover det som følger av tapsnotene.

Netto øvrige misligholdte engasjementer (i trinn 3) i % av netto utlån*

Netto øvrige misligholdte eng. i % av netto utlån. Dette nøkkeltallet gir relevant informasjon om kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon utover det som følger av tapsnotene.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)

Kjernekapitaldekning

Kjernekapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)

Kapitaldekning

Sum ansvarlig kapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)

Risikovektet volum (Beregningsgrunnlag)

Sum kreditt- og motpartsrisiko, valutarisiko, operasjonell risiko og beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet motpart (CVA)

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)

Kjernekapital i % av uvektet beregningsgrunnlag

Likviditet

Innskuddsdekning

Innskudd i % av netto utlån til kunder

LCR

Likvide midler i % av netto utbetalinger i en stressituasjon på 30 dager

Kontor og årsverk

Antall bankfilialer

Årsverk

Egenkapitalbevis

Eierbrøk

Egenkapitalbevisiernes andel av total egenkapital justert for hybridkapital (fratrukket foreslåtte utbytter) i % (Grunnlag pr. 01.01, tidsvektet ved emisjon)

Antall egenkapitalbevis

Totalt antall utestående egenkapitalbevis

Bokført egenkapital pr. bevis*

Eierandelskapitalen dividert på antall egenkapitalbevis. Årets avsetning til utbytte er inkludert i beregningen. Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis. Dette gir leseren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset.

Resultat pr. egenkapitalbevis

Eierandelskapitalens del av resultat etter skatt dividert med tidsveid gj.snittlig antall egenkapitalbevis i løpet av perioden.

Utbytte pr. bevis

Utbytte i kr pr. egenkapitalbevis

Omløpshastighet

Annualisert omsetningshastighet (omsatt i % av utstedt)

Kurs

Siste omsatte kurs på Oslo Børs pr. balansedagen

*Definert som alternative resultatmål